

საქართველოს საავიაციო უნივერსიტეტი

გულნარა იმედაშვილი

საბაჟო საქმე

დამტკიცებულია სახელმძღვანელოდ საქართველოს საავიაციო
უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს მიერ

თბილისი

2009

წინამდებარე ნაშრომში განხილულია საბაჟო საქმიანობის სხვადასხვა ასპექტები, იგი შედგენილია საბაჟო საქმის სასწავლო პროგრამის შესაბამისად და გათვალისწინებულია ის ცვლილებები, რაც განხორციელდა საბაჟო სფეროში 2006-2009 წლებში.

ნაშრომში წარმოდგენილი 17 თემა ლოგიკური თანმიმდევრობითაა დალაგებული და განხილულია ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხები, როგორიცაა: საქართველოს საბაჟო პოლიტიკა; საბაჟო კანონმდებლობა, საბაჟო ტერიტორია და საბაჟო საზღვარი; საბაჟო ორგანოები; საქართველოს საბაჟო ტარიფები და საქონლის კლასიფიკაცია; საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის მეთოდები; საბაჟო კონტროლის განხორციელება; საბაჟო რეჟიმები; საბაჟო დამუშავების ოპერაციები; საბაჟო ვალდებულება; მისი უზრუნველყოფის პირობები; საბაჟო დავა.

ნაშრომი განკუთვნილია საქართველოს საავიაციო უნივერსიტეტის ბიზნესისა და მართვის და სამართლის ფაკულტეტის სტუდენტებისათვის. იგი ასევე დიდ დახმარებას გაუწევს საბაჟო კანონმდებლობის შესწავლით დაინტერესებულ პირებს.

სახელმძღვანელო გამოდის სრული პროფესორის ნოდარ დუმბაძის რედაქციით.

რეცენზენტები: ასოცირებული პროფესორი ა. მარუაშვილი
ასოცირებული პროფესორი გ. ადეიშვილი

© საქართველოს საავიაციო უნივერსიტეტი, 2010

© პოლიგრაფიული ცენტრი „ბარტონი“, 2010

ISBN 978-9941-9114-7-7

ს ა რ ჟ ე ვ ი

შესავალი		5
თემა 1.	საბაჟო საქმის ეკონომიკური და სამართლებრივი საფუძვლები	6
1.1	საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობა	7
1.2	საბაჟო პოლიტიკა და საბაჟო საქმის ორგანიზება	8
1.3	საქართველოს საბაჟო ტერიტორია და საბაჟო საზღვარი	8
თემა 2.	საბაჟო პროცედურების განმახორციელებელ პირთა უფლებები და ვალდებულებები	15
2.1	საბაჟო გადაწყვეტილება.	16
2.2	საბაჟო კონტროლის ზონა	21
2.3	საბაჟო კონტროლის დოკუმენტი	25
თემა 3.	საქართველოს საბაჟო ორგანოები.	34
3.1	საქართველოს საბაჟო ტარიფები და საქონლის კლასიფიკაცია	37
3.2	წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრა	39
თემა 4.	საბაჟო გადასახდელები:	42
4.1	საბაჟო მოსაკრებელი	46
4.2	აქციზი	47
4.3	დღგ	50
თემა 5.	იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა	55
5.1	გარიგების ფასის მეთოდი	60
5.2	შედგენილი ღირებულების და სარეზერვო მეთოდი	62
5.3	იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების ელემენტები	63
თემა 6	საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა	67
6.1	ზოგადი დეკლარირება	70
6.2	საქონლის დროებითი დასაწყობება	74
6.3	საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრა	82

თემა 7	საბაჟო კონტროლის განხორციელება	84
7.1	დეკლარაციის სახეები. დეკლარანტი	93
7.2	რეგისტრირებული საბაჟო დეკლარაციის შემოწმება	98
7.3	სატრასპორტო საშუალებების, მგზავრი, პირადი ნივთების საფოსტო გზავნილის დათვალიერება და შემოწმება და საქონლის გაშვება	109
თემა 8	საბაჟო რეჟიმები	120
8.1	იმპორტის საბაჟო რეჟიმი	121
8.2	ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმი	129
8.3	საბაჟო საწყობის რეჟიმი	142
8.4	გადამუშავების საბაჟო რეჟიმები	154
8.5	დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმები	163
8.6	საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმი	169
თემა 9	საბაჟო დამუშავების ოპერაციები	175
9.1	თავისუფალი ზონა ან/და თავისუფალი საწყობი	179
9.2	რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია	191
9.3	საქონლის განადგურებისა და სახელმწიფო საკუთრებაში გადაცემის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია.	197
9.4	საქონლის მარაგების გადაადგილების საბაჟო დამუშავების ოპერაცია	199
თემა 10	საბაჟო ვალდებულება	206
10.1	დაბრუნებული საქონლის დაბეგვრა	224
10.2	საბაჟო კონტროლისაგან გათავისუფლება	225
10.3	საბაჟო დავა	226
თემა 11	საბაჟო სამართალდარღვევები და პასუხისმგებლობა	227
11.1	საბაჟო სამართალდარღვევების საქმის წარმოება	228
11.2	საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობა	232
თემა 12	საგარეო ვაჭრობის საბაჟო სტატისტიკა	235
12.1	სპეციალური საბაჟო სტატისტიკა	236
	გამოყენებული ლიტერატურა	238

შესავალი

ნებისმიერი სახელმწიფოს ეკონომიკური საფუძველია გადასახადები, რომლის გარეშე მისი არსებობა და განვითარება შეუძლებელია. შემოსავლების გადანაწილების სახელმწიფოებრივ მექანიზმში გადამწყვეტი როლი აკისრია საგადასახადო დაბეგვრას. ეროვნული ეკონომიკის განვითარებისა და დამატებითი ფინანსური რესურსების ფორმირების ერთ-ერთი მთავარი წინაპირობაა კეთილგონივრული ფისკალური პოლიტიკა. ბიუჯეტის ფორმირების საქმეში მნიშვნელოვანია საბაჟო პოლიტიკის სწორად წარმართვა, რამდენადაც საბაჟო პოლიტიკა ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის შემადგენელი ნაწილია და მიმართულია ქვეყნის საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადაადგილებაზე, გაცვლაზე, საბაჟო რეგულირებისა და კონტროლის ინსტიტუტების ეფექტურ გამოყენებაზე, ასევე შიდა ბაზრის დაცვასა და ეკონომიკის განვითარების სტიმულირების სავაჭრო-პოლიტიკური ამოცანების გადაწყვეტაში მონაწილეობაზე.

საბაჟო პოლიტიკის განხორციელება სახელმწიფოს და მისი შესაბამისი ორგანოების, კერძოდ საბაჟო ორგანოების პრეროგატივაა. ამასთან საბაჟო საქმიანობის განხორციელების საშუალებები უშუალოდ ეხება საქონლის ექსპორტსა და იმპორტთან დაკავშირებული მეურნე სუბიექტების ფართო წრეს. სწორედ ამ მიზნით ქვეყნის მასშტაბით საბაჟო სფეროში ბოლო წლებში დამუშავდა საკანონმდებლო, ნორმატიული აქტები, რომელთა შორის უმნიშვნელოვანესია საქართველოს საბაჟო კოდექსი, რომელიც მიღებულ იქნა 1992 წელს და მოქმედებდა 1998 წლამდე.

ქვეყანაში მიმდინარე რეფორმებმა, რომელიც მნიშვნელოვნად შეეხო საბაჟო სფეროსაც, მოითხოვეს საბაჟო კანონმდებლობის სფეროში არსებითი ცვლილებების განხორციელების აუცილებლობა, რომელიც თანამედროვე მოთხოვნათა დონეზე დაარეგულირებდა საბაჟო კონტროლის, საბაჟო დეკლარირების, საბაჟო გადასახდელებით დაბეგვრის, საბაჟო დავის გადაწყვეტის საკითხებს, ასევე ქართული საბაჟო კანონმდებლობის ევროკავშირის საბაჟო კანონმდებლობასთან ჰარმონიზაციის საკითხებს.

ახალ საბაჟო კოდექსში წარმოდგენილია საბაჟო ორგანოების საქმიანობისთვის დამახასიათებელი პრობლემების, მიმართულებებისა და ფუნქციების ფართო სპექტრი, საყურადღებოა რისკების მართვის კონცეფცია, საბაჟო -სავაჭრო თანამშრომლობის განხორციელების, საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის, საბაჟო დავის გადაწყვეტის პირობები და წესები, დაიხვეწა პასუხისმგებლობის ფარგლები საბაჟო წესების დარღვევისათვის. უნდა აღვნიშნოთ, რომ ნაშრომის შედგენისას ჩვენს მიერ შეძლებისდაგვარად გათვალისწინებულ იქნა ყველა ის ცვლილება, რაც განხორციელდა საბაჟო სფეროში უკანასკნელი წლების გამწვანებაში.

თემა №1

საბაჟო საქმის ეკონომიკური და სამართლებრივი საფუძვლები

საბაჟო საქმე ეკონომიკური მეცნიერების კომპლექსური დარგია. იგი ნებისმიერი ქვეყნის ეკონომიკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საყრდენია. განსაკუთრებით დიდია მისი როლი იმ ქვეყნებში, რომლებიც საბაზრო ეკონომიკის პრინციპებს ამკვიდრებენ. ეს ეხება საქართველოსაც, სადაც ეკონომიკური რეფორმები მიმდინარეობს ფართო მასშტაბით და ეკონომიკის ყველა მიმართულებით. რეფორმების სწორად წარმართვაში მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია საბაჟოს. მას ეკისრება საგარეო ვაჭრობის ბრუნვის რეგულირება, საბაჟო გადასახადებისა და მოსაკრებლების ამოღება და ამ გზით ბიუჯეტის შევსება. იგი ასევე იცავს სახელმწიფოს შიგა ბაზარს, ეკონომიკურ საზღვრებს.

საბაჟო საქმე მჭიდროდაა დაკავშირებული ეკონომიკური მეცნიერების ისეთ დარგებთან, როგორიცაა ფინანსები, საბანკო საქმე, საგადასახადო საქმე, მიკრო-მაკრო ეკონომიკა, სტატისტიკა და სხვ.

როგორც ცნობილია საუკუნეების განმავლობაში საქართველოზე გადიოდა აზია-ევროპის დამაკავშირებელი საქარავნე გზა, ამდენად საბაჟო საქმიანობა მნიშვნელოვანი იყო ქვეყნისათვის.

სიტყვა “ბაჟი” ქართულ წყაროებში პირველად მე-11-ე საუკუნეში იხსენიება, მეფე გიორგი მეორის შიო მღვიმის მონასტრისადმი გაგზავნილ სიგელში

სულხან-საბა ორბელიანის განმარტებითი ლექსიკონის მიხედვით “ზვერი”-“ზუერი” ბაჟს, ქირას, ხარკს ნიშნავს. “საზუერე”-საბაჟოს. ფეოდალური საქართველოს ეკონომიკაში ბაჟი არაპირდაპირი გადასახადი იყო. საბაჟო საქმეს სპეციალური მოხელე ბურტა ასრულებდა. მოგვიანებით კი მეჭურჭლეთუხუცესი განაგებდა. საქართველოში არსებობდა არაპირდაპირი გადასახადების სამი ფორმა: ბაჟი, აქციზი და სახაზინო მონოპოლიები.

საქართველო უძველესი დროიდან აწარმოებდა ვაჭრობას, როგორც მეზობელ სახელმწიფოებთან, ასევე ევროპის ქვეყნებთან. (სპარსეთი, არაბეთი, საბერძნეთი, რომის იმპერია).

მე18-ე საუკუნიდან გაცხოველდა ვაჭრობა რუსეთთან დამაკავშირებელი ე.წ ოსეთის გზის აღდგენის შემდეგ. ცარიზმი ატარებდა საკუთარ საბაჟო პოლიტიკას. რუსეთის მიერ საქართველოს დაპყრობის შემდეგ ქვეყანა 70 წელი ჩამოაშორეს საბაჟო საქმეს. საბაჟო ორგანოები ფორმალურადაც კი არ არსებობდა საქართველოში.

საქართველოს მიერ დამოუკიდებლობის მოპოვებისას- 1921 წელს სწრაფი ტემპით მიმდინარეობდა საბაჟო საქმის მოწესრიგება, მაგრამ საქართველომ მალევე დაკარგა დამოუკიდებლობა და შესაბამისად საბაჟო საქმიანობა აღარ უწარმოებია. მდგომარეობა მაშინვე შეიცვალა, როგორც კი საქართველომ მოიპოვა დამოუკიდებლობა და კრაზი განიცადა ტოტალურმა საბჭოთა კავშირმა.

XX საუკუნის 90-იანი წლებში მას შემდეგ, რაც საქართველო გახდა სუვერენული სახელმწიფო, საერთაშორისო სამართლის სუბიექტი, გაეროსა და

სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების წევრი, შეიქმნა საქართველოს რესპუბლიკის საბაჟო სამსახური. 1991 წლის 15 სექტემბერს საქართველოს რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ მიიღო კანონი “საქართველოს რესპუბლიკის საბაჟოს შესახებ”. საბაჟო საქმემ და საბაჟო სამსახურმა მნიშვნელოვანი ადგილი დაიმკვიდრა საქართველოს პოლიტიკურ სისტემაში, აღმასრულებელი ხელისუფლების სტრუქტურაში. ამავე წლებში შეიქმნა და დამკვიდრდა საბაჟო კანონმდებლობა.

საბჭოთა კავშირისა და აღმოსავლეთის ბლოკის რღვევამ საბაჟო საქმეში ორგვარი ეფექტი მოახდინა: ჯერ ერთი მთელი რიგი ქვეყნები გადაიქცნენ მსოფლიო ეკონომიკური და მაშასადამე საბაჟო სივრცის სრულუფლებიან წევრებად; მეორე, ძველი სახელმწიფო სტრუქტურების ნგრევამ შექმნა უამრავი პრობლემა ეკონომიკური საზღვრების დაცვის კუთხით. ეროვნულ მწარმოებელთა ეკონომიკური დაცვა იცვლება თანამშრომლობის განვითარების, ასევე ვაჭრობის ლიბერალიზაციის კვალობაზე. აქ აუცილებელია დაბეგვრის წესების გამარტივება და უნიფიცირება, რისთვისაც იღწვის კიდეც მ.ს.ო. (მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაცია.)

საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობა შედგება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ძალაში შესული საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების, ამ კოდექსის, საბაჟო საქმის ორგანიზების მარეგულირებელი სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან და მათ შესაბამისად მიღებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებისაგან, იგი ემყარება საქართველოს კონსტიტუციას, საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის მოქმედება ვრცელდება საქართველოს მთელ საბაჟო ტერიტორიაზე, თუ ამავე კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი. საბაჟო ურთიერთობების რეგულირებისას ამ კოდექსში გამოყენებული სამოქალაქო სამართლის ან საქართველოს კანონმდებლობის სხვა სფეროს ტერმინები და ცნებები გამოიყენება იმ მნიშვნელობით, რა მნიშვნელობაც მათ აქვთ შესაბამის სფეროში, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის ჩამოყალიბება განხორციელდა ეტაპებად, გამოიყოფა სამი ეტაპი: 1) მოიცავს 1990-1991 წლებს ამ ეტაპზე შეიქმნა საქართველოს საბაჟო სამსახური, მიღებულ იქნა კანონი საქართველოს რესპუბლიკის საბაჟოს შესახებ. და სხვა ნორმატიული აქტები, რომლებშიც განისაზღვრა საბაჟო საქმის ძირითადი მიმართულებები და პრობლემები, საბაჟოების ფუნქციები და ამოცანები.

მეორე ეტაპი დაკავშირებულია საქართველოს პირველი საბაჟო კოდექსის, საბაჟო ტარიფის შესახებ დეკრეტის, საქართველოს კანონის” საბაჟო გადასახადის” შესახებ, დებულებების, ინსტრუქციების მიღებასთან ეს ეტაპი მოიცავს 1992-1996 წლებს ამ ეტაპისთვის დამახასიათებელია საბაჟო კანონმდებლობის შექმნა და მისი სრულყოფა. მესამე ეტაპი დაიწყო 1997 წელს, როდესაც საქართველოს პარლამენტმა დაამტკიცა საბაჟო კოდექსი, 1998 წელს მიღებულ იქნა ასევე საქართველოს კანონები საბაჟო ტარიფის, გადასახადის, მოსაკრებლების შესახებ, სხვა კანონქვემდებარე აქტები და დოკუმენტები. ახალი საბაჟო კოდექსი მიღებულ იქნა 2006 წელს, რითაც დაიწყო საბაჟო სფეროს შემდგომი სრულყოფის პროცესი.

საბაჟო კანონმდებლობა ხაზს უსვამს, რომ საბაჟო ურთიერთობათა სფეროში საერთაშორისო ხელშეკრულებებს და შეთანხმებებს აქვს უპირატეცი იურიდიული ძალა შიდასახელმწიფოებრივი ნორმატიული აქტების მიმართ.

საბაჟო კოდექსი აწესრიგებს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასა და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებულ სამართლებრივ ურთიერთობებს, განსაზღვრავს საბაჟო ზედამხედველობისას, საბაჟო კონტროლის და საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას წარმოშობილ ურთიერთობებში მონაწილე პირებისა და საბაჟო ორგანოების სამართლებრივ მდგომარეობას, პასუხისმგებლობას საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევისათვის, აგრეთვე საბაჟო ორგანოებისა და მათი უფლებამოსილი პირების არამართლზომიერ ქმედებათა გასაჩივრების წესსა და პირობებს, საბაჟო დავების გადაწყვეტის წესს.

საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და მისი აღსრულების მიზნით საქართველოს მთავრობა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შესაბამისად გამოსცემენ დადგენილებებსა და ბრძანებებს. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უფროსი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის აღსრულების მიზნით გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს საბაჟო ორგანოების მიერ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის გამოყენების შესახებ. საბაჟო ორგანოები საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის აღსრულებისას ხელმძღვანელობენ ამ აქტებით. შემოსავლების სამსახურის უფროსის მიერ გამოცემული არანორმატიული ხასიათის ბრძანებები საბაჟო კანონმდებლობის გამოყენების შესახებ სავალდებულოა დაქვემდებარებული საბაჟო ორგანოებისთვის. ასეთი ბრძანებები შეიძლება იყოს მეთოდური მითითება, რეკომენდაცია და სხვ.

საბაჟო პოლიტიკა და საბაჟო საქმის ორგანიზება

საქართველოში ტარდება ერთიანი საბაჟო პოლიტიკა, რომელიც უზრუნველყოფს სახელმწიფო ინტერესების დაცვასა და საერთაშორისო სამართლის წესებით გათვალისწინებული პრინციპების, ნორმებისა და სტანდარტების გამოყენებით საქართველოს საბაჟო საქმის ორგანიზების სრულყოფას, რომელიც უნდა განხორციელდეს საერთაშორისო საბაჟო კონვენციების პრინციპების დანერგვითა და გამოყენებით. საბაჟო პოლიტიკის გატარება განეკუთვნება საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა განსაკუთრებულ გამგებლობას. (ე. ი. ატარებს საქართველოს პარლამენტი).

საბაჟო საქმის ორგანიზება არის საბაჟო ორგანოების მიერ გასატარებელ იმ ღონისძიებათა ერთობლიობა, რომლებიც დაკავშირებულია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასა და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან და საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის გამოყენებასთან. ცალკეული საკითხის გადაწყვეტისას შემოსავლების სამსახურის უფროსის მიერ შესაძლებელია საბაჟო ორგანოს თანამშრომელზე დელეგირებულ იქნეს უფლებამოსილება.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორია და საბაჟო საზღვარი

საქართველოს საბაჟო ტერიტორია შედგება საქართველოს სახმელეთო ტერიტორიისაგან, ტერიტორიული და შიდა წყლებისაგან და მათი საჰაერო

სივრცისაგან (მათ შორის, თავისუფალი ზონისა და თავისუფალი საწყობის ტერიტორიისაგან). ტერიტორიული წყლები არის 12 საზღვაო მილის (1მილი–1850მეტრი) სიგანის საზღვაო სარტყელი, რომელიც აკრავს საქართველოს სახმელეთო ტერიტორიას ან შიდა საზღვაო წყლებს. ტერიტორიული ზღვის სიგანე აითვლება საწყისი ხაზებიდან და მას ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი. საქართველოს ტერიტორიული ზღვის გარე საზღვარი არის სახელმწიფო საზღვარი. შიდა წყლები მოიცავს მდინარეების წყლებისა და წყალსატევების წყლებს რომელთა ნაპირები მთლიანად ეკუთვნის საქართველოს, ნავსადგურების შიდა აკვატორიას, და ზღვის ნაწილს რომელიც მოქცეულია სანაპირო ზოლსა და იმ საწყის ხაზებს შორის საიდანაც აითვლება ტერიტორიული წყლის(ზღვის) სიგანე, საქართველოს პორტის წყლებს, რომელიც შემოსაზღვრულია ზღვის მხარეს პორტის ჰიდროტექნიკური ან მისი სხვა მუდმივი ნაგებობის უკიდურეს წერტილებზე გამავალი ხაზით.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორია აგრეთვე მოიცავს განსაკუთრებულ საზღვაო ეკონომიკურ ზონაში განლაგებული დანადგარების, ნაგებობებისა და ხელოვნური კუნძულების ტერიტორიებს, რომლებზედაც ვრცელდება საქართველოს განსაკუთრებული იურისდიქცია საქართველოს საბაჟო ტერიტორია შემოიფარგლება საბაჟო საზღვრით, რომელიც ემთხვევა საქართველოს სახელმწიფო საზღვარს.

განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონა არის ზღვის რაიონი ზღვის ფსკერისა და წიაღისეულის ჩათვლით, რომელიც აკრავს საქართველოს ტერიტორიულ ზღვას და ემიჯნება მას. განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონის სიგანე აითვლება (შეადგენს არაუმეტეს 200 საზღვაო მილს) იმ საწყისი ხაზებიდან, საიდანაც აითვლება ტერიტორიული წყლის (ზღვის) სიგანე. საქართველოს განსაკუთრებული ეკონომიკური გარე საზღვარი ან მისი შემცველი გეოგრაფიული კოორდინატები დგინდება საქართველოსა და სხვა შავიზღვისპირა ქვეყნების საერთაშორისო ხელშეკრულებით.

საბაჟო ტერიტორიის პერიმეტრი ემთხვევა სახელმწიფო საზღვარს (სახელმწიფო საზღვარი არის ხაზი და ამ ხაზის გასწვრივ გამავალი ვერტიკალური სიბრტყე, რომელიც საქართველოს ტერიტორიას–ხმელეთს, წყალს, წიაღს, საჰაერო სივრცეს გამოყოფს მოსაზღვრე სახელმწიფოს ტერიტორიიდან).

საქონლის დაბეგვრის, სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების გატარების და საბაჟო პროცედურების განხორციელების მიზნით საქონელს ენიჭება საქართველოს საქონლის ან უცხოური საქონლის **საბაჟო სტატუსი**. საქონელს უნდა მიენიჭოს ორიდან ერთ–ერთი სტატუსი: ან საქართველოს საქონლის ან უცხოური საქონლის სტატუსი, ანუ გარკვეული მდგომარეობა. (ეს პროცედურა საჭიროა იმისთვის, რომ საქონლის მიმართ გამოყენებულ იქნეს საბაჟო გადასახდელებით დაბეგვრის, კვოტირების, ლიცენზირების, სერთიფიცირების, ემბარგოს, აკრძალვების და შეზღუდვების ღონისძიებები.

საქართველოს საქონელი არის:

ა) საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე (გარდა თავისუფალი ზონისა) მთლიანად წარმოებული ან მიღებული საქონელი (გარდა თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი, ნარჩენებისა); სასარგებლო წიაღისეული, მცენარეული წარმოშობის პროდუქცია,

ცხოველები დაბადებული და გაზრდილი საქართველოში, პროდუქცია მიღებული სამონადირეო და თევზის რეწვისაგან, წარმოების ან გადამამუშავების ნარჩენი, ჯართი. პროდუქცია, რომელიც მიღებულია ზღვის ფარგლებს გარეთ, იმ შემთხვევაში, თუ მოცემულ ქვეყანას აქვს განსაკუთრებული უფლება ზღვის ამ ფსკერის ან მისი წიაღის დამუშავებისა.

ბ) უცხო ქვეყნიდან/თავისუფალი ზონიდან შემოტანილი და თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონელი;

გ) შესაბამისად საბაჟო ორგანოს მიერ განკარგული საქონელი;

დ) სახელმწიფო საკუთრებაში გადაცემული საქონელი;

ე) შემოტანილი საქონელი;

ვ) მხოლოდ საქართველოს საქონლისაგან წარმოებული ან მიღებული საქონელი;

ზ) საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში გაშვებული უცხოური საქონლის გადამამუშავების შედეგად მიღებული პროდუქტი.

უცხოური საქონელი არის საქონელი, რომელიც არ აკმაყოფილებს აღნიშნულ პირობებს. თუ საქართველოს საქონელი გატანილ იქნა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან (გარდა თავისუფალ ზონაში მოთავსებისა), იგი კარგავს საქართველოს საქონლის საბაჟო სტატუსს. (თუნდაც მოხდეს მისი უკან შემოტანა.

გამოყენებულ ტერმინთა განმარტება

1. **დეკლარანტი** – პირი, რომელიც საბაჟო დეკლარირებას ახორციელებს თავისი სახელით ან რომლის სახელითაც ხორციელდება საბაჟო დეკლარირება.

2. **საბაჟო დეკლარირება** – მოქმედება, რომლითაც პირი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი ფორმისა და წესის შესაბამისად აცხადებს საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენების განზრახვას.

3. **საბაჟო დეკლარაცია** – დოკუმენტი, რომლითაც პირი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი ფორმისა და საშუალების შესაბამისად აცხადებს საქონლის მიმართ საბაჟო რეჟიმის გამოყენების განზრახვას.

4. **პირი, რეზიდენტი, არარეზიდენტი, საწარმო, ორგანიზაცია**, მეწარმე ფიზიკური პირი, საქართველოს საწარმო/ორგანიზაცია, უცხოური საწარმო/ორგანიზაცია, საბიუჯეტო ორგანიზაცია, ურთიერთდამოკიდებული პირები, ნათესავი, დაქირავებული პირი, პირის ოჯახი, კომპენსაცია – თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, განისაზღვრება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით.

5. **სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები** – საქონლის საქართველოში შემოტანისა და საქართველოდან გატანის მარეგულირებელი აქტების საფუძველზე მოქმედი სატარიფო და არასატარიფო ღონისძიებები.

6. **სატარიფო ღონისძიებები** – განისაზღვრება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული საბაჟო გადასახადით.

7. **არასატარიფო ღონისძიებები** – საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული საზედამხედველო ან დაცვითი ღონისძიებები, საქონლის საქართველოში შემოტანასა და საქართველოდან გატანაზე დაწესებული აკრძალვები ან/და შეზღუდვები.

8. **საბაჟო გადასახდელებია:**

ა) იმპორტის გადასახდელი – საბაჟო მოსაკრებელი, საბაჟო გადასახადი,

აქციზი ან/და დამატებული ღირებულების გადასახადი, რომლის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასთან დაკავშირებით; ბ) ექსპორტის გადასახდელი – საბაჟო მოსაკრებელი ან/და გადასახადი, რომლის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებით.

9. საქონელი – საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული ნებისმიერი მატერიალური ქონება, მათ შორის, ფული, ფასიანი ქაღალდები, ელექტრო- და თბოენერგია, გაზი და წყალი.

10. იდენტური საქონელი – საქონელი, რომელიც შესაფასებელ საქონელთან შედარებით ყოველმხრივ, ფიზიკური მახასიათებლების, ხარისხისა და რეპუტაციის ჩათვლით, ერთნაირია, აგრეთვე აქვს ერთი და იგივე წარმოშობის ქვეყანა. უმნიშვნელო გარეგნული განსხვავებები არ უნდა უშლიდეს ხელს საქონლის იდენტურად მიჩნევას, თუ სხვა მაჩვენებლებით იგი შეესაბამება მოცემულ განსაზღვრებას.

11. მსგავსი საქონელი – საქონელი, რომელიც არ არის ზუსტად შესაფასებელი საქონელი და აქვს ერთი და იგივე წარმოშობის ქვეყანა, მსგავსი ფიზიკური მახასიათებლები და შემადგენელი მასალები, რომელთა საფუძველზედაც ამ საქონელს შეუძლია შეასრულოს იგივე ფუნქციები და იყოს კომერციული თვალსაზრისით ჩანაცვლებადი.

12. იმავე კლასის ან ტიპის საქონელი – საქონელი, რომელიც ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლებით ერთგვაროვანია შესაფასებელ საქონელთან მიმართებით. იგი მაქსიმალურად მიახლოებული უნდა იყოს იმპორტირებული საქონლის მახასიათებლებთან და მიეკუთვნებოდეს შესაფასებელი საქონლის სახეობის ვიწრო ჯგუფს, რიგსა და ნომენკლატურას. ამასთანავე, იმავე კლასის ან ტიპის საქონლად შეიძლება ჩაითვალოს საქონელი, რომლის შემოტანა ხორციელდება როგორც შესაფასებელი საქონლის ქვეყნიდან, ისე სხვა ქვეყნებიდან.

13. საქონლის მფლობელი – პირი, რომელიც საქონლის შემდგომი გადაზიდვის ან/და სხვა მოქმედების შესრულების მიზნით საქონელს ინახავს საწყობში ან სხვაგვარადაა პასუხისმგებელი საქონლის შენახვისათვის, აგრეთვე პირი, რომელიც საბაჟო ორგანოს ვერ დაუმტკიცებს, რომ მის სატრანსპორტო საშუალებაში, შენობა-ნაგებობაში ან სხვა ტერიტორიაზე მოთავსებული საქონელი მასთან მოხვდა მისი ნების საწინააღმდეგოდ.

14. საქონლის მესაკუთრე – პირი, რომელსაც საქონელზე აქვს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული საკუთრების უფლება.

15. მგზავრი – ფიზიკური პირი, რომელიც კანონიერად კვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს, მიუხედავად საბაჟო საზღვრის გადაკვეთის მიზნებისა.

16. პირადი ნივთები – მგზავრობის დროს მგზავრის პირადი გამოყენებისა და მოხმარებისათვის განკუთვნილი საგნები, რომლებიც მგზავრის გადაყენისას გადაიზიდება ბარგით ან/და ხელბარგით.

17. ხელბარგი – მგზავრების მიერ პირადად გადასატანი საგნები.

18. ბარგი – მგზავრებისაგან განცალკევებულად გადასაზიდი საგნები.

19. სატრანსპორტო საშუალება – საავტომობილო, საჰაერო, საზღვაო და სარკინიგზო სატრანსპორტო საშუალებები, აგრეთვე ელექტროგადამცემი ხაზები,

მილსადენი, კონტეინერი, მისაბმელი, ნახევარმისაბმელი და ნებისმიერი სხვა საშუალება, რომლებიც გამოიყენება მგზავრთა გადაყვანისათვის ან/და საქონლის გადაზიდვისათვის.

20. საბაჟო მარშრუტი – საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული საქონლის გადაადგილებისათვის საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული მარშრუტი.

21. საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენა – საბაჟო ორგანოში ან საბაჟო ორგანოს მიერ განსაზღვრულ ადგილზე საქონლის მიტანის შესახებ ინფორმაციის საბაჟო ორგანოსათვის მიწოდება.

22. საქონლის გაშვება – მოქმედება, რომლითაც საბაჟო ორგანო უზრუნველყოფს დეკლარანტის მიერ საქონლის განკარგვის ან/და საქონლით სარგებლობის შესაძლებლობას მის მიმართ გამოყენებული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის პირობების შესაბამისად.

23. ლიცენზია, სალიცენზიო მოწმობა, ლიცენზიის მამიებელი, ლიცენზიის გამცემი, ლიცენზიის მფლობელი, სალიცენზიო მოსაკრებელი, სალიცენზიო პირობები, ნებართვა, სანებართვო მოწმობა, ნებართვის მამიებელი, ნებართვის გამცემი, ნებართვის მფლობელი, სანებართვო მოსაკრებელი, სანებართვო პირობები – თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, განისაზღვრება „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით.

25. საბაჟო გადაწყვეტილება – საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ განხორციელებული ქმედება ან დოკუმენტი, რომელსაც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ახორციელებს ან გასცემს საბაჟო ორგანო ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში.

26. საბაჟო პროცედურები – საბაჟო ორგანოში საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების წარდგენა და დათვალიერება; სათანადო დოკუმენტების არსებობის ან/და მათი უტყუარობის დადგენა; ზოგადი დეკლარირება; საბაჟო დეკლარირება; დეკლარირებული მონაცემების რეგისტრაცია; დეკლარირებული მონაცემების შემოწმება; დეკლარირებულ მონაცემებთან დაკავშირებული საბუღალტრო და სხვა დოკუმენტაციის შემოწმება; საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების დათვალიერება; საბაჟო დამუშავების ოპერაციის პირობების შესრულების შემოწმება; საქონლის გაშვების შემდგომი საბაჟო შემოწმება; საბაჟო გადასახდელების გადახდა; მგზავრის პირადი ნივთების შემოწმება; აგრეთვე საბაჟო ორგანოების ან მათი უფლებამოსილი პირების ოფიციალური მოთხოვნა ან/და ქმედება, რომლის მიზანია საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესრულება.

27. საბაჟო ზედამხედველობა – საბაჟო ორგანოს მიერ გატარებულ ღონისძიებათა ერთობლიობა, რომელთა მიზანია საქონლის მიმართ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ვალდებულებების, შეზღუდვების, აკრძალვების, მოთხოვნების ან სხვა პირობების დაცვა.

28. საბაჟო კონტროლი – საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესრულების უზრუნველსაყოფად საბაჟო ორგანოს მიერ საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული საქონლის მიმართ ამ კოდექსით გათვალისწინებული საბაჟო პროცედურების განხორციელება.

29. საბაჟო დამუშავების ოპერაცია – საქონლის მიმართ საბაჟო რეჟიმის გამოყენება, საქონლის გადატანა თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის რეექსპორტი, საქონლის განადგურება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ ან საქონლის გადაცემა სახელმწიფო საკუთრებაში.

30. საბაჟო რეჟიმები:

- ა) საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვება (იმპორტი);
- ბ) საქონლის ტრანზიტი;
- გ) საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვა;
- დ) საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავება;
- ე) საქონლის დროებითი შემოტანა;
- ვ) საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავება;
- ზ) საქონლის ექსპორტი.

31. ვალდებული პირი – პირი, რომელსაც ეკისრება საბაჟო ვალდებულების შესრულება.

32. საბაჟო ვალდებულება – პირის ვალდებულება, გადაიხადოს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი საბაჟო გადასახდელები, ჯარიმები ან/და საურავები.

33. საბაჟო დავალიანება – სხვაობა დეკლარანტის ჯამურ საბაჟო ვალდებულებასა და მის მიერ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი ცალკეული საბაჟო ვალდებულების მიხედვით ზედმეტად გადახდილი თანხების ჯამს შორის.

34. საქონლის გადამუშავების ოპერაციები:

- ა) საქონლის დამუშავება, მათ შორის, მონტაჟი, აწყობა ან სხვა საქონელზე მორგება;
- ბ) საქონლის წარმოება;
- გ) საქონლის შეკეთება, მათ შორის, აღდგენა და მუშა მდგომარეობაში მოყვანა;
- დ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ განსაზღვრული საქონლის გამოყენება, რომელიც ხელს უწყობს ან აადვილებს გადამუშავების პროდუქტის წარმოებას, მიუხედავად იმისა, რომ ეს საქონელი მთლიანად ან ნაწილობრივ იხარჯება გადამუშავების პროცესში.

35. გადაუმუშავებელი საქონელი – საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში ან საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონელი, რომელიც არ არის გადამუშავებული ამ რეჟიმში.

36. გადამუშავების პროდუქტი – საქონლის გადამუშავების შედეგად მიღებული ან წარმოებული პროდუქტი.

37. გამოსავლიანობის ნორმა – გადამუშავების პროდუქტის რაოდენობა, რომელიც მიღებულია განსაზღვრული რაოდენობის საქონლის გადამუშავების შედეგად.

38. ეკვივალენტური საქონელი – საქართველოს საქონელი, რომელიც საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული შემოსატანი საქონლის ნაცვლად გამოიყენება გადამუშავების პროდუქტის მისაღებად.

39. მთლიანად წარმოებული ან მიღებული საქონელი:

ა) სასარგებლო წიაღისეული, მოპოვებული ამ ქვეყნის წიაღიდან, მისი ტერიტორიული წყლიდან ან ზღვის ფსკერიდან;

ბ) მცენარეული წარმოშობის პროდუქცია, მოყვანილი ან შეგროვებული ამ ქვეყანაში;

გ) ამ ქვეყანაში გაჩენილი და გაზრდილი ცხოველები;

დ) ამ ქვეყანაში ბინადარი ცხოველებისაგან მიღებული პროდუქტები;

ე) ამ ქვეყანაში ნადირობისა და თევზჭერის შედეგად მიღებული პროდუქცია;

ვ) საზღვაო თევზჭერის შედეგად მიღებული და საზღვაო წარმოშობის სხვა პროდუქცია, რომელიც მოპოვებულია ამ ქვეყნის გემის საშუალებით;

ზ) ამ ქვეყნის სარეწ გემზე მიღებული პროდუქცია, რომელიც წარმოებულია მხოლოდ ამ ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტში აღნიშნული პროდუქციისაგან;

თ) პროდუქცია, რომელიც მიღებულია ამ ქვეყნის ფარგლებს გარეთ მდებარე ზღვის ფსკერიდან ან ზღვის ფსკერის წიაღიდან, მხოლოდ იმ პირობით, რომ ქვეყანას აქვს ზღვის ფსკერის ან წიაღის ამ მონაკვეთის დამუშავების საგანგებო უფლებები;

ი) საწარმოო ოპერაციების შედეგად მიღებული ნარჩენები, ჯართი და ნახმარი ნაკეთობები, რომლებიც შეგროვდა საქართველოში და გამოიყენება მხოლოდ ნედლეულად გადამუშავებისათვის;

40. რისკი – საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის პოტენციური დარღვევის ალბათობა;

41. რისკის პროფილი – რისკების კრიტერიუმების ერთობლიობა, რომლის შინაარსი განისაზღვრება მოპოვებული ინფორმაციის ანალიზისა და განსაზღვრული კატეგორიის მიხედვით კლასიფიცირების საფუძველზე, წინასწარ განსაზღვრული და შერჩევის დადგენილი კრიტერიუმების ფარგლებში;

42. რისკის კრიტერიუმი – წინასწარ გარკვეული ნიშნით განსაზღვრული მონაცემი, რომლის თანხვედრა დეკლარირებული საქონლის შესახებ მონაცემებთან იძლევა საბაჟო კონტროლის გამოსაყენებელი ღონისძიების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების საშუალებას და გამოიყენება რისკის აღმოსაფხვრელად;

43. დერეფანი (მწვანე, ყვითელი, წითელი და ლურჯი) – საბაჟო კონტროლის ღონისძიება, რომელიც საბაჟო მოხელემ უნდა განახორციელოს დეკლარირებული საქონლის შესახებ მონაცემთა რისკის კრიტერიუმთან თანხვედრის ან არათანხვედრის შემთხვევაში;

44. შეტყობინება – საბაჟო მოხელისათვის დამატებით ელექტრონული სახით მიწოდებადი მითითება იმის შესახებ, თუ რა სახის ღონისძიება უნდა განხორციელდეს რისკის პროფილის საფუძველზე დეკლარაციის შესაბამის დერეფანშიგანთავსების შემთხვევაში;

45. უფლებამოსილი პირი. სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრული საბაჟო ორგანოს მოხელე. რისკის პროფილების შექმნა ხორციელდება სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე შექმნილი სამუშაო ჯგუფის მიერ, სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით დამტკიცებულ კომისიასთან

შეთანხმებით. სამუშაო ჯგუფისა და კომისიის მუშაობის წესი, რისკის კრიტერიუმების შესაქმნელად წინასწარ გარკვეული ნიშნით განსაზღვრული მონაცემები წარმოადგენს სამსახურის საიდუმლო ინფორმაციას და მისი გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით.

თემა № 2

საბაჟო პროცედურების განხორციელებელ პირთა უფლებები და მოვალეობები

წარმომადგენელი. პირს უფლება აქვს, საბაჟო ორგანოსთან ურთიერთობა ჰქონდეს უშუალოდ ან წარმომადგენლის მეშვეობით. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისად, წარმომადგენლის უფლებამოსილება წარმოიშობა დავალების (ერთჯერადი ან გენერალური მინდობილობის, ხელშეკრულების ან მისი შემცვლელი დოკუმენტის) საფუძველზე, რომლითაც წარმომადგენელმა შეიძლება იკისროს საბაჟო ორგანოში საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის, საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული საბაჟო პროცედურების განხორციელების ან/და საბაჟო ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების ამ კოდექსის შესაბამისად გასაჩივრების ვალდებულება. წარმომადგენლის უფლებები დასტურდება შემდეგი ერთ-ერთი დოკუმენტით, რომელიც უნდა იქნეს წარმოდგენილი საბაჟო ორგანოში: ერთჯერადი მინდობილობა, გენერალური მინდობილობა, ხელშეკრულება საქონლის მესაკუთრეს/მფლობელსა და წარმომადგენელს შორის, სდაც აღნიშნული იქნება წარმომადგენლის უფლებები და მოვალეობები საბაჟო პროცედურების განხორციელების დროს, დაქირავებული პირის შემთხვევაში ხელმძღვანელი პირის მიერ ბლანკზე ხელმოწერით დადასტურებული წერილი. კანონით განსაზღვრული წარმომადგენლობა შეიძლება იყოს:

ა) **პირდაპირი**, როდესაც წარმომადგენელი მოქმედებს სხვა პირის სახელით და მისი დავალებით;

ბ) **ირიბი**, როდესაც წარმომადგენელი მოქმედებს თავისი სახელით, მაგრამ სხვა პირის დავალებით. წარმომადგენელი უნდა იყოს რეზიდენტი, საბაჟო პროცედურების განხორციელებისათვის ირიბი წარმომადგენელი ისევე ასრულებს ყველა ვალდებულებას, როგორც შეასრულებდა საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას საქონლის მესაკუთრე ან/და მფლობელი, და მას ეკისრება ისეთივე პასუხისმგებლობა, როგორიც დაეკისრებოდა საქონლის მესაკუთრეს ან/და მფლობელს. საბაჟო ორგანო ვალდებულია, წარმომადგენელს მოსთხოვოს წარმომადგენლობის უფლების განხორციელების დამადასტურებელი დოკუმენტი, ხოლო წარმომადგენელი ვალდებულია, საბაჟო ორგანოს წარუდგინოს ნოტარიალურად დამოწმებული დავალება (ერთჯერადი ან გენერალური მინდობილობა, ხელშეკრულება ან მისი შემცვლელი დოკუმენტი).

წარმომადგენლობაზე დავალება (მინდობილობა) არ არის აუცილებელი, თუ საწარმოს/ორგანიზაციის ან მეწარმე ფიზიკური პირის სახელით მოქმედებს მისი რომელიმე დაქირავებული პირი და მასზე საწარმოს/ორგანიზაციის ხელმძღვანელის (დირექტორის) ან მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ გაცემულია წარმომადგენლობის უფლება მისივე ბეჭდით დამოწმებული (მისი არსებობის შემთხვევაში) და ხელმოწერილი ბლანკით.

საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას წარმომადგენელი შეიძლება იყოს პირი, რომლის პასუხისმგებლობაც საბაჟო ორგანოს წინაშე მუდმივად უზრუნველყოფილია საბანკო დაწესებულების მიერ გაცემული 50 000 ლარის ოდენობის საბანკო გარანტიით. გარანტიის წარდგენისა და გამოყენების წესებს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შესაბამისი ბრძანებით.

დადგენილი პირობები არ ვრცელდება ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმისას, ასევე დროებით შემოტანის რეჟიმში მოქცეული საქონლის მიმართ. ამასთანავე შესაბამისი ნორმატიული აქტით (ბრძანებით საქართველოს ფინანსთა მინისტრის უფლება აქვს დაადგინოს სხვა შემთხვევებიც, რომლის დროსაც არ არის აუცილებელი წარმომადგენელი იყოს რეზიდენტი.

საქონლის მესაკუთრე ან/და მფლობელი ან/და დეკლარანტი, და მას ეკისრება ისეთივე პასუხისმგებლობა, როგორც დაეკისრებოდა საქონლის მესაკუთრეს ან/და მფლობელს ან/და დეკლარანტს.

საბაჟო ორგანო ვალდებულია, წარმომადგენელს მოთხოვოს წარმომადგენლობის უფლების განხორციელების დამადასტურებელი დოკუმენტი, ხოლო წარმომადგენელი ვალდებულია, საბაჟო ორგანოს წარუდგინოს დავალება (ერთჯერადი მინდობილობა ან გენერალური მინდობილობა ან ხელშეკრულება ან მისი შემცვლელი დოკუმენტი).

წარმომადგენლობაზე დავალება (ერთჯერადი მინდობილობა ან გენერალური მინდობილობა ან ხელშეკრულება ან მისი შემცვლელი დოკუმენტი) არ მოითხოვება, თუ საწარმოს/ორგანიზაციის ან მეწარმე ფიზიკური პირის სახელით მოქმედებს მასთან დასაქმებული და საწარმოს/ორგანიზაციის ხელმძღვანელის (დირექტორის) ან მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ გაცემულია წარმომადგენლობის უფლება მისივე ბეჭდით დამოწმებული (მისი არსებობის შემთხვევაში) და ხელმოწერილი დოკუმენტით, ხოლო ფიზიკური პირის შემთხვევაში, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული კანონიერი წარმომადგენლობისას, (მეურვე, მშობელი და სხვ.) – შესაბამისი დოკუმენტი.)

საბაჟო გადაწყვეტილება (საბაჟო გადაწყვეტილება ნიშნავს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ განხორციელებულ ქმედებას ან დოკუმენტს, რომელსაც ახორციელებს ან გასცემს საბაჟო ორგანო ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში. ან ზემოაღნიშნული ქმედება შეიძლება იყოს საბაჟო მოხელის მითითება საქონლის მფლობელისადმი. მაგ. საქონლის ჩატვირთვა – გადმოტვირთვის, დახარისხების, დაფასოების მოთხოვნით. ხოლო დოკუმენტი შეიძლება იყოს საბაჟო ორგანოს მიერ გამოცემული ადმინისტრაციული აქტი, საქონლის დათვალიერების ოქმი, სინჯებისა და ნიმუშების აღების ოქმი და სხვ.

საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის გამოყენებისას საბაჟო ორგანო საკუთარი ინიციატივით ან პირის (დაინტერესებული მხარის) წერილობითი ან ზეპირი განცხადების (მოთხოვნის) საფუძველზე იღებს საბაჟო გადაწყვეტილებას.

პირის (დაინტერესებული მხარის) წერილობითი მოთხოვნის შემთხვევაში საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში მიღებული უნდა იქნეს წერილობითი საბაჟო გადაწყვეტილება, რომელიც წარმოადგენს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს. წერილობით საბაჟო გადაწყვეტილებაში აღნიშნული უნდა იყოს გადაწყვეტილების მიმღები საბაჟო ორგანოს დასახელება და მისამართი, გადაწყვეტილების სახელწოდება, ნომერი და მიღების თარიღი, იმ პირის რეკვიზიტები (სახელი და გვარი/დასახელება, საიდენტიფიკაციო ნომერი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), რომლის მიმართაც მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება, მისი მიღების საფუძველი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის აქტის ნორმებზე მითითებით, გადაწყვეტილების შინაარსი, საბაჟო სანქციები, რომლებიც გამოიყენება ამ გადაწყვეტილების შეუსრულებლობის შემთხვევაში, გადაწყვეტილების გასაჩივრების წესი, გადაწყვეტილების მიმღები საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის სახელი, გვარი და თანამდებობა.

თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული, ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტი ძალაში შედის მხარისათვის კანონით დადგენილი წესით გაცნობისთანავე, ან გამოქვეყნების დღეს. საბაჟო გადაწყვეტილების მიღების მაქსიმალური ვადები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით, თუ საბაჟო კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

წინასწარი საბაჟო გადაწყვეტილება

პირის (დაინტერესებული მხარის) წერილობითი განცხადების (მოთხოვნის) საფუძველზე შემოსავლების სამსახური იღებს წინასწარ საბაჟო გადაწყვეტილებას საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოსატანი ან/და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გასატანი საქონლის მიმართ საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის შესაბამისად სასაქონლო კოდის ან წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის თაობაზე. გადაწყვეტილებას აქვს სავალდებულო იურიდიული ძალა ყველა საბაჟო ორგანოსათვის მხოლოდ გადაწყვეტილებაში მოცემული საქონლის საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის შესაბამისად სასაქონლო კოდის ან წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის საკითხთან მიმართებით. გადაწყვეტილებაში მოცემული საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებისას საქონლის საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის შესაბამისად სასაქონლო კოდის ან წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის მიზნით პირი ვალდებულია საბაჟო ორგანოში წარადგინოს ის ინფორმაცია, რომელიც ადასტურებს დეკლარირებული საქონლის შესახებ ინფორმაციის სრულ შესაბამისობას გადაწყვეტილებაში მოცემულ ინფორმაციასთან. წინასწარი საბაჟო გადაწყვეტილება მოქმედებს 90 დღის განმავლობაში მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების მომენტისათვის წინასწარი გადაწყვეტილების მიღების საფუძველი (გადაწყვეტილებაში აღნიშნული მონაცემები) არ შეცვლილა საბაჟო ორგანოსა და დაინტერესებული პირის ნებისგან დამოუკიდებლად.

წინასწარი საბაჟო გადაწყვეტილების მიღებისათვის წარსადგენი დოკუმენტების ნუსხა, აგრეთვე საჭიროების შემთხვევაში საქონლის სინჯის ან/და

ნიმუშის, ლაბორატორიული დასკვნის წარდგენის, გადაწყვეტილების მიღებაზე თანხმობის ან უარის თქმის, გადაწყვეტილების ძალადაკარგულად გამოცხადების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

წერილობითი საბაჟო გადაწყვეტილება ძალაში შედის საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის შესაბამისად, ხოლო სხვა საბაჟო გადაწყვეტილება ძალაში შედის მისი მიღებისთანავე და დაუყოვნებლივ უნდა აღსრულდეს, თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

წერილობითი საბაჟო გადაწყვეტილება ან მისი ნაწილი შეიძლება ბათილად იქნეს ცნობილი ან არარად აღიარებული: საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში; თუ ეს გადაწყვეტილება ან მისი ნაწილი მიღებულ იქნა არასწორი ან არასრული ინფორმაციის საფუძველზე, რის შესახებაც განმცხადებელმა (მომთხოვნმა) იცოდა ან განმცხადებელს (მომთხოვნს) უნდა სცოდნოდა, და ეს გადაწყვეტილება ან მისი ნაწილი არ იქნებოდა მიღებული სწორი ან სრული ინფორმაციის საფუძველზე; სხვა შემთხვევებში.

წერილობითი საბაჟო გადაწყვეტილების ან მისი ნაწილის ბათილად ცნობა ან არარად აღიარება ხდება საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებული მარტივი ადმინისტრაციული წარმოების წესით და მისი ბათილად ცნობა ან არარად აღიარება იწვევს ამავე კოდექსით გათვალისწინებულ სამართლებრივ შედეგებს. წერილობითი საბაჟო გადაწყვეტილება შეიძლება ძალადაკარგულად გამოცხადდეს ან მასში შეტანილ იქნეს ცვლილება: საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში; თუ საბაჟო ორგანო დაადგენს, რომ გადაწყვეტილების მისაღებად სავალდებულო პირობა არ არის დაცული ან შესრულებული; თუ საბაჟო ორგანო დაადგენს, რომ პირი, რომლის მიმართაც მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება, არღვევს ან ვერ ასრულებს მისთვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ პირობებს.

წერილობითი საბაჟო გადაწყვეტილების ძალადაკარგულად გამოცხადება ან მასში ცვლილების შეტანა ხდება საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებული მარტივი ადმინისტრაციული წარმოების წესით.

ნებისმიერ პირს (განმცხადებელს) შეუძლია საბაჟო ორგანოს მოსთხოვოს ინფორმაცია მხოლოდ თავის მიერ განხორციელებული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის შესახებ, აგრეთვე საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებული სხვა საჯარო ინფორმაცია. საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს, დაინტერესებულ პირს გაუგზავნოს წერილობითი განმარტება, რომელიც გამოხატავს საბაჟო ორგანოს პოზიციას პირის მიერ განხორციელებული ან განსახორციელებელი საბაჟო პროცედურებისას საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის გამოყენების შესახებ. აღნიშნული განმარტება არის რეკომენდაცია და მას არა აქვს სავალდებულო იურიდიული ძალა ამ განმარტების მიმცემი საბაჟო ორგანოს ფარგლებს გარეთ.

საბაჟო პროცედურების განხორციელება ხდება ქართულ ენაზე, ხოლო აფხაზეთში – აგრეთვე აფხაზურ ენაზე. საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში საბაჟო პროცედურები შეიძლება განხორციელდეს ან/და საბაჟო ორგანოში წარსადგენი დოკუმენტები შეიძლება შედგენილ იქნეს სხვა

ენაზედაც. (მაგ. ფიზიკური პირის დეკლარაციიდან მოწმობა შეიძლება შეიძლება შედგენილ იქნეს უცხო ენაზე, მაგრამ თანდართული დოკუმენტები როგორც წესი ყოველთვის უცხო ენაზეა შედგენილი.

თუ დეკლარანტის მიერ საბაჟო ორგანოში წარდგენილი დოკუმენტები შედგენილია უცხოურ ენაზე, და გაუგებარია საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირისათვის, მას უფლება აქვს მოითხოვოს ამ დოკუმენტების ნოტარიალურად დამოწმებული თარგმანი სახელმწიფო ენაზე., როგორც წესი თარგმნის მოთხოვნა უნდა განხორციელდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც დოკუმენტის ტექსტი შედგენილია არასაერთაშორისო ენაზე მაგ. არაბულზე, ჩინურზე, იაპონურზე და ა.შ.

საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად დეკლარანტმა ან/და წარმომადგენელმა უნდა უზრუნველყოს საბაჟო ორგანოში საჭირო დოკუმენტისა და ინფორმაციის წარდგენა და საბაჟო ზედამხედველობის ფუნქციის შესრულებისათვის საბაჟო ორგანოს მოთხოვნის შესაბამისად სათანადო დახმარების გაწევა.

საბაჟო კონტროლის ან/და საბაჟო ზედამხედველობის განხორციელებისათვის საჭირო დოკუმენტების ნუსხა განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად, დეკლარანტმა უნდა უზრუნველყოს საბაჟო ორგანოში საჭირო დოკუმენტებისა და ინფორმაციის წარდგენა და საბაჟო ზედამხედველობის ფუნქციის განხორციელებითვის საბაჟო ორგანოს მოთხოვნის შესაბამისად სათანადო დახმარების გაწევა. საბაჟო კონტროლისა და ზედამხედველობისათვის საჭირო დოკუმენტების ნუსხას ადგენს ფინანსთა მინისტრი შესაბამისი ბრძანებით. დოკუმენტების ნუსხა დადგენილია საბაჟო რეჟიმების სახეობის მიხედვით. იგი პირობითად შესაძლებელია დავყოთ სავალდებულო და საჭირო დოკუმენტებად. სავალდებულოა საქონლის მფლობელობის დამადასტურებელი დოკუმენტი, მინდობილობა, პირადობის დამადასტურებელი მოწმობა და სხვ. საჭირო დოკუმენტებად შეიძლება ჩაითვალოს საბაჟო დამუშავების სახეობის მიხედვით საჭირო დოკუმენტები, ანუ ის დოკუმენტები, რომლებიც ასრულებს გარკვეული მტკიცებულებების ფუნქციას, საბაჟო პროცედურების განხორციელების დროს. მაგ. ინვოისი, კონტრაქტი, ზედდებული, კონოსამენტი სერტიფიკატი და სხვ.

პირის მიერ (გარდა საბიუჯეტო ორგანიზაციისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირისა) საბაჟო ორგანოსთვის საბაჟო კოდექსის და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად წარდგენილი ინფორმაცია არის კომერციული საიდუმლოება და მისი გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ:

უცხო ქვეყნის საბაჟო ორგანოს მოთხოვნის შემთხვევაში, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ „საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ამ ქვეყანასთან საბაჟო სფეროში დადებული უწყებათაშორისი საერთაშორისო ხელშეკრულების საფუძველზე;

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების- საქართველოს სასაზღვრო პოლიციის მოთხოვნის შემთხვევაში, მხოლოდ საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადამკვეთ მგზავრებთან ან/და სატრანსპორტო საშუალებებთან დაკავშირებით. ინფორმაცია, რომელიც არის

სახელმწიფო, კომერციული, საბანკო ან კანონით დაცული სხვა საიდუმლოება, და კონფიდენციალური ინფორმაცია, რომელიც არ არის საყოველთაოდ ხელმისაწვდომი და რომელმაც შეიძლება შელახოს მისი წარმდგენი პირის უფლებები და კანონით დაცული ინტერესები, არ შეიძლება გამოქვეყნდეს, გამოყენებულ იქნეს საბაჟო ორგანოს თანამდებობის პირის მიერ საკუთარი მიზნებისათვის და გადაეცეს მესამე პირს, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. უფრო კონკრეტულად კომერციული საიდუმლოების შემცველი ინფორმაცია შეიძლება გადაეცეს მხოლოდ შემდეგ პირებს:

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს თანამშრომლებს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებულ დავების განხილვის საბჭოს წევრებს—ამ უკანასკნელთა მიერ სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების მიზნით; სამართალდამცავ ორგანოებს მოსამართლის ბრძანების საფიძველზე იმ პირთა შესახებ, რომლებიც კანონით იდევენებიან საბაჟო სამართალდარღვევებისათვის, სასამართლოს —პირის საბაჟო ვალდებულებების ან პასუხისმგებლობის განსაზღვრის სასამართლოს წარმოებაში არსებულ საქმესთან დაკავშირებით, სხვა სახელმწიფო საბაჟო ორგანოებს—საერთაშორისო ხელშეკრულებების შესაბამისად, სასამართლოს აღმასრულებლებს—საბაჟო დავასთან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულების პროცესში, ამასთან ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით დადგენილია პირადი, კომერციული, პროფესიული და სახელმწიფო საიდუმლოებების ცნებები. საბაჟო ორგანოს მიერ კონტროლის განხორციელების მიზნით ექსპორტიორი, იმპორტიორი ვალდებულია, უზრუნველყოს დოკუმენტების შენახვა საბაჟო ზედამხედველობის დასრულებიდან 6 კალენდარული წლის განმავლობაში. საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი ვადა განისაზღვრება კონკრეტული კალენდარული თარიღით ან დროის მონაკვეთით, რომელიც გამოიანგარიშება წლებით, კვარტალებით, თვეებით ან დღეებით, ან იმ გარემოებაზე მითითებით, რომელიც აუცილებლად უნდა დადგენილი ვადის ათვლა იწყება შესაბამისი მოქმედების განხორციელების მომდევნო დღიდან. მოცემული ვადები საბაჟო კოდექსში სხვადასხვა კონტექსტშია მოყვანილი, მაგ. საბაჟო გასაწყვეტილების მიღების, დოკუმენტების შენახვის, საბაჟო ორგანოს მიერ საქონლის განკარგვის, დანიშნულების ადგილამდე საქონლის მიტანის, ტრანზიტისას საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენის, საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის ვადა.

საბაჟო დეკლარაციაში დეკლარანტის მიერ დასაფიქსირებელი ვალუტის კურსი უნდა შეესაბამებოდეს საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისვის ეროვნული ბანკის ვებგვერდზე არსებულ შესაბამის კურსს. მაგ. თუ საბაჟო დეკლარაცია რეგისტრირებულია 1 სექტემბერს, მას შეესაბამება ამავე დღეს გამოქვეყნებული ვალუტის კურსი. თუ არ არსებობს ეროვნული ბანკის ოფიციალური კურსი, მაშინ ლარის კურსი შეიძლება განისაზღვროს საქართველოში ან სხვა ქვეყანაში იმ დღისთვის არსებული იმ ვალუტის კურსით, რომელზეც საქართველოში არსებობს ლარის ოფიციალური გაცვლის კურსი. მაგ. საქართველოში არ არსებობს დოლარის კურსი ლართან, მაგრამ არსებობს ევროს

კურსი ლართან (ერთი ევრო უდრის სამ ლარს), ხოლო საქართველოში ან საფრანგეთში ერთი ევრო უდრის ორ დოლარს, ამ შემთხვევაში საქართველოში დოლარის კურსი იქნება 1,5 ლარი.

მოქმედების განხორციელების ვადა განისაზღვრება კონკრეტული კალენდარული თარიღით ან იმ გარემოებაზე მითითებით, რომელიც აუცილებლად უნდა დადგეს, ან დროის მონაკვეთით. უკანასკნელ შემთხვევაში მოქმედება შეიძლება განხორციელდეს დროის მთელი მონაკვეთის განმავლობაში. ვადა, რომელიც გამოიანგარიშება წლებით, მთავრდება ვადის ბოლო წლის შესაბამის თვესა და რიცხვში. ვადა, რომელიც გამოიანგარიშება კვარტალებით, მთავრდება ვადის ბოლო კვარტალის შესაბამის თვესა და რიცხვში. ვადა, რომელიც გამოიანგარიშება თვეებით, მთავრდება ვადის ბოლო თვის შესაბამის რიცხვში. მოქმედება, რომლის განხორციელებისათვის დადგენილია ვადა, შეიძლება განხორციელდეს ამ ვადის ბოლო სამუშაო დღის დამთავრებამდე. თუ ვადის ბოლო დღე ემთხვევა არასამუშაო დღეს, ვადა გრძელდება შემდეგი სამუშაო დღის ბოლომდე. საბაჟო ღირებულებისა და საბაჟო გადასახდელების ოდენობის განსაზღვრისას უცხოური ვალუტა საქართველოს ეროვნულ ვალუტაზე – ლარზე გადაიანგარიშება საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის: საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური კურსით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში; იმ კურსით, რომელიც განისაზღვრება ლარის მიმართ უცხოური ვალუტის გამოქვეყნებული კურსით, მათ შორის, სხვა ქვეყნებში გამოქვეყნებული კურსით იმ ვალუტის მიმართ, რომელზედაც არსებობს ლარის გაცვლის ოფიციალური კურსი, თუ საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის არ არსებობს საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური კურსი.

საბაჟო კონტროლის ზონა

საბაჟო კონტროლის ზონა არის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ნაწილი, სადაც საქონლის, სატრანსპორტო საშუალებისა და პირის მიმართ შეიძლება განხორციელდეს საბაჟო კონტროლის ყველა ღონისძიება.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე იქმნება საბაჟო კონტროლის ზონა, იგი არის საბაჟო ტერიტორიის ნაწილი, სადაც საქონლის, სატრანსპორტო საშუალებებისა და პირის მიმართ შეიძლება განხორციელდეს საბაჟო კონტროლის ყველა ღონისძიება. რაც იმას ნიშნავს, რომ სხვა ადგილებში არ შეიძლება განხორციელდეს საბაჟო კონტროლი, ან იგი შეიძლება განხორციელდეს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით.

საბაჟო კონტროლის ზონა მოიცავს საერთაშორისო მიმოსვლისათვის ღია სასაზღვრო პუნქტებს, ტერიტორიულ წყლებს, საბაჟო ორგანოს განთავსების ადგილსა და საბაჟო საწყობებს, აგრეთვე ხმელეთის, შიდა წყლებისა და შენობა-ნაგებობის ნებისმიერ ტერიტორიას, რომელიც საბაჟო პროცედურების მუდმივი ან დროებითი განხორციელებისათვის გამოყოფს საბაჟო ორგანომ მესაკუთრესთან ან კანონიერ მფლობელთან შეთანხმებით, თუ მესაკუთრე არ არის მფლობელი. საბაჟო კონტროლის ზონაში საბაჟო პროცედურების განხორციელების ზუსტ ადგილს განსაზღვრავს საბაჟო ორგანო. (მაგ. თუ სად უნდა განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, გადმოტვირთვა). საბაჟო კონტროლის ზონაში საბაჟო ორგანოს თანხმობის გარეშე აკრძალულია საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი

სატრანსპორტო საშუალების დატვირთვა-გადმოტვირთვა და აუცილებელი საბაჟო პროცედურების განხორციელებამდე საბაჟო კონტროლის ზონის საზღვრებს გარეთ საქონლის გატანა. საბაჟო კონტროლის ზონაში ეკონომიკური საქმიანობა, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებებისა და მგზავრების გადაადგილება დაიშვება მხოლოდ საბაჟო ორგანოს თანხმობითა და კონტროლით, გარდა საერთაშორისო მიმოსვლისათვის გახსნილი სასაზღვრო პუნქტებისა. ასეთ შემთხვევებში საერთაშორისო მიმოსვლისათვის გახსნილი სასაზღვრო პუნქტების საბაჟო კონტროლის ზონაში შესვლის, გადაადგილების, ზონის დატოვების წესი მტკიცდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით. საბაჟო კონტროლის ზონაში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალისტები დაიშვებიან ვალდებულებების შესასრულებლად საქართველოს ფინანსთა და შინაგან საქმეთა მინისტრების ერთობლივი ბრძანებით.

საბაჟო კონტროლის ზონის შექმნის წესი და საბაჟო კონტროლის ზონის ადგილები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. საქართველოში თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო რეჟიმში შემოყვანილი იმ სატრანსპორტო საშუალების დათვალიერება და მისი რეკვიზიტების (საინდენტიფიკაციო მარკირების, ნომრის) შემოწმება, რომლის რეგისტრაციას ახორციელებს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სატრანსპორტო საშუალებათა სარეგისტრაციო სამსახური დასაშვებია განხორციელდეს ამავე დაწესებულების სპეციალისტების მონაწილეობით, მხოლოდ საბაჟო კონტროლის ზონად განსაზღვრულ შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის სტრუქტურულ დანაყოფებთან განთავსებული საბაჟო ორგანოების მიერ საბაჟო პროცედურების განხორციელების ადგილებში. სატრანსპორტო საშუალებები, რომლებიც მოექცნენ იმპორტის საბაჟო რეჟიმში, სატრანსპორტო საშუალების მფლობელის სურვილისამებრ, რეგისტრაციაში ტარდებიან საბაჟო რეჟიმში მოქცევიდან ერთი თვის ვადაში ან საბაჟო რეჟიმში მოქცევისთანავე, საბაჟო კონტროლის ზონებში, ერთი ფანჯრის პრინციპით. (საბაჟო, საგადასახადო და სარეგისტრაციო ორგანოები ერთად).

სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო რეჟიმში მოქცევა წარმოებს სახელმწიფო ენაზე, საერთაშორისო სამართლის ნორმების შესაბამისად სხვა ენაზეც. სატრანსპორტო საშუალებების მიმართ უფლებამოსილ პირებს, აგრეთვე მათ წარმომადგენლებს უფლება აქვთ, საბაჟო ორგანოს მოთხოვნით კი ვალდებულნი არიან დაესწრონ საბაჟო პროცედურებს, რომლებიც ხორციელდება მესაკუთრის ხარჯით. დეკლარანტი ვალდებულია კანონმდებლობის შესაბამისად განახორციელოს დეკლარირება, რომელიც შეიცავს ზუსტ ცნობებს სატრანსპორტო საშუალებების შესახებ, უზრუნველყოს საბაჟო გადასახდელების გადახდა. საბაჟო დეკლარაციის მიღებისა და საბაჟო ორგანოების მიერ მისი შემოწმების შემდეგ ხორციელდება საბაჟო დათვალიერება, რის თაობაზე ავსებენ დათვალიერების აქტს. აღმოჩენილი საეჭვო გარემოებების შემთხვევაში საბაჟო და სარეგისტრაციო ორგანოებს შეუძლიათ მოითხოვონ გამოკვლევის ჩატარება.

საბაჟო კონტროლის ზონის ადგილების განსაზღვრა

საბაჟო კონტროლის ზონები შეიძლება შეიქმნას საქართველოს საბაჟო საზღვრის გასწვრივ, აგრეთვე საბაჟო ორგანოებისა და საბაჟო კონტროლს

დაქვემდებარებული საქონლის, სატრანსპორტო საშუალებების განთავსებისა და საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი ვალდებულებების, შეზღუდვების, აკრძალვების, მოთხოვნების ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა პირობების დაცვით შესაბამის ადგილებში;

საბაჟო ორგანოში წარდგენილი საქონლის მიმართ საბაჟო პროცედურების განხორციელების, საბაჟო დამუშავების ოპერაციების გამოყენების, საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების მიერ საბაჟო საზღვრის გადაკვეთის, საქართველოს საბაჟო საზღვარზე განლაგებული საბაჟო გამშვები პუნქტების, თავისუფალი ზონის შესასვლელებსა და გამოსასვლელებში და კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა ადგილებში; საბაჟო ორგანოში წარდგენილი საქონლის მიმართ საბაჟო პროცედურების განხორციელების, საბაჟო დამუშავების ოპერაციების გამოყენების, საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების მიერ საბაჟო საზღვრის გადაკვეთის, საქართველოს საბაჟო საზღვარზე განლაგებული საბაჟო გამშვები პუნქტების, თავისუფალი ზონისა და თავისუფალი საწყობის შესასვლელებსა და გამოსასვლელებში და კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა ადგილებში; ელექტროსადგურების, ქვესადგურების, ბუნებრივი გაზისა და ნავთობის მაგისტრალური მილსადენების, სატუმბო, საკომპრესორო, საზომი სადგურების და სხვა მოწყობილობების განლაგების ადგილებში, რომლებიც გამოიყენება ნავთობისა და ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირებისთვის, იმ სარკინიგზო სადგურების ტერიტორიებზე, საიდანაც ან რომლის დანიშნულებითაც ხორციელდება საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის გადაზიდვა, საბაჟო საწყობების, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაჟო საწყობის, დროებითი დასაწყობებისათვის საქონლის შენახვის სხვა ადგილების, უბაჟო ვაჭრობის პუნქტების, თავისუფალი ზონების (საბაჟო ორგანოს საფუძვლიანი ექვსის არსებობისას თავისუფალ ზონაში შენახული საქონლის დათვალიერების შემთხვევაში) ტერიტორიებზე და ნაგებობებში, საერთაშორისო მიმოსვლისათვის გახსნილი აეროპორტებისა და საზღვაო პორტების შემოფარგლულ ტერიტორიებზე, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე, საერთაშორისო სარკინიგზო მიმოსვლის ძირითადი მარშრუტის მსვლელობის მატარებელში, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის სტრუქტურულ დანაყოფებთან (სამმართველოები, სახაზო განყოფილებები) განთავსებული საბაჟო ორგანოების მიერ საბაჟო პროცედურების განხორციელების ადგილებში;

საერთაშორისო საფოსტო მომსახურების ადგილებში.

საბაჟო კონტროლის ზონების სტატუსს ღებულობს ის ტერიტორიები, ნაგებობები, სატრანსპორტო საშუალებები (მათ შორის საჰაერო და საზღვაო ხომალდები, სარკინიგზო შემადგენლობები), სადაც იმყოფება საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი და/ან სატრანსპორტო საშუალებები და მათი მოქმედება ვრცელდება მხოლოდ საბაჟო კონტროლისა და საბაჟო პროცედურების განხორციელების პერიოდში.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების გამოცემის გარდა საბაჟო კონტროლის ზონის ადგილების შექმნა მოიცავს: საბაჟო კონტროლის ზონის საზღვრების განსაზღვრას, მოქალაქეთა და სატრანსპორტო საშუალებების მიერ ზონის გადაკვეთის ადგილების მითითებით, საბაჟო კონტროლის ზონის

ტერიტორიის აღმნიშვნელი ნიშნების გამოკვრას და ზონის მონიშვნებს, შესაბამისი ორგანოების შეტყობინებას საბაჟო კონტროლის ზონის შექმნის თაობაზე.

საბაჟო კონტროლის ზონის შექმნის თაობაზე საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებაში მიეთითება საბაჟო კონტროლის ზონის ფარგლები, საბაჟო კონტროლის ზონის საზღვრის გადაკვეთის ადგილები, საბაჟო კონტროლის ზონის აღმნიშვნელი საშუალებების განთავსების ადგილები, ზონის დაცვაზე პასუხისმგებელი პირები.

საბაჟო კონტროლისა და საბაჟო პროცედურების ჩატარების ადგილები ავტომატურად ღებულობს საბაჟო კონტროლის ზონის სტატუსს, რომელიც უქმდება საბაჟო კონტროლისა და საბაჟო პროცედურების დამთავრებისთანავე.

საქართველოს სახელმწიფო საზღვარზე განლაგებულ საბაჟო გამშვებ პუნქტებში საბაჟო კონტროლის ზონების შექმნა ხორციელდება საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა გათვალისწინებით და შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან შეთანხმებით.

საბაჟო კონტროლის ზონა აუცილებლობის შემთხვევაში უნდა იყოს **შემოღობილი და დაცული**, ისე, რომ ამ ზონაში საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების შესვლა და აქედან გასვლა შეუძლებელი იყოს საბაჟო ორგანოს გვერდის ავლით და გამორიცხული უნდა იყოს უცხო პირების მიერ მათი ხელყოფა. საბაჟო კონტროლის ზონა უნდა იმყოფებოდეს ვიზუალური მეთვალყურეობის ქვეშ. ამიტომ იგი ისე უნდა იყოს მოწყობილი, რომ საბაჟო ორგანოს საშუალება ჰქონდეს თვალყური ადევნოს საბაჟო კონტროლის ზონის მთელ ტერიტორიას, მიიღოს ინფორმაცია პირების ზონის ტერიტორიაზე გადაადგილების შესახებ, რათა გამოავლინოს საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით საქონლისა და პირადი ნივთების გადამალვა, სხვა პირებზე გადაცემა, ნავსადგურის, აეროპორტის, რკინიგზის თანამშრომელთა, მტკირთავეების უსაფუძვლო დაინტერესება საქონლით, ბარგით, კონტეინერებით, სატრანსპორტო საშუალებებით და სხვა. საბაჟო კონტროლის ზონის ხედი საზღვაო ნავსადგურებში, ტერიტორიულ და შიდა წყლებში უნდა იძლეოდეს ვიზუალური დაკვირვების შესაძლებლობას, რომელიც გამორიცხავს საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფ გემებთან უცხო მცურავი საშუალებების მიდგომას, რაიმეს გემზე ატანას ან გემიდან ჩამოტანას.

საბაჟო კონტროლის ზონები აუცილებლად უნდა მოიცავდეს: საერთაშორისო აეროპორტებში - მოფრენისა და გაფრენის ზონებს და სექტორებს; საზღვაო ნავსადგურებში - სამგზავრო დარბაზებს; რკინიგზისა და საავტომობილო ვაგზლებში - მგზავრების კომპლექტაციის ადგილებს და საბაჟო კონტროლის ქვეშ არსებული საქონლის სათავსებს.

საბაჟო კონტროლის ზონების მონიშვნა ხდება სწორკუთხა სამკუთხედის ფორმის ნიშნებით, რომელზეც მწვანე ფერის ფონზე თეთრი ფერით ქართულ და ინგლისურ ენებზე გაკეთებულია წარწერა "საბაჟო კონტროლის ზონა" ("Customs control zone"). აღნიშნული ნიშნები ითვლება საბაჟო კონტროლის ზონების მთავარ აღმნიშვნელად. საბაჟო კონტროლის ზონა შეიძლება აღინიშნოს უშუალოდ საბაჟო კონტროლის ზონის პერიმეტრზე მდებარე ღობეზე ან შენობაზე წარწერით "საბაჟო კონტროლის ზონა". დასაშვებია ქართულ და ინგლისურ ენებთან ერთად წარწერა გაკეთდეს სხვა ენაზეც.

საბაჟო კონტროლის ზონების მონიშვნა შეიძლება განხორციელდეს შესაბამისი ლენტებით, ფირნიშებით და სხვა საინფორმაციო მინიშნებებით.

საბაჟო გამშვებ პუნქტებში, აგრეთვე საბაჟო საწყობების, საქონლის დროებითი დასაწყობებისათვის განკუთვნილი შენახვის სხვა ადგილების საბაჟო კონტროლის ზონების აღნიშვნა ხდება მათი ტერიტორიების პერიმეტრებზე. აღნიშნული ნიშნები კეთდება ისე, რომ შესაძლებელი იყოს მათი დანახვა ორივე მხრიდან.

საბაჟო კონტროლის ზონა უქმდება შესაბამისი საბაჟო ორგანოს განთავსების ადგილის, საქართველოს საზღვარზე არსებული საბაჟო გამშვები პუნქტის გაუქმების, საბაჟო პროცედურების ჩატარებისა და საბაჟო რეჟიმების გამოყენების ადგილის გაუქმების და კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევაში.

საბაჟო საწყობების ტერიტორიებზე და დროებითი დასაწყობებისათვის საქონლის შენახვის სხვა ადგილებზე საბაჟო კონტროლის ზონები უქმდება, შესაბამისად, აღნიშნულ საქმიანობაზე ნებართვების გაუქმებასთან და დროებითი დასაწყობებისათვის საქონლის შენახვის სხვა ადგილებზე ოპერაციების დასრულებასთან ერთად.

საბაჟო კონტროლის ზონის გაუქმება ხორციელდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო კონტროლისა და აღრიცხვის დოკუმენტი

საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო საზღვარზე შემოტანის, ასევე საბაჟო ტერიტორიაზე საბაჟო კონტროლის ქვეშ გადაადგილების დროს საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა ხორციელდება „საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობით“. მოწმობის გამოწერა გულისხმობს საბაჟო მონაცემთა ავტომატიზირებულ სისტემა - ASYCUDA-ს მეშვეობით ელექტრონულად შევსებული, საბაჟო ორგანოს მოხელის მიერ დარეგისტრირებული ელექტრონული ფორმატის მოწმობის ქაღალდზე ამობეჭდვას. საზღვაო ნავსადგურიდან 10 კილომეტრის რადიუსში განლაგებულ საბაჟო საწყობში, ასევე საბაჟო საწყობიდან საზღვაო ნავსადგურში საქონლის გადაადგილების შემთხვევაში მოწმობის გამოწერად აგრეთვე ჩაითვლება, სისტემაში დაშვებული პირის მიერ დადგენილი წესით შევსებული და ქაღალდზე ამობეჭდილი, მოწმობის საბაჟო ორგანოში წარდგენა და ამავე საბაჟო ორგანოს მოხელის მიერ ამ მოწმობის დარეგისტრირება.

აღნიშნული მოწმობით ხორციელდება:

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე თავისი სვლით გადაადგილებული ან გადაზიდული საქართველოში არარეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილამდე, ან არასაბაჟო ორგანომდე გადაადგილების, აგრეთვე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანიდან მის გატანამდე (გარდა ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით გადაადგილებისა) 20-დღიანი ვადის კონტროლი და აღრიცხვა, აგრეთვე ამ ვადის ფარგლებში არასაბაჟო ორგანოდან საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილამდე ამ ქვეპუნქტში აღნიშნული სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილების აღრიცხვა;

საბაჟო ტერიტორიაზე ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა, საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრის შემდეგ საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გასატანი საქონლის საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა; საბაჟო საზღვრის გადმოძვეთი საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა, თუ მათზე საბაჟო დამუშავების ოპერაცია არ ხდება საბაჟო გამშვებ პუნქტში ან საბაჟო საგუშაგოზე;

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ორ სხვადასხვა საბაჟო კონტროლის ზონას შორის გადაადგილებული საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა, საბაჟო კონტროლის ქვეშ გადაადგილებული ერთი სატრანსპორტო საშუალებიდან მეორე სატრანსპორტო საშუალებაზე გადატვირთული საქონლის საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა, გარდა საზღვაო და საჰაერო ტრანსპორტზე საქონლის გადატვირთვისას;

საბაჟო კონტროლის ქვეშ გადაადგილებული სატრანსპორტო საშუალებებიდან საქონლის ნაწილის გადმოტვირთვის ან საქონლის დამატებით დატვირთვის შემთხვევაში სატრანსპორტო საშუალებებში დარჩენილი ან დამატებული და გადაადგილებული საქონლის საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა;

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საბაჟო კონტროლის ქვეშ სხვა საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილების საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა; სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში ფიზიკური პირის მიერ მსუბუქი ავტომანქანით შემოტანილი საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ დაუბეგრავ მინიმუმზე მეტი პირადი ნივთების კონტროლი და აღრიცხვა. თუ შეუძლებელია საქონლის იდენტიფიკაცია, მაშინ მასზე განხორციელდება შესაბამისი საიდენტიფიკაციო საშუალებების ნიშანდება;

სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს გავლით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში რეალიზაციისთვის განკუთვნილი საქონელის კონტროლი, რომელიც გადაადგილდება იმავე სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე განთავსებულ უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში.

აღნიშნული მოწმობა არ გამოიწერება: მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანისათვის გამოყენებულ სატრანსპორტო საშუალებებზე, თუ ისინი საერთაშორისო შეთანხმებების საფუძველზე ასრულებენ რეგულარულ რეისებს, საქონლის გარეშე გადაადგილებულ სარკინიგზო, ან საქართველოში რეგისტრირებულ სატრანსპორტო საშუალებებზე; TIR წიგნაკით გადაადგილებულ საქონელსა ან/და სატრანსპორტო საშუალებებზე, გარდა საზღვაო ნავსადგურიდან ათი კილომეტრის რადიუსში განლაგებულ საბაჟო საწყობში და საბაჟო საწყობიდან საზღვაო ნავსადგურში TIR-კარნეტით გადაადგილებული საქონლისა; მილსადენი ტრანსპორტით და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებულ საქონელზე; უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ, საქონლის გარეშე, გადაადგილებულ უცხოეთში რეგისტრირებულ ავტოსატრანსპორტო საშუალებებზე; უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ, საქონლის გარეშე, გადაადგილებულ შემავალ, მიწისზედა სატრანსპორტო საშუალებებზე; თავისუფალ ზონაში შესატან უცხოურ ან/და საქართველოს საქონელზე, როცა ამ ქვეპუნქტში აღნიშნული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანა ხორციელდება თავისუფალი ზონის შესასვლელში განთავსებული სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს გავლით; თავისუფალი ზონიდან

გასატან უცხოურ საქონელზე, როცა ამ ქვეპუნქტში აღნიშნული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიდან გატანა ხორციელდება თავისუფალი ზონის გასასვლელში განთავსებული სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს გავლით.

მოწმობის გამოწერას ახორციელებს გამგზავნი საბაჟო ორგანო.

საზღვაო ნავსადგურიდან 10 კილომეტრის რადიუსში განლაგებულ საბაჟო საწყობში, ასევე საწყობიდან საზღვაო ნავსადგურში გადაადგილებულ საქონელზე მოწმობა აგრეთვე შესაძლებელია გამოიწეროს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. სისტემაში დაშვებული პირის მიერ ქაღალდზე ამობეჭდილი მოწმობა წარედგინება საბაჟო ორგანოს.

მილსადენი და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებული, ასევე საზღვაო ტრანსპორტით საქართველოდან ტრანზიტით გასატანი საქონლის (გარდა კონტეინერებში და სახმელეთო სატრანსპორტო საშუალებებში განთავსებულისა) საბაჟო კონტროლიდან მოხსნა ხდება შესაბამისი სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის საფუძველზე.

ფიზიკური პირის მიერ ავტოსატრანსპორტო საშუალებით საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 270⁵-ე მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დაუბეგრავ მინიმუმზე მეტი პირადი სარგებლობის ნივთების ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით გადაადგილების შემთხვევაში გამგზავნი საბაჟო ორგანოს მიერ ავტოსატრანსპორტო საშუალებაზე გამოიწერება მოწმობა და მიეთითება „ფიზიკური პირის დეკლარაციის“ კოდი და ნომერი.

დადგენილი წესით გამოწერილ მოწმობაში ქვევით არსებულ ცარიელ ადგილზე გამგზავნი საბაჟო ორგანოს მოხელის მიერ დაისმება საბაჟო დამლა „აყვანილია კონტროლზე“ და ხელმოწერა. აღნიშნული დამლისა და ხელმოწერის გარეშე აკრძალულია ამ მოწმობაში ასახული საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილების დაწყება საბაჟო კონტროლის ზონის ფარგლებს მიღმა.

მოწმობის კონტროლიდან მოხსნა ხორციელდება:

დანიშნულების საბაჟოს მიერ, სადაც მთავრდება საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილება, ან გადაადგილებაზე კონტროლი, ან სადაც მოხდა საქონლის სხვა სატრანსპორტო საშუალებაში გადატვირთვა, ან როცა დანიშნულების ადგილზე გამოცხადებულ სასაქონლო პარტიაზე იწერება ახალი მოწმობა, რამდენიმე მოწმობის გამოწერისას (სასაქონლო პარტიის დანაწევრების შემთხვევაში) წინმსწრები მოწმობა შესაძლებელია კონტროლიდან მოიხსნას მხოლოდ სასაქონლო პარტიის ბოლო ნაწილზე მოწმობის გამოწერისას;

კანონით გათვალისწინებული სატრანსპორტო დოკუმენტის წარდგენა არ მოეთხოვება ფიზიკური პირს, მიუხედავად იმისა გადაადგილდება, თუ არა ავტოსატრანსპორტო საშუალებით საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 270⁵-ე მუხლით გათვალისწინებულ დაუბეგრავ მინიმუმზე მეტი პირადი სარგებლობის ნივთები ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით;

იმ შემთხვევაში, როცა დანიშნულების საბაჟოში - სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში არ არის წარმოდგენილი მოწმობის კონტროლიდან მოხსნის დამადასტურებელი მოწმობის შესაბამისი პირი და მოწმობის კონტროლიდან მოხსნა არ არის დარეგისტრირებული სისტემაში - საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების საქართველოს

საბაჟო საზღვრის გადაკვეთის დამადასტურებელი სხვა დოკუმენტების (წერილობითი დასტური საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება - საქართველოს სასაზღვრო პოლიციიდან; ან/და საბაჟო ორგანოს უფროსის მიერ დამოწმებული ჩანაწერი საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოსვლის/ტერიტორიიდან გასვლის აღრიცხვის ჟურნალში; ან/და საერთაშორისო შეთანხმების ფარგლებში უცხო ქვეყნის საბაჟო ორგანოდან მიღებული ინფორმაცია ან/და საგამომიებო და სხვა უფლებამოსილი ორგანოებიდან მიღებული ინფორმაცია) საფუძველზე საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის რეგიონალური ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) წერილობითი მომართვის შემდგომ შემოსავლების სამსახურის ცენტრალური აპარატის შესაბამისი სტრუქტურული ქვედანაყოფის მიერ ხორციელდება მოწმობის კონტროლიდან მოხსნის რეგისტრაცია სისტემაში.

მოწმობა ივსება სისტემის მეშვეობით ელექტრონულად საბაჟო ორგანოს მოხელის მიერ საბაჟო ორგანოში, ან სისტემაში დაშვებული პირის მიერ, რომელიც წარმოადგენს საქონლის შემოტანისას - სასაქონლო პარტიის მიმღებს, საქონლის გატანისას - სასაქონლო პარტიის გამგზავნს, ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული სასაქონლო პარტიის გადაადგილებისას - სასაქონლო პარტიის მფლობელს, პირის პირდაპირ ან არაპირდაპირ წარმომადგენელს საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად.

მოწმობა ივსება დეკლარანტის მიერ წარმოდგენილი სატრანსპორტო დოკუმენტების, ხოლო საქონლის გატანისას აგრეთვე სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის საფუძველზე.

საქონლის ან სატრანსპორტო საშუალების დათვალიერების განხორციელების შემთხვევაში, მოწმობა ივსება საბაჟო ორგანოში საბაჟო ორგანოს მოხელის მიერ დათვალიერების შედეგების ამსახველი აქტის საფუძველზე. სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების დათვალიერების შეუძლებლობის შემთხვევაში, მოწმობა ივსება წარმოდგენილი დოკუმენტების საფუძველზე და ხორციელდება საქონლის გადაადგილება უახლოეს საბაჟო ორგანომდე ან კანონმდებლობით დადგენილ სხვა ადგილამდე საბაჟო გაცილების თანხლებით შემდგომი დათვალიერების განხორციელების მიზნით. აღნიშნულ მოწმობაზე დაისმება დამლა - „ექვემდებარება დათვალიერებას“,

ერთი მოწმობა ივსება მხოლოდ ერთ სასაქონლო პარტიაზე. მოწმობა გამოიწერება 4 პირად და ნაწილდება შემდეგნაირად:

პირველი პირი რჩება გამგზავნ საბაჟო ორგანოში და მოწმობის გამოწერიდან 7 დღის ვადაში ეგზავნება ზემდგომ საბაჟო ორგანოს დადგენილი წესით; მეორე პირი თან მიყვება საქონელს ან/და სატრანსპორტო საშუალებას დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე და მოწმობის კონტროლიდან მოხსნის შემდეგ 7 დღის ვადაში ეგზავნება ზემდგომ საბაჟო ორგანოს; მესამე და მეოთხე პირი რჩება დეკლარანტს ან/და გადამზიდველს.

მოწმობის მოსახვევი (მწვანე) ფურცლის უკანა გვერდი გამოიყენება სხვადასხვა მაკონტროლებელი ორგანოების შენიშვნების, აღნიშვნებისა და დამღებისათვის, ხოლო საქონლის დაბრუნებისას საბაჟო ორგანოს მიერ დამღის

„დაბრუნებულია საქონელი” დასმისთვის. მოწმობაში არასწორი ინფორმაციის გამოვლენისას საბაჟო ორგანო ვალდებულია მოწმობის გამოწერის შემდეგ შეცვალოს არასწორი მონაცემები. შესწორებას ახორციელებს გამგზავნი საბაჟო ორგანო, აგრეთვე დანიშნულების საბაჟო.

სისტემაში დაშვებულ პირს უფლება აქვს, წინასწარ ელექტრონულად შეავსოს მოწმობა.

შევსების დასრულებისას საბაჟო მოხელე ან სისტემაში დაშვებული პირი არეგისტრირებს მოწმობის შევსების ფაქტს სისტემაში. შევსებულ მოწმობას ენიჭება უნიკალური საიდენტიფიკაციო ნომერი. ინფორმაციის გადაცემის ნებისმიერი საშუალებით შევსებულ მოწმობის უნიკალური საიდენტიფიკაციო ნომრის შესახებ ინფორმაცია სისტემაში დაშვებული პირის მიერ გადაეცემა საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მფლობელს.

საბაჟო ორგანოში წარდგენილი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მფლობელი გადასცემს საბაჟო ორგანოს მოხელეს შესაბამის სატრანსპორტო დოკუმენტაციას და წერილობით ან სიტყვიერად აწვდის შევსებული სტატუსის მქონე მოწმობის შესახებ ინფორმაციას.

გამგზავნი საბაჟო ორგანოს მოხელე მოწმობის გამოწერის მიზნით ახდენს: გამგზავნი საბაჟო ორგანოში წარდგენილი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების იდენტიფიცირებას, სატრანსპორტო დოკუმენტაციაში მითითებული მონაცემებთან ურთიერთშედარებას, სატრანსპორტო დოკუმენტაციის საფუძველზე მოწმობის ელექტრონულად შევსებას, რომელშიც ასევე აისახება საბაჟო ორგანოს მიერ განხორციელებული კონტროლის ღონისძიებების შედეგი, და მოწმობის გამოწერას, მოწმობის ელექტრონულად წარდგენის შემთხვევაში, მოწმობის გრაფებში შეტანილი მონაცემების შედარებას წარდგენილ სატრანსპორტო დოკუმენტაციასთან, ცდომილების აღმოჩენის შემთხვევაში კი მონაცემების შეცვლას მოწმობის ელექტრონულ ფორმატში.

უცხოეთში რეგისტრირებული სატვირთო ავტომანქანებით საქართველოში საქონლის შემოტანის შემთხვევაში მოწმობა კონტროლიდან იხსნება დანიშნულების საბაჟო ორგანოში, ხოლო სატრანსპორტო საშუალებამ საქართველოს საბაჟო ტერიტორია უნდა დატოვოს შემოსვლის დროს მოწმობის გამოწერის თარიღიდან არაუგვიანეს 20 დღის ვადაში. თუ ასეთი სატრანსპორტო საშუალება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დაიტვირთება გასატანი საქონლით, ახალი მოწმობის გამომწერი საბაჟო ორგანო მოითხოვს შემოსვლის დროს გამოწერილი მოწმობის იმ პირს, რომელიც გააჩნია გადამზიდველს, რომლის უკანა გვერდზეც აკეთებს აღნიშვნას ახალი მოწმობის გამოწერის შესახებ, რაც დამოწმდება უფლებამოსილი მოხელის ხელმოწერით, თარიღითა და პირადნომრიანი ბეჭდის დასმით. ავტოსატრანსპორტო საშუალების მფლობელი გამსვლელ (დანიშნულების) საბაჟო ორგანოს უტოვებს საქართველოში შემოტანისას გამოწერილი მოწმობის შესაბამის პირს, რომლის უკანა გვერდზე საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი აკეთებს აღნიშვნას სატრანსპორტო საშუალების გასვლის შესახებ ხელმოწერით, თარიღითა და პირადნომრიანი ბეჭდის დასმით. TIR წიგნაკით გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების შემთხვევაში გამგზავნი საბაჟო ორგანო ან სისტემაში დაშვებული პირი უზრუნველყოფს TIR წიგნაკის შესახებ მონაცემების ელექტრონულად

შეტანას მოწმობის ელექტრონულ ფორმატში. საბაჟო ორგანოს მოხელე მონაცემთა დადატურების მიზნით აწერს ხელს, მიუთითებს შევსების თარიღს და სვამს პირადნომრიან ბეჭედს. ერთი მოწმობა ივსება ერთ სატრანსპორტო საშუალებაზე.

მოწმობის შევსების რეგისტრაციის შემდეგ მონაცემების შეცვლის ცალკეული შემთხვევა რეგისტრირდება სისტემის მიერ. მოწმობა იბეჭდება 3 ეგზემპლიარად და ნაწილდება შემდეგნაირად:

პირველი ეგზემპლიარი თან მიყვება საქონელს ან/და სატრანსპორტო საშუალებას დანიშნულების საბაჟომდე და მოწმობის კონტროლიდან მოხსნის შემდეგ 7 დღის ვადაში ეგზავნება ზემდგომ საბაჟო ორგანოს ;

მეორე ეგზემპლიარი რჩება დანიშნულების ადგილზე (საბაჟო საწყობში ან საზღვაო ნავსადგურში), მესამე ეგზემპლიარი რჩება გადამზიდველს.

მოწმობის უკანა გვერდი გამოიყენება სხვადასხვა მაკონტროლებელი ორგანოების შენიშვნების, აღნიშვნებისა და დამლებისათვის, ხოლო საქონლის დაბრუნებისას საბაჟო ორგანოს მიერ დამდის - „დაბრუნებულია საქონელი“ დასმისთვის. მოწმობაში არასწორი ინფორმაციის გამოვლენისას საბაჟო ორგანო ვალდებულია მოწმობის გამოწერის შემდეგ შეცვალოს არასწორი მონაცემები. შესწორებას ახორციელებს გამზავნი საბაჟო ორგანო, აგრეთვე დანიშნულების საბაჟო. შესწორება ხორციელდება ან გამზავნი საბაჟო ორგანოს მიერ ან დანიშნულების საბაჟოს მიერ.

საბაჟო ორგანოს მიერ მოწმობისა და წიგნაკის რეგისტრაცია და კონტროლიდან მოხსნა რეგისტრირდება სპეციალურ რეგისტრაციის ჟურნალში. შემოსვლაზე იწარმოება ცალკე ჟურნალი, ხოლო გასვლაზე - ცალკე. გათვალისწინებული მოწმობა და წიგნაკის ფურცლები (თეთრი და მწვანე) საბაჟო გამშვები პუნქტებიდან (საბაჟო საგუშაგოებიდან), საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილებიდან, სისტემატიზირებული სახით კონტროლზე აყვანიდან და კონტროლიდან მოხსნიდან 7 დღის ვადაში იგზავნება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის რეგიონალურ ცენტრებში (საგადასახადო ინსპექციებში). საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია) უზრუნველყოფს წიგნაკის ფურცლების (თეთრი და მწვანე) მიღების რეგისტრაციიდან ორი დღის ვადაში შემოსავლების სამსახურის ცენტრალური აპარატის შესაბამის სტრუქტურულ ქვედანაყოფში გადაგზავნას. მოწმობაში და ინფორმაციის პროგრამა ASYCUDA-ს მონაცემთა ბაზაში ნებისმიერი ცვლილების შეტანისას დგება აქტი რომელიც შესაბამის მოწმობასთან ერთად იგზავნება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის რეგიონალურ ცენტრებში (საგადასახადო ინსპექციებში).

საბაჟო კონტროლის სპეციალური საშუალება

ტვირთის X-Ray რენტგენული ინსპექტირების სისტემების ან სხვა ელექტრონული სისტემების მეშვეობით პროგრამული უზრუნველყოფის ტექნიკური მახასიათებლებიდან გამომდინარე ამ სისტემების მეშვეობით მიღებული სურათის ელექტრონულ მოწმობაში ასახვის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით.

სასაზღვრო საბაჟო ორგანო ნიშნავს საბაჟო გამშვებ პუნქტებსა და საბაჟო საგუშაგოებს.

პირი, რომელსაც საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალებები გააქვს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან ვალდებულია საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალებები მიიტანოს:

ა) საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ ადგილზე;

ბ) საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ ადგილზე;

გ) თავისუფალი საბაჟო ზონის ტერიტორიაზე მხოლოდ საზღვაო ან საჰაერო გზით, აგრეთვე სახმელეთო გზით და საბაჟო ტერიტორიის სხვა ნაწილის გადაკვეთის გარეშე, თუ თავისუფალი საბაჟო ზონა უშუალოდ ესაზღვრება საბაჟო საზღვარს.

ერთი სასაზღვრო საბაჟო ორგანოდან მეორე სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ადგილიდან სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანის ვადა განისაზღვრება გამგზავნი საბაჟო ორგანოს მიერ, გადასაზიდი საქონლის, სატრანსპორტო საშუალების, საბაჟო მარშრუტის ხასიათის და ეკოლოგიურ-კლიმატური პირობების გათვალისწინებით, დღეში 100 კმ-ზე გათვლით, მაგრამ არაუმეტეს 10 კალენდარული დღისა (გარდა ტრანზიტისა).

საქართველოში არარეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილამდე მიტანის ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანიდან მის გატანამდე ვადა განისაზღვრება 20 დღით, ხოლო სარკინიგზო ტრანსპორტით საქონლის გადაზიდვის შემთხვევაში, მიუხედავად გადაზიდვის მანძილისა - 10 კალენდარული დღით. უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული სატვირთო ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილამდე მიტანის ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანიდან მის გატანამდე ვადა (გარდა ტრანზიტისა) შეადგენს 20 კალენდარულ დღეს, ხოლო უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული მსუბუქი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილამდე მიტანის ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანიდან მის გატანამდე ვადა (გარდა ტრანზიტისა) - 90 კალენდარულ დღეს, თუ ეს სატრანსპორტო საშუალებები შემოტანილია საზღვაო გზით და 65 კალენდარულ დღეს, თუ ეს სატრანსპორტო საშუალებები შემოტანილია სხვა გზით.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების «ნედლი ნავთობისა და მისი გადამუშავებით მიღებული საქონლის (გარდა ნედლი ნავთობისა, რომელიც გადაადგილდება მილსადენი ტრანსპორტით ან ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით) ნუსხით» გათვალისწინებული საქონლის სასაზღვრო საბაჟო ორგანოდან საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილამდე მიტანის ვადა შეადგენს 5 კალენდარულ დღეს.

შემოტანილი ან/და გასატანი საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის შესაბამის ადგილამდე მიტანა ხორციელდება ნებისმიერი გზით, გარდა **თამბაქოს ნაწარმისა** და ჯართის გადაზიდვის შემთხვევებისა. საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული თამბაქოს ნაწარმის გადაადგილება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ხორციელდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული საბაჟო ორგანოების გავლით, ხოლო **ჯართისა** – მხოლოდ სარკინიგზო და საზღვაო ტრანსპორტით, შესაბამისი სასაზღვრო საბაჟო ორგანოების გავლით. საბაჟო ორგანოში ან საბაჟო ორგანოს მიერ განსაზღვრულ ადგილზე საქონლის მიტანის შესახებ ინფორმაცია დასტურდება დეკლარანტის მიერ მოწმობის ან ზოგადი დეკლარირებისათვის საჭირო დოკუმენტების (სატრანსპორტო დოკუმენტი ან/და საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულება ან ანგარიშფაქტურა ან სხვა საანგარიშსწორებო დოკუმენტი) საბაჟო ორგანოსათვის მიწოდებით, რომელიც დამოწმდება საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი პირის პირადნომრიანი ბეჭდით;

საავტომობილო ტრანსპორტით საქართველოს საბაჟო საზღვრის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ ადგილზე (სასაზღვრო გამტარი პუნქტის გარდა) გადმოკვეთის შემთხვევაში – სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ საბაჟო კონტროლის ზონაში (საბაჟო ორგანო, საბაჟო საწყობი, სხვა საბაჟო კონტროლის ზონა ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებული სხვა ნებისმიერი ადგილი) ფაქტობრივი განთავსებით;

უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების წარდგენა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე ხორციელდება მოქალაქის სამგზავრო დოკუმენტის სტიკერიანი ფურცლის ნოტარიულად დამოწმებული ასლის წარდგენით;

საბაჟო საწყობის მიერ - აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღნიშვნით (ბეჭედი, ხელმოწერა, თარიღი და დრო). დამოწმებული მოწმობის საბაჟო ორგანოსთვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება საბაჟო საწყობს, იმავე ან მე-2 სამუშაო დღის 12 საათამდე;

სარკინიგზო გადაზიდვების შემთხვევაში – რკინიგზის მიერ სარკინიგზო ზედნადებზე და აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღნიშვნით (შტამპი, ხელმოწერა, თარიღი და დრო). დამოწმებული აღრიცხვის მოწმობისა და სარკინიგზო ზედნადების საბაჟო ორგანოსთვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება სარკინიგზო ზედნადებში მითითებულ ტვირთმიმღებს. აღნიშნული საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის თარიღი და დრო ჩაითვლება საბაჟო ორგანოში საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის დღედ.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის **შემოტანა** და საბაჟო პროცედურების განხორციელება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით **განუსაზღვრელ ადგილებში** (განსაკუთრებულ შემთხვევებში სამხედრო ტექნიკისა და შეიარაღების, ავარიების, დაუძლეველი ძალის მოქმედების შედეგების სალიკვიდაციო, აგრეთვე სამაშველო სამუშაოების შესასრულებლად ტექნიკის შემოტანის, პირუტყვის ჯოგის შემოყვანისა და სხვა ადგილები) დაიშვება საქონლის შემომტანი პირის განცხადების საფუძველზე, მისივე ხარჯებით და

საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით. განცხადება შეტანილ უნდა იქნეს შესაბამის ტერიტორიულ საბაჟო ორგანოში და ასევე, სასაზღვრო პოლიციის შესაბამის სტრუქტურულ ერთეულში. ტერიტორიულ საბაჟო ორგანოს ენიჭება უფლებამოსილება განიხილოს და გადაწყვიტოს განცხადებაში დასმული საკითხი. გადაწყვეტილება მიიღება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ – სამართლებრივი აქტის გამოცემით.

განცხადება უნდა იყოს წერილობითი ფორმით და შეიცავდეს: ტერიტორიული საბაჟო ორგანოს დასახელებას; განმცხადებლის (ფიზიკური პირი, იურიდიული პირი) ვინაობას (დასახელებას) და მისამართს; მოთხოვნას (საქონლის შემოტანის უფლება, შემოტანის ადგილის, ავტოსატრანსპორტო საშუალებების, ტექნიკის, საქონლის სახეობის, რაოდენობისა და ღირებულების მითითებით); განცხადების წარდგენის თარიღს და განმცხადებლის ხელმოწერას; განცხადებაზე დართული საბუთების ნუსხას.

განმცხადებელს უფლება აქვს ტერიტორიულ საბაჟო ორგანოს განცხადებასთან ერთად წარუდგინოს ყველა საბუთი, რომელიც შეიძლება საფუძვლად დაედოს განცხადებაში დასმული საკითხის გადაწყვეტას და შესაბამისი ადმინისტრაციული აქტის გამოცემას. ტერიტორიული საბაჟო ორგანო განცხადების მიღების დღესვე ახდენს მის რეგისტრაციას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

განცხადების რეგისტრაციის მომენტიდან ტერიტორიული საბაჟო იწყებს განცხადებაში დასმული საკითხის განხილვას. თუ ტერიტორიული საბაჟოს ხელმძღვანელობა გადაწყვეტს, რომ განმცხადებლის მოთხოვნის დაკმაყოფილება შესაძლებელია, შესაბამისი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემით განსაზღვრავს საბაჟოს პასუხისმგებელ პირებს, რომლებსაც დაევალებათ საზღვრის გადმოკვეთის ადგილიდან მიზანშეწონილ საბაჟო ორგანომდე საქონლის გადაზიდვის ზედამხედველობა და გაცილება. მითითებულ შემთხვევებში საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი პირი საბაჟო პროცედურებს დროის უმოკლეს პერიოდში ახორციელებს სასაზღვრო პოლიციის სასაზღვრო გამტარი პუნქტის წარმომადგენლებთან კოორდინაციით და კომპეტენციის ფარგლებში მათი მონაწილეობით. ტერიტორიული საბაჟო ორგანოს ხელმძღვანელობა თავისი გადაწყვეტილების თაობაზე დაუყოვნებლივ აცნობებს განმცხადებელს, აგრეთვე საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სასაზღვრო პოლიციას და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურს და უგზავნის მათ მიღებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის დადგენილი წესით დამოწმებულ ასლებს. საბაჟო ორგანოების ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის გარეშე ყველა სხვა ადგილებში საქონლითა და სატრანსპორტო საშუალებებით საზღვრის გადაკვეთა განიხილება, როგორც საბაჟო წესების დარღვევა და ისჯება კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს **არასამუშაო დროს** დაიშვება საქონლის შემომტანი პირის წერილობითი განცხადების საფუძველზე, მისივე ხარჯებით, საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით. საბაჟო ორგანოს მიერ პირის განცხადების განხილვა და გადაწყვეტილების მიღება ხორციელდება განსაზღვრული წესით.

თემა № 3

საქართველოს საბაჟო ორგანოები.

საბაჟო ორგანოების საქმიანობის სამართლებრივი საფუძვლებია საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები, საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობა, სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობა, საქართველოს კანონი „ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის შესახებ“, სხვა საკანონმდებლო და ნორმატიული აქტები.

საბაჟო ორგანოების ერთიანი, ცენტრალიზებული სისტემა შედგება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურისა და მასში შემავალი საბაჟო ორგანოებისაგან. (იგულისხმება რეგიონული საბაჟოები „აღმოსავლეთი“ და „დასავლეთი“ შესაბამისი გამშვები პუნქტებითა და საბაჟო საგუშაგოებით.)

საბაჟო ორგანო – საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური, მისი სტრუქტურული ერთეული, ტერიტორიული ორგანო, ტერიტორიული ორგანოს სტრუქტურული ერთეული ან სხვა ქვედანაყოფი, რომლის ფუნქციაა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასა და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებული პროცედურების, საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის განხორციელება. ამასთანავე, აღნიშნული ორგანოების რეორგანიზაციის ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოდ აგრეთვე ჩაითვლება რეორგანიზაციის ან ლიკვიდაციის შედეგად შექმნილი ნებისმიერი დაწესებულება, ამ დაწესებულების ტერიტორიული ორგანო ან სხვა ქვედანაყოფი, რომელსაც შეიძლება მიენიჭოს უფლებამოსილება, შეასრულოს საბაჟო ორგანოს ფუნქციები. შემოსავლების სამსახური – საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური ან შემოსავლების სამსახურის რეორგანიზაციის ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში ამის შედეგად შექმნილი ნებისმიერი დაწესებულება, რომელსაც მიენიჭება უფლებამოსილება, შეასრულოს შემოსავლების სამსახურის საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული ფუნქციები.

საბაჟო ორგანოს შექმნის წესი, სტრუქტურა და უფლებამოსილებები განისაზღვრება ამ კოდექსით, „მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონითა და სხვა ნორმატიული აქტებით. საბაჟო ორგანოს შექმნა განისაზღვრება ორი ნორმატიული აქტით: 1. სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს (საბაჟო გამშვები პუნქტი, საბაჟო საგუშაგო) შექმნა ხორციელდება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

„მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების ტერიტორიული ორგანოს შექმნის გარდაქმნისა და საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს **მინისტრი**, თუ საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს უფლება აქვს, საბაჟო საქმის ორგანიზების მიზნით, საქონლის ექსპერტიზისა და სხვა გამოკვლევის ჩასატარებლად, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შექმნას საბაჟო ლაბორატორიები, რომელიც

განხორციელებს სასაქონლო ექსპერტიზას, ამასთან საბაჟო ლაბორატორიას შეუძლია ჩაატაროს შესაბამისი სხვადასხვა სახის გამოკვლევები და ექსპერტიზები სხვა პირებისათვის და აიღოს შესაბამისი მომსახურების საფასური, რომლის წესები დგინდება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს, სავალდებულო საბაჟო პროცედურების განხორციელების გარდა, დამატებით გასწიოს საბაჟო საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა მომსახურება ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით.

საბაჟო ორგანო საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით განსაზღვრულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით ახორციელებს შესაბამის აღნიშვნებს სამგზავრო დოკუმენტებში საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთისას. ამ მიზნით საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადამკვეთ პირს მოსთხოვოს და შეუმოწმოს პირადობის და საქართველოში შემოსვლის ან საქართველოდან გასვლის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტები.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური არის კომპეტენტური ორგანო, რომელსაც აკისრია უმნიშვნელოვანესი ფუნქცია—თანხების მობილიზება ქვეყნის ბიუჯეტის შესავსებად. ადმინისტრაციულ გადასახადებზე დიდად არის დამოკიდებული ქვეყნისთვის ისეთი სასიცოცხლო მნიშვნელობის დაწესებულებების ფუნქციონირება, როგორიცაა სკოლები, პოლიცია, ჯარი, სავაადმყოფოები და სხვ. სწორედ შემოსავლების სამსახური ახორციელებს გადასახადების აკრეფას, საგადასახადო და საბაჟო კოდექსების შემუშავებას, სრულყოფას, მათ გამოყენებასა და აღსრულებას. საბაჟო-საგადასახადო ხასიათის საკითხებზე ინფორმაციის გავრცელებას, საბაჟო-საგადასახადო სისტემის შემდგომ განვითარებას, საქართველოს საზღვრების დაცვას ნარკოტიკებისა და სხვა აკრძალული ტვირთის შემოტანისაგან. მისი ამოცანაა შემოსავლების ეფექტური ადმინისტრირება.

სამსახური არის ფინანსთა სამინისტროს საქვეუწყებო დაწესებულება, რომლის ცალკეული სტრუქტურული ერთეულები ასრულებენ სამართალდამცავი ორგანოს ფუნქციებს. სამსახურის მისიაა გადამხდელისათვის ხარისხიანი მომსახურების უზრუნველყოფა და მათი დაცვა არალეგალური ბიზნესისაგან.

შემოსავლების სამსახური ქმნის შესაბამის პირობებს იმისათვის, რომ თანამშრომლებმა შეძლონ არსებული ამოცანებისა და დავალებების ხარისხიანად შესრულება. აქტიურად მუშაობენ საერთაშორისო ასპარეზზე. ამზადებენ წინადადებებსა და აწვდიან შესაბამის ორგანოებს, საბაჟო-საგადასახადო კუთხით სათანადო რეფორმების გატარების მიზნით. შემოსავლების სამსახური მიზნად ისახავს ხელი შეუწყოს გადამხდელთა თანასწორუფლებიანობას, ითვალისწინებს ქვეყნის ფინანსურ-ეკონომიკურ პოლიტიკას, იცავს გადამხდელთა ინტერესებს. ზრუნავს ინფრასტრუქტურის განვითარებასა და დასაქმების დონის ამაღლებაზე.

სამსახურის ძირითადი ფუნქციებია: გადასახადის ან საბაჟო გადასახდელის გადამხდელთათვის იფორმაციის მიწოდება, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასა და საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებული პროცედურების, საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის განხორციელება, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა პრევენცია და გამოვლენა, დანაშაულის თავიდან აცილება, გამოვლენა, წინასწარი გამოძიება და

სათანადო ექსპერტიზის ჩატარება, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსითა და სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის შესაბამისად. სამსახური ვალდებულია თავისი კომპეტენციის ფარგლებში დაიცვას გადამხდელთა უფლებები და სახელმწიფოს ინტერესები, დაიცვას საბაჟო, საგადასახადო სფეროს საქმიანობასთან დაკავშირებული სამართლებრივი აქტების მოთხოვნები, გამოსცეს შესაბამისი მეთოდური მითითებები, ბროშურები, წიგნები, გააკონტროლოს გადასახადებისა და საბაჟო გადასახდელების გადახდის სისწორე, დაიცვად გადამხდელის კონფიდენციალური ინფორმაცია.

სამსახური უფლებამოსილია თავის ფუნქციას მიკუთვნებული დანაშაულის, საგადასახადო და საბაჟო სამართალდარღვევის გამოვლენის, შესწავლის, აღკვეთის ან წინასწარი გამოძიების მიზნით ისარგებლოს მოქალაქეთა ნებაყოფილობითი დახმარებით, თუ დაყოვნება საფრთხეს უქმნის ადამიანის ჯანმრთელობასა და სიცოცხლეს დაუბრკოლებლად შევიდეს საცხოვრებელ ბინებში, სათავსებში, ორგანიზაციათა ტერიტორიაზე, (გარდა დიპლომატიური წარმომადგენლობებისა) იმ პირთა დასაკავებლად, რომლებმაც ჩაიდინეს დანაშაულიან ექვმიტანილია დანაშაულის ჩადენაში, სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით. სამსახურის კომპეტენციას მიკუთვნებული დანაშაულის ან სამართალდარღვევის გამოვლენისა და აღკვეთის მიზნით, სამსახურის უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს გააჩეროს პირი და სატრანსპორტო საშუალება (სამსახურის უფროსის ბრძანებით.) გამოიყენოს ფიზიკური იძულება, სპეციალური საშუალებები და ცეცხლსასროლი იარაღი. სამსახური ყოველი საგადასახადო წლის დამთავრებიდან 3 თვის ვადაში აქვეყნებს ანგარიშს. სამსახურში მიღებისა და სამსახურის გავლის წესი განისაზღვრება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

შემოსავლების სამსახურის მოსამსახურე არის სახელმწიფო მოსამსახურე, მას ენიჭება სპეც. ფორმის ტარების უფლება საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულების საფუძველზე, ეძლევა დამადასტურებელი მოწმობა. იგი ვალდებულია დაიცვას პიროვნების უფლებები და თავისუფლებები, მიუხედავად რასობრივი კუთვნილებისა, სარწმუნოებისა, პოლიტიკური შეხედულებებისა. მოსამსახურეს ეკრძალება: მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შექმნა და მასში მონაწილეობა, პროფესიულ, სახელმწიფო საიდუმლოების გაცემა, კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებს გარდა, შეთავსებით მუშაობა ანაზღაურებად სამსახურში, თანამდებობის დაკავება სხვა ქვეყნის ორგანოში. სამსახურში არ მიიღება პირი, თუ ის ნასამართლევი, არ აქვს მოხსნილი ნასამართლეობა, თუ მისი ჯანმრთელობა არ აკმაყოფილებს დადგენილ მოთხოვნებს, არის ნარკოტიკების მომხმარებელი, აღიარებულია ქმედითუუნაროდ ან შეზღუდულუნარიანად ასევე კანონით დადგენილი თანამდებობრივი შეუთავსებლობის გამო.

მოსამსახურის სამსახურიდან დათხოვნის საფუძველია : განსაზღვრული ასაკის მიღწევა, ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესება, ხელშეკრულების ვადის ამოწურვა, ატესტაციის შედეგების საფუძველზე, სამსახურებრივი დისციპლინის დარღვევის გამო, პირადი განცხადება, შტატების შემცირება, სხვა სამსახურში გადასვლა, გარდაცვალება, მოქალაქეობის შეცვლა, უფო-უკვლოდ გარდაცვალებულად გამოცხადება.

მოსამსახურის მიერ სამსახურებრივ მოვალეობათა პირნათლად შესრულებისათვის წესდება წახალისების შემდეგი ფორმები: მაღლობის

გამოცხადება, პრემიის გადაცემა ან ფასიანი საჩუქრით დაჯილდოება, სამკერდე ნიშნით დაჯილდოება, მორიგი სპეციალური წოდების ვადამდე მინიჭება, გამოჩენილი მამაცობისათვის სახელმწიფო ჯილდოზე წარდგენა. სამსახურებრივი დისციპლინის დარღვევისათვის კი: შენიშვნა, გაფრხილება, ხელფასის შეჩერება, უფრო დაბალ თანამდებობაზე გადაყვანა ერთი წლით, არაუმეტეს 10 სამუშაო დღით ხელფასის დაკავება.

სახელმწიფო უზრუნველყოფს მოსამსახურის სოციალურ დაცვას: იღებს ხელფასს, სპეციალური წოდებისთვის დადგენილ დანამატებს, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით დაღუპვის შემთხვევაში ოჯახს მიეცემა ერთჯერადი დახმარება–15000 ლარი. სხეულის მძიმე დაზიანების შემთხვევაში ერთჯერადი დახმარება 7000ლ.

საქართველოს საბაჟო ტარიფები და საქონლის კლასიფიკაცია

საქართველოს საბაჟო ტარიფი არის მონაცემთა სისტემატიზებული ერთობლიობა, რომელიც შედგება:

ა)საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურისაგან;

ბ)საბაჟო გადასახადის განაკვეთებისაგან ან შეღავათებისაგან, რომლებიც გამოიყენება სესენ-ში მოცემული საქონლის მიმართ;

გ) საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით დადგენილი შეღავათებისაგან (პრეფერენციებისაგან);

დ) საქართველოს საგადასახადო კოდექსით ცალკეული ქვეყნებისათვის, ქვეყნების ჯგუფებისათვის ან ტერიტორიებისათვის ცალმხრივად დადგენილი საბაჟო გადასახადის შეღავათებისაგან.

საქართველოს ინტეგრირებული ტარიფი არის მონაცემთა სისტემატიზებული ერთობლიობა, რომელიც შედგება:

ა)საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურისაგან;

ბ) საბაჟო გადასახადების განაკვეთებისაგან ან შეღავათებისაგან, რომლებიც გამოიყენება სესენ-ში მოცემული საქონლის მიმართ;

გ) საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით დადგენილი შეღავათებისაგან;

დ)საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი აკრძალვებისა და შეზღუდვებისაგან, რომლებიც გამოიყენება სესენ-ში მოცემული საქონლის მიმართ.

შეღავათები გამოიყენება საბაჟო გადასახადის ჩვეულებრივი განაკვეთების ნაცვლად, თუ საქონელი აკმაყოფილებს ამ შეღავათებით სარგებლობისათვის დადგენილ პირობებს.

საქართველოს ინტეგრირებული ტარიფი მტკიცდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საერთაშორისო კონვენციებით საბაჟო გადასახადისაგან გათავისუფლების დროს შესაბამისი საქონლის შესაბამისი საბაჟო გადასახადის განაკვეთის ნაცვლად გამოიყენება გათავისუფლება, ანუ საბაჟო გადასახადის განაკვეთი შეადგენს 0-ს, იმ

პირობით, თუ საქონელი აკმაყოფილებს ამ კონვენციებით დადგენილ მოთხოვნებს.

საქონლის კლასიფიკაცია

საქონლის კლასიფიკაციისას დეკლარანტი საქონლის კოდს განსაზღვრავს სესენს-ის მიხედვით, საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად, რაც ხორციელდება საბაჟო დეკლარაციის შესაბამის გრაფაში საქონლის შესაბამისი კოდის მითითებით.

თუ საბაჟო ორგანო არ ეთანხმება დეკლარირებული საქონლის კოდს, იგი ამის შესახებ აცნობებს დეკლარანტს, ხოლო შემდეგ ხორციელდება საბაჟო დეკლარაციის მონაცემების ბათილად ცნობა. საქართველოს მთავრობის დადგენილებით მტკიცდება სასაქონლო ნომენკლატურა და საქონლის კლასიფიკაციის ზოგადი წესები, რომელიც მოცემულია მსოფლიო საბაჟო ორგანიზაციის შესაბამის კონვენციაში.

საგარეო ვაჭრობის მარეგულირებელი ღონისძიებები, რომლებიც მოქმედებს სხვა სფეროს მარეგულირებელი სამართლებრივი აქტებით, გამოყენებული უნდა იქნეს საქონლის კლასიფიკაციის შესაბამისად.

საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურა და მისი გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

საქონლის წარმოშობა, წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრა.

საქონლის წარმოშობის ქვეყანა განისაზღვრება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანისას ან/და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანისას სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების გატარების მიზნით.

საქონლის წარმოშობა შეიძლება იყოს შეღავათების გარეშე (არაპრეფერენციული) და შეღავათიანი (პრეფერენციული).

საქონლის შეღავათების გარეშე (არაპრეფერენციული) წარმოშობა გამოიყენება:

ა) საბაჟო გადასახადის გამოყენებისათვის,

ბ) საგარეო ვაჭრობის მარეგულირებელი არასატარიფო ღონისძიებების გატარებისათვის, რომლებიც მოქმედებს სხვა სფეროს მარეგულირებელი სამართლებრივი აქტებით.

საქონლის შეღავათიანი (პრეფერენციული) წარმოშობის წესებით დგინდება საქონლის წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის ის პირობები, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს საქონელი. საქონლის წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის კრიტერიუმები და წესი დგინდება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანისას მისი წარმოშობის დასადასტურებლად წარდგენილი უნდა იქნეს შესაბამისი სერტიფიკატი, თუ ეს გათვალისწინებულია საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობითა და სხვა ნორმატიული აქტებით. თუ საბაჟო ორგანო ეჭვს შეიტანს საქონლის წარმოშობის სერტიფიკატის ნამდვილობაში ან მასში აღნიშნული მონაცემების სისწორეში, მას შეუძლია თხოვნით მიმართოს

სერტიფიკატის გამცემ ორგანოს ან სერტიფიკატის გამცემი ქვეყნის სხვა კომპეტენტურ უწყებას დამატებითი ან დაზუსტებული მონაცემების მისაღებად. თუ დეკლარანტს საბაჟო პროცედურები არა აქვს დასრულებული, მას საშუალება ეძლევა, საბაჟო ორგანოდან გაიტანოს საქონელი, თუ იგი გადაიხდის თავის მიერ წარდგენილი საქონლის წარმოშობის სერტიფიკატის გათვალისწინებით გაანგარიშებულ საბაჟო გადასახდელებს და წარადგენს საბაჟო გარანტიას, რომლის საგარანტიო თანხა ტოლია წარდგენილი საქონლის წარმოშობის სერტიფიკატის გათვალისწინებლად გაანგარიშებული დამატებით გადასახდელი საბაჟო გადასახდელების თანხისა.

საქონლის შეღავათიანი (პრეფერენციული) ან შეღავათების გარეშე (არაპრეფერენციული) წარმოშობის დამადასტურებელი სერტიფიკატის ფორმა, მისი გაცემისა და შევსების წესი განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

საქონლის წარმოშობის ქვეყანა განისაზღვრება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანისას ან/და საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანისას. საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანისას საქონლის წარმოშობის ქვეყანას განსაზღვრავს ექსპორტიორი ქვეყნის საბაჟო ორგანო, ხოლო გატანისას – საქონლის წარმოშობის სერტიფიკატის გამცემი. საქონლის წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის სისწორეს აკონტროლებს საბაჟო დამუშავების ოპერაციის შესაბამისი საბაჟო ორგანო.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანისას საქონლის წარმოშობა დასტურდება წარმოშობის სერტიფიკატით. იგი ორი სახისაა: პრეფერენციული და არაპრეფერენციული. პრეფერენციული წარმოშობის სერტიფიკატი (ფორმა „A“) გაიცემა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან განსაზღვრული საქონლის განსაზღვრულ ქვეყნებში ექსპორტის დროს საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს მიერ. არაპრეფერენციული წარმოშობის სერტიფიკატი გაიცემა ყველა სხვა დანარჩენ ქვეყანაში საქონლის ექსპორტის (რეექსპორტის) დროს (გარდა საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა) საქართველოს სავაჭრო – სამრეწველო პალატისა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ (ყურძნისეულ ნედლეულზე დამზადებულ ალკოჰოლიან სასმელებზე).

დსთ–ს ქვეყნებში საქონლის შეტანისა და გატანის დროს გამოიყენება დსთ–ს 2000 წლის გადაწყვეტილებით დამტკიცებული „საქონლის წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის წესებით“ დამტკიცებული ფორმის სერტიფიკატი.

წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის კრიტერიუმი.

საქონლის ექსპორტის (რეექსპორტის) დროს საქონლის წარმოშობის განსაზღვრის კრიტერიუმებია: მოცემულ ქვეყანაში მლიანად წარმოებული საქონლის კრიტერიუმი; საგარეო–ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის სასაქონლო პოზიციის პირველ ოთხნიშნა დონეზე ცვლილების კრიტერიუმი; ადვალური (ღირებულებითი) წილის კრიტერიუმი; აუცილებელი პირობების, საწარმოო და ტექნოლოგიური ოპერაციების კრიტერიუმი.

საქართველო აღიარებს საქონლის შემოტანის დროს ექსპორტიორი ქვეყნის მიერ გაცემულ წარმოშობის სერტიფიკატს, თუ ის აკმაყოფილებს დადგენილ

პირობებს. საქონლის რექსპორტისას წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრა ხდება საქონლის იმპორტის დროს ექსპორტიორი ქვეყნის მიერ გაცემული წარმოშობის სერტიფიკატის საფუძველზე, ხოლო სერტიფიკატის არქონის შემთხვევაში – საქართველოდან ექსპორტის დროს წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის კრიტერიუმების შესაბამისად. საქონლის იმპორტის დროს, თუ საქონელს არ ახლავს საქონლის წარმოშობის ქვეყნის დამადასტურებელი სერტიფიკატი, ითვლება, რომ ამ საქონლის წარმოშობა დაუდგენელია. ამ საქონლის წარმოშობის დადგენას და წარმოშობის სერტიფიკატის გაცემას ასეთ საქონელზე საქართველოს საბაჟო ორგანოები არ ახორციელებენ.

მოცემულ ქვეყანაში მთლიანად წარმოებული საქონლის კრიტერიუმი.

საქონელი, რომელიც მთლიანად წარმოებულია განსაზღვრულ ქვეყანაში, წარმოადგენს ამ ქვეყანაში წარმოშობილს, ასეთად მიიჩნევა მხოლოდ: სასარგებლო წიაღისეული, მოპოვებული მისი წიაღიდან, ტერიტორიული ზღვის ფსკერიდან, მცენარეული წარმოშობის პროდუქცია, მოპოვებული ან შეგროვებული ამ ქვეყანაში, გაჩენილი ან გაზრდილი ცხოველები, ამ ქვეყანაში ნადირობიდან და თევზჭერიდან მიღებული პროდუქცია, ამ ქვეყნის სარეწ გემზე მიღებული პროდუქცია, საწარმოო ოპერაციების შედეგად მიღებული ნარჩენები, ჯართი, რომელთა შეგროვება განხორციელდა მოცემულ ქვეყანაში.

ადვალური (ღირებულებითი) წილის კრიტერიუმი: მისი გამოყენების დროს საქონელი ითვლება იმ ქვეყანაში წარმოშობილად, სადაც არის წარმოშობილი ამ საქონლის დასამზადებლად გამოყენებული მასალები და ნედლეული, ხოლო ამ მასალებისა და ნედლეულის ღირებულება შეადგენს მზა პროდუქციის ღირებულების სულ ცოტა 51%-ს, იმ შემთხვევაში, თუ მასალებისა და ნედლეულის წარმოშობის ქვეყნები სხვადასხვაა და მათი საერთო ღირებულება აჭარბებს მზა პროდუქციის ღირებულების 51%-ს, მაშინ მზა პროდუქცია ჩაივლება იმ ქვეყანაში წარმოშობილად, სადაც არის წარმოშობილი ის მასალა და ნედლეული, რომელთა ღირებულების პროცენტული წილი უდიდესია. იმ შემთხვევებში როდესაც, წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის კრიტერიუმი გამოიხატება ადვალური წილის წესით, ღირებულებები, რომელთა გათვალისწინება ხდება უნდა იყოს შემდეგი: შემოტანილი მასალისათვის – მათი საბაჟო ღირებულება შემოტანისას; მზა საქონლისათვის – ფასი – ფრანკო – ექსპორტის საბაჟო ღირებულების მიხედვით.

საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის სასაქონლო პოზიციის პირველ ოთხნიშნა დონეზე ცვლილების კრიტერიუმი ნიშნავს საქონლის გადამუშავებას მოცემულ ქვეყანაში ისეთი დოზით, როდესაც გადამამუშავებელი საქონელი იცვლის პირველი 4 სასაქონლო პოზიციიდან თუნდაც ერთნიშანს, ამ შემთხვევაში ითვლება, რომ საქონელი წარმოშობილია იმ ქვეყანაში, სადაც განხორციელდა მოცემული კრიტერიუმით საქონლის გადამამუშავება. წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის დროს გამოიყენება საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული სეს ესნ.

აუცილებელი პირობების, საწარმოო და ტექნოლოგიური ოპერაციების კრიტერიუმი. საქონელი, რომლის წარმოებაში ჩაბმული იყო, რამდენიმე ქვეყანა, ჩაითვლება იმ ქვეყანაში წარმოშობილად, სადაც მან განიცადა ბოლო მნიშვნელოვანი ტრანსფორმაცია. ეს კი ნიშნავს, მნიშვნელოვან და ეკონომიკურად გამარტლებულ გადამამუშავებას, ან ამ მიზნებისთვის აღჭურვილ საწარმოში

შესრულებულ სამუშაოს რომლის შედეგადაც წარმოშობილ იქნა ახალი პროდუქციასა და რომელიც წარმოადგენს წარმოების პროცესის მნიშვნელოვან ეტაპს. ოპერაციები, რომლებიც ვერ უზრუნველყოფენ საქონლის ძირითადი მახასიათებლების ან ვისებების მიღებას, ან უზრუნველყოფენ მას, მხოლოდ უმნიშვნელო ოდენობით არ უნდა იქნეს მიჩნეული, როგორც საქონლის წარმოებისა და გადამამუშავებისთვის მნიშვნელოვანი ოპერაციები, კერძოდ: ოპერაციები, რომლებიც აუცილებელია საქონლის ტრანსპორტირებისათვის, ან შენახვის უზრუნველსაყოფად. საქონლის შეფუთვა, პარტიებად დაყოფა, საჯგუფება, მარკირება, მარტივი აწყობითი ოპერაცია. აუწყობელი ან დაშლილი საქონელი, რომლის შემოტანა ხდება ორზე მეტი პარტიით, სატრანსპორტო ან საწარმოო ხასიათის მიზეზით ოდნავ მოთხოვნით უნდა იქნეს მიჩნეული ერთ ნაკეთობად მისი წარმოშობის დასადგენად. წარმოშობის განსაზღვრის მიზნით შეფუთვა უნდა ჩაითვალოს იმავე ქვეყანაში წარმოშობილად, როგორც შეფუთული საქონელი. საქონლის წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის დროს არ გაითვალისწინება ენერგიის, მოწყობილობების, მანქანა-იარაღების წარმოშობის ქვეყანა, რომლებიც გამოიყენება საქონლის წარმოებისა და გადამამუშავებისათვის.

საქონლის წარმოშობის სერტიფიკატის ფორმა, შევსების ენა და გაცემა.

წარმოშობის სერტიფიკატი არის საქონლის აღწერის განსაზღვრული ფორმის დოკუმენტი, რომლითაც მისი გაცემისათვის უფლებამოსილი ორგანო ერთმნიშვნელოვნად ადასტურებს, რომ საქონელი, რომელზეც გაცემულია ეს სერტიფიკატი, წარმოშობილია მოცემული ქვეყნიდან. წარმოშობის სერტიფიკატი წარედგინება საბაჟო ორგანოს კანონმდებლობით პირდაპირ დადგენილ შემთხვევებში.

წარმოშობის სერტიფიკატს არ ითხოვს საბაჟო ორგანო შემდეგ შემთხვევებში, როდესაც: საქონლის მიწოდება ხდება მცირე პარტიებად კერძო პირების მისამართით ან მიჰყვება მგზავრს ბარგის ან ხელბარგის სახით, იმ პირობით, რომ მისი შეტანა არ შეიცავს კომერციულ ხასიათს და ერთობლივი ფასი არ აღემატება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 270⁵ მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დაუბეგრავ ზღვარს, საქონელი შემოტანილია დროებით, საქონელი გადაადგილდება ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით, ორმხრივი ან მრავალმხრივი ხელშეკრულებით, რომლებიც ექვემდებარება მოვაჭრე ქვეყნების მიერ მათ გამოყენებას, გათვალისწინებულია, რომ გარკვეული საქონელი არ საჭიროებს წარმოშობის დამადასტურებელ დოკუმენტებს, საქონლის ექსპორტის დროს.

საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს წერილობით მიმართოს ექსპორტიორი ქვეყნის წარმოშობის სერტიფიკატის გამცემ უფლებამოსილ ორგანოს წარმოშობის სერტიფიკატის ნამდვილობასა და/ან თაღლითობაში ეჭვის შეტანის შემთხვევაში. წარმოშობის სერტიფიკატის ბლანკები უნდა იყოს დაბეჭდილი: საქართველოდან საქონლის ექსპორტის (რეექსპორტის) დროს ქართულ ან/და ინგლისურ ენებზე; საქართველოში საქონლის იმპორტის დროს ინგლისურ ან ფრანგულ ენებზე. წარმოშობის სერტიფიკატის გაცემისათვის უფლებამოსილი ორგანოები ვალდებული არიან შეინახონ სულ ცოტა 3 წლის განმავლობაში განცხადებები ან საკონტროლო ეგზემპლარები, რომლებიც ეხება მათ მიერ გაცემულ წარმოშობის სერტიფიკატს სერტიფიკატი უნდა გაფორმდეს A4 ფორმატის საერთაშორისო

ნიმუშის ბლანკზე, რომელიც შემუშავებულია სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ.

წარმოშობის სერტიფიკატი ივსება 3 ეგზემპლარად, რომელთაგან ერთი არის ფერადი, ხოლო დანარჩენი - თეთრი. ფერადი და ერთი თეთრი ეგზემპლარი გადაეცემა ექსპორტიორს, ხოლო ერთი თეთრი ეგზემპლარი რჩება გამცემ ორგანოს წარმოშობის სერტიფიკატის ფერადი და თეთრი ეგზემპლარები წარმოადგენს ორიგინალს. საბაჟო ორგანო საქონლის ექსპორტის (რეექსპორტის) დროს იტოვებს თეთრი ფერის ეგზემპლარს, ხოლო იმპორტის დროს - შესაბამისი ქვეყნის გაცემულ ორიგინალს.

ექსპორტის დროს სერტიფიკატის წარდგენა ნებაყოფლობითია. წარმოშობის სერტიფიკატის მიღება დასტურდება რეესტრში ხელმოწერით. წარმოშობის სერტიფიკატის გაცემაზე უარყოფითი გადაწყვეტილება უნდა იყოს მოტივირებული, რის შესახებაც შესაბამისი ჩანაწერი კეთდება რეესტრში. წარმოშობის სერტიფიკატის გაცემისათვის აუცილებელი დოკუმენტებია: განცხადება, კონტრაქტი ექსპერტიზის აქტი საქონლის წარმოშობის შესახებ; ანგარიშ-ფაქტურა (ინვოისი); ალკოჰოლიანი საქონლის შემთხვევაში - თითოეული დასახელების ნიმუშის თითო ბოთლი. სერტიფიკატის გამცემი ორგანო იტოვებს და ინახავს განცხადებას და აღნიშნული დოკუმენტების ასლებს.

თემა №4

საბაჟო გადასახადები.

საბაჟო გადასახადებია: საბაჟო გადასახადი, საბაჟო მოსაკრებელი, აქციზი და დღგ.

საბაჟო გადასახადი უშუალოდაა დაკავშირებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების მიერ საბაჟო საზღვრის გადაკვეთასთან. საბაჟო გადასახადის გადამხდელი არის პირი, რომელიც საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებს საქონელს. იგი ისევე, როგორც აქციზი და დღგ არაპირდაპირი გადასახადია, რომელიც შედის იმპორტირებული საქონლის საბითუმო ან საცალო სარეალიზაციო ფასში და იწვევს მის ზრდას. ამდენად მომხმარებელი გაზრდილი ფასით იძენს საქონელს. საბაჟო გადასახადის განაკვეთი ეფუძნება ფასების სისტემას. ექსპორტიორი და იმპორტიორი ქვეყნების ანალოგიური საქონლის ფასთა შორის სხვაობა წარმოადგენს ქვეყნებს შორის საბაჟო გადასახადის დაწესების საფუძველს. საბაჟო გადასახადს ორი მნიშვნელოვანი ფუნქცია გააჩნია: პროტექციონისტური და ფისკალური. პროტექციონისტური ფუნქცია გულისხმობს მაღალი სატარიფო ბარიერის დაწესებას საბაჟო საზღვარზე, რაც იწვევს იმპორტირებული საქონლის სარეალიზაციო ფასის ზრდას და შესაბამისად მასზე მოთხოვნის შემცირებას, რაც კარგ პირობებს უქმნის ანალოგიურ სამამულო პროდუქციას. პროტექციონისტული ფუნქციის ზრდა, ზრდის საბაჟო გადასახადის ფისკალურ ფუნქციას და პირიქით. მაღალგანვითარებული ქვეყნების პროდუქცია

მაღალი ფასებით გამოირჩევა, მაშინ როცა დაბალგანვითარებულ ქვეყნებში პირიქით ხდება, ამიტომ მაღალგანვითარებული ქვეყნები იყენებენ მაღალ სატარიფო განაკვეთებს ასეთი ქვეყნებისაგან საქონლის შემოღების შესაჩერებლად, სხვა არასატარიფო ღონისძიებებთან ერთად. განვითარებადი ქვეყნისთვის უმჯობესია მიმართოს საბაჟო გადასახადის გაუქმებას, მაგრამ მოახდინოს ადგილობრივი წარმოების სუბსიდირება. თანამედროვე საბაზრო ეკონომიკის პირობებში საბაჟო გადასახადით პროტექციონისტული მიდგომა არასწორია, რადგან საბაჟო გადასახადი სახელმწიფოთა შორის ერთგვარ ხიდს წარმოადგენს.

საბაჟო გადასახადის მრავალი სახე არსებობს: **ანტიდემპინგური**, (იგი არის ხელოვნურად შემცირებული ფასით საქონლის იმპორტის დროს იმპორტიორი ქვეყნის მიერ შესაბამისი ზარალისაგან თავის არიდების მეთოდი). **საკომპენსაციო**, (შიგა ბაზრის დაცვის საშუალებაა, გათვალისწინებულია საჭრობის საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ) **სპეციალური**, (გამოიყენება იმ შემთხვევაში როცა ქვეყანაში შემოდის განსაკუთრებით დიდი რაოდენობით საქონელი, რომელიც საფრთხეს უქმნის ადგილობრივ ბაზარს) **სეზონური**, (იგი ძირითადად გამოიზრუნულია აგრარული საქონლის იმპორტის შესაზღუდად წლის იმ დროს როცა ხდება ანალოგიური სამამულო სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის აღება.) **აგრარული** გამოიყენება ევროკავშირის ქვეყნებში, იგი დგინდება როგორც აგრარული საქონლის იმპორტზე ასევე ექსპორტზე.)

საბაჟო გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია იმ საქონლის საბაჟო ღირებულება, რომელიც გადაკვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს. საბაჟო გადასახადის 12%-იანი განაკვეთით იბეგრება შემდეგი საქონლის საბაჟო ღირებულება: შინაური ფრინველი ცოცხალი იხვი, ბატი, ინდაური და ციცარი ხორცი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვისა, ახალი ან გაცივებული საკვები სუბპროდუქტები მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის, ახალი, გაცივებული ან გაყინული, აჭრილი რძე და ნაღები, იოგურტი, კეფირი და სხვა ფერმენტირებული ან შედედებული რძე და ნაღები, შესქელებული ან შეუსქელებელი, შაქრისა ან სხვა დამატკობელი ნივთიერებების დამატებით ან მათ გარეშე, საგემოვნო-არომატული დანამატებით ან მათ გარეშე, ხილის, კაკლის ან კაკაოს დამატებით ან მათ გარეშე და სხვ.

საქართველოში გამოიყენება საბაჟო გადასახადის 5%-იანი განაკვეთი.

საბაჟო გადასახადის 12-პროცენტიანი განაკვეთი

ზოგიერთი საქონელი იბეგრება შემდეგი საბაჟო გადასახადის განაკვეთით (euro/%vol/HL ნიშნავს, რომ ერთ ჰექტალიტრზე (100 ლიტრზე) გადასახდელი საბაჟო გადასახადის თანხა შეადგენს საბაჟო გადასახადის განაკვეთის ნამრავლს მოცემული საქონლის ალკოჰოლის პროცენტული შემცველობის მაჩვენებელზე): ღვინოები ცქრიალა– ვისკი – ლიქიორები...

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმით იმპორტირებული საქონელი დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის ყოველ სრულ და არასრულ კალენდარულ თვეზე იბეგრება საბაჟო გადასახადის იმ თანხის 3 პროცენტით, რომელიც გადაიხდევენებოდა საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს ამ საქონლის თავისუფალ

მიმოქცევაში გაშვებისას. აღნიშნული თანხის გადახდა უნდა განხორციელდეს ყოველთვიურად, არა უგვიანეს საანგარიშო თვის 15 რიცხვისა, ხოლო ბოლო გადახდა – საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმის დასრულების დღეს. დეკლარანტის სურვილის შემთხვევაში მთელი გადასახდელი თანხა შეიძლება გადახდილი იქნეს ერთდროულად.

საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდში აღნიშნული მსუბუქი ავტომობილის იმპორტისას საბაჟო გადასახადის განაკვეთია 0,05 ლარი ავტომობილის ძრავის მოცულობის ყოველ კუბურ სანტიმეტრზე პლუს საბაჟო გადასახადის თანხის 5 პროცენტი ავტომობილის ექსპლუატაციაში ყოფნის ყოველი წლისათვის.

საბაჟო გადასახადის დარიცხვა ხდება საქონლის საბაჟო ღირებულების მიხედვით ხოლო გადახდა – საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას საბაჟო ორგანოების მიერ საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებამდე სხვა საბაჟო გადასახდელებთან ერთად.

საბაჟო გადასახადის გადახდის საფუძველია საბაჟო დეკლარაცია.

საბაჟო გადასახადისაგან გათავისუფლებულია:

საქონლის ექსპორტი;

საქონლის იმპორტი სტიქიური უბედურებისა და კატასტროფის ლიკვიდაციის, აგრეთვე ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით;

საქონლის იმპორტი, რომელიც გათვალისწინებულია გრანტების შესახებ ხელშეკრულებით, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულების შესაბამისად განსაზღვრული წესით;

საქონლის იმპორტი, რომელიც ფინანსდება გრანტებით ან უცხო ქვეყნის სახელმწიფო ორგანოს ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტებით, რომლებიც არანაკლებ 25%-ის ოდენობით შეიცავს გრანტის ელემენტს. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო გრანტის ელემენტს გაიანგარიშებს საქართველოს პარლამენტის დადგენილების შესაბამისად;

პირის მიერ ერთი დღე-ღამის განმავლობაში: თანხით 500 ლარამდე ღირებულების, საერთო წონით არა უმეტეს 30 კგ-ისა კვების პროდუქტების იმპორტი (მხოლოდ ფიზიკური პირის მიერ, მათ შორის, საფოსტო გზავნილის შემთხვევაში);

საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 28–96 ჯგუფების შესაბამისი 1000 ლარამდე (ფიზიკური პირის მიერ საჰაერო ტრანსპორტით შემოტანისას – 3000 ლარამდე) ღირებულების, 50 კგ-მდე საერთო წონის საქონლის იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

200 ღერი სიგარეტის ან 50 სიგარის ან 50 სიგარილას ან 250 გრამი თამბაქოს სხვა ნაწარმის (გარდა თამბაქოს ნედლეულისა) ან ზემოაღნიშნული ზღვრული ოდენობის ფარგლებში თამბაქოს ამ დასახელებული ნაწარმის საერთო წონით 250 გრამის იმპორტი; 4 ლიტრი ყველა სახის ალკოჰოლიანი სასმელის იმპორტი;)

უცხოეთში ყოველ 6 თვეზე მეტი ხნით ყოფნის შემდეგ საქართველოში შემოსული ფიზიკური პირის მიერ საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის შესაბამისი 15000 ლარის ღირებულების საქონლის იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის, ხოლო უცხო

ქვეყანაში საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობიდან ან საკონსულო დაწესებულებიდან როტაციის წესით სამუშაო მივლინებიდან გამოწვეული დიპლომატიური თანამდებობის პირისათვის–დამატებით მის მიერ პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი;

საქართველოში მუდმივად საცხოვრებლად შემოსვლისას (რაც დასტურდება საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით გაცემული შესაბამისი დოკუმენტით) ფიზიკური პირის მიერ საქონლის (მათ შორის, ავეჯის, საყოფაცხოვრებო დანიშნულების საქონლის, ოჯახზე ერთი სატრანსპორტო საშუალების) იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის.

საფოსტო გზავნილის შემთხვევაში, საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 28–96 ჯგუფების შესაბამისი 1500 ლარამდე ღირებულების, 50 კგ-მდე საერთო წონის საქონლის იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

ბავშვთა კვების პროდუქტებისა და დიაბეტური კვების იმ პროდუქტების იმპორტი, რომლებიც მარკირებულია ასეთად საბითუმო და საცალო წესით მიწოდებისათვის; რენტგენის ფირების, ინსულინის შპრიცების (ნემსების), გლუკომეტრების, სადიაგნოსტიკო ტესტ-სისტემების იმპორტი;

საერთაშორისო საჰაერო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებული საავიაციო საწვავი, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებები, აგრეთვე საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებული საწვავი და საპოხი საშუალებები. საქართველოს ტერიტორიაზე აღნიშნული საქონლის შემოტანისას გადაიხდევენ საბაჟო გადასახადი ან საბაჟო ორგანოების მიერ დაიტოვება საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული გარანტია, ხოლო საერთაშორისო საჰაერო და საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე ფაქტობრივად მიწოდებული მოცულობის მიხედვით იმპორტიორს უბრუნდება გადახდილი საბაჟო გადასახადის თანხა ან უქმდება გარანტია;

„ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისათვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების იმპორტი;

უსასყიდლოდ ჩამორთმეული, კონფისკებული, უპატრონო და სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით გადავიდა სახელმწიფოს განკარგვაში ან საკუთრებაში;

საქართველოს საბაჟო კოდექსით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად (გარდა ამ მუხლით გათვალისწინებული საქონლის ექსპორტისა, იმპორტისა და დროებითი შემოტანისა), აგრეთვე უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში საქონლის განთავსება.

თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში წარმოებული საქონლის თავისუფალი ინდუსტრიული ზონიდან იმპორტი.

საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად დაბრუნებული საქონლის იმპორტი .

საბაჟო მოსაკრებლის ცნება

საბაჟო მოსაკრებლები წარმოადგენს საბაჟო პროცედურების განხორციელების დროს საბაჟო ორგანოს მიერ დეკლარანტისადმი გაწეული მომსახურების საფასურს. თუკი საბაჟო ორგანო საბაჟო პროცედურებს ატარებს არასამუშაო დროსა და კანონმდებლობით გაუთვალისწინებელ ადგილებში საბაჟო მოსაკრებელი აუცილებლად უნდა იქნეს გადახდილი, თუმცა ზოგიერთ ქვეყნებში საბაჟო მოსაკრებელს ახდევინებენ საბაჟო ორგანოს სამუშაო დროსაც, რაც ეწინააღმდეგება საერთაშორისო საბაჟო კონვენციებს.

საბაჟო მოსაკრებლის გადამხდელია პირი, რომელსაც საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოაქვს ან ამ ტერიტორიიდან გააქვს საქონელი.

საქართველოს საბაჟო კოდექსით განსაზღვრულია საბაჟო პროცედურებისათვის გადასახდევინებელი მოსაკრებლების სახეები და განაკვეთები, ამ მოსაკრებლების გადახდევინების წესი და ვადები, კონკრეტულად გადახდევინება ხორციელდება შემდეგი სქემით. 2000 ევროზე მეტი საბაჟო ღირებულების საქონლის შემთხვევაში – 60 ევრო ერთ საბაჟო დეკლარაციაზე, ხოლო 2000 ევროზე ნაკლები საბაჟო ღირებულების საქონლის შემთხვევაში – 10 ევრო ერთ დეკლარაციაზე.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის დროებითი შემოტანისათვის: 10000 კილოგრამი და მასზე ნაკლები წონის საქონლის ყოველ კილოგრამზე 1 თეთრი; 10000 კილოგრამზე მეტი წონის საქონელზე – 100 ლარს დამატებული 0,3 თეთრი 10000 კილოგრამის ზევით ყოველ კილოგრამზე; საგამოფენო დანიშნულების საქონლის ყოველ კილოგრამზე – 2,5 თეთრი.

საბაჟო ორგანოს არასამუშაო დროს ან/და სხვა ადგილებში საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას ამ მუხლის პირველ ნაწილში მითითებული საბაჟო მოსაკრებლის განაკვეთები სამმაგდება. საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად დეკლარანტის წერილობითი განცხადების საფუძველზე დეკლარაციაში ცვლილების განხორციელებისას საბაჟო მოსაკრებლის განაკვეთები ნახევრდება.

საბაჟო მოსაკრებლების გადახდისაგან განთავისუფლებულია:

ა) საქონლის იმპორტი სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციის, აგრეთვე ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით;

ბ) საქონლის იმპორტი, რომელიც გათვალისწინებულია ხელშეკრულებით გრანტის შესახებ, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით განსაზღვრული წესით;

გ) უცხო ქვეყნების დიპლომატიური და მათთან გათანაბრებული წარმომადგენლობების ოფიციალური სარგებლობისათვის, აგრეთვე ამ წარმომადგენლობების დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრები ოჯახის წევრების ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი საქონელი;

დ) საქონლის იმპორტი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 270⁵ მუხლის შესაბამისად;

ე) ეროვნული და უცხოური ვალუტის და ფასიანი ქაღალდების იმპორტი.

ვ) საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების ტრანზიტი;

ზ) საქონლის ექსპორტი და საქონლის რეექსპორტი.

თ) საქონლის დაბრუნება საქართველოს საბაჟო კანინმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

საბაჟო მოსაკრებლის დარიცხვისა და გადახდევინების საფუძველია საბაჟო დეკლარაცია. საბაჟო მოსაკრებელი გადაიხდევინება საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის დროს საქონლის გაშვებამდე სხვა საბაჟო გადასახდელებთან ერთად.

აქციზი- იგი ლათინური სიტყვაა და ნიშნავს ჩამოჭრას. აქციზი უმეტეს ქვეყნებში გამოიყენება ფუფუნების საგნებზე. ისიც საბაჟო გადასახადისა და დღგ-ის მსგავსად არაპირდაპირი გადასახადია, შედის საქონლის ფასში, მაგრამ განსხვავებით დღგ-საგან ერთჯერადი გადასახადია ანუ არ ხდება მისი ამოღება მიწოდების ყველა სტადიაზე. აქციზის განაკვეთის სიდიდე სხვადასხვაა, კერძოდ სამი სახისაა: ადვალური, ფიქსირებული და კომბინირებული. აქციზი საბაჟო ორგანოების მიერ გადაიხდევინება იმპორტის დროს, თუმცა არსებობს სხვა შემთხვევებიც. (საქართველოში შავი და ფერადი ლითონის ჯართის ექსპორტი იბეგრება აქციზით 1ტ-25 ლ) აქციზის გადამხდელია პირი, რომელიც:

ა) აწარმოებს აქციზურ საქონელს საქართველოში – თავის მიერ წარმოებულ საქონელზე;

ბ) ახორციელებს აქციზური საქონლის იმპორტს საქართველოში – თავის მიერ განხორციელებულ იმპორტზე;

გ) ახორციელებს აქციზური საქონლის ექსპორტს – თავის მიერ განხორციელებულ ექსპორტზე;

დ) ახორციელებს ბუნებრივი აიროვანი კონდენსატის ან/და ბუნებრივი აირის მიწოდებას ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის.

ე) ახორციელებს აქციზური საქონლის დროებით შემოტანას საქართველოში.

აქციზით დაბეგვრის **ობიექტია**: დასაბეგრი ოპერაცია; საქართველოში აქციზური საქონლის იმპორტი; დასაბეგრი დროებით შემოტანა.

აქციზით დასაბეგრი **ობიექტებია**: მწარმოებლის მიერ საქართველოში წარმოებული აქციზური საქონლის მიწოდება ან/და საწარმოს საწყობიდან სარეალიზაციოდ გატანა; მწარმოებლის მიერ დამკვეთის ნედლეულით საქართველოში წარმოებული აქციზური საქონლის გადაცემა დამკვეთისათვის; საკუთარი წარმოების აქციზური საქონლის გამოყენება არააქციზური საქონლის წარმოებისათვის; აქციზური საქონლის ექსპორტი;

ბუნებრივი აიროვანი კონდენსატის ან/და ბუნებრივი აირის მიწოდება ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის.

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის ყოველ სრულ და არასრულ კალენდარულ თვეზე გადაიხდევინება აქციზის იმ თანხის 3 პროცენტი, რომელიც გადაიხდევინებოდა საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს ამ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისას. აღნიშნული თანხის გადახდა უნდა განხორციელდეს ყოველთვიურად, არა უგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა, ხოლო ბოლო გადახდა – საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმის დასრულების დღეს. დეკლარანტის სურვილის შემთხვევაში მთელი გადასახდელი

თანხა შეიძლება გადახდილი იქნეს ერთდროულად.

საბაჟო ორგანო საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით გასცემს საბაჟო ორგანოში დარიცხული აქციზის ბიუჯეტში გადახდის დამადასტურებელ დოკუმენტს, რომელიც ითვლება საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურად.

აქციზური საქონელი იბეგრება შემდეგი **განაკვეთებით**: თამბაქოს ნაწარმის იმპორტი: სიგარები-1ლერი-90 თეთრი. ფილტრიანი სიგარეტები 20 ლერი -60 თეთრი, ბუნებრივი აირი 1000მ³-80 ლარი. ნავთობის დისტილატები: მსუბუქი-1ტ-250ლ. საშუალო-1ტ-220 ლ., მძიმე-1ტ-150ლ.

აქციზური საქონლის **ექსპორტი** იბეგრება ნულოვანი განაკვეთით, გარდა შავი ან/და ფერადი ლითონების ექსპორტისა. ნულოვანი განაკვეთის გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ იმ საანგარიშო პერიოდისათვის, რომლისთვისაც გადასახადის გადამხდელი საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს შემდეგ დოკუმენტებს: საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურას და საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურაში აღნიშნული აქციზის თანხის მომწოდებლისათვის გადახდის დამადასტურებელ დოკუმენტს.

საქართველოს საქონლის მიწოდება უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში რეალიზაციისათვის იბეგრება აქციზის ნულოვანი განაკვეთით.

ნებადართულია გადახდილი აქციზის ჩათვლა ან დაბრუნება იმ აქციზურ საქონელზე, რომელიც გამოიყენება: ნიმუშების სახით ანალიზის ჩატარების ან წარმოების პროცესში აუცილებელი შემოწმებისათვის; მეცნიერული კვლევისათვის; საავადმყოფოებსა და აფთიაქებში სამედიცინო მიზნებისათვის.

აქციზის ჩათვლა ან დაბრუნება განხორციელდება მწარმოებლის მიერ ანგარიშ-ფაქტურის ან/და საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის შემთხვევაში, რომელიც ადასტურებს მის მიერ აქციზის გადახდას აქციზური საქონლის (ნედლეულის) მწარმოებლისათვის ან/და აქციზური საქონლის (ნედლეულის) იმპორტისას.

თუ გადასახადის გადამხდელს რომელიმე პერიოდისათვის აქვს აქციზის ვადაგადაცილებული დავალიანება, მაშინ ამ დავალიანების წარმოქმნის მომენტიდან მისი დაფარვის მომენტამდე მას ეკრძალება საქონლის მიწოდება (საწყობიდან გატანა) მასზე აქციზის გადაუხდელად. ამ შემთხვევაში დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებისას აქციზი გადაიხდება ოპერაციის განხორციელების მომენტში. საქონლის იმპორტისას ან/და შავი ან/და ფერადი ლითონების ექსპორტისას აქციზის გადახდევინებას ახორციელებენ საბაჟო ორგანოები საბაჟო გადასახადისათვის მიღებული პროცედურების შესაბამისად. საქართველოს ტერიტორიაზე აქციზური მარკებით მარკირებას დაქვემდებარებული ნაწარმის მწარმოებლები და იმპორტიორები (დეკლარანტები) აქციზური მარკის შეძენისას გადაიხდიან აქციზს და აქციზური მარკების ნომინალურ ღირებულებას სრული ოდენობით. აქციზური საქონლის მწარმოებელმა და აქციზის გადამხდელმა ყოველი საანგარიშო თვის მიხედვით უნდა წარადგინონ დეკლარაცია ჩატარებული დასაბეგრი ოპერაციების აღნიშვნით, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესითა და ფორმით, არა უგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის **15 რიცხვისა**.

აქციზური **მარკების** სავალდებულო დართვას ექვემდებარება:

ა) ალკოჰოლიანი სასმელები, რომლებშიც ალკოჰოლის შემცველობა აღემატება 1,15 გრადუსს (გარდა 50 გრამისა და მასზე ნაკლები ტევადობის და 10 ლიტრზე მეტი მოცულობის ჭურჭელში ჩასხმულისა, აგრეთვე ფიზიკური პირის მიერ 4 ლიტრამდე ალკოჰოლიანი სასმელის იმპორტისა);

ბ) თამბაქოს ნაწარმი, გარდა მოსაწევი ჩიბუხის თამბაქოსი, აგრეთვე ფიზიკური პირის მიერ 200 ღერი სიგარეტის ან 50 სიგარის ან 50 სიგარილას ან 250 გრამი თამბაქოს სხვა ნაწარმის ან ზემოაღნიშნული ზღვრული ოდენობის ფარგლებში თამბაქოს ამ დასახელებული ნაწარმის საერთო წონით 250 გრამის იმპორტისა);

აკრძალულია აქციზური მარკით ნიშანდების გარეშე მარკირებას დაქვემდებარებული საქონლით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელება;.

საგადასახადო ან/და საბაჟო ორგანოები დადგენილი წესით ახდენენ აქციზური მარკის გარეშე საბაჟო წესების დარღვევით შემოტანილი ან გასაყიდად მიღებული აქციზური მარკებით ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის ჩამორთმევას. ჩამორთმევის მომენტიდან საქონელი ითვლება სახელმწიფო საკუთრებად და მისი რეალიზაცია ან განადგურება ხდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით.

იმპორტიორების მიერ აქციზური მარკების მიღებიდან 6 თვეში საქონლის იმპორტის განუხორციელებლობის შემთხვევაში აქციზური მარკები ექვემდებარება უკან დაბრუნებას. 6-თვიანი პერიოდის გასვლიდან მეორე დღესვე აქციზური მარკების დაუბრუნებლობა ჩაითვლება აქციზური მარკების სავალდებულო დართვას დაქვემდებარებული საქონლის ქვეყნის შიგნით მიწოდებად და შესაბამისად დაიბეგრება გადასახადებით, ხოლო შემდგომ პერიოდში, დაუბრუნებელი აქციზური მარკებით მარკირებული საქონლის იმპორტისას, მოხდება გადასახდელად დარიცხული გადასახდელების გადაანგარიშება ფაქტობრივად განხორციელებული იმპორტის ოდენობის პროპორციულად. მეწარმე სუბიექტის მიერ დაუშვებელია აქციზური მარკების სხვა მეწარმე სუბიექტისათვის გადაცემა, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქციზური მარკებით ნიშანდებას დაქვემდებარებული აქციზური საქონლის იმპორტიორის მიერ აქციზური მარკები საქონელზე დასატანად გადაეცემა იმპორტირებული აქციზური საქონლის მწარმოებელს.

აქციზური საქონლის რეალიზაციისას აქციზის გადამხდელი ვალდებულია საქონლის მიმღებს მოთხოვნის შემთხვევაში გამოუწეროს და გადასცეს საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

აქციზისაგან გათავისუფლებულია:

ა) ფიზიკური პირის მიერ საკუთარი მოხმარებისათვის წარმოებული ალკოჰოლური სასმელები;

ბ) 200 ღერი სიგარეტის ან 50 სიგარის ან 50 სიგარილას ან 250 გრამი თამბაქოს სხვა ნაწარმის ან ზემოაღნიშნული ზღვრული ოდენობის ფარგლებში თამბაქოს ამ დასახელებული ნაწარმის საერთო წონით 250 გრამის იმპორტი; 4 ლიტრი ყველა სახის ალკოჰოლიანი სასმელის იმპორტი;

გ) საქართველოში ავტოსატრანსპორტო საშუალებით შემომსვლელი პირის ავტოსატრანსპორტო საშუალების იმ სტანდარტულ ავზში არსებული საწვავი, დ) მოთხოვნების შესაბამისად საქონლის იმპორტი და დროებითი შემოტანა.

ე)საერთაშორისო საავიაციო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მისაწოდებელი საავიაციო საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების იმპორტი, რისთვისაც გადაიხდევენება აქციზი ან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შესაბამისი სამსახურის მიერ დაიტოვება საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული გარანტია. იმპორტიორს უბრუნდება აქციზის გადახდილი თანხა ან უქმდება გარანტია საერთაშორისო საავიაციო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე ფაქტობრივად მიწოდებული ამ საქონლის მოცულობის მიხედვით;

ვ) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად ნავთობპროდუქტების იმპორტი ან/და მიწოდება;

ზ) საქონლის იმპორტი, თუ იგი არ გამოიყენება აქციზური საქონლის წარმოებისათვის. აღნიშნული საქონლის იმპორტისას გადაიხდევენება აქციზი, ხოლო საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული დოკუმენტაციის წარდგენის შემდეგ, რომელიც ადასტურებს, რომ საქონელი არ იქნა გამოყენებული აქციზური საქონლის წარმოებისათვის, გადასახადის გადამხდელს საბაჟო ორგანოები უბრუნებენ აქციზის გადახდილ თანხას.

თ) საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მისაწოდებელი საწვავისა და საპოხი საშუალებების იმპორტი, რისთვისაც გადაიხდევენება აქციზი ან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შესაბამისი სამსახურის მიერ დაიტოვება საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული გარანტია. იმპორტიორს უბრუნდება აქციზის გადახდილი თანხა ან უქმდება გარანტია.

დამატებული ღირებულების გადასახადი.

დღგ საქართველოში შემოღებულ იქნა 1992 წელს. იგი, ისევე როგორც აქციზი საქონლის და/ან მომსახურების მიწოდების გადასახადია, მაგრამ ჩვენს ქვეყანაში გადაიხდევენება მიწოდებამდე, წინასწარ, ადმინისტრირების მეტი გამჭვირვალობის და მოქნილობის მიზნით. დღგ, როგორც არაპირდაპირი გადასახადი არის საქართველოს ტერიტორიაზე საქონლის, სამუშაოს, მომსახურების წარმოებისა და მისი მიმოქცევის პროცესში შექმნილი ღირებულების ნაწილის, ასევე საქართველოში შემოტანილი ყველა დასაბეგრი საქონლის ღირებულების ნაწილის ბიუჯეტში სავალდებულო შენატანი. დღგ-ში მოიაზრება საქონლის მიწოდების შედეგად მიღებულ ამონაგებსა და ამ ამონაგების მისაღებად გაწეულ შესაბამის ხარჯებს შორის სხვაობა. თუმცა დაბეგვრის ადმინისტრირების გაიოლების მიზნით, რომელიც ემყარება ადრე გადახდილი დღგ-ს ჩათვლების სისტემას, მისი დარიცხვა ხდება მიწოდებული საქონლის მთლიანი ღირებულების მიხედვით. იმპორტის დროს შემოტანილი საქონლის ღირებულება განიხილება, როგორც მთლიანად დამატებული ღირებულება და მთლიანად იბეგრება დღგ-თი. იგი არაპირდაპირი გადასახადია და მას იხდის საქონლის მომხმარებელი. იმპორტის დროს დღგ გაიანგარიშება შემდეგნაირად საბაჟო ღირებულებას ემატება ყველა საბაჟო გადასახდელის თანხა: საბაჟო გადასახადი, აქციზი (თუ საქონელი აქციზურია), საბაჟო მოსაკრებელი და შესაბამისი პროცენტული განაკვეთის (18%) თანხა შეადგენს დღგ-ს გადასახდელ თანხას. დღგ-ს გადამხდელად ითვლება პირი, რომელიც რეგისტრირებულია ან

ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად. პირი, რომელიც არ არის დღგ-ის გადამხდელი, მაგრამ ახორციელებს საქონლის დასაბეგრ იმპორტს ან დროებით შემოტანას საქართველოში, დღგ-ის გადამხდელად ითვლება მხოლოდ ამ იმპორტზე ან დროებით შემოტანაზე.

პირი ვალდებულია გატარდეს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციაში, თუ: ეწევა ეკონომიკურ საქმიანობას და ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში მის მიერ განხორციელებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა აღემატება 100 000 ლარს; მან ამ მომენტის დადგომიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა საგადასახადო ორგანოში უნდა წარადგინოს განცხადება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის; ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ახორციელებს აქციზური საქონლის წარმოებას ან/და იმპორტს იგი უნდა გატარდეს რეგისტრაციაში აქციზური საქონლის მიწოდებამდე; ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში მოსალოდნელი ერთჯერადი ოპერაციის შედეგად ან/და ერთ დღეში დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის თანხა აღემატება 100 000 ლარს. პირი რეგისტრაციაში უნდა გატარდეს მიწოდების განხორციელებამდე. საგადასახადო ორგანო ვალდებულია პირი გაატაროს დღგ-ის გადამხდელთა რეესტრში და მისცეს მას ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის სარეგისტრაციო სერტიფიკატი განცხადების წარდგენიდან არა უგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა.

დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია უქმდება:

- ა) საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაციისას;
- ბ) ფიზიკური პირის გარდაცვალებისას;

გ) გათვალისწინებული მიწოდების განუხორციელებლობისას გადასახადის გადამხდელს, თუ მის მიერ ბოლო 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა დღგ-ის გარეშე არ აღემატება 100 000 ლარს, შეუძლია მიმართოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით მისი დღგ-ის გადამხდელად უკანასკნელი რეგისტრაციის თარიღიდან 2 წლის გასვლის შემდეგ. დღგ-ით დაბეგვრის ობიექტია:

- ა) დასაბეგრი ოპერაცია;
- ბ) დასაბეგრი იმპორტი.
- გ) დასაბეგრი დროებით შემოტანა.

დღგ-ით დასაბეგრი ობიექტებია: საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებული საქონლის/მომსახურების მიწოდება, მათ შორის, უსასყიდლოდ. დღგ-ით შეძენილი საქონლის/მომსახურების გამოყენება არაეკონომიკური საქმიანობისათვის, თუ ამ საქონელზე/მომსახურებაზე გადამხდელმა მიიღო დღგ-ის ჩათვლა; გადამხდელის მიერ საქონლის/მომსახურების მიწოდება თავისი თანამშრომლებისათვის კომპენსაციით ან მის გარეშე; დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების შემთხვევაში საქონლის ნაშთი, რომელზედაც გადამხდელს მიღებული ან მისაღები აქვს ჩათვლა, განიხილება როგორც დღგ-ის დასაბეგრი მიწოდება;

დასაბეგრ ოპერაციად არ ჩაითვლება:

- ა) აქტივების მიწოდება საწარმოს რეორგანიზაციის შემთხვევაში;
- ბ) აქტივების მიწოდება შესატანის სახით.

გადასახადისაგან გათავისუფლება:

დღგ-ისაგან გათავისუფლებულია საქონლის/მომსახურების მიწოდების ან/და იმპორტის შემდეგი სახეები:

ფინანსური ოპერაციების განხორციელება ან/და ფინანსური მომსახურების გაწევა; ეროვნული და უცხოური ვალუტის, ფასიანი ქაღალდებისა და საწარმოს კაპიტალში წილის მიწოდება ან/და იმპორტი; საქართველოს ეროვნული ბანკისათვის გადასაცემი ოქროს იმპორტი; საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს აქციზური მარკების მიწოდება ან/და იმპორტი; განმეულობის, ჩამორთმეული ან/და უპატრონო საქონლის, აგრეთვე სახელმწიფოსათვის მემკვიდრეობით მიღებული საქონლის მიწოდება ან/და იმპორტი, რომელთა რეალიზაციით მიღებული შემოსავლები შეიტანება ბიუჯეტში; სახელმწიფო ქონების მიწოდება პრივატიზაციის პროგრამის მიხედვით; სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციის, ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით საქართველოს სახელმწიფო ან/და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისათვის გადაცემული საქონლის ან/და გრანტების შესახებ ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი გრანტის გამცემი ან მიმღები პირის მიერ; საქონლის იმპორტი საგადასახადო კოდექსის 270⁵ მუხლის შესაბამისად. საქართველოს საპატრიარქოს მიერ ჯვრის, სანთლის, ხატის, წიგნის, კალენდრისა და სხვა საღვთისმსახურო საგნების მიწოდება, რომლებიც გამოიყენება მხოლოდ რელიგიური მიზნით; საქართველოს საპატრიარქოს დაკვეთით ტაძრებისა და ეკლესიების მშენებლობა, რესტავრაცია და მოხატვა, აგრეთვე პირის მიერ საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტროსთან შეთანხმებით მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაში შეტანილი, ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ან/და საკულტო-რელიგიური დანიშნულების კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების სარესტავრაციო, სარეაბილიტაციო, საპროექტო და კვლევითი სამუშაოების შესრულება; სამედიცინო მომსახურების გაწევა, უპატრონო ბავშვთა სახლებში ბავშვთა მოვლა-პატრონობის, ავადმყოფთა, ინვალიდთა ან/და ღრმად მოხუცებულთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების გაწევა. 16 წლამდე ასაკის ფიზიკური პირის სახელოვნებო და სასპორტო სწავლების მომსახურება, აგრეთვე სკოლამდელ დაწესებულებებში ბავშვთა მოვლა-პატრონობის მომსახურება; იმ საქონლის იმპორტი ან დროებით შემოტანა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის, იმ სახით, რა სახითაც ასეთი გათავისუფლება გათვალისწინებულია შესაბამისი საერთაშორისო შეთანხმებებით, რომელთა მონაწილეც არის საქართველო; უცხოეთში საქართველოს დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა ქონების იმპორტი; დროებით შემოტანა; სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში დასაქმებული პირის მიერ სოფლის მეურნეობის პროდუქციის პირველადი მიწოდება მის სამრეწველო გადამამუშავებამდე (სასაქონლო კოდის შეცვლამდე); ჩვილ ბავშვთა კვების პროდუქტების ან/და ბავშვთა ჰიგიენის ნაწარმის მიწოდება ან/და იმპორტი, რომლებიც საბითუმო და საცალო წესით მიწოდებისას მარკირებულია ასეთად; ჩვილ ბავშვთა კვების პროდუქტების ან/და ბავშვთა ჰიგიენის ნაწარმის მიწოდება ან/და იმპორტი, რომლებიც საბითუმო და საცალო წესით მიწოდებისას მარკირებულია ასეთად; დიაბეტური პურის მიწოდება ან/და იმპორტი, რომელიც საბითუმო და საცალო

წესით მიწოდებისას მარკირებულია ასეთად; მსუბუქი ავტომობილის იმპორტი ან/და მიწოდება. ელექტროენერგიის წარმოებისათვის (თბოელექტროსადგურებისათვის) ბუნებრივი აირის იმპორტი;

დღგ-ისაგან გათავისუფლება ერთიანია საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე და მოქმედებს მხოლოდ საქართველოს ფარგლებში საქონლის/მომსახურების მიწოდების დროს.

საქონლის **ექსპორტი იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი** განაკვეთით.

საქონლის/მომსახურების დაბეგვრა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის მათთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის, ამ წარმომადგენლობათა და დიპლომატიური მისიის წევრების პირადი სარგებლობისათვის იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით. ამასთანავე, თუ რომელიმე უცხო ქვეყანაში საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობის მიმართ გამოიყენება განსხვავებული დაბეგვრის რეჟიმი, საქართველოს მთავრობას უფლება აქვს, ამ ქვეყნის დიპლომატიური წარმომადგენლობისათვის დაადგინოს ანალოგიური დაბეგვრის რეჟიმი. ტვირთების საერთაშორისო გადაზიდვის მომსახურების მიწოდება; მგზავრების საერთაშორისო გადაყვანის მომსახურების მიწოდება; საერთაშორისო გადაზიდვებისას ტვირთის, მგზავრის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გაგზავნასთან/მიღებასთან დაკავშირებით აეროპორტების, ნავსადგურების, სარკინიგზო და საავტომობილო ვაგზლების მიერ გაწეული მომსახურება; საერთაშორისო გადაზიდვების აერო- ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება; ტვირთების საერთაშორისო გადაზიდვების საექსპედიტორო მომსახურება; საერთაშორისო გადაზიდვების ტვირთისა და ბარგის დოკუმენტაციის მომზადების, ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების, ტრანსპორტირებისათვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება; მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთების რეალიზაციის მომსახურება; აეროპორტებისა და ნავსადგურების საბაჟო კონტროლის ზონაში მგზავრთა მომსახურება, რომლის ღირებულება შედის საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთის ფასში; ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება.

საერთაშორისო საავიაციო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე საავიაციო საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების მიწოდება იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით. საერთაშორისო საავიაციო რეისების განსახორციელებლად განკუთვნილი საავიაციო საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების საქართველოს ტერიტორიაზე იმპორტისას გადაიხდევენ დღგ ან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შესაბამისი სამსახურის მიერ დაიტოვება საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული გარანტია. იმპორტიორს უბრუნდება დღგ-ის გადახდილი თანხა ან უქმდება გარანტია საერთაშორისო საავიაციო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე ფაქტობრივად მიწოდებული ამ საქონლის მოცულობის მიხედვით.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის (გადამუშავების პროდუქტის ან გადამუშავებელი საქონლის) საქართველოს ტერიტორიიდან გატანა იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი

განაკვეთით. თბოელექტროსადგურებისათვის ბუნებრივი აირის მიწოდება იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით.

საქართველოს საქონლის მიწოდება უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში რეალიზაციისათვის იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით. უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში საქონლის მიწოდება, აგრეთვე კვების მომსახურების მიწოდება იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით.

საბაჟო ორგანო საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით გასცემს საბაჟო ორგანოში დარიცხული დღგ-ის ბიუჯეტში გადახდის დამადასტურებელ დოკუმენტს, რომელიც ითვლება საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურად.

დღგ-ის განაკვეთი შეადგენს დასაბეგრი ბრუნვის ან დასაბეგრი იმპორტის თანხის **18 პროცენტს**. დასაბეგრი ბრუნვა არის საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ჯამი.

დასაბეგრი ბრუნვიდან ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ის თანხა განისაზღვრება, როგორც სხვაობა დასაბეგრ ბრუნვაზე დარიცხული დღგ-ის თანხასა და ჩასათვლელი დღგ-ის თანხებს შორის. დღგ-ის ჩათვლის უფლება აქვს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ პირს. ჩასათვლელი დღგ-ის თანხა არის გადასახადის თანხა, რომელიც გადახდილია ან გადასახდელია საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების ან/და საბაჟო დეკლარაციის მიხედვით დასაბეგრ ოპერაციებზე ან/და დასაბეგრ იმპორტზე ან/და დასაბეგრ დროებით იმპორტზე, თუ საქონელი/მომსახურება გამოიყენება ან გამოყენებული იქნება დასაბეგრ ოპერაციებში ან დასაბეგრ იმპორტში.

დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია, საქონლის/მომსახურების მიმღების მოთხოვნისას, აღნიშნული მოთხოვნიდან არა უგვიანეს მეორე დღისა გამოწეროს საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და წარუდგინოს იგი მიმღებს. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა არის საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი, რომლითაც დასტურდება დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების ფაქტი.

დღგ-ის გადამხდელი ვალდებულია:

ა) რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოში წარადგინოს დღგ-ის დეკლარაცია ყოველ საანგარიშო პერიოდზე არა უგვიანეს ამ პერიოდის მომდევნო **თვის 15 რიცხვისა**;

ბ) ყოველ საანგარიშო პერიოდზე დეკლარაციის წარსადგენად დადგენილ ვადაში გადაიხადოს დღგ.

დასაბეგრ იმპორტზე დღგ-ის დარიცხვასა და გადახდევინებას აწარმოებენ საბაჟო ორგანოები საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

დღგ-ის საანგარიშო პერიოდად ითვლება კალენდარული თვე.

გრანტის მიმღებ პირს, რომელიც „გრანტების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ყიდულობს გრანტის ხელშეკრულების პირობებით გათვალისწინებულ საქონელს ან/და ამავე საწყისებზე იღებს მომსახურებას, უფლება აქვს დადგენილი წესით ჩაითვალოს ან დაიბრუნოს ამ საქონლისათვის, თუ მომსახურებისათვის გადახდილი დღგ საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის შესაბამისად გადახდილი დღგ-ის გადახდის

დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენის საფუძველზე.

დღგ-ის ჩათვლა ან დაბრუნება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ განცხადება საგადასახადო ორგანოს წარედგინება დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებიდან 3 თვეში.

უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს საქართველოში შეძენილი საქონლის საქართველოს ტერიტორიიდან გატანისას უფლება აქვთ დაიბრუნონ ამ საქონლისათვის გადახდილი დღგ-ის თანხა. დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხდება საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველის მიერ გამოწერილი სპეციალური ქვითრის საფუძველზე, რომელიც არის საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის, მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი.

დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) საქართველოს ტერიტორიიდან საქონლის გატანა ხორციელდება მისი შეძენიდან 45 კალენდარული დღის განმავლობაში;

ბ) შეძენილი საქონლის ღირებულება ერთი ქვითრის მიხედვით აღემატება 400 ლარს (დღგ-ის გარეშე). დღგ-ის თანხის დაბრუნების წესი, კრიტერიუმები, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველი, აგრეთვე იმ საქონლის ნუსხა, რომელზედაც არ ვრცელდება გათავისუფლება, განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

თემა №5

იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა

საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა ითვალისწინებს დეკლარირების დღისათვის საქონლის შეფასებას საბაჟო გადასახდელების და სხვა სატარიფო და არასატარიფო ღონისძიებების გამოყენების მიზნებისთვის.

საქონლის საბაჟო ღირებულებას განსაზღვრავს დეკლარანტი და შეაქვს იგი საბაჟო დეკლარაციაში. დეკლარანტის მიერ განსაზღვრული საბაჟო ღირებულების სისწორეს აკონტროლებს ის საბაჟო ორგანო, რომელიც კანონმდებლობით დადგენილი წესით განიხილავს და ამოწმებს წარდგენილ საბაჟო დეკლარაციას. გარიგების ფასის განსაზღვრის საფუძველად მიიღება ხელშეკრულებაში ან ანგარიშშეატურაში ან ნებისმიერ სხვა საანგარიშსწორებო დოკუმენტში დაფიქსირებული ფასი. საქონლის საბაჟო ღირებულების სარეზერვო მეთოდით განსაზღვრის სისწორის კონტროლის დროს გამოსაყენებელი ფასების მონაცემები წარმოადგენს საინფორმაციო სახის მონაცემებს და გამოიყენება მხოლოდ სარეზერვო მეთოდით საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის სისწორის დადგენის მიზნით და არ შეიძლება უშუალოდ იქნეს გამოყენებული საბაჟო გადასახდელების დარიცხვის საფუძველად. ფასების მონაცემთა სისტემაში საქონელი იდენტიფიცირებული უნდა იქნეს საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის (სეს ესნ) მიხედვით საქონლის დასახელების, სეს ესნ-ის კოდის, ზომის ერთეულის, ერთეულის ფასის, საქონლის

წარმოშობის ქვეყნის და ექსპორტიორი ქვეყნის მიხედვით.

საქონლის საბაჟო ღირებულების სარეზერვო მეთოდით განსაზღვრის სისწორის კონტროლის დროს გამოსაყენებელი ფასების მონაცემები მაქსიმალურად უნდა ეფუძნებოდეს ადრე უკვე განსაზღვრულ საბაჟო ღირებულებებს და ჩამოყალიბდეს შემოსავლების სამსახურში არსებული მონაცემთა ბაზის სტატისტიკური დამუშავების მედიანას პრინციპის გამოყენებით. ელექტროენერგიის იმპორტის დროს საბაჟო ღირებულების ერთეულის ფასის მიხედვით განსაზღვრის საფუძვლად გამოიყენება საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის მიერ დადგენილი იმპორტირებული ელექტროენერგიის ზღვრული ტარიფი. დეკლარირებული საბაჟო ღირებულების სისწორეში ეჭვის შეტანის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო (საბაჟო მოხელე, რომელიც ახორციელებს საბაჟო ღირებულების შემოწმებას) უფლებამოსილია, დეკლარანტს გაუგზავნოს „შეტყობინება საქონლის საბაჟო ღირებულების კორექტირების შესახებ“ დანართი N3-ის შესაბამისად და საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით დადგენილი წესის შესაბამისად მოსთხოვოს დამატებითი ინფორმაციის (მათ შორის მტკიცებულებების და დოკუმენტების) წარმოდგენა. ეს დოკუმენტები და მტკიცებულებები შეიძლება იყოს:

- ა) ანგარიშ-ფაქტურის (ინვოისის) ორიგინალი;
- ბ) სატრანსპორტო და სადაზღვევო დოკუმენტი;
- გ) საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულება და მისი დანართები;

დ) მყიდველის მიერ მესამე პირებთან დადებული ხელშეკრულება, რომელიც გავლენას ახდენს გარიგების ფასზე (შუამდგომლობა, საავტორო, ლიცენზიების, პატენტების, მომსახურების, ნედლეულის და სხვა გადასახდელები); საბანკო გადარიცხვის დამადასტურებელი დოკუმენტები, დოკუმენტები გამყიდველის სასარგებლოდ მესამე პირებისათვის გადახდის შესახებ; დოკუმენტები საქონლის დასაწყობებისა და შეფუთვის გადახდის შესახებ; სააღრიცხვო დოკუმენტები; საქონლის შესყიდვის შეკვეთა და მისი დამადასტურებელი დოკუმენტი; საქონლის გამყიდველის პრეისკურანტი, სადაც მითითებულია ექსპორტის დროს საქონლის გასაყიდი ფასები და მიცემული ფასდაკლებები; საქონლის კატალოგი; უცხო ქვეყნის ექსპორტის დეკლარაცია; ქონების შეფასების ანგარიში, რომელიც შედგენილია დამოუკიდებელი აუდიტორების მიერ; სხვა ინფორმაცია და დოკუმენტები, რომლებიც წარმოადგენს დეკლარირებული საბაჟო ღირებულებისა და მისი ელემენტების დასაბუთების საფუძველს.

დეკლარანტმა საბაჟო ორგანოს უნდა წარუდგინოს მოთხოვნილი დოკუმენტები და ინფორმაცია შეტყობინების მიღებიდან არაუგვიანეს 3 სამუშაო დღისა.

დეკლარანტს უფლება აქვს, საბაჟო ორგანოს გათვალისწინებული დოკუმენტების გარდა, დამატებით, წარადგინოს ინფორმაცია და დოკუმენტები, რომელსაც იგი ჩათვლის საჭიროდ მის მიერ დეკლარირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების უტყუარობის დასამტკიცებლად.

საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს ეჭვი შეიტანოს დეკლარანტის მიერ გაცხადებული საბაჟო ღირებულების სისწორეში და მოახდინოს მისი კორექტირება ან განსაზღვროს იგი სხვა მეთოდით.

საბაჟო ღირებულების კორექტირება ან სხვა მეთოდით განსაზღვრა ფორმდება საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით „საქონლის საბაჟო ღირებულების კორექტირების აქტით“ რომელსაც აფორმებს საბაჟო მოხელე, რომელიც ახორციელებს საბაჟო ღირებულების შემოწმებას. აქტი ივსება 2 ეგზემპლარად, რომელთაგან ერთი ეგზავნება დეკლარანტს, ხოლო მეორე რჩება საბაჟო ორგანოს და დაერთვის სატვირთო საბაჟო დეკლარაციას.

დეკლარანტს უფლება აქვს: თუ ეთანხმება საქონლის კორექტირებულ საბაჟო ღირებულებას, „საქონლის საბაჟო ღირებულების კორექტირების აქტი“-ს მიღებიდან 3 დღის ვადაში წარმოადგინოს კორექტირებული სატვირთო საბაჟო დეკლარაცია; თუ არ ეთანხმება, გაასაჩივროს „საქონლის საბაჟო ღირებულების კორექტირების აქტი“ საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში ან სასამართლოში, ამ აქტის მიღებიდან 20 კალენდარულ დღეში; საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის თაობაზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე საბაჟო ორგანოდან გაიტანოს საქონელი, თუ იგი გადაიხდის თავის მიერ განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ საბაჟო გადასახდელებს და დამატებით წარმოადგენს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული ერთერთი სახის გარანტიას, რომლის მოქმედების ვადა 2 თვეა, ხოლო საგარანტიო თანხა ტოლია კორექტირების აქტით განსაზღვრული საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ საბაჟო გადასახდელებსა და დეკლარანტის მიერ დეკლარირებული საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ საბაჟო გადასახდელებს შორის სხვაობისა.

საბაჟო ორგანო ვალდებულია: დეკლარანტის წერილობითი მოთხოვნის შესაბამისად წარმოდგენილი გარანტიის საფუძველზე მისცეს დეკლარანტს საქონლის გატანის საშუალება; საქონლის გარანტიით გაშვებამდე უზრუნველყოს საქონლის იდენტიფიცირება; დეკლარანტის მიერ წარმოდგენილი გარანტიის ვადის გასვლამდე 3 დღით ადრე უზრუნველყოს გარანტიის თანხის ჩარიცხვა სახელმწიფო ბიუჯეტში, თუ აღნიშნული თარიღისათვის დეკლარანტის მიერ არ იქნება წარმოდგენილი გარანტიით უზრუნველყოფილი საბაჟო გადასახდელების თანხის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტები ან საბაჟო დავის განმხილველი ორგანოს მიერ დეკლარანტის საჩივრის დაკმაყოფილების თაობაზე მიღებული ძალაში შესული გადაწყვეტილება.

საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული საქონლის საბაჟო ღირებულება განისაზღვრება შემდეგი მეთოდებით:

- ა) გარიგების ფასის მიხედვით (პირველი მეთოდი);
- ბ) იდენტური საქონლის გარიგების ფასის მიხედვით (მეორე მეთოდი);
- გ) მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის მიხედვით (მესამე მეთოდი);
- დ) საქონლის ერთეულის ფასის მიხედვით (მეოთხე მეთოდი);
- ე) შედგენილი ღირებულების მიხედვით (მეხუთე მეთოდი);
- ვ) სარეზერვო მეთოდით (მეექვსე მეთოდი).

ყოველი მომდევნო მეთოდი გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუ დასაბუთებულად ვერ ხერხდება წინა მეთოდის გამოყენება. დეკლარანტს უფლება აქვს შეცვალოს მხოლოდ მე-5-ე და მე-6-ე მეთოდის რიგითობა.

საქონლის საბაჟო ღირებულებას განსაზღვრავს დეკლარანტი შესაბამისად, ხოლო დეკლარანტის მიერ განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულების სისწორეს აკონტროლებს საბაჟო ორგანო.

საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის წესები დგინდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

„იდენტურ საქონლად“ და „მსგავს საქონლად“ არ ჩაითვლება ისეთი საქონელი, რომლის ინჟინერია, დამუშავება, მხატვრული დიზაინი, ნახაზები და ესკიზები დამზადებულია საქართველოში. საბაჟო მიზნებისათვის ფაქტობრივად გადახდილი ან გადასახდელი ფასი მოიცავს თანხას, რომელიც არის საქონლის წარმოშობის ან ექსპორტის ქვეყანაში გადახდილი შიდა გადასახადი, აღნიშნული თანხა არ უნდა იქნეს ჩართული საბაჟო ღირებულებაში, თუ საბაჟო ორგანოს წარედგინება დამაჯერებელი მტკიცებულებები, რომ ეს თანხა დაუბრუნდა ან დაუბრუნდება გამყიდველს. ის ფაქტი, რომ საქონელი გაყიდვის საგანია და დეკლარირებულია თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების მიზნით, საკმარისია, რომ ეს საქონელი ჩაითვალოს საქართველოში საექსპორტოდ გაყიდულად. იმ შემთხვევაში, თუ საქონლის საქართველოში ექსპორტირების მიზნით გაყიდვის შემდეგ განხორციელდა საქონლის გადაყიდვა, საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისათვის გამოიყენება ამ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების მიზნით დეკლარირებამდე განხორციელებული ბოლო გაყიდვის ფასი, იმ პირობით, რომ ასეთი გადაყიდვა მიზნად არ ისახავდა საბაჟო ღირებულების ხელოვნურად შემცირებას. თუ საქონელი საქართველოში ექსპორტირების მიზნით გაყიდვის შემდეგ, თავისუფალი მიმოქცევის რეჟიმში გაფორმებამდე გამოიყენებოდა ნებისმიერ მესამე ქვეყანაში, ეს შეიძლება გახდეს გარიგების ფასის მეთოდის (პირველი მეთოდი) გამოყენებაზე უარის თქმის საფუძველი. იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის მიზნებისათვის:

ა) თუ საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის მომენტისათვის ფასი ფაქტობრივად არ არის გადახდილი, საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის საფუძველად გამოიყენება საბოლოო გადასახდელი ფასი;

ბ) თუ საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის მომენტისათვის გადახდილი ან გადასახდელი ფასი არ არის საბოლოო გადასახდელი ფასი და საბოლოო გადასახდელი ფასი უფრო მაღალია, საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის საფუძველად გამოიყენება საბოლოო გადასახდელი ფასი;

გ) თუ საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის მომენტისათვის გადახდილი ან გადასახდელი ფასი არ არის საბოლოო გადასახდელი ფასი და საბოლოო გადასახდელი ფასი უფრო დაბალია, ვიდრე გადახდილი, დეკლარანტის მოთხოვნის შემთხვევაში საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის საფუძველად გამოიყენება საბოლოო გადასახდელი ფასი, თუ ის არის თავდაპირველი კონტრაქტით განსაზღვრული ვალდებულება. თუ დეკლარირებული საქონელი ერთი ტრანზაქციით შეძენილი სასაქონლო პარტიის ნაწილია, საქონლის გარიგების ფასი ისეთივე პროპორციით უნდა შეეფარდებოდეს მთლიანი პარტიის ფასს, როგორითაც დეკლარირებული საქონლის რაოდენობა – მთლიანი პარტიის რაოდენობას. ფაქტობრივად გადახდილი ან გადასახდელი ფასი ასევე პროპორციულად გადანაწილდება იმ შემთხვევაში, თუ ტვირთის ნაწილი დაიკარგა.

იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულება არის გარიგების ფასი, ანუ საექსპორტოდ გაყიდულ საქონელში ფაქტობრივად გადახდილი ან გადასახდელი ფასი თუ არ არსებობს რაიმე შეზღუდვა, რომელიც დაკავშირებულია მყიდველის მიერ საქონლის განკარგვასთან ან გამოყენებასთან, გარდა იმ შეზღუდვებისა, რომლებიც დადგენილია ან მოითხოვება საქართველოს კანონმდებლობით; ადგენს იმ გეოგრაფიული რაიონების ჩამონათვალს, სადაც დაშვებულია საქონლის ხელახალი გაყიდვა; გავლენას არ ახდენს საქონლის ღირებულებაზე; საქონლის გაყიდვა ან ფასი არ არის დაკავშირებული რაიმე პირობასთან ან გარემოებასთან, რომლის შეფასება შეუძლებელია საქონლის ღირებულებასთან მიმართებით. იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი პირობის ან გარემოების ღირებულების განსაზღვრა შესაძლებელია, ეს ღირებულება ჩაითვლება მყიდველის მიერ განხორციელებულ ირიბ გადახდად და შესაბამისად განიხილება, როგორც ფაქტობრივად გადახდილი ან გადასახდელი ფასის ნაწილი; მყიდველის მიერ საქონლის შემდგომი გაყიდვის, განკარგვის ან გამოყენების შედეგად მიღებული შემოსავლის არც ერთი ნაწილი არც პირდაპირ და არც ირიბად არ გადაეცემა გამყიდველს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც შესაძლებელია სათანადო შესწორების შეტანა კანონმდებლობის მიხედვით; მყიდველი და გამყიდველი არ არიან ურთიერთდამოკიდებული პირები. თუ მყიდველი და გამყიდველი ურთიერთდამოკიდებული პირები არიან, მხოლოდ ეს ფაქტი არ არის გარიგების ფასის მიუღებლობის საკმარისი საფუძველი. ასეთ შემთხვევაში მოწმდება გამყიდვის ყველა გარემოება და გარიგების ფასი მიიღება იმ პირობით, რომ ამ ურთიერთდამოკიდებულებას გავლენა არ მოუხდენია ფასზე, და საქონლის გარიგების ფასი ჩაითვლება საქონლის საბაჟო ღირებულებად. თუ დეკლარანტის მიერ წარმოდგენილი ან რაიმე სხვა სახით მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე საბაჟო ორგანოს წარმოეშვა საფუძვლიანი ეჭვი, რომ გამყიდველისა და მყიდველის ურთიერთდამოკიდებულებამ გავლენა მოახდინა საქონლის გარიგების ფასზე, საბაჟო ორგანო დეკლარანტს აცნობებს თავის დასაბუთებულ მოსაზრებებს, რომლებზედაც დეკლარანტს უფლება აქვს, წარადგინოს შესაბამისი ახსნა-განმარტება. დეკლარანტის მოთხოვნით საბაჟო ორგანო თავის დასაბუთებულ მოსაზრებებს წერილობით აფორმებს და წარუდგენს დეკლარანტს.

თუ მყიდველი და გამყიდველი ურთიერთდამოკიდებული პირები არიან, საქონლის გარიგების ფასი მიიღება იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის საფუძველად, თუკი დეკლარანტი წარმოადგენს მტკიცებულებებს, რომ აღნიშნული ღირებულება მაქსიმალურად მიახლოებულია დროის იმავე მონაკვეთში განსაზღვრული შემდეგი ღირებულებებიდან ერთ-ერთთან:

ა) იმპორტირებული იდენტური საქონლის ან იმპორტირებული მსგავსი საქონლის გარიგების ფასთან, რომელიც გამყიდველმა მიჰყიდა არაურთიერთდამოკიდებულ პირს;

ბ) განსაზღვრულ იდენტური საქონლის ან მსგავსი საქონლის საბაჟო ღირებულებასთან;

განსაზღვრული ღირებულება გამოიყენება მხოლოდ დეკლარანტის სურვილით და მხოლოდ შედარებისათვის. ამასთანავე, გათვალისწინებული უნდა იქნეს განსხვავებები კომერციულ დონეებს შორის, რაოდენობრივ დონეებს შორის,

ჩამოთვლილ ელემენტებსა და გამყიდველის მიერ საქონლის ისეთი გაყიდვის შედეგად გაწეულ ხარჯებში, რომლის დროსაც გამყიდველი და მყიდველი არ არიან ურთიერთდამოკიდებული პირები.

ფაქტობრივად გადახდილი ან გადასახდელი ფასი არის მთლიანი თანხა, რომელიც გადაუხადა ან უნდა გადაუხადოს მყიდველმა გამყიდველს ან გადაიხადოს გამყიდველის სასარგებლოდ. იგი მოიცავს ყველა გადახდას, როგორც პირდაპირს, ისე ირიბს, რომელიც არის საქონლის გაყიდვის პირობა, გადახდილი მყიდველის მიერ გამყიდველისათვის ან გამყიდველის მოთხოვნით მესამე პირისათვის. შესაძლებელია გადახდა აკრედიტივით ან თავისუფლად ბრუნვადი ფასიანი ქაღალდებით, პირდაპირ ან ირიბად.

იდენტური საქონლის გარიგების ფასის მეთოდი

თუ შეუძლებელია იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა საბაჟო ღირებულებად ჩაითვლება იმ იდენტური საქონლის გარიგების ღირებულება, რომელიც გაიყიდა საქართველოში ექსპორტირების მიზნით და ექსპორტირებული იქნა იმავე ან თითქმის იმავე დროს, როდესაც განხორციელდა შესაფასებელი საქონლის ექსპორტი. ამ შემთხვევაში საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის საფუძველია:

ა) საბაჟო ორგანოს მიერ რეგისტრირებული იმ იდენტური საქონლის გარიგების ფასი, რომელიც საქართველოში გაიყიდა იმავე კომერციულ და რაოდენობრივ დონეებზე, როგორებზედაც იმპორტირებული საქონელი;

ბ) აღნიშნული პირობის არარსებობისას – საბაჟოს ორგანოს მიერ რეგისტრირებული იმ იდენტური საქონლის გარიგების ფასი, რომელიც გაიყიდა სხვა კომერციულ დონეზე ან/და სხვა რაოდენობით, და აღნიშნული ღირებულება კორექტირებულია კომერციული დონით ან/და რაოდენობით განპირობებულ სხვაობათა გათვალისწინებით. ასეთი კორექტირება შეიძლება გაკეთდეს წარმოდგენილ მტკიცებულებათა საფუძველზე, რომლებიც ნათლად წარმოსახავს კორექტირების მიზანშეწონილობასა და სიზუსტეს, მიუხედავად იმისა, კორექტირება ზრდის თუ ამცირებს საქონლის ღირებულებას.

საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისას ხარჯების იმ განსხვავებების გასათვალისწინებლად, რომელიც გამოწვეულია იმპორტირებული საქონლისა და მისი იდენტური საქონლის გადაზიდვის სატრანსპორტო საშუალებებსა და გადაზიდვის მანძილს შორის განსხვავებით, დაშვებულია კორექტირება.

თუ გამოვლინდა იდენტური საქონლის ერთზე მეტი გარიგების ფასი, საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისათვის კორექტირების საფუძველად გამოყენებული უნდა იქნეს უმცირესი ღირებულება. სხვა პირის მიერ წარმოებული საქონლის გარიგების ფასი მხედველობაში მიიღება მხოლოდ მაშინ, როდესაც არ მოიპოვება მონაცემები იმავე მწარმოებლის მიერ წარმოებული მსგავსი საქონლის გარიგების ფასზე.

საბაჟო მიზნებისათვის, იდენტური იმპორტირებული საქონლის გარიგების ფასი შეიძლება იყოს მანამდე განსაზღვრული საბაჟო ღირებულება, რომელიც კორექტირებულია შესაბამისად.

„ექსპორტირებული იქნა იმავე ან თითქმის იმავე დროს“ ნიშნავს, რომ განსხვავება იდენტური საქონლის ექსპორტის თარიღსა და შესაფასებელი საქონლის ექსპორტის თარიღს შორის არ აღემატება 30 დღეს (ექსპორტამდე 30

დღით ადრე ან ექსპორტიდან 30 დღის შემდეგ). ცალკეული სახის საქონლისათვის, რომლის ფასი მნიშვნელოვან ცვლილებას განიცდის დროის მცირე მონაკვეთში, განსხვავებული, შემცირებული ვადა დგინდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მსგავსი საქონლის გარიგების ფასის მეთოდი

თუ შეუძლებელია იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა საბაჟო ღირებულებად ჩაითვლება იმ მსგავსი საქონლის გარიგების ღირებულება, რომელიც გაიყიდა საქართველოში ექსპორტირების მიზნით და ექსპორტირებული იქნა იმავე ან თითქმის იმავე დროს, როდესაც განხორციელდა შესაფასებელი საქონლის ექსპორტი. საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის საფუძველია:

ა) საბაჟო ორგანოს მიერ რეგისტრირებული იმ მსგავსი საქონლის გარიგების ფასი, რომელიც საქართველოში გაიყიდა იმავე კომერციულ და რაოდენობრივ დონეებზე, როგორებზედაც იმპორტირებული საქონელი;

ბ) აღნიშნული პირობის არარსებობისას – საბაჟო ორგანოს მიერ რეგისტრირებული იმ მსგავსი საქონლის გარიგების ფასი, რომელიც გაიყიდა სხვა კომერციულ დონეზე ან/და სხვა რაოდენობით, და აღნიშნული ღირებულება კორექტირებულია კომერციული დონით ან/და რაოდენობით განპირობებულ სხვაობათა გათვალისწინებით. ასეთი კორექტირება შეიძლება გაკეთდეს წარმოდგენილ მტკიცებულებათა საფუძველზე, რომლებიც ნათლად წარმოსახავს კორექტირების მიზანშეწონილობასა და სიზუსტეს, მიუხედავად იმისა, კორექტირება ზრდის თუ ამცირებს საქონლის ღირებულებას.

საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისას ხარჯების იმ განსხვავების გასათვალისწინებლად, რომელიც გამოწვეულია იმპორტირებული საქონლისა და მისი მსგავსი საქონლის გადაზიდვის სატრანსპორტო საშუალებებსა და გადაზიდვის მანძილს შორის განსხვავებით, დაშვებულია კორექტირება.

თუ გამოვლინდა მსგავსი საქონლის ერთზე მეტი გარიგების ფასი, საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისათვის კორექტირების საფუძველად გამოყენებული უნდა იქნეს უმცირესი ღირებულება.

სხვა პირის მიერ წარმოებული საქონლის გარიგების ფასი მხედველობაში მიიღება მხოლოდ მაშინ, როდესაც არ მოიპოვება მონაცემები იმავე მწარმოებლის მიერ წარმოებული მსგავსი საქონლის გარიგების ფასზე.

მსგავსი იმპორტირებული საქონლის გარიგების ფასი შეიძლება იყოს მხოლოდ განსაზღვრული საბაჟო ღირებულება, რომელიც კორექტირებულია შესაბამისად. „ექსპორტირებული იქნა იმავე ან თითქმის იმავე დროს“ ნიშნავს, რომ განსხვავება მსგავსი საქონლის ექსპორტის თარიღსა და შესაფასებელი საქონლის ექსპორტის თარიღს შორის არ აღემატება 30 დღეს (ექსპორტამდე 30 დღით ადრე ან ექსპორტიდან 30 დღის შემდეგ). ცალკეული სახის საქონლისათვის, რომლის ფასი მნიშვნელოვან ცვლილებას განიცდის დროის მცირე მონაკვეთში, განსხვავებული, შემცირებული ვადა დგინდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საქონლის ერთეულის ფასის მეთოდი

თუ იმპორტირებული, იდენტური ან მსგავსი იმპორტირებული საქონელი საქართველოში იყიდება იმავე სასაქონლო სახით, რა სახითაც იგი შემოტანილ იქნა საქართველოში, იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულება განისაზღვრება

იმ საქონლის ერთეულის ფასით, რა ფასადაც იმპორტირებული საქონლის შემოტანის იმავე დროს ან იმპორტირებული შესაფასებელი საქონლის იმპორტირების შემდგომ უახლოეს პერიოდში, მაგრამ არა უმეტეს 90 დღისა იმპორტირების თარიღიდან. იმპორტირებული, იდენტური ან მსგავსი იმპორტირებული საქონელი გამყიდველთან არაურთიერთდაკავშირებულ პირს მიეყიდა უდიდესი ოდენობით, ანუ მაქსიმალურად დიდ პარტიებად, რომელიც ექვემდებარება შემდეგი სახის დაქვითვებს:

ა) ხელშეკრულების შესაბამისად გადახდილი ან გადასახდელი საკომისიოები ან იმპორტირებული საქონლის რეალიზაციასთან დაკავშირებული დამატებითი თანხა, რომელიც საქართველოში მიეკუთვნება იმავე კლასის ან ტიპის საქონელს და რომელშიც ჩვეულებრივ, შეიტანება მოგება და საერთო ხარჯები;

ბ) საქართველოში ჩვეულებრივ განხორციელებული სატრანსპორტო და სადაზღვევო ხარჯები, აგრეთვე მათთან დაკავშირებული ხარჯები;

გ) საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული საბაჟო გადასახდელები, სხვა გადასახადები და მოსაკრებლები, რომლებიც დაკავშირებულია საქონლის შემოტანასთან ან მიწოდებასთან.

თუ იმპორტირებული, იდენტური ან მსგავსი იმპორტირებული საქონელი საქართველოში არ იყიდება იმავე სასაქონლო სახით, რა სახითაც იგი შემოტანილ იქნა საქართველოში, დეკლარანტის მოთხოვნით იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულება განისაზღვრება საქონლის ერთეულის იმ ფასით, რა ფასადაც საქართველოში გადამუშავების შემდგომ იმპორტირებული საქონელი გამყიდველთან არაურთიერთდაკავშირებულ პირს მიეყიდა უდიდესი ოდენობით, ანუ მაქსიმალურად დიდ პარტიებად. ამასთანავე, იმპორტირებული საქონლის ფასიდან აუცილებლად უნდა გამოიქვითოს მისი გადამუშავების დროს შექმნილი დამატებული ღირებულება, აგრეთვე გადასახდელები, ხარჯები და გადასახადები, რომლებიც დადგენილია კანონმდებლობით.

შედგენილი ღირებულების მეთოდი

საქონლის საბაჟო ღირებულებად ითვლება შედგენილი ღირებულება, რომელიც შედგება შემდეგი ელემენტებისაგან:

ა) საქონლის წარმოებისათვის გამოყენებული მასალების, დამზადების ან/და დამუშავების ღირებულება;

ბ) მოგებისა და საერთო ხარჯების რაოდენობა, რომელსაც ადგილი აქვს ექსპორტიორ ქვეყანაში მწარმოებლის მიერ იმავე კლასის ან ტიპის საქონლის საქართველოში საექსპორტოდ გაყიდვისას;

გ) გათვალისწინებული ხარჯები.

გამოყენებული მასალების, დამზადების ან/და დამუშავების ღირებულება უნდა მოიცავდეს:

ა) „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ ხარჯებს;

ბ) ნებისმიერი საქონლის ან მომსახურების პროპორციულად გადანაწილებულ ღირებულებას, რომელიც განსაზღვრულია და რომელიც მიეძღვნა პირდაპირ ან არაპირდაპირ მიაწოდა გამყიდველს იმპორტირებული საქონლის წარმოებასთან და საექსპორტოდ გაყიდვასთან დაკავშირებით. საქართველოში წარმოებული ელემენტების ღირებულება საბაჟო ღირებულებაში ჩართული უნდა იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამ ელემენტების შესაბამისი

ხარჯი მწარმოებელმა გასწია.

თუ საქონლის შედგენილი ღირებულების დასადგენად გამოყენებული იქნება სხვა ინფორმაცია, გარდა იმ ინფორმაციისა, რომელიც მოწოდებულია მწარმოებლის მიერ ან მისი სახელით, საბაჟო ორგანომ დეკლარანტს მისი მოთხოვნის შემთხვევაში უნდა აცნობოს ამ ინფორმაციის წყაროს გამოყენებული მონაცემების და ამ მონაცემებზე დაფუძნებული გამოთვლების შესახებ განსაზღვრული პირობების შესაბამისად.

„საერთო ხარჯები“ მოიცავს საექსპორტო საქონლის წარმოებისა და გაყიდვის პირდაპირ და ირიბ ხარჯებს.

სარეზერვო მეთოდი.

თუ შეუძლებელია იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა საბაჟო ღირებულება განისაზღვრება მიზანშეწონილი საშუალებების გამოყენების გზით, რომლებიც შეესაბამება საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის ზოგად დებულებებს და იმპორტიორ ქვეყანაში არსებულ მონაცემებს.

სარეზერვო მეთოდის დროს საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის საფუძველად არ გამოიყენება:

- ა) საქართველოში წარმოებული საქონლის შიდა გასაყიდი ფასი;
- ბ) საქონლის ფასი ექსპორტიორი ქვეყნის შიდა ბაზარზე;
- გ) სხვა ქვეყანაში საექსპორტოდ გასატანი საქონლის ფასი;
- დ) საქონლის მინიმალური საბაჟო ღირებულება;
- ე) საქონლის თვითნებურად შერჩეული ან ფიქციური ღირებულებები;
- ვ) საქონლის ორ ღირებულებას შორის უდიდესი ღირებულების მიღების პრინციპი;

ზ) წარმოების ხარჯი, გარდა შედგენილი ღირებულებისა, რომელიც განსაზღვრულია იდენტური ან მსგავსი საქონლისათვის

თუ იმპორტიორი მოითხოვს, მას წერილობითი ფორმით ეცნობება ამ მუხლის დებულებების საფუძველზე განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულებისა და გამოყენებული მეთოდის შესახებ.

სარეზერვო მეთოდით განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულება შეძლებისდაგვარად მაქსიმალურად უნდა ეფუძნებოდეს უკვე განსაზღვრულ საქონლის საბაჟო ღირებულებას.

იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების ელემენტები

იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისას გარიგების ფასს უნდა დაემატოს შემდეგი ხარჯები, იმ პირობით, რომ ეს ხარჯები მყიდველმა რეალურად გასწია, მაგრამ ისინი არ არის ჩართული გარიგების ფასში:

ა) საკომისიო და საბროკერო ხარჯები, გარდა შესყიდვაზე გაწეული საკომისიო ხარჯებისა („შესყიდვის საკომისიო ხარჯები“ – საკომისიოები, რომლებიც იმპორტიორმა თავის აგენტს გადაუხადა შესაფასებელი საქონლის შესყიდვისათვის გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ);

ბ) იმ კონტეინერების ღირებულება, რომლებიც საბაჟო მიზნებისათვის განიხილება იმპორტირებულ საქონელთან ერთობლიობაში. თუ ასეთი კონტეინერი მრავალჯერადი გამოყენებისაა, დეკლარანტის მოთხოვნით მისი ღირებულება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების

გამოყენებით პროპორციულად უნდა გადანაწილდეს შესაფასებელ საქონელზე;

გ) საქონლის შეფუთვის ღირებულება, გაწეული შრომისა და შესაფუთი მასალების ღირებულების ჩათვლით.

თუ მყიდველის მიერ საქონელი ან მომსახურება გამყიდველს უფასოდ ან ფასდაკლებით, პირდაპირ ან არაპირდაპირ მიეწოდება და გამოიყენება იმპორტირებული საქონლის წარმოებასთან და საექსპორტოდ გაყიდვასთან დაკავშირებით, საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისას გარიგების ფასს უნდა დაემატოს შემდეგი საქონლისა და მომსახურების პროპორციულად განაწილებული ღირებულება იმ ოდენობით, რომლითაც ეს ღირებულება ჩართული არ არის გადახდილ ან გადასახდელ ფასში:

ა) საქონლის შემადგენლობაში შემავალი მასალები, ნედლეული, ნაწილები (დეტალები) და სხვა ანალოგიური კომპონენტები;

ბ) საქონლის წარმოების დროს გამოყენებული სამუშაო ინსტრუმენტები, შტამპები, ჩამოსასხმელი ფორმები და მსგავსი ელემენტები;

გ) საქართველოს ფარგლებს გარეთ წარმოებული ინჟინერია, დამუშავება, საკონსტრუქტორო და სამხატვრო- დიზაინერული საქმიანობა, მხაზველობითი სამუშაოები, პროექტები, სქემები, ესკიზები და სხვა სამუშაოები. საქონლისა და მომსახურების ღირებულება, რომელიც ჩართული უნდა იქნეს საბაჟო ღირებულებაში, უნდა განისაზღვროს იმ ფასით, რომლითაც იგი შეიძინა მყიდველმა. თუ ეს საქონელი ნაწარმოებია თვით მყიდველის მიერ, მისი ფასი განისაზღვრება მყიდველის საბუღალტრო დოკუმენტაციაზე დაყრდნობით. იმ შემთხვევაში, თუ მოცემული საქონელი ამორტიზებულია, მისი ღირებულება განისაზღვრება ამორტიზაციის ნორმების გათვალისწინებით.

საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისას გარიგების ფასს უნდა დაემატოს იმპორტირებულ საქონელთან დაკავშირებული საავტორო ჰონორარი ან სალიცენზიო გადასახდელები იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც ისინი ჩართული არ არის გადახდილ ან გადასახდელ ფასში, და პირდაპირ ან არაპირდაპირ უნდა გადაიხადოს მყიდველმა, როგორც ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული იმპორტირებული საქონლის პირობა. მასში შედის გადასახდელები პატენტებზე, სასაქონლო მარკებზე, საავტორო უფლებებზე, „ნოუ-ჰაუზე“. ამასთანავე, სალიცენზიო და ინტელექტუალური საკუთრების გადასახდელები ჩაირთვება საბაჟო ღირებულებაში, თუ ინტელექტუალური საკუთრების ნიმუშებს განუყრელი კავშირი აქვს იმპორტირებულ საქონელთან და ეს პირობები დაფიქსირებულია კონტრაქტში. თუ მყიდველი სალიცენზიო გადასახდელებს უხდის მესამე პირს, ეს შეთანხმებული უნდა იყოს გამყიდველთან.

საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისას გარიგების ფასს უნდა დაემატოს იმ მოგების ნაწილის ღირებულება, რომელიც საქონლის ყოველი შემდგომი გადაყიდვის, განკარგვის და გამოყენების შედეგად პირდაპირ ან არაპირდაპირ ეკუთვნის გამყიდველს.

საქონლის საბაჟო ღირებულებაში ჩაირთვება იმპორტირებული საქონლის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადმოკვეთამდე გაწეული შემდეგი ხარჯები:

ტრანსპორტირების ღირებულება, დატვირთვა-გადმოტვირთვისა და დამუშავების ხარჯები. თუ სხვადასხვა საქონლის პარტია ერთი და იმავე

ტრანსპორტით არის იმპორტირებული, ტრანსპორტირების ხარჯები პროპორციულად გადანაწილდება; დაზღვევასთან დაკავშირებული ხარჯები.

იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულებაში არ უნდა იქნეს ჩართული შემდეგი გადასახდელები და ხარჯები, თუ ისინი გამოყოფილია საქონლის ფაქტობრივი ფასიდან: საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი გადასახადები და მოსაკრებლები;

საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადმოკვეთის შემდგომი ტრანსპორტირების ხარჯები;

სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების, საწყობის, მომსახურების ან ტექნიკური დახმარების ხარჯები, რომლებიც გაწეული იქნა საქონლის შემოტანის შემდეგ; საბაჟო პროცედურებთან დაკავშირებული ხარჯები და სხვა ხარჯები, რომლებიც დაკავშირებულია საქართველოს ტერიტორიაზე იმპორტირებული საქონლის გადაადგილებასთან; მყიდველის მიერ იმპორტირებული საქონლის ყიდვასთან დაკავშირებით დადებული საფინანსო შეთანხმებით გათვალისწინებული პროცენტები, თუ ეს პროცენტები გამოყოფილია საქონლის ფაქტობრივი ფასიდან ან საფინანსო შეთანხმება შედგენილია წერილობითი ფორმით; საჭიროების შემთხვევაში მყიდველს შეუძლია დაადასტუროს, რომ საქონელი ფაქტობრივად გაყიდულია დეკლარირებული ფასით და საპროცენტო განაკვეთი არ აღემატება საშუალო საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც დაფინანსების მომენტში მოქმედებს მსგავს შეთანხმებებთან მიმართებით იმ ქვეყანაში, რომელშიც იმყოფება დამფინანსებელი პირი. ეს დებულებები გამოიყენება მიუხედავად იმისა, გარიგებას აფინანსებს გამყიდველი, ბანკი თუ მესამე პირი; იმპორტირებული საქონლის საქართველოში წარმოების უფლების მოსაპოვებლად აუცილებელი ხარჯები;

მყიდველის მიერ იმპორტირებული საქონლის დისტრიბუციის ან გაყიდვის უფლების მისაღებად გაწეული ხარჯები, თუ ეს არ არის საქონლის საქართველოში ექსპორტირებისათვის გაყიდვის პირობა.

მონაცემების ავტომატიზებული დამუშავების ან სასწავლო პროგრამების პროგრამული უზრუნველყოფის მატარებლების საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისას გაითვალისწინება მხოლოდ ამ პროგრამის მატარებლების ფასი, იმ პირობით, რომ მონაცემების ავტომატიზებული დამუშავების ან სასწავლო პროგრამების ღირებულება დოკუმენტურად განცალკევებულია პროგრამის მატარებლების ღირებულებისაგან.

პროგრამის მატარებლების საბაჟო ღირებულება განისაზღვრება პროგრამის მატარებლების ღირებულებისა და მის ტრანსპორტირებაზე, ჩატვირთვა-გადმოტვირთვაზე, მოვლასა და შეფუთვაზე გაწეული ხარჯების ერთობლიობით.

უთანხმოება საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის დროს

თუ საბაჟო ორგანო არ ეთანხმება დეკლარირებულ საბაჟო ღირებულებას, იგი ვალდებულია, თავისი მოსაზრებები აცნობოს დეკლარანტს და საქონლის საბაჟო ღირებულება განსაზღვროს ამ თავის მიხედვით. დეკლარანტი ვალდებულია, საბაჟო ორგანოში წარადგინოს ინფორმაცია, რომელსაც საბაჟო ორგანო მოითხოვს იმპორტირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის მიზნით.

დამატებითი გარემოებების გამოვლენის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს, მოახდინოს საბაჟო ღირებულების კორექტირება საბაჟო

ღირებულების განსაზღვრის თარიღიდან 6 კალენდარული წლის განმავლობაში. ეს ვადა აითვლება საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების რეჟიმში დეკლარირების კალენდარული წლის დასრულებიდან.

თუ დეკლარანტი არ ეთანხმება საბაჟო ორგანოს მიერ განსაზღვრულ საბაჟო ღირებულებას, იგი უფლებამოსილია, გაასაჩივროს საბაჟო გადაწყვეტილება. ამ შემთხვევაში დეკლარანტს საშუალება ეძლევა, საბაჟო ორგანოდან გაიტანოს საქონელი, თუ იგი გადაიხდის თავის მიერ განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ საბაჟო გადასახდელებს და დამატებით წარმოადგენს ამ კოდექსით გათვალისწინებულ გარანტიას, რომელიც არის საბაჟო ორგანოს მიერ განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ საბაჟო გადასახდელებსა და დეკლარანტის მიერ განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ საბაჟო გადასახდელებს შორის სხვაობა.

დეკლარანტს უფლება აქვს, წერილობით მიმართოს საბაჟო ორგანოს და მიიღოს წერილობითი განმარტება თავის მიერ შემოტანილი ან/და გატანილი საქონლის შემოწმებისას საბაჟო ორგანოს მიერ საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის თაობაზე.

განსაკუთრებული დებულებები საბაჟო ღირებულების განსაზღვრისას

საბაჟო ღირებულების განსაზღვრა სხვადასხვა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დროს, გარდა საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისა:

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმით გატანილი საქონლის გადამუშავების შედეგად მიღებული პროდუქტების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას მათ საბაჟო ღირებულებას აკლდება გადამამუშავებლად გატანილი და დეკლარირებული საქონლის საბაჟო ღირებულება.

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების შედეგად მიღებული იმ გადამამუშავების პროდუქტების საბაჟო ღირებულება, რომლებიც დეკლარირებულია თავისუფალი მიმოქცევის საბაჟო რეჟიმში, განისაზღვრება საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული შესაბამისი გადამამუშავებელი საქონლის საბაჟო ღირებულების ფაქტობრივად გადამამუშავებული ნაწილის მიხედვით.

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამამუშავების შედეგად მიღებული იმ გადამამუშავების პროდუქტების საბაჟო ღირებულება, რომლებიც გაიტანება საბაჟო ტერიტორიის გარეთ, განისაზღვრება ექსპორტის საბაჟო ღირებულების პრინციპებით.

თემა № 6

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა

საბაჟო ზედამხედველობა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილ საქონელზე: საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონელი საბაჟო საზღვრის გადმოკვეთის მომენტიდან ექვემდებარება საბაჟო ზედამხედველობას. ტერმინი "საბაჟო ზედამხედველობა" გულისხმობს საბაჟო ორგანოს მიერ გატარებულ ღონისძიებათა ერთობლიობას, რომელთა მიზანია საქონლის მიმართ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ვალდებულებების, შეზღუდვების, აკრძალვების მოთხოვნების ან სხვა პირობების დაცვა. ფაქტობრივად საბაჟო ზედამხედველობა ხორციელდება არა უშუალოდ საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას, არამედ მოგვიანებით-საქონლის საბაჟო ორგანოსთვის წარდგენის მომენტიდან. საბაჟო ორგანო ახორციელებს ასეთი საქონლის, მასთან დაკავშირებული პირების, სატრანსპორტო საშუალებებისა და დოკუმენტების საბაჟო კონტროლს. საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა ხორციელდება საბაჟო პროცედურების დაცვით. საბაჟო ზედამხედველობა გრძელდება განსაზღვრულ მომენტამდე.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი უცხოური საქონელი იმყოფება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მისთვის საბაჟო სტატუსის მინიჭებამდე, შეცვლამდე, მის თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში მის გადატანამდე, საბაჟო ტერიტორიიდან რეექსპორტამდე ან საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ განადგურებამდე.

თუ საქონელი უკანონოდ გადის საბაჟო ზედამხედველობიდან (პირი არღვევს იმ მოთხოვნებს და ნორმებს, რომელიც დადგენილია საბაჟო კანონმდებლობით მოცემული საქონლის მიმართ) ან საბაჟო ორგანოს აქვს საფუძვლიანი ეჭვი საბაჟო ზედამხედველობიდან საქონლის უკანონოდ გასვლაზე და ვალდებულ პირებს არ შეუძლიათ, საბაჟო ორგანოს დაუმტკიცონ ამ საქონლის საბაჟო ზედამხედველობიდან გასვლის კანონიერება, ვალდებულმა პირებმა საბაჟო ზედამხედველობიდან საქონლის უკანონოდ გასვლის აღმოჩენიდან 5 კალენდარული დღის განმავლობაში უნდა შეასრულოს წარმოშობილი საბაჟო ვალდებულება.

საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის მიმართ შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებული მოქმედებები და ოპერაციები, (გადატვირთვა, დასაწყობება, გადატანა).

თუ საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონელი განადგურდა ან დაზიანდა, საქონლის მფლობელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ შეატყობინოს უახლოეს საბაჟო ორგანოს და წარუდგინოს მას საქონლის განადგურების ან დაზიანების უტყუარი მტკიცებულებები, რომლებიც დამოწმებულია შესაბამისი უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოს მიერ. სხვა შემთხვევებში საქონელი ჩაითვლება საბაჟო ზედამხედველობიდან უკანონოდ გასულად.

თუ წარმოიშვა ეჭვი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის უკანონოდ შემოტანაზე ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილ საქონელზე დეკლარირებული მონაცემების უტყუარობაზე, საბაჟო ორგანო

უფლებამოსილია, მტკიცებულებად ჩათვალოს დოკუმენტი ან დეკლარაცია, რომელიც გაცემულია სხვა ქვეყნის საბაჟო ორგანოს მიერ და ადასტურებს საქართველოში შემოტანის მიზნით ამ ქვეყნიდან საქონლის გატანის რეგისტრაციას. ასეთი დოკუმენტი საბაჟო ორგანომ შეიძლება მტკიცებულებად შეიძლება ჩათვალოს ორი საკითხის დადგენის მიზნით:

1. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის უკანონოდ ან კანონიერად შემოტანის;

2. საქართველოში შემოტანილი საქონლის დეკლარირებული მინაცემების უტყუარობის დადასტურების. (ეს შეიძლება იყოს საბაჟო დეკლარაციის მონაცემების ან მოწმობაში დეკლარირებული მონაცემების დადასტურების მტკიცებულება.)

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე **საქონლის გადაადგილება:**

პირი, რომელსაც საქონელი შემოაქვს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე, ვალდებულია, საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადმოკვეთის შემდეგ საქონელი დადგენილი წესით მიიტანოს საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ ან საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ადგილზე.

პირზე, რომელიც იღებს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონლის შემდგომი ტრანსპორტირების პასუხისმგებლობას, ვრცელდება საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი ვალდებულება. დადგენილი ვალდებულება არ გამორიცხავს მგზავრთა გადაადგილების ან საფოსტო გზავნილების შემოტანის მიმართ ნებისმიერი მოქმედი დებულების გამოყენებას, თუ ამით არ შეიზღუდება საბაჟო ზედამხედველობის ან საბაჟო კონტროლის განხორციელების შესაძლებლობები. მოთხოვნები არ ვრცელდება იმ საქონელზე, რომლის დანიშნულების ქვეყანა არ არის საქართველო და რომელიც გადაიზიდება:

ა) საზღვაო ან საჰაერო სატრანსპორტო საშუალებით, რომელიც კვეთს საქართველოს ტერიტორიულ წყლებს ან საჰაერო სივრცეს;

ბ) მილსადენით ან ელექტროგადამცემი ხაზებით.

სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს გახსნა, სამუშაო დრო და მისი გავლით შემოსატანი საქონლის სახეობები განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა სხვა ადგილებში, რომლებიც განსაზღვრული არ არის საქართველოს მთავრობის დადგენილებით, ან სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს არასამუშაო დროს დაიშვება საქონლის შემომტანი პირის განცხადების საფუძველზე, მისივე ხარჯებით, საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებითა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით.

სახელმწიფო არ ანაზღაურებს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემომტანი პირის მიერ ამ მუხლის მოთხოვნათა შესრულებისათვის გაწეულ ხარჯებს.

პირი, რომელიც გათვალისწინებული ავარიისა და დაუძლეველი ძალის გამო ვერ ასრულებს დადგენილ მოთხოვნებს, ვალდებულია: დაუყოვნებლივ აცნობოს უახლოეს საბაჟო ორგანოს აღნიშნული გარემოებების, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ადგილმდებარეობისა და მდგომარეობის შესახებ და იმოქმედოს მისი მითითების შესაბამისად; მიიღოს ყველა აუცილებელი ზომა საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ხელშეუხებლობის

უზრუნველსაყოფად; უზრუნველყოს საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანა უახლოეს საბაჟო ორგანომდე ან მის მიერ მითითებულ ადგილამდე.(აღსანიშნავია, რომ საქონლის ქურდობა, ყაჩაღობა არ გულისხმობს დაუძლეველ ძალას.)

აღნიშნული საზღვაო ან საჰაერო სატრანსპორტო ავარიისა და დაუძლეველი ძალის შედეგად ახორციელებს საბაჟო ტერიტორიაზე იძულებით დაშვებას ან შესვლას, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გადაზიდვაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია შეასრულოს დადგენილი მოთხოვნები, ხოლო მათი შესრულების შეუძლებლობის შემთხვევაში იმოქმედოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

საბაჟო ორგანომ უნდა განსაზღვროს გასატარებელი ღონისძიებები, რომლებიც აუცილებელია საქონელზე საბაჟო ზედამხედველობის განხორციელებისათვის, ხოლო აუცილებლობის შემთხვევაში აგრეთვე უნდა განსაზღვროს ამ საქონლის დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე ან საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა ადგილამდე მიტანის უზრუნველყოფის ღონისძიებები.

ერთი სასაზღვრო საბაჟო ორგანოდან მეორე სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ადგილიდან სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანა ხორციელდება “საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობით”.

პირი, რომელსაც საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალებები გააქვს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან ვალდებულია საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალებები მიიტანოს: საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ ადგილზე; საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ ადგილზე; თავისუფალი საბაჟო ზონის ტერიტორიაზე მხოლოდ საზღვაო ან საჰაერო გზით, აგრეთვე სახმელეთო გზით და საბაჟო ტერიტორიის სხვა ნაწილის გადაკვეთის გარეშე, თუ თავისუფალი საბაჟო ზონა უშუალოდ ესაზღვრება საბაჟო საზღვარს.

ერთი სასაზღვრო საბაჟო ორგანოდან მეორე სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ადგილიდან სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანის ვადა განისაზღვრება გამგზავნი საბაჟო ორგანოს მიერ, გადასაზიდი საქონლის, სატრანსპორტო საშუალების, საბაჟო მარშრუტის ხასიათის და ეკოლოგიურ-კლიმატური პირობების გათვალისწინებით, დღეში 100 კმ-ზე გათვლით, მაგრამ არაუმეტეს 10 კალენდარული დღისა (გარდა ტრანზიტისა). საქართველოში არარეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილამდე მიტანის ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანიდან მის გატანამდე ვადა განისაზღვრება 20 დღით, ხოლო სარკინიგზო ტრანსპორტით საქონლის გადაზიდვის შემთხვევაში, მიუხედავად გადაზიდვის მანძილისა 10 კალენდარული დღით.

უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული სატვირთო ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციის

განხორციელების ადგილამდე მიტანის ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანიდან მის გატანამდე ვადა (გარდა ტრანზიტისა) შეადგენს 20 კალენდარულ დღეს, ხოლო უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული მსუბუქი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილამდე მიტანის ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანიდან მის გატანამდე ვადა (გარდა ტრანზიტისა) – 90 კალენდარულ დღეს, თუ ეს სატრანსპორტო საშუალებები შემოტანილია საზღვაო გზით და 65 კალენდარულ დღეს, თუ ეს სატრანსპორტო საშუალებები შემოტანილია სხვა გზით. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების «ნედლი ნავთობისა და მისი გადამუშავებით მიღებული საქონლის (გარდა ნედლი ნავთობისა, რომელიც გადაადგილდება მილსადენი ტრანსპორტით ან ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით) ნუსხით» გათვალისწინებული საქონლის სასაზღვრო საბაჟო ორგანოდან საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილამდე მიტანის ვადა შეადგენს 5 კალენდარულ დღეს

საქონელი განსაზღვრულ ადგილზე მიტანისთანავე წარედგინება საბაჟო ორგანოს. საქონლის წარდგენის ვალდებულება ეკისრება პირს, რომელმაც იგი შემოიტანა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ან რომელმაც საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანის შემდეგ აიღო პასუხისმგებლობა მის შემდგომ ტრანსპორტირებაზე. საქონლის წარდგენად ითვლება საბაჟო ორგანოში ან საბაჟო ორგანოს მიერ განსაზღვრულ ადგილას საქონლის მიტანის შესახებ ინფორმაციის საბაჟო ორგანოში მიწოდება. როგორც წესი ინფორმაციის მიწოდებად ითვლება სატრანსპორტო ზედდებულის, ინვოისის, მოწმობის ან იმ სხვა დოკუმენტის წარდგენა, რომელიც არსებითად ასახავს საქონლის რეკვიზიტებს. ამასთან ინფორმაციის წარდგენა არ გამორიცხავს საქონლის ფიზიკურ წარდგენას. საქონლის წარდგენის წესი განისაზღვრება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენის შემდგომ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის შერჩევის მიზნით საბაჟო ორგანოს თანხმობით შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯის ან/და ნიმუშის აღება და მისი ანალიზი ან გამოკვლევა. წერილობითი შუამდგომლობის საფუძველზე საბაჟო ორგანოს თანხმობა გაიცემა პირზე, რომელიც უფლებამოსილია განსაზღვროს საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახე. ნიმუშის ან/და სინჯის დეკლარირება ხდება ცალკე ან საქონელთან ერთად

ზემოაღნიშნული საბაჟო ოპერაციების განხორციელება საბაჟო დეკლარაციის წარდგენამდე უმნიშვნელოვანესი პრევენციული საბაჟო პროცედურაა, რომელიც იცავს დეკლარანტის ინტერესებს საბაჟო სამართალდართვევების თვალსაზრისით.

ზოგადი დეკლარირება

საბაჟო ორგანოსათვის საქონლის წარდგენიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა პირი ახორციელებს ზოგად დეკლარირებას.

ზოგადი დეკლარირება ნიშნავს საქონელზე იმ ზოგადი მონაცემების წარდგენას, რომლებიც აუცილებელია საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის განხორციელებისათვის, საბაჟო დამუშავების ოპერაციის შერჩევამდე

მისი იდენტიფიკაციისათვის. ზოგად დეკლარირებას ახორციელებს პირი, რომელმაც საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოიტანა საქონელი ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანის შემდეგ აიღო პასუხისმგებლობა მის შემდგომ ტრანსპორტირებაზე, ან რომელიც საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოიტანს საქონელს ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანის შემდეგ აიღებს პასუხისმგებლობას მის შემდგომ ტრანსპორტირებაზე ან, რომლის სახელითაც მოქმედებენ აღნიშნული პირები. საზღვაო და საჰაერო ხომალდებზე ზოგადი დეკლარირება ხორციელდება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დანიშნულების ნავსადგურში ან აეროპორტში ჩასვლისას ან ჩასვლამდე, ხოლო საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გასვლის შემთხვევაში – იმ საბაჟო ტერიტორიის ნავსადგურში ან აეროპორტში, საიდანაც ისინი გადიან ან გათვალისწინებულია მათი გასვლა. ცარიელ და მგზავრთა გადამყვან სახმელეთო სატრანსპორტო საშუალებებზე ზოგადი დეკლარირება ხორციელდება საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას.

ზოგადი დეკლარირების საფუძველზე საბაჟო ორგანო გამოწერს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ საბაჟო კონტროლის დოკუმენტს (გარდა საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა). აღრიცხვის მოწმობის შევსების წესი დგინდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

ზოგადი დეკლარირება ხორციელდება ელექტრონულად ან წერილობით, საქონლის საბაჟო ორგანოში წარდგენისას ან საქონლის შემოტანამდე. ზოგადი დეკლარირების ფორმები, დეკლარირების ვადა, დეკლარირებისა და დეკლარირებული მონაცემების შეცვლის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საქონლის შემოტანამდე საბაჟო დეკლარაციის წარდგენისას ზოგადი დეკლარირება არ ხორციელდება:

საზღვაო და საჰაერო ხომალდებზე ზოგადი დეკლარირება ხდება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დანიშნულების ნავსადგურში ან აეროპორტში ჩასვლისას, ან ჩასვლამდე ხოლო საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გასვლის შემთხვევაში – იმ საბაჟო ტერიტორიის ნავსადგურში ან აეროპორტში, საიდანაც ისინი გადიან, ან გათვალისწინებულია მათი გასვლა;

ცარიელ და მგზავრთა გადამყვან სახმელეთო სატრანსპორტო საშუალებებზე ზოგადი დეკლარირება ხდება საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას.

ზოგად დეკლარირებას არ ექვემდებარება საქართველოს საბაჟო საზღვარზე მილსადენითა და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებული საქონელი.

საქონლის შემოტანამდე საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის შემთხვევაში ზოგადი დეკლარირება არ ხორციელდება. ზოგადი დეკლარირება ხორციელდება შემდეგი დოკუმენტებიდან ერთ-ერთის წარმოდგენით მაინც:

ა) სატრანსპორტო დოკუმენტი;

ბ) საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულება ან ანგარიშ-ფაქტურა ან სხვა საანგარიშსწორებო დოკუმენტი. კანონით გათვალისწინებული დოკუმენტების

არარსებობისას, საქონელი ექვემდებარება სავალდებულო დათვალიერებას ან/და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებას და შესაბამისი აქტის შედგენას.

ზოგადი დეკლარირების მიზნით სასაზღვრო საბაჟო წარდგენილი უნდა იქნას: საავტომობილო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – სატრანსპორტო ზედნადები ან კარნეტის დოკუმენტი, ხოლო ასეთი დოკუმენტის არარსებობის შემთხვევაში – ავტოსატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური პასპორტის ასლი;

საზღვაო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – კონოსამენტი;

საჰაერო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – ავიაზედნადები;

სარკინიგზო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – სარკინიგზო ზედნადები;

საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულება ან ანგარიშ-ფაქტურა ან სხვა საანგარიშსწორებო დოკუმენტი. კანონით გათვალისწინებულ დოკუმენტებზე დამატებით წარედგინება:

თუ საქონლის შემოტანა ექვემდებარება ნებართვას ან/და სერტიფიცირებას ან/და სხვა არასატარიფო ღონისძიებებს – ქვემოთ ჩამოთვლილიდან შესაბამისი დოკუმენტი: ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის ტრანზიტის ნებართვა; პროდუქციის იმპორტის ნებართვა; ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის იმპორტის ნებართვა;

ბირთვული, რადიაციული ობიექტების, ბირთვული მასალების, რადიოაქტიული ნივთიერებების, რადიოაქტიული ნარჩენების, მინერალების (წიაღისეულის), რომლებისგანაც პრაქტიკულად შესაძლებელია ბირთვული მასალების მიღება, ყველაფრის აგრეთვე ბირთვული ტექნოლოგიების ან ნოუ-ჰაუების იმპორტის ან ტრანზიტის ნებართვა; „გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორის და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ“ კონვენციის დანართებში შეტანილი სახეობების, მათი ნაწილებისა და დერივატების იმპორტის, რეექსპორტისა და ზღვიდან ინტროდუქციის ნებართვა; იარაღისა და საბრძოლო მასალის იმპორტის, რეექსპორტის ან ტრანზიტის ნებართვა; სამხედრო-საბრძოლო იარაღის იმპორტის, რეექსპორტის, ტრანზიტის, საბაჟო ტერიტორიაზე გადამუშავების, დროებითი შემოტანის ნებართვა; უცხო ქვეყნის და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა, აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან პირთა ვიზიტის დროს მათ თანმხლებ პირთა მიერ იარაღისა და საბრძოლო მასალის საქართველოში შემოტანის ნებართვა; იარაღის ერთი სახეობის ცალკეული ეგზემპლარების საქართველოში შემოტანის (გარდა იმპორტისა, ტრანზიტისა და რეექსპორტისა) ნებართვა; სპეციალურ კონტროლს დაქვემდებარებულ სამკურნალო საშუალებების იმპორტის ნებართვა; ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის იმპორტის, რეექსპორტის ან ტრანზიტის ნებართვა; ექსპორტიორი ქვეყნის მიერ გაცემული ფიტო ან/და ვეტერინარული სერტიფიკატები;

თუ საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ადგილი ჰქონდა საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტს – საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოყვანისას ზოგად დეკლარირებად ჩაითვლება მოქალაქის სამგზავრო დოკუმენტში ჩაკრული სტიკერის წარდგენა.

ზოგადი დეკლარირება უნდა განხორციელდეს ინსტრუქციის პირობების შესაბამისად წარდგენილი საქონლის სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების დასრულებიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა.

ზოგადი დეკლარირება ხორციელდება საბაჟო ორგანოსადმი იმ ზოგადი მონაცემების ამსახველი დოკუმენტების წარდგენით, რომელიც აუცილებელია შესაბამისი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის შერჩევამდე მისი იდენტიფიკაციისათვის, საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის განხორციელებისათვის.

თუ საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ადგილი ჰქონდა საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტს - საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

ზოგადი დეკლარირება არ ხორციელდება მილსადენი ტრანსპორტით და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებულ საქონელზე.

საქონლის გადმოტვირთვა

სატრანსპორტო საშუალებიდან საქონლის გადმოტვირთვა ან/და სხვა სატრანსპორტო საშუალებაზე გადატვირთვა შესაძლებელია მხოლოდ ამ მიზნისათვის სპეციალურად განსაზღვრულ ადგილებში და საბაჟო ორგანოს სამუშაო დროს. სხვა ადგილებში ან/და საბაჟო ორგანოს არასამუშაო დროს საქონლის გადმოტვირთვა ან/და სხვა სატრანსპორტო საშუალებაზე გადატვირთვა დასაშვებია დაინტერესებული პირის მოტივირებული განცხადებითა და საბაჟო ორგანოს თანხმობით. განცხადება და თანხმობა შესაძლებელია იყოს ზეპირი. საბაჟო ორგანოს თანხმობა აუცილებელი არ არის, თუ საქონელს ემუქრება პირდაპირი საფრთხე და საჭიროა საქონლის ან მისი ნაწილის დაუყოვნებლივ გადმოტვირთვა, რის შესახებაც მაშინვე უნდა ეცნობოს საბაჟო ორგანოს. საქონელზე ან/და მის გადამზიდავ სატრანსპორტო საშუალებაზე საბაჟო კონტროლის განხორციელების მიზნით საბაჟო ორგანომ შეიძლება ნებისმიერ დროს მოითხოვოს საქონლის მფლობელის ხარჯით საქონლის გადატანა თავის მიერ მითითებულ დანიშნულების ადგილზე საქონლის გადმოტვირთვის, ჩატვირთვის, გადატვირთვის, შეფუთვისა და გახსნისათვის, აგრეთვე შენობების, კონტეინერებისა და სხვა საწყობების გახსნისა და სატრანსპორტო საშუალებების ახალ ადგილზე გადასვლისათვის. პირი, რომელიც ახორციელებს ზოგად დეკლარირებას, ვალდებულია უზრუნველყოს საბაჟო ორგანოში წარდგენილი, სატრანსპორტო საშუალებიდან გადმოუტვირთავი საქონლის ხელშეუხებლობა მის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებამდე.

საქონლის მფლობელი, რომელსაც სურს, გადმოტვირთულ საქონელს შეუცვალოს განთავსების ადგილი ან მოათავსოს იგი საწყობში, ვალდებულია

უზრუნველყოს საქონლის ხელშეუხებლობა.

საბაჟო ორგანოს თანხმობის გარეშე საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის გადატანა-გადაადგილება მისი საწყისი განთავსების ადგილიდან აკრძალულია, თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. (ე. ი. ფორსმაჟორული სიტუაციების გამო.)

საქონლის დროებითი დასაწყობება.

საბაჟო ორგანოსათვის წარდგენილი საქონელი მისი წარდგენიდან საბაჟო ორგანოს მიერ საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებამდე ან შესაბამისი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენების შემთხვევაში საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში ამ ოპერაციის დასრულებამდე ითვლება დროებით დასაწყობულად ანუ საბაჟო კონტროლზე აყვანილად. ფაქტობრივად დროებითი დასაწყობება სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში ხორციელდება ზოგადი დეკლარირებით (ზედდებული, კონოსამენტის, ან სხვა დოკუმენტის წარდგენით, რაც ასევე დროში ემთხვევა აღრიცხვის მოწმობის გამოწერას. დროებითი დასაწყობების ვადა აითვლება საქონლის ზოგადი დეკლარირების საფუძველზე გამოწერილი აღრიცხვის მოწმობის შევსების თარიღიდან.

დროებით დასაწყობებული საქონელი უნდა ინახებოდეს საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებულ საბაჟო საწყობში ან შენახვის სხვა ადგილზე, რომელიც აკმაყოფილებს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილ პირობებს. საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, საქონლის მფლობელს მოსთხოვოს იმ საბაჟო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის გარანტიის წარდგენა, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას. საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, ნებისმიერ დროს განახორციელოს დროებით დასაწყობებული საქონლის კონტროლი ან/და შეამოწმოს მასთან დაკავშირებული დოკუმენტები.

დროებით დასაწყობებული საქონლის მიმართ დასაშვებია მხოლოდ ისეთი ღონისძიებების გამოყენება, რომლებიც უზრუნველყოფს მის დაცულობას და არ ცვლის მის გარეგნულ სახეს ან ტექნიკურ მახასიათებლებს.

თუ განსაზღვრულ ვადებში ვალდებულმა პირმა არ განახორციელა დროებით დასაწყობებულ საქონელზე საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის დასრულებისათვის ან უკვე განსაზღვრული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულებისათვის აუცილებელი საბაჟო პროცედურები, საქონლის მიმართ გამოიყენება კოდექსის 87-ე მუხლის დებულებები. საქონლის მფლობელი ვალდებულია, საბაჟო ორგანოს მოთხოვნით შეინახოს საქონელი საკუთარი ხარჯებით ან საბაჟო კონტროლის განხორციელების აუცილებლობიდან გამომდინარე საბაჟო ორგანოს მოთხოვნით უზრუნველყოს საქონლის მიტანა მის მიერ განსაზღვრულ ადგილზე. საქონლის დროებითი დასაწყობების წესი განისაზღვრება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

დროებითი დასაწყობების მიზნით საქონლის მფლობელის შუამდგომლობის საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, საბაჟო ორგანოში წარდგენილი საქონელი შეინახოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის საბაჟო საწყობში მის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის დასრულებამდე.

საქონლის მფლობელის მოტივირებული წერილობითი შუამდგომლობის

საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, საბაჟო ორგანოში წარდგენილი საქონელი გაანადგუროს საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის უკანონოდ შემოტანისას ან საბაჟო ორგანოში მისი წარუდგენლობისას ან საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევის სხვა შემთხვევაში საბაჟო ორგანო აკავებს საქონელს და მოქმედებს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

თუ საქონელზე განხორციელებულია ზოგადი დეკლარირება, საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის დასრულებისათვის საჭირო საბაჟო პროცედურები უნდა განხორციელდეს:

ა) ზოგადი დეკლარირებიდან 45 კალენდარულ დღეში, თუ საქონელი შემოტანილია საზღვაო გზით;

ბ) ზოგადი დეკლარირებიდან 20 კალენდარულ დღეში, თუ საქონელი შემოტანილია სხვა გზით. ასეთივე ვადებია საჭირო საქონლის დროებით დასაწყობებისთვის.

საბაჟო ორგანოს შესაბამისი დასაბუთებით შეუძლია შეამციროს აღნიშნული ვადები ან დეკლარანტის წერილობითი განცხადების საფუძველზე გააგრძელოს ისინი 45 კალენდარული დღით.

საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის დასრულებისათვის საჭირო საბაჟო პროცედურებში იგულისხმება საქონლისა და საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა, საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად, თუ ამავე კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

საქონელი, რომელზედაც უკვე განსაზღვრულია საბაჟო დამუშავების ოპერაცია, პირის მოთხოვნით შეიძლება დროებით დასაწყობდეს არა უმეტეს 90 კალენდარული დღისა. დროებითი შენახვის ვადის აღნიშნული შეზღუდვა არ ვრცელდება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანის მიზნით ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეულ საქონელზე. დროებით დასაწყობებული საქონელი უნდა ინახებოდეს საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებულ საბაჟო საწყობში ან შენახვის სხვა ადგილზე, რომელიც აკმაყოფილებს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილ პირობებს. ამ მუხლის მიზნებისთვის შეთანხმება ნიშნავს საბაჟო ორგანოს მიერ „საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობის“ გამოწერას საბაჟო საწყობის ან შენახვის სხვა ადგილის მითითებით ან კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა საბაჟო საწყობში ან შენახვის სხვა ადგილში საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების წარდგენას. საბაჟო ორგანო ვალდებულია უზრუნველყოს საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული საბაჟო საწყობების შესახებ ინფორმაციის საჯაროობა და დაუბრკოლებელი ხელმისაწვდომობა. ინფორმაცია უნდა მოიცავდეს საბაჟო საწყობის სახეობას; საწყობის მფლობელის დასახელებას; საწყობის მისამართს; საკონტაქტო პირის ვინაობასა და ტელეფონის ნომერს; საბაჟო საწყობში დასაწყობებისთვის განკუთვნილი საქონლის შენახვის სპეციფიკური პირობების აღმნიშვნელ მონაცემებს.

შენახვის სხვა ადგილზე დროებით დასაწყობებისთვის განკუთვნილი საქონლის შენახვა დაიშვება საქონლის მიმღების (იმპორტიორის) ან იმპორტიორის საწყობში, როცა საქონლის მიმღებს ან იმპორტიორს წარმოადგენს:

სამინისტრო ან მის გამგებლობაში არსებული სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება; საქართველოს ეროვნული ბანკი; უცხოეთის დიპლომატიური და მასთან გათანაბრებული დაწესებულება;

საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედი კომერციული ბანკი – ეროვნული და უცხოური ვალუტის და ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში;

საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილე;

საერთაშორისო მიმოსვლისათვის გახსნილი საზღვაო ნავსადგურების შემოფარგლულ ტერიტორიაზე (ნავთობის მსუბუქი, საშუალო და მძიმე დისტილატების შენახვისათვის განკუთვნილი ტერიტორიის გარდა);

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე განლაგებული რკინიგზის სადგურების სალიანდაგო ნაწილში, საიდანაც ან რომლის დანიშნულებითაც ხორციელდება საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის გადაზიდვა.

დაუძლეველი ძალის პირობების მოქმედების შედეგების, მილსადენებსა და ელექტროგადამცემი ხაზებზე ავარიის სალიკვიდაციოდ, პრევენციის ან სხვა მოულოდნელად წარმოქმნილი გარემოებების აღმოფხვრის მიზნით, რომელიც მოითხოვს გადაუდებელი სამუშაოების წარმართვას, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურს უფლება აქვს დაინტერესებული პირის მოტივირებული განცხადების საფუძველზე დეკლარანტს დართოს ნება დროებით დასაწყობებისთვის განკუთვნილი საქონელი განათავსოს საქონლის მიმღების ან იმპორტიორის შენახვის სხვა ადგილზე დადგენილი შეზღუდვების მიუხედავად.

დაუძლეველი ძალის პირობებად ითვლება ისეთი საგანგებო და განსაკუთრებული გარემოებები, რომლებიც შეუძლებელს ხდის ვალდებულებების შესრულებას, რომელთა დადგომა არ არის დამოკიდებული სუბიექტის ნებაზე, ხოლო მათი გათვალისწინება ან/და თავიდან აცილება შეუძლებელია ცოდნისა და ტექნიკური განვითარების არსებული დონიდან გამომდინარე, კერძოდ: სტიქიური უბედურებები (მიწისძვრა, წყალდიდობა, მეწყერი, ზვავი, ხანძარი);

საგარეო ვაჭრობის შეზღუდვა, საგანგებო/საომარი მდგომარეობის გამოცხადება, აგრეთვე სახელმწიფო ორგანოების სხვა გადაწყვეტილებები, მასობრივი არეულობა, გაფიცვა.

გათვალისწინებულ შემთხვევებში დროებითი შენახვის სხვა ადგილებში დროებით დასაწყობებული საქონლის აღრიცხვა-ანგარიშგებას ახორციელებს დროებითი შენახვის სხვა ადგილის მფლობელი.

საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრამდე (მათ შორის დეკლარირებამდე) საქონლის დროებითი დასაწყობებისას სატრანსპორტო საშუალების გახსნის, საქონლის გადმოტვირთვის მიზნით, აგრეთვე საქონელზე საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრის შემდეგ ან თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლისათვის საქართველოს საქონლის სტატუსის ჩამორთმევისას საქონლის მიმართ რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენების შესახებ საბაჟო ორგანოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ, დეკლარანტმა უნდა წარადგინოს, ხოლო საბაჟო საწყობის მფლობელმა მიღება-ჩაბარების აქტით გადასცეს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს „საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლის ქვეშ დროებითი შენახვის განაცხადი“ დანართებით დადგენილი ფორმით. დროებითი დასაწყობების ვადის გაგრძელების შემთხვევაში დეკლარანტმა უნდა წარადგინოს, ხოლო საბაჟო

საწყობის მფლობელმა მიღება-ჩაბარების აქტით გადასცეს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს შესაბამისი განაცხადი. საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირთან განაცხადის წარდგენამდე აკრძალულია სატრანსპორტო საშუალების გახსნა ან/და საქონლის გადმოტვირთვა. საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირთან წარდგენილი განაცხადის მიმართ საბაჟო გადაწყვეტილება მიიღება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული “საბაჟო გადაწყვეტილების მიღების ვადების განსაზღვრის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე” დადგენილი წესით.

განსაზღვრული დოკუმენტების არ არსებობისას საქონელი ექვემდებარება სრულ დათვალიერებას. განაცხადი ივსება საბაჟო დათვალიერების აქტის საფუძველზე.

ნავთობის დისტილატების დროებით დასაწყობებამდე, საბაჟო ორგანოს წარმომადგენლის, შესაბამისი საბაჟო საწყობის მფლობელის, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადამზიდველის წარმომადგენლის, საქონლის მიმღების, აგრეთვე სათავსის მფლობელის ან/და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადამზიდველის მოთხოვნით - სურვეირული კომპანიის წარმომადგენლის მონაწილეობით ხორციელდება ერთი სახეობის ტრანსპორტით გადაზიდული სასაქონლო პარტიიდან ერთ-ერთი სატრანსპორტო საშუალების გახსნა, საწვავის სინჯების აღება, შესაბამისი ჭურჭლის საბაჟო ლუქით დალუქვა და ლაბორატორიაში გადაგზავნა, რის შესახებაც ფორმდება შესაბამისი აქტი. აქტში აღინიშნება საქონლის მიმღები ან/და იმპორტიორის დასახელება, სატრანსპორტო საშუალების სარეგისტრაციო ნომერი, ლაბორატორიის დასახელება, საწვავისა და საპოხი მასალების დასახელება, სასაქონლო კოდი, სინჯისთვის აღებული, ექსპერტიზისთვის გამოყენებული საქონლის რაოდენობა, საბაჟო ლუქის ნომერი და დალუქვის თარიღი. აქტს ხელს აწერენ საბაჟო ორგანოს წარმომადგენელი, საქონლის მიმღები ან/და იმპორტიორი, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადამზიდველის წარმომადგენელი, სურვეირული კომპანიის წარმომადგენელი. აქტი მოწმდება საბაჟო ორგანოს წარმომადგენლის პირადნომრიანი ბეჭდითა და ხელმოწერით.

ნავთობის დისტილატების დროებით დასაწყობებამდე განსაზღვრულ პროცედურასთან ერთად იმავდროულად უნდა განხორციელდეს სატრანსპორტო საშუალებაში გახსნისას არსებული საქონლის რაოდენობის განსაზღვრა კანონმდებლობით დადგენილი წესით მეტროლოგიურად დამოწმებული მზომი ხელსაწყოთი. დანაკლისის აღმოჩენისას ხორციელდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული ღონისძიებები.

ნავთობის დისტილატების დროებით დასაწყობებისას საწყობის მფლობელი ვალდებულია გაითვალისწინოს გვაროვნული ნივთის შენახვის თავისებურებანი. ამ მიზნით ერთ სათავსში განათავსოს და შესაბამისად შეურიოს მხოლოდ ერთი და იგივე წარმოშობის ქვეყნის, მხოლოდ ერთი და იგივე თვისობრივ-ხარისხობრივი მაჩვენებლების მქონე ნავთობის დისტილატი.

დროებით დასაწყობებული საქონლის მიმართ დასაშვებია მხოლოდ ისეთი ღონისძიებების გამოყენება, რომლებიც უზრუნველყოფს მის დაცულობას და არ ცვლის მის გარეგნულ სახეს ან ტექნიკურ მახასიათებლებს, გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

საბაჟო ორგანოს თანხმობით შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯის ან/და ნიმუშის აღება და მისი ანალიზი ან გამოკვლევა. წერილობითი შუამდგომლობის საფუძველზე საბაჟო ორგანოს თანხმობა გაიცემა პირზე, რომელიც უფლებამოსილია განსაზღვროს საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახე. ნიმუშის ან/და სინჯის დეკლარირება ხდება ცალკე ან საქონელთან ერთად. საქონლის დაცულობის უზრუნველყოფელ ღონისძიებას მიეკუთვნება საქონლის შენახვისთვის, სათავში განთავსების, ამოღების და სატრანსპორტო საშუალებაში ჩატვირთვისთვის აუცილებელი ყველა საჭირო ღონისძიებების განხორციელება. დროებით დასაწყობებული საქონლის დროებითი შენახვის საბაჟო საწყობში ან სხვა ადგილზე შენახვის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 45 კალენდარულ დღეს, თუ საქონელი შემოტანილია საზღვაო გზით, 20 კალენდარულ დღეს, თუ საქონელი შემოტანილია სხვა გზით. აღნიშნული ვადა აითვლება საქონლის ზოგადი დეკლარირების საფუძველზე გამოწერილი აღრიცხვის მოწმობაში მითითებული შევსების თარიღიდან.

უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული სატვირთო ავტოსატრანსპორტო საშუალებების დროებით შენახვის საბაჟო საწყობში ან სხვა ადგილზე შენახვის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 20 კალენდარულ დღეს, ხოლო უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული მსუბუქი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების დროებით შენახვის საბაჟო საწყობში ან სხვა ადგილზე შენახვის ვადა-90 კალენდარულ დღეს, თუ საქონელი შემოტანილია საზღვაო გზით და 65 კალენდარულ დღეს, თუ საქონელი შემოტანილია სხვა გზით. აღნიშნული ვადა აითვლება მოქალაქის სამგზავრო დოკუმენტში (პასპორტში) ჩაკრულ სტიკერთან დასმული თარიღიდან.

საბაჟო ორგანოს შესაბამისი დასაბუთებით შეუძლია შეამციროს აღნიშნული ვადები ან დადგენილი ვადის ამოწურვამდე არანაკლებ 3 დღით ადრე პირის მიერ წარდგენილი მოტივირებული წერილობითი განცხადების საფუძველზე გააგრძელოს არაუმეტეს 45 კალენდარული დღით. საბაჟო ორგანო ვალდებულია მოთხოვნის მიღებიდან არაუგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა მიიღოს გადაწყვეტილება ვადის გაგრძელების ან ვადის გაგრძელებაზე უარის თქმის შესახებ. ამ პუნქტით გათვალისწინებული ვადის შემცირების და ვადის გაგრძელებაზე უარის თქმის საფუძველია დროებით დასაწყობებული საქონლის ვარგისიანობის შეზღუდული ვადა, გარეგნული ნიშნების მიხედვით სანიტარიულ, ვეტერინარულ, ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის შენახვის პირობების დარღვევის შედეგად საქონლის უსაფრთხოების, თვისობრივ-ხარისხობრივი მაჩვენებლების მნიშვნელოვანი გაუარესება. საქონელი, რომელზედაც უკვე განსაზღვრულია საბაჟო დამუშავების ოპერაცია, პირის მოთხოვნით შეიძლება დროებით დასაწყობდეს არა უმეტეს 90 კალენდარული დღისა. დროებითი შენახვის ვადის აღნიშნული შეზღუდვა არ ვრცელდება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანის მიზნით ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეულ საქონელზე. საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია შეამციროს აღნიშნული ვადა ან უარი განუცხადოს განმცხადებელს გათვალისწინებული საფუძვლის არსებობისას. საბაჟო ორგანო ვალდებულია

მოთხოვნის მიღებიდან არაუგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა მიიღოს გადაწყვეტილება დროებითი შენახვის ვადის გაგრძელების ან ვადის გაგრძელებაზე უარის თქმის შესახებ.

თუ განსაზღვრულ ვადებში არ განხორციელდა დროებით დასაწყობებულ საქონელზე საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის დასრულებისათვის, ან უკვე განსაზღვრული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულებისათვის აუცილებელი საბაჟო პროცედურები, ან საქართველოს საბაჟო კოდექსით განსაზღვრული შემთხვევისას საბაჟო ორგანო დაზღვეული ფოსტით წერილობით აცნობებს დეკლარანტს საქონლის განკარგვის შესახებ თავისი განზრახვის თაობაზე და ადგენს აღნიშნული ნაკლოვანებების აღმოფხვრის ვადას, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს 30 კალენდარულ დღეს. საბაჟო უფლებამოსილია შეამციროს აღნიშნული ვადა გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას. საბაჟო ორგანოს მიერ დადგენილ ვადაში დეკლარანტის მიერ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის ან საქონლის რეექსპორტის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო არ ახორციელებს საქონლის განკარგვას, წინააღმდეგ შემთხვევაში საბაჟო ორგანო დაზღვეული ფოსტით წერილობით აცნობებს დეკლარანტს საქონლის განკარგვის შესახებ, რომლის ერთი ეგზემპლარი ეგზავნება საბაჟო საწყობის მფლობელს.

საქონლის მფლობელი ვალდებულია, საბაჟო ორგანოს მოთხოვნით შეინახოს საქონელი საკუთარი ხარჯებით ან საბაჟო კონტროლის განხორციელების აუცილებლობიდან გამომდინარე საბაჟო ორგანოს მოთხოვნით უზრუნველყოს საქონლის მიტანა მის მიერ განსაზღვრულ ადგილზე.

საბაჟო ორგანოში წარდგენილი განაცხადის საბაჟო კონტროლზე აყვანის დამადასტურებელ აღნიშვნამდე აკრძალულია სატრანსპორტო საშუალების გახსნა ან/და საქონლის გადმოტვირთვა. საბაჟო ორგანოში წარდგენილი განაცხადის მიმართ საბაჟო გადაწყვეტილება მიიღება შესაბამისი ინსტრუქციით დადგენილი წესით. იმ შემთხვევაში, თუ საქონლის დროებითი დასაწყობებისას დროებითი შენახვის საწყობში ან ამ ინსტრუქციით განსაზღვრულ სხვა ადგილზე შენახვისთვის მიღებისას გარეგნული მახასიათებლების მიხედვით სახეზეა საქონლის დაზიანების ან გაფუჭების ფაქტი, აგრეთვე განაცხადში ასახული მონაცემების ზოგადი დეკლარირების ფორმაში ან მოწმობაში ასახულ მონაცემებთან შეუსაბამობა, დარღვეულია საბაჟო საიდენტიფიკაციო საშუალების მთლიანობა შესაბამისი ნებართვის მფლობელი ან/და საქონლის მიმღები ვალდებულია ამის შესახებ წერილობით დაუყონებლივ შეატყობინოს საბაჟო ორგანოს და დააფიქსიროს აღნიშნული წერილობით. ამ პუნქტით დადგენილი ვალდებულების შეუსრულებლობა გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საბაჟო კოდექსით დადგენილი წესით.

საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, ნებისმიერ დროს განახორციელოს დროებით დასაწყობებული საქონლის კონტროლი ან/და შეამოწმოს მასთან დაკავშირებული დოკუმენტები.

ურთიერთობა საბაჟო საწყობის მფლობელსა და მომთავსებელს შორის რეგულირდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი წესით. საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული საწყობის მფლობელისა და მომთავსებელის უფლება-მოვალეობანი და პასუხისმგებლობა არ შეიძლება შეიზღუდოს

ხელშეკრულებით. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მფლობელობაში არსებული საბაჟო ან/და დროებითი შენახვის საბაჟო საწყობში (შემდგომში საწყობი) შესაძლებელია განთავსდეს: სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სტრუქტურული ქვედანაყოფის სამოქმედო ტერიტორიაზე აღმოჩენილი უპატრონო (მიტოვებული) საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება; ჩამორთმეული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის განხილვამდე, კანონმდებლობით დადგენილი ზოგიერთი კატეგორიის საქონლის მიმართ დაწესებული შენახვის განსაკუთრებული რეჟიმის გათვალისწინებით; მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებად დაგირავებული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება; უსასყიდლოდ ჩამორთმეული ან სახელმწიფო საკუთრებაში გადაცემული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება უფლებამოსილ ორგანოსთვის გადაცემამდე, კანონმდებლობით დადგენილი ზოგიერთი კატეგორიის საქონლის მიმართ დაწესებული შენახვის განსაკუთრებული რეჟიმის გათვალისწინებით; სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე შემოსული საქონელი, რომელზეც საბაჟო ორგანოში არ არის წარმოდგენილი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემდგომი გადაადგილებისათვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტი (ნებართვა, სერტიფიკატი და სხვა).

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანას ან განადგურებას დაქვემდებარებული, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე უკვე შემოტანილი საქონელი, რომლის შემოტანა იკრძალება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე; სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრას დაქვემდებარებული საქონელი, რომელიც მოქცეულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის რეჟიმში ან დროებით ინახება საბაჟო კონტროლის ქვეშ; უქმე ან დასვენების დღეების განმავლობაში სასაზღვრო საბაჟო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე შემოსული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება ამ ტერიტორიაზე განსახორციელებელი კანონმდებლობით გათვალისწინებული საბაჟო კონტროლის ფორმების დასრულებიდან საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილის მიმართულებით გადაადგილებამდე; საქონელი, რომლის მიმღებს ან იმპორტიორს წარმოადგენს „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სამინისტრო ან მის გამგებლობაში არსებული სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება, ან ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანო; დროებითი დასაწყობების მიზნით საქონლის მფლობელის შუამდგომლობის საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, საბაჟო ორგანოში წარდგენილი საქონელი შეინახოს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის საბაჟო საწყობში მის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის დასრულებამდე. მგზავრის წერილობითი განცხადების საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, საქონელი შეინახოს 20 კალენდარული დღის განმავლობაში. მგზავრის დასაბუთებული წერილობითი განცხადების შესაბამისად, საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია აღნიშნული ვადა გააგრძელოს 10 კალენდარულ დღემდე.

საბაჟო საწყობში შენახვისთვის აუცილებელი ხარჯი ფინანსდება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ან/და ქონების რეალიზაციის შედეგად მიღებული ამონაგები თანხიდან, რომლის განაწილების წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი. კანონით განსაზღვრულ შემთხვევაში საბაჟო ორგანოსა და მომთავსებელს შორის წარმოშობილი ურთიერთობები, მათი უფლება-მოვალეობები და პასუხისმგებლობა რეგულირდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსითა და საბაჟო კოდექსით. საწყობში საქონლის საბაჟო კონტროლზე დროებით შენახვაზე განთავსება ხორციელდება დეკლარანტის მიერ ან საბაჟო ორგანოს შესაბამისი უფლებამოსილი პირის გადაწყვეტილებით საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების დროებით დასაწყობების ან განთავსების აქტის საფუძველზე, რომელშიც სრულად აისახება აქტის შესაბამის გრაფაში შესატანი ინფორმაცია. აქტი ივსება და რეგისტრირდება საწყობში განთავსებული საქონლის აღწერის ჟურნალში საბაჟო საწყობის უფლებამოსილი პირის მიერ. საქონლის მფლობელი ან/და დეკლარანტი აქტზე ხელმოწერით ადასტურებს, რომ მას განემარტა საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის ვადის გასვლის შემდეგ საქონლის გაუტანლობის შემთხვევაში მის მიმართ საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული განკარგვის ღონისძიებების გამოყენების თაობაზე. აქტი ივსება 2 ეგზემპლარად, რომელთაგან ერთი განკუთვნილია საქონლის მფლობელისთვის, ხოლო მეორე რჩება საწყობში.

იმ შემთხვევაში, როცა საქონლის მფლობელის მიერ შევსებული აქტის მიხედვით გაცხადებული აქვს დროებით შენახვის საწყობში სატრანსპორტო საშუალების განთავსების განზრახვა, რომლითაც გადაიზიდება საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი. პასუხისმგებელი მოხელე ამოწმებს სატრანსპორტო საშუალებაზე დადებული საბაჟო საიდენტიფიკაციო საშუალებების მთლიანობას. აქტში შეტანილი მონაცემებსა და საქონლის მფლობელის ან/და დეკლარანტის მიერ წარმოდგენილ საბაჟო კონტროლის ქვეშ საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობაში ან სატრანსპორტო დოკუმენტებში ასახულ მონაცემებს შორის შეუსაბამობის აღმოჩენის შემთხვევაში აღნიშნულის შესახებ მიეთითება აქტში.

საწყობში სატრანსპორტო საშუალების განთავსებისას სატრანსპორტო საშუალება ექვემდებარება დამატებით სავალდებულო დალუქვას. დამატებითი ლუქის დადება დალუქულ სატრანსპორტო საშუალებაზე არ იწვევს საბაჟო ორგანოს შესაბამისი მოხელის პასუხისმგებლობას დეკლარანტის მიერ წარმოდგენილი სატრანსპორტო დოკუმენტების ან მოწმობის საფუძველზე შევსებული აქტში ასახული მონაცემების ფაქტობრივ სიზუსტის მიმართ. საწყობში საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების განთავსების აღრიცხვის ჟურნალის ყველა გვერდი ინომრება, იკინდება და გვერდების რაოდენობა მოწმდება საბაჟო ორგანოს უფროსის ხელმოწერით.

საბაჟო ორგანოს შესაბამისი პირი უფლებამოსილია შეზღუდოს საწყობში შენახვის ვადა საქონლის შეზღუდული ვარგისიანობის ვადის გათვალისწინებით, უარი განაცხადოს საქონლის შენახვაზე საწყობში შენახვის აუცილებელი პირობების არ არსებობის, თავისუფალი სასაწყობე ფართის უქონლობის საფუძველზე, არაგაბარიტული საქონლის შენახვის მოთხოვნისას. საქონლის შენახვაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილება უნდა იყოს დასაბუთებული.

თუ კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადებში არ განხორციელდა დროებით დასაწყობებულ საქონელზე საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის დასრულებისათვის, ან უკვე განსაზღვრული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულებისათვის აუცილებელი საბაჟო პროცედურები, საბაჟო ორგანო დაზღვეული ფოსტით წერილობით აცნობებს დეკლარანტს საქონლის განკარგვის შესახებ თავისი განზრახვის თაობაზე და ადგენს აღნიშნული ნაკლოვანებების აღმოფხვრის ვადას, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს 30 კალენდარულ დღეს. საბაჟო უფლებამოსილია შეამციროს აღნიშნული ვადა გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას. საბაჟო ორგანოს მიერ დადგენილ ვადაში დეკლარანტის მიერ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის ან საქონლის რეექსპორტის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო არ ახორციელებს საქონლის განკარგვას, წინააღმდეგ შემთხვევაში საბაჟო ორგანო დაზღვეული ფოსტით წერილობით აცნობებს დეკლარანტს საქონლის განკარგვის შესახებ, რომლის ერთი ეგზემპლარი ეგზავნება საბაჟო საწყობის მფლობელს.

საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრა

საქონლის სახეობის, რაოდენობის, მისი წარმოშობის, გამგზავნი და მიმღები ქვეყნების მიუხედავად, საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახე შეიძლება განისაზღვროს საბაჟო პროცედურების განხორციელების ნებისმიერ დროს ამ კოდექსით დადგენილი პირობების შესაბამისად, თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრისათვის საბაჟო პროცედურების განხორციელების წესები დგინდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასთან ან საბაჟო ტერიტორიიდან მის გატანასთან დაკავშირებული ლიცენზიები, ნებართვები, სერტიფიკატები, აკრძალვები ან/და შეზღუდვები:

საკანონმდებლო აქტით ან მის საფუძველზე გამოცემული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოს გადაწყვეტილებით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანაზე ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან მის გატანაზე შეიძლება დაწესდეს შეზღუდვები ან/და აკრძალვები. მაგ. აკრძალულია შემდეგი საქონლის ექსპორტი: ახალი საშიში ქიმიური ნივთიერებების, ადგილწარმოშობის ღვინოების რომლებიც არ არის ჩამოსხმული ბოთლებში, ადამიანის ჯანმრელობისთვის საშიში ნივთიერებების, ისტორიული, მხატვრული ღირებულების ნივთებისა, ნარკოტიკული საშუალებების, სახიფათო, ნარჩენი და რადიოაქტიური ნარჩენების და სხვ. პესტიციდებისა და შხამქიმიკატების შემოტანა, რომელიც არ არის შეტანილი სახელმწიფო კატალოგში. არაიდირებული მარილის იმპორტი, მოძრავი ნივთების რეექსპორტი, რომლებიც შეტანილია დაცვით სახელმწიფო სიასა და რეესტრში. სხვადასხვა საბაჟო რეჟიმით გადაადგილებულ ზოგიერთ საქონელს სჭირდება ლიცენზია და ნებართვა. ვეტერინალურ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის ტრანზიტის ნებართვა, ფიტოსანიტარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტის ნებართვა, იარაღის საბრძოლო მასალის იმპორტის, ექსპორტის, რეექსპორტის, ტრანზიტის ნებართვა, სპეციალურ კონტროლს

დაქვემდებარებული სამკურნალო საშუალებების იმპორტისა და ექსპორტის ნებართვა. საქართველოს კულტურულ ფასეულობათა საქართველოდან გატანის ნებართვა. ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ექსპორტის, იმპორტის, რეექსპორტისა და ტრანზიტის ნებართვა. სხვადასხვა სამინისტროების ერთობლივი ბრძანებით დგინდება იმ სასაზღვრო საბაჟო ორგანოების ნუსხა, საიდანაც არ შეიძლება ზოგიერთი სახეობის საქონლის შემოტანა ან გატანა. მაგ. საქართველოს ფინანსთა, სოფლის მეურნეობისა და ჯანდაცვისა და სოც უზრუნველყოფის სამინისტროს ერთობლივი ბრძანებით დადგენილია სამი საბაჟო ორგანო, რომელთა გავლით არ შეიძლება შემოტანილ ან გატანილ იქნეს სანიტარულ-საკარანტინო, ან ფიტოსანიტარულ საკარანტინო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი. ეს საბაჟო ორგანოებია: “ახკერპი” “მტკვარი” და “სამთაწყარო”. აკრძალვებთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი დეკლარანტმა უნდა გაიღოს. ეს ხარჯი შეიძლება იყოს საქონლის გრძელი მარშრუტით შემოტანა, დასაწყობება, გადატვირთვა. შესაბამის ლიცენზიებს, ნებართვებს, სერთიფიკატებს გასცემენ შესაბამისი სამინისტროები.

საქონლის მიერ, რომლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანა აკრძალულია, საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთის შემთხვევაში იგი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გატანილი საბაჟო ტერიტორიიდან, თუ საბაჟო კოდექსით ან სხვა საკანონმდებლო აქტით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. თუ შეუძლებელია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან ამ საქონლის დაუყოვნებლივ გატანა, იგი დროებით უნდა დასაწყობდეს საბაჟო საწყობში ან უნდა მოთავსდეს საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ საბაჟო კონტროლის სხვა ზონაში. ამგვარი საქონლის გატანის ვალდებულება და დროებითი შენახვის ხარჯები სოლიდარულად ეკისრებათ საქონლის მიმღებსა და საქონლის მფლობელს. ასეთ შემთხვევაში დროებითი შენახვის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 3 კალენდარულ დღეს.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და შესაბამისი სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი სამინისტროების ერთობლივი ბრძანებით შეიძლება განისაზღვროს ის სასაზღვრო საბაჟო ორგანოები, რომელთა გავლითაც არ უნდა მოხდეს სანიტარულ-საკარანტინო, სახელმწიფო ვეტერინარულ სასაზღვრო-საკარანტინო, სახელმწიფო ფიტოსანიტარულ სასაზღვრო-საკარანტინო, ტექნიკური სტანდარტებისადმი შესაბამისობისა და ხარისხის ან/და სხვა სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანა ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანა.

სახელმწიფო არ ანაზღაურებს აკრძალვების ან/და შეზღუდვების შესრულებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს.

საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანაზე ან/და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანაზე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ლიცენზიების, ნებართვებისა და სერთიფიკატების გაცემის უფლებამოსილება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით შეიძლება დელეგირებულ იქნეს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურზე.

თემა №7

საბაჟო კონტროლის განხორციელება

საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთა ნებადართულია მხოლოდ იმ საქონლისათვის, რომლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანა ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანა არ არის აკრძალული.

საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ნებართვები ან/და ლიცენზიები, რომლებიც სავალდებულოა საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისათვის ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანისათვის, წარდგენილი უნდა იქნეს საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას. ამასთან თუ არ არის წარმოდგენილი საბაჟო საზღვარზე შესაბამისი ნებართვები, ლიცენზიები და სერტიფიკატები, მაშინ საქონლის წარდგენიდან 2 დღის შემდეგ საბაჟო ორგანო დაუყონებლივ აბრუნებს ამ საქონელს უკან შესაბამისი მოწმობის გამოწერით.

საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, მოიწვიოს **ექსპერტი**. ექსპერტიზის ხარჯებს აანაზღაურებს საბაჟო ორგანო, თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. მაგრამ თუ ექსპერტიზას ატარებს საკუთარი სურვილით იმპორტიორი, საქონლის მესაკუთრე ან მისი წარმომადგენელი, მაშინ ხარჯებს თავადვე გაიღებენ. ამასთან არსებობს გამონაკლისი, რომლის მიხედვით იმპორტის საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევ სატრანსპორტო საშუალებების შესაბამისი რეკვიზიტების ექსპერტიზასხორციელებს მხოლოდ შინაგან საქმეთა სამინისტრო, რომლის სპეციალისტები იმყოფებიან შესაბამის საბაჟო კონტროლის ზონებში.

საბაჟო კონტროლის განხორციელებამ საფრთხე არ უნდა შეუქმნას ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას და ზიანი არ უნდა მიაყენოს შესამოწმებელ საქონელსა და გარემოს. საბაჟო კონტროლი ხორციელდება ყოველგვარი შეფერხების გარეშე, რც იმას გულისხმობს, რომ საბაჟო კონტროლი, ანუ საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული საქონლის მიმართ გათვალისწინებული საბაჟო პროცედურები საბაჟო ორგანომ უნდა განახორციელოს უსაფუძვლო გაჭინურების გარეშე.

საბაჟო საწყობში, თავისუფალ ზონაში, თავისუფალ საწყობში, საფოსტო მომსახურების ადგილზე, ნავსადგურში, აეროპორტსა და რკინიგზის სადგურში საბაჟო კონტროლის განხორციელების მიზნით საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, შენობა-ნაგებობის ან ფართობის მესაკუთრისაგან ან მფლობელისაგან უსასყიდლო სარგებლობისათვის მოითხოვოს და მიიღოს საჭირო შენობა-ნაგებობა ან ფართობი, რომელთა ნორმები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას საბაჟო ორგანოს მოთხოვნის საფუძველზე დეკლარანტი ვალდებულია, საქონლის ოდენობა განსაზღვროს საკუთარი ხარჯებით, რაც იმას გულისხმობს, რომ ეჭვის შეტანის შემთხვევაში დეკლარანტი ვალდებულია, საკუთარი ხარჯით გადმოტვირთოს საქონელი, დათვალოს, აწონოს და სხვ.

საბაჟო კონტროლი ხორციელდება რისკების განსაზღვრის, ანალიზის, მართვის, მონიტორინგისა და პრიორიტეტების საფუძველზე. ე. ი საბაჟო კონტროლი უნდა განხორციელდეს არა ტოტალურად, არამედ შერჩევით, სხვადასხვა კრიტერიუმების გამოყენებით. საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას გამოსაყენებელი რისკების მართვის სისტემა განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა

საქონელზე, რომლის მიმართაც გამოყენებული უნდა იქნეს საბაჟო რეჟიმი, სავალდებულოა, წარდგენილ იქნეს საბაჟო დეკლარაცია, ხოლო სხვა საბაჟო დამუშავების ოპერაციებზე საბაჟო დეკლარაცია არ წარედგინება, გარდა საქონლის რეექსპორტისა და ისიც კანონმდებლობით განსაზღვრულ შემთხვევაში, კერძოდ დეკლარაცია წარედგინება საბაჟო საწყობში შენახვის, საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების და დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის რეექსპორტის დროს. ამასთან ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმის დროს საბაჟო დეკლარაცია არ წარედგინება, გარდა კანონმდებლობით განსაზღვრული შემთხვევებისა. კერძოდ:

საბაჟო საწყობიდან საზღვაო ტრანსპორტით ტრანზიტით გადასატანი საქონლისა (გარდა კონტეინერებში და სატრანსპორტო საშუალებებში განთავსებული საქონლისა) ;

მილსადენი და ელექტროგადამცემი ხაზებით ტრანზიტით გადაადგილებული საქონლისა;

საზღვაო ტრანსპორტით საქართველოდან ტრანზიტით გასატანი საქონლისა (გარდა კონტეინერებში და სატრანსპორტო საშუალებებში განთავსებული საქონლისა).

საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში, საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში ან საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცევის მიზნით საქონელი საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ იმყოფება საბაჟო დეკლარაციის წარდგენიდან, ხოლო საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმის შემთხვევაში ზოგადი დეკლარირებიდან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანამდე საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მის განადგურებამდე ან საბაჟო დეკლარაციის ბათილად ცნობამდე.

სახმელეთო სატრანსპორტო საშუალების, რომლითაც გადაიზიდება საქონელი, დეკლარირება ხდება საქონელთან ერთად, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. რაც შეეხება ცარიელ და მგზავრების გადამყვან სატრანსპორტო საშუალებებს, მათი ზოგადი დეკლარირება ხდება საბაჟო საზღვარზე.

საერთაშორისო საჰაერო, სარკინიგზო და საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ამ ტრანსპორტზე მიწოდებული, მგზავრებისა და ეკიპაჟის წევრებისათვის საჭირო სამომხმარებლო საქონელი, რომელიც განკუთვნილია მათი უშუალო პირადი მოხმარებისათვის ან მათზე სარეალიზაციოდ, აგრეთვე ზემოაღნიშნულ ტრანსპორტზე მისი ექსპლუატაციის ნორმალური პირობებისათვის ატანილი წყალი, საწვავი და საცხებ-საპოხი მასალები (გარდა სათადარიგო ნაწილებისა და მოწყობილობებისა) არ ექვემდებარება დადგენილი წესით საბაჟო დეკლარირებას. ეს მოთხოვნები გამომდინარეობს საერთაშორისო

კონვენციების პირობებიდან, რომლის მიხედვით არ დეკლარირდება და არ იბეგრება საბაჟო გადასახადით ზემოთჩამოთვლილი საქონლის მიწოდება.

საბაჟო ორგანოების მიერ საბაჟო პროცედურების განხორციელების დრო და ადგილი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. კერძოდ, საბაჟო ორგანოების შესაბამისი ადგილები, სადაც უნდა განხორციელდეს სხვადასხვა კატეგორიის პირების მიერ (ფიზიკური და იურიდიული), სხვადასხვა ოდენობის საქონლის სხვადასხვა საბაჟო რეჟიმში მოქცევის პროცედურები, აგრეთვე ამ პროცედურების განხორციელების საათები. საქართველოს საბაჟო ორგანოებს საბაჟო საზღვრის გადამკვეთი საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქართველოს საბაჟო კოდექსით განსაზღვრული საბაჟო პროცედურების განხორციელების ადგილებად განესაზღვროთ: საბაჟო საზღვრის გადაკვეთის ადგილებში საქონლის წარდგენასთან, დათვალიერებასთან, საბაჟო დოკუმენტების არსებობის დადგენასთან, ზოგად დეკლარირებასთან, საბაჟო კანონმდებლობის შესრულების მიზნით სხვა ქმედებების განხორციელებასთან დაკავშირებული საბაჟო პროცედურების ჩატარებისას – სასაზღვრო საბაჟო ორგანოები: საბაჟო გამშვები პუნქტები (წითელი ხიდი, სადახლო, გარდაბანი, ახკერპი, გუგუთი, მტკვარი, ლაგოდეხი, სამთაწყარო, ყაზბეგი, ვალე, ნინოწმინდა, სარფი, ბათუმის აეროპორტი, ქუთაისისა და სენაკის აეროპორტები) და საბაჟო საგუშაგოები (თბილისის აეროპორტი, ბათუმის პორტი, ფოთისა და ყულევის პორტები); საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოსაქცევად საქონლის წარდგენასთან, საბაჟო დეკლარირებასთან და დათვალიერებასთან, საბაჟო გადასახდელების გადახდასთან, სატრანსპორტო საშუალებებისა და პირადი ნივთების შემოწმებასთან, საბაჟო კანონმდებლობის შესრულების მიზნით სხვა ქმედებების განხორციელებასთან დაკავშირებული საბაჟო პროცედურების ჩატარებისას – საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელების შემდეგი ადგილები: ქ.თბილისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია) ქ.თბილისი, აეროპორტის მიმდებარე ტერიტორია, საქართველოს საბაჟო საზღვრიდან ქ. თბილისის რკინიგზის სამგზავრო სადგურის ტერიტორიის ჩათვლით და უკუმიმართულებით მოძრავი ერევანი-ბათუმი-ერევანი, ბათუმი-ერევანი-ბათუმის საერთაშორისო სარკინიგზო მიმოსვლის ძირითადი მარშრუტის მსვლელობის სწრაფი სამგზავრო მატარებელი;

საქონლის დროებითი დასაწყობების დროს – საბაჟო საწყობი ან შენახვის სხვა ადგილი, რომელიც აკმაყოფილებს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილ პირობებს.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა და საბაჟო პროცედურების განხორციელება სხვა ადგილებში, რომლებიც განსაზღვრული არ არის საქართველოს მთავრობის დადგენილებით (განსაკუთრებულ შემთხვევებში სამხედრო ტექნიკისა და შეიარაღების, ავარიების, დაუძლეველი ძალის მოქმედების შედეგების სალიკვიდაციოდ, აგრეთვე სამაშველო სამუშაოების შესასრულებლად ტექნიკის, აგრეთვე პირუტყვის შემოყვანის და მსგავს შემთხვევებში საზღვრის გადაკვეთის სხვა ადგილები) დაიშვება დაინტერესებული პირის წერილობითი განცხადების საფუძველზე, მისივე ხარჯებით და საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით. საბაჟო ორგანოს შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის წერილობითი თანხმობა არაა საჭირო მუდმივ და

დროებით საცხოვრებლად გადაადგილებულ პირთა, დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა, დიპლომატიურ და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრები ოჯახის წევრების ჩათვლით) კუთვნილი საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების, ასევე ჰუმანიტარული დახმარებისა და გრანტით შემოტანილი საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციისგანხორციელებისას.

ფიზიკური პირის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე იმპორტის საბაჟო რეჟიმით გადაადგილებული **1500 ლარზე** ნაკლები საბაჟო ღირებულების მქონე, პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი საქონელი, აგრეთვე ექსპორტის საბაჟო რეჟიმით გადაადგილებული **3000 ლარზე** ნაკლები საბაჟო ღირებულების მქონე საქონელი, ამ პირის თხოვნის საფუძველზე, ექვემდებარება საბაჟო დამუშავების ოპერაციას იმ სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში, სადაც მის მიერ ხორციელდება საქონლით საბაჟო საზღვრის გადაკვეთა. მიუხედავად აღნიშნული დებულებისა, სასაზღვრო საბაჟო ორგანოებში – “სამთაწყარო”, “ახკერპი”, “მტკვარი” და “ყაზბეგი” განხორციელდება მხოლოდ ექსპორტის (ფიზიკური პირის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული 3000 ლარზე ნაკლები საბაჟო ღირებულების საქონლის) საბაჟო რეჟიმში დეკლარირება, ხოლო ამავე პუნქტების გავლით გადაადგილებული საქონლის დეკლარირება თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში განხორციელდება უახლოეს ან დეკლარანტის მიერ შერჩეულ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე. ფიზიკური პირის მიერ ერევანი-ბათუმი-ერევანი და ბათუმი-ერევანი-ბათუმის საერთაშორისო სარკინიგზო მიმოსვლის ძირითადი მარშრუტის მსვლელობის სწრაფი სამგზავრო მატარებლით საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული 1500 ლარზე (იმპორტის შემთხვევაში) და 3000 ლარზე (ექსპორტის შემთხვევაში) ნაკლები საბაჟო ღირებულების საქონელი ექვემდებარება იმავე მატარებელში შესაბამისად იმპორტისა და ექსპორტის საბაჟო რეჟიმებში მოქცევას. იმ შემთხვევაში, თუ ვერ ხერხდება აღნიშნული პროცედურის მატარებელში წარმართვა, საქონლის საბაჟო დამუშავების შესაბამისი ოპერაცია განხორციელდება უახლოეს ან დეკლარანტის მიერ შერჩეულ საბაჟო დამუშავებისადგილზე.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების «ნედლი ნავთობისა და მისი გადამუშავებით მიღებული საქონლის (გარდა ნედლი ნავთობისა, რომელიც გადაადგილდება მილსადენი ტრანსპორტით ან ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით) ნუსხით» გათვალისწინებული საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელების ადგილებად განისაზღვროს: ქ.თბილისი, ქ.ბათუმი, ქ.ფოთი,

ფიზიკური პირის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე მსუბუქი ან სატვირთო ავტოსატრანსპორტო საშუალებით გადაადგილებული არა უმეტეს 10 ლიტრი ზეთებისა ან/და არა უმეტეს 20 ლიტრი ბენზინის დეკლარირება საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში განხორციელდება უახლოეს ან დეკლარანტის მიერ შერჩეულ ნებისმიერ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული «საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დეკლარირებული საქონლის მიმართ საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას საბაჟო მონაცემთა ავტომატიზირებული სისტემა « AŞYBUDA »-ს მეშვეობით

გამოსაყენებელი რისკების მართვის სისტემის შესახებ” ინსტრუქციით გათვალისწინებული საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილეთა მიერ, ან მათი დანიშნულებით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციების ადგილებად განისაზღვროს: ქ.თბილისი, ქ.ფოთი, ქ.ბათუმი. საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების რენტგენ-სკანერების მეშვეობით დათვალიერების განხორციელების მიზნით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის საბაჟო კონტროლის დეპარტამენტის ოპერატიული მართვის სამმართველოს შესაბამისი ჯგუფის მიერ სკანირების ადგილები განისაზღვროს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ღია/დახურული, დალუქული/დაულუქავი სატრანსპორტო საშუალებებით გადაადგილებული, საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული იმ საქონლის, რომლის სათანადო აღრიცხვა და საიმედო იდენტიფიცირება სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს ტერიტორიაზე შეუძლებელია, საბაჟო დამუშავების ოპერაციის უახლოეს ადგილამდე ტრანსპორტირება განხორციელდეს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელის უშუალო თანხლებით და ზედამხედველობით. საბაჟო პროცედურების **განხორციელების დროდ** განისაზღვროს საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანოსათვის: სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციასთან დაკავშირებული, ასევე სხვა საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას - სამუშაო დრო – ყოველი კალენდარული კვირის პირველი ხუთი დღის (ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით) 10.00 საათიდან – 18.00 საათი, საქართველოს შრომის კოდექსით დადგენილი უქმე დღეების გარდა.

დაინტერესებული პირის თხოვნით, მისი ხარჯითა და საბაჟო ორგანოს წერილობითი თანხმობით, სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციასთან დაკავშირებული საბაჟო პროცედურები შეიძლება განხორციელდეს **არასამუშაო დროსაც;**

რეგისტრირებული სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის მიმართ საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას სამუშაო დრო (სამუშაო დროში არ ითვლება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის შრომის შინაგანაწესით განსაზღვრული შესვენების დრო) – ყოველი კალენდარული კვირის პირველი ხუთი დღის (ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით) 00.00 საათიდან – 24.00 საათი, საქართველოს შრომის კოდექსით დადგენილი უქმე დღეების გარდა. დაინტერესებული პირის თხოვნით, მისი ხარჯითა და საბაჟო ორგანოს წერილობითი თანხმობით, საბაჟო დამუშავების ოპერაცია შეიძლება განხორციელდეს არასამუშაო დროსაც;” ქ. ფოთში მდებარე საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილებზე საზღვაო ტრანსპორტით საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანის მიზნით, აგრეთვე „საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობის შევსების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე” ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით გათვალისწინებული „საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობის” გამოწერა-დახურვასთან დაკავშირებული საბაჟო პროცედურების

განხორციელებისას - სამუშაო დრო- ყოველი კალენდარული კვირის 00.00 საათიდან - 24.00 საათი, საქართველოს შრომის კოდექსით დადგენილი უქმე დღეების გარდა.

დაინტერესებული პირის თხოვნით, მისი ხარჯითა და საბაჟო ორგანოს წერილობითი თანხმობით, საბაჟო პროცედურები შეიძლება განხორციელდეს არასამუშაოდროსაც; სასაზღვრო საბაჟო ორგანოებისათვის - სამუშაო დრო - კალენდარული კვირის შრომის კოდექსით დადგენილი უქმე დღეების ჩათვლით)ყოველიდღის00.00-24.00სთ; საბაჟო კონტროლის ქვეშ საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების რენტგენ-სკანერების მეშვეობით დათვალიერების განხორციელებისას საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის საბაჟო კონტროლის დეპარტამენტის ოპერატიული მართვის სამმართველოს შესაბამისი ჯგუფისთვის სამუშაო დრო კალენდარული კვირის ყოველი დღის 00.00-24.00სთ; „საბაჟო კონტროლის ზონაში სატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საბაჟო პროცედურებისა და სავალდებულო რეგისტრაციის ერთი ფანჯრის პრინციპით განხორციელების წესის შესახებ“ ფინანსთა მინისტრისა და შინაგან საქმეთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით განსაზღვრული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელების მიზნით საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს შენობებში განთავსებული საბაჟო ორგანოების საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განმახორციელებელი ჯგუფებისათვის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების დროდ განისაზღვროს საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს შესაბამისი განყოფილებების სამუშაო დრო.

ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული «საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დეკლარირებული საქონლის მიმართ საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას საბაჟო მონაცემთა ავტომატიზირებული სისტემა «AŞYRUDA»-ს მეშვეობით გამოსაყენებელი რისკების მართვის სისტემის შესახებ” ინსტრუქციით გათვალისწინებული - საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილეთა მიერ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანოსათვის - სამუშაო დრო - კალენდარული კვირის (საქართველოს შრომის კოდექსით დადგენილი უქმე დღეების ჩათვლით) ყოველი დღის 00:00 - 24:00 საათი. საბაჟო პროცედურის არასამუშაო დროს განხორციელების მიზნით დაინტერესებულ პირს უფლება აქვს წერილობით მიმართოს საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანოს ამ ბრძანებით განსაზღვრული სამუშაო დროის დამთავრებამდე არაუგვიანეს 2 საათისა. საბაჟო პროცედურის არასამუშაო დროს განხორციელების, ან განუხორციელებლობის თაობაზე საბაჟო გადაწყვეტილება მიიღება საბაჟო კოდექსის შესაბამისად ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის ტერიტორიული ორგანოს ხელმძღვანელის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრული საბაჟო ორგანოს მოსამსახურისმიერ.

კანონით გათვალისწინებული სასაზღვრო საბაჟო ორგანოები სტრუქტურულად დაექვემდებარებიან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის შემდეგ ტერიტორიულ ორგანოებს: საბაჟო საგუშაგო

“თბილისის აეროპორტი”, საბაჟო გამშვები პუნქტი “ყაზბეგი” – თბილისის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას); საბაჟო გამშვები პუნქტები: „წითელი ხიდი“, „სადახლო“, „გარდაბანი“, „ახკერპი“, „გუგუთი“, „მტკვარი“ – რუსთავის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას); საბაჟო გამშვები პუნქტი «ქუთაისისა და სენაკის აეროპორტები» – ქუთაისის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას); საბაჟო გამშვები პუნქტები «ლაგოდეხი» და «სამთაწყარო» – თელავის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას; საბაჟო გამშვები პუნქტები «ვალე» და «ნინოწმინდა» – ახალციხის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას); საბაჟო საგუშაგო „ბათუმის პორტი“, საბაჟო გამშვები პუნქტები: „სარფი“, „ბათუმის აეროპორტი“ – ბათუმის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას; საბაჟო საგუშაგო „ფოთისა და ყულევის პორტები“, – ფოთის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას).

საბაჟო დეკლარაცია.

საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა ხდება საბაჟო კოდექსით დადგენილ ვადებში, რომელიც აითვლება საქონლის ზოგადი დეკლარირების საფუძველზე გამოწერილი აღრიცხვის მოწმობაში მითითებული შევსების თარიღიდან. (ექსპორტის საბაჟო რეჟიმის დროს ფიზიკური პირის მიერ გასატან საქონელზე სსდ წარედგინება იმ შემთხვევაში თუ საქონელი არ ექვემდებარება სსდ ფორმა N2-ით დეკლარირებას. საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა ხდება წერილობით ან ელექტრონული ფორმით.

ზეპირი (მგზავრის შემთხვევაში) ან სხვა საშუალებით დეკლარირება, რომლითაც საქონლის მფლობელი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად გამოთქვამს სურვილს, საქონლის მიმართ გამოყენებულ იქნეს საბაჟო რეჟიმი, ითვლება საბაჟო დეკლარაციის წარდგენად, ხოლო ელექტრონული დეკლარირება ნიშნავს კომპიუტერული სისტემით და დადგენილი ფორმით საბაჟო დეკლარაციის მიწოდებას საბაჟო ორგანოსადმი. ზეპირი ფორმით დეკლარირების დროს მგზავრი უცხადებს სიტყვიერად საბაჟო ორგანოს რომ მას აქვს ან არა აქვს საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი, ხოლო კონკლედენტური დეკლარირება ნიშნავს, ე.წ. “მწვანე” ან “წითელ” დერეფნით სარგებლობას. როცა ის სარგებლობს “მწვანე” დერეფნით ეს ნიშნავს, რომ მას არა აქვს დეკლარირებას დაქვემდებარებული საქონელი. საბაჟო ორგანოს ეჭვის შემთხვევაში შეუძლია შეამოწმოს მგზავრი.

საბაჟო დეკლარაცია უნდა შეიცავდეს მონაცემებს, რომლებიც აუცილებელია საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის რეგულირების მექანიზმების სწორად გამოყენებისათვის, საბაჟო სტატისტიკის წარმოებისა და საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის აღსრულებისათვის. მათ შორის, შესაბამისი საბაჟო რეჟიმის მოთხოვნების განხორციელებისათვის. საბაჟო დეკლარაციის სახეები, ფორმა და შევსების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო დეკლარაციას უნდა დაერთოს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტები, რომლებიც აუცილებელია შესაბამისი საბაჟო რეჟიმის პირობების შესრულებისა და დეკლარირებული მონაცემების დადასტურებისათვის. შესაბამისი დოკუმენტების ჩამონათვალი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ. დოკუმენტების ჩამონათვალი განსხვავებულია რეჟიმების მიხედვით ამდენად მათი

დიფერენცირებული ჩამონათვალი მოცემულია შესაბამისი საბაჟო რეჟიმების მარეგულირებელ ინსტრუქციებში. (აღრიცხვის მოწმობა, ხელშეკრულება, ინვოისი, სატრანსპორტო ზედნადები, მანიფესტი, კონოსამენტი, კარნეტის დოკუმენტი, მინდობილობა, ლიცენზია, ნებართვა, წარმოშობის სერტიფიკატი, ჰუმანიტარული სტატუსის შესახებ დასკვნა, ფიტო-სანიტარული, ვეტერინარული, სანიტარულ-ჰიგიენური სერტიფიკატი, საქონლის სპეციფიკაცია, საბანკო გარანტია, ფინანსური რისკის დაზღვევის პოლისი, სახელმწიფო ხაზინის ცნობა, აქციზური საქონლის ბარათი, ექსპერტიზის აქტი, საქონლის სინჯის აღების აქტი. ჯარიმის გადახდის დოკუმენტი. ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი და სხვ.)

საბაჟო დეკლარაციის მიმართ საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას დოკუმენტების დართვა არ მოითხოვება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას გამოსაყენებელი რისკების მართვის სისტემით განსაზღვრულ შემთხვევაში. უცხო ქვეყნის მოქალაქის მიერ გადაადგილებულ უცხოეთში რეგისტრირებულ მსუბუქ ავტოსატრანსპორტო საშუალებებზე დეკლარაციის წარდგენა ხდება: ზოგადი დეკლარირებიდან 90 კალენდარულ დღეში, თუ საქონელი შემოტანილია საზღვაო გზით; ზოგადი დეკლარირებიდან 65 კალენდარულ დღეში, თუ საქონელი შემოტანილია სხვა გზით.

საბაჟო დეკლარაციის სახეებია:

- ა) სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია,
- ბ) სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია #2,
- გ) ფიზიკური პირის საბაჟო დეკლარაცია,
- დ) საფოსტო გზავნილის დეკლარაცია GN22,
- ე) საფოსტო გზავნილის დეკლარაცია GN23,
- ვ) სპეციალური სტვირთო-საბაჟო დეკლარაცია,
- ზ) გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია.

საბაჟო ორგანო დაუყოვნებლივ ახორციელებს საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციას, თუ უზრუნველყოფილია დეკლარაციაში აღნიშნული საქონლის წარდგენა საბაჟო ორგანოში და საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. თუ დაცული არ არის საბაჟო დეკლარაციის ფორმა და მისი შევსების წესი, თანმხლები დოკუმენტები შესაბამის დარღვევაზე მითითებით დაუყოვნებლივ უბრუნდება დეკლარანტს. რეგისტრაციის დღიდან საბაჟო დეკლარაცია არის იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტების დამადასტურებელი საბუთი, რაც იმას ნიშნავს, რომ საბაჟო დეკლარაციაში მოცემული მონაცემების სისწორეზე პასუხს აგებს დეკლარანტი კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქონლის მიმართ გამოიყენება საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის მოქმედი შესაბამისი საბაჟო რეჟიმის მარეგულირებელი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობა, რაც იმას ნიშნავს, რომ საბაჟო კანონმდებლობის აქტებს უპუქმედების ძალა არ აქვს. მაგ. თუ საბაჟო დეკლარაცია რეგისტრირებულია 1 მაისს, და ამ დროს საქონლის იმპორტი გათავისუფლებული იყო დაბეგვრისაგან. საქონლის გაშვება მოხდა 3 მაისს, ხოლო 2 მაისს ეს საქონელი კანონმდებლობით იბეგრებოდა საბაჟო გადასახადით, მაშინ ამ საქონელზე უნდა გავრცელდეს 1 მაისს

მოქმედი კანონმდებლობა. ამასთან, თუ საქონელზე საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციიდან მის გაშვებამდე პერიოდში შემცირდა კანონმდებლობით საბაჟო გადასახადის განაკვეთი, იგი უნდა გავრცელდეს ამ საქონლის მიმართაც დეკლარაციის წარდგენის, დაბრუნებისა და რეგისტრაციის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

ერთი დეკლარაციით შეიძლება გაცხადდეს მხოლოდ საქონლის ერთი პარტია. დეკლარაციის ძირითადი ფურცლით შეიძლება გაცხადდეს ცნობები მხოლოდ ერთი დასახელების, სახეობის და მარკის საქონელზე, რომელიც საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნულ სასაქონლო ნომენკლატურაში კლასიფიცირდება ერთი თერთმეტნიშნა კოდით და წარმოშობილია ერთ ქვეყანაში. დაუშვებელია ერთ დეკლარაციაში გაცხადდეს ერთზე მეტი ერთი და იგივე თერთმეტნიშნა კოდის და ერთი და იგივე წარმოშობის ქვეყნის საქონელი. დეკლარაციის ერთ დამატებით ფურცელში შეიძლება გაცხადდეს ცნობები სამი დასახელების სახეობის და მარკის საქონელზე და რომელთაგან თითოეული მათგანი სასაქონლო ნომენკლატურაში კლასიფიცირდება ერთი 11-ნიშნა კოდით და წარმოშობილია ერთ ქვეყანაში.

სასაქონლო პარტიის ერთ დეკლარაციაში დეკლარირებისას მის ძირითად ფურცელს შეიძლება დაერთოს არაუმეტეს 33 დამატებითი ფურცლისა და ერთი დეკლარაციით შეიძლება გაცხადდეს არა უმეტეს 100 დასახელების საქონელი.

იმ შემთხვევაში, თუ სასაქონლო პარტია შედგება 100-ზე მეტი დასახელების საქონლისაგან, მაშინ ივსება ახალი საბაჟო დეკლარაცია.

დეკლარაცია ივსება ქართულ ენაზე კომპიუტერის გამოყენებით, სხვა ენაზეც შესაძლებელია მისი შევსება. დასაშვებია ასევე დეკლარაციის უკანა გვერდის გამოყენება სხვადასხვა მაკონტროლებელი ორგანოების მიერ აღნიშვნებისა და დამატებისათვის.

დეკლარაციების კომპლექტი შედგება 4 სხადასხვა ფერის (ულტრაიისფერი დაცვის მქონე გერბიანი ერთი ყვითელი, ერთი ცისფერი და ორი თეთრი ფურცლისაგან და ნაწილდება შემდეგნაირად: პირველი თეთრი ფურცელი რჩება საბაჟო დამუშავების საბაჟო ორგანოში; მეორე თეთრი ფურცელი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანისას რჩება სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში, ხოლო საქონლის შემოტანისას ინახება საბაჟო დამუშავების საბაჟო ორგანოში, ყვითელი ფურცელი ეგზავნება შემოსავლების სამსახურს, ცისფერი ფურცელი უბრუნდება დეკლარანტს. საბაჟო მოხელე იღებს დეკლარაციას დეკლარანტისაგან და მისი რეგისტრაციისთვის ამოწმებს წარდგენილი დეკლარაციის შესაბამისობას დადგენილ ფორმასთან. დეკლარაცია უნდა შეიცავდეს მონაცემებს რომლებიც აუცილებელია საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის რეგულირების მექანიზმების სწორად გამოყენებისთვის, საბაჟო სტატისტიკის წარმოებისა და საბაჟო კანონმდებლობის აღსრულებისათვის. დეკლარაციას უნდა დაერთოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ყველა დოკუმენტი, რომელიც აუცილებელია შესაბამის საბაჟო რეჟიმში საქონლის განთავსებისათვის. თუ დარღვეულია დეკლარაციის ფორმა და შევსების წესი, თანმხლები დოკუმენტებთან ერთად დეკლარაცია უბრუნდება დეკლარანტს. რეგისტრაციის მომენტიდან დეკლარაცია წარმოადგენს იურიდიული მნიშვნელობის მქონე ფაქტების დამადასტურებელ საბუთს.

დეკლარანტი: – პირი, რომელიც საბაჟო დეკლარირებას ახორციელებს თავისი სახელით ან რომლის სახელითაც ხორციელდება დეკლარირება. ე.ი. დეკლარანტი არის:

1.საქონლის მესაკუთრე (იმპორტიორი, ექსპორტიორი), ან ირიბი წარმომადგენელი.

2.საქონლის მესაკუთრე ,(იმპორტიორი ან ექსპორტიორი) როდესაც საბაჟო დეკლარაციას წარადგენს პირდაპირი წარმომადგენელი, რომელიც სწორედ საქონლის მესაკუთრის სახელით წარმოადგენს დეკლარაციას.

საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის უფლება აქვს პირს, რომელსაც შეუძლია, საქონელი წარადგინოს უფლებამოსილ საბაჟო ორგანოში. თუ საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაცია იწვევს პირის ვალდებულებების წარმოშობას, ანუ საბაჟო გადასახდელების ჯარიმებისა ან/დასაურავების გადახდის ვალდებულება, (მაგ ზოგიერთი საქონლის ტრანზიტის დროს დეკლარირების დადგენილ ვადაში განუხორციელებლობა), მაშინ საბაჟო დეკლარაცია უნდა წარადგინოს შესაბამისმა პირმა ან მისმა წარმომადგენელმა. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანისას დეკლარანტად ითვლება საქონლის მიმღები, ხოლო საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანისას-საქონლის გამგზავნი, რომლებიც შესაბამისად მითითებული უნდა იყვნენ საქონლის მფლობელობის დამადასტურებელ დოკუმენტებში. ამასთანავე, საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევისას დეკლარანტი აგრეთვე შესაძლოა იყოს საქონლის მფლობელი, ანუ გადამზიდველი. დეკლარანტი უნდა იყოს საქართველოს მოქალაქე, რეზიდენტი ფიზიკური პირი ან საქართველოს საწარმო/ორგანიზაცია. უცხო ქვეყნის მოქალაქის მიერ (გარდა რეზიდენტი ფიზიკური პირისა) ან უცხოური საწარმოს/ორგანიზაციის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე საქონლის დეკლარირება ხორციელდება:

ა) საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში ან საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში;

ბ) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრულ სხვა შემთხვევებში, ამ შემთხვევაში კანონი ახდენს უფლების დელეგირებას კანონქვემდებარე აქტით ფინანსთა სამინისტროზე.

დეკლარანტი და პირი, რომლის მაგივრადაც ირიბი წარმომადგენლობისას წარადგინეს საბაჟო დეკლარაცია, პასუხისმგებელი არიან დეკლარირებული მონაცემების სისწორეზე, წარმოდგენილი დოკუმენტების ნამდვილობასა და საბაჟო დეკლარაციასთან საქონლის შესაბამისობაზე. ეს საკითხებია: დეკლარირებული მონაცემების სისწორე; წარმოდგენილი დოკუმენტების ნამდვილობა; საქონლის რეკვიზიტების შესაბამისობა საბაჟო დეკლარაციის შესაბამის მონაცემებთან.

საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის შემდეგ დეკლარანტის წერილობითი განცხადების საფუძველზე შესაძლებელია საბაჟო დეკლარაციაში მითითებული **მონაცემების შეცვლა**, გარდა დადგენილი შემთხვევებისა, კერძოდ:

საბაჟო ორგანომ დაადგინა საქონლის სახეობის, რაოდენობის, წარმოშობის ქვეყნის ან/და საბაჟო ღირებულების შესახებ არასწორი დეკლარირებული მონაცემები;(საბაჟო ღირებულებაში ეჭვის შეტანის დროს საბაჟო ორგანო უგზავნის დეკლარანტს შეტყობინებას და კორექტირების აქტს).

საბაჟო ორგანომ უკვე გაუშვა საქონელი.

აკრძალულია საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ საბაჟო დეკლარაციის შევსება ან საბაჟო დეკლარაციაში მონაცემების დამატება ან მასში მონაცემების შეცვლა გარდა ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული შემთხვევებისა.

დეკლარაციას ავსებს დეკლარანტი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეკლარანტი თხოვნით მიმართავს საბაჟო ორგანოს დეკლარაციის შევსების თაობაზე, კერძოდ: მსუბუქი ავტომანქანების იმპორტის, ექსპორტის, საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის, დროებითი შემოტანის, რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციების დროს, საფოსტო გზავნილების იმპორტის ან ექსპორტის დროს, გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციით საქონლის დეკლარირების დროს, ფიზიკური პირის მიერ დაბეგვრას დაქვემდებარებული 20კგ-სა და 0,5 მ³ნაკლები საქონლის იმპორტის დროს. ამასთან აკრძალულია საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ დეკლარაციის შევსება ან დეკლარაციაში მონაცემების დამატება ან მასში მონაცემების შეცვლა, გარდა იმ მონაცემებისა რომელთა შეტანა განეკუთვნება საბაჟო ორგანოს კომპეტენციასაგრეთვე ელექტრონული დამუშავების დროს გამოყენებული კოდირებული მონაცემების შეცვლის ან დამატების გარდათუ ისინი დეკლარაციაში შეტანილია არაკოდირებული სახით.

საბაჟო დეკლარაციის მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების მონაცემთა სისტემაში დაშვების მიზნით საქართველოს საწარმო (მეწარმე ფიზიკური პირი), რომელსაც გააჩნია შემოსავლების სამსახურის სერვერთან მიერთების შესაძლებლობა, შემოსავლების სამსახურს მიმართავს განცხადებით. განცხადების წარდგენიდან 5 დღეში განმცხადებელს ეცნობება მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემაში დაშვების მიზნით დაშვებისთვის აუცილებელი კონფიდენციალური მონაცემების დალუქული კონვერტით მიღების შესაძლებლობის შესახებ. კონვერტი გადაეცემა წარმომადგენელს ან მის უფლებამოსილ პირს, რომელიც ხელმოწერით ადასტურებს მის მიღებას.

დეკლარაციის შემოწმების ეტაპებია;

ა) დეკლარაციის წესის შემოწმება;

ბ) სასაქონლო ნომენკლატურის კოდის განსაზღვრის პირველადი

დოკუმენტური შემოწმება;

გ) აკრძალვების, შეზღუდვების, და გაცხადებულ საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევის პირობების შემოწმება;

დ) საგადასახადო შეღავათების გამოყენების შემოწმება;

ე) საბაჟო გადასახდელების დარიცხვის შემოწმება.

დეკლარაციის არასრულად შევსების შემთხვევაში თუ შეცდომა არ იწვევს გადასახდელებისაგან თავის არიდებას, ან საბაჟო პრეფერენციების გამოყენებას და საბაჟოს არ შეუძლია შესწორებები შეიტანოს დეკლარაციაში, ხდება დეკლარაციის გაუქმება და დეკლარანტს წერილობით ეცნობება ხელახალი დეკლარირების აუცილებლობის თაობაზე, მიზეზის მითითებით. სასაქონლო ნომენკლატურის კოდის განსაზღვრის პირველადი შემოწმების დროს საბაჟო მოხელის მიერ მოწმდება თუ რამდენად შეესაბამება დეკლარაციაში მითითებული საქონლის აღწერილობა სასაქონლო კოდს. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა იმ კოდებს

რომლებზეც ვრცელდება შეღავათები. კოდის შემოწმებისას შეუსაბამობის გამოვლენა გამოიწვევს დეკლარანტის პასუხისმგებლობას. შემდეგ ეტაპზე საბაჟო მოხელე ამოწმებს აკრძალულია თუ არა ამ საქონლის აღნიშნული საქონლის გაცხადებულ რეჟიმში მოქცევა. თუ საქონელი არაა აკრძალული გაცხადებულ რეჟიმში მოსაქცევად, მოხელე ამოწმებს არის თუ არა კანონმდებლობით დადგენილი რაიმე სახის ლიცენზიების, ნებართვების გამოყენება ამ საქონლის მიმართ. ამ დროს მოწმდება ლიცენზიებისა და ნებართვების ნამდვილობა. დეკლარაციის შემოწმების შემდეგი ეტაპია საგადასახადო შეღავათების გამოყენების შემოწმება. ამისთვის საბაჟო მოხელე ამოწმებს თანმხლებ დოკუმენტებს, რაც აუცილებელია სატარიფო შეღავათების და პრეფერენციების მისაღებად საქონლის წარმოშობის ქვეყნის დასადასტურებლად (წარმოშობის სერტიფიკატი) (ფინანსთა სამინისტროს წერილი საქონლისთვის ჰუმანიტარული ტვირთის სტატუსის მინიჭების შესახებ). როდესაც საბაჟო მოხელე ახდენს საბაჟო ღირებულების კორექტირებას, ადგენს აქტს, რომელიც ეგზავნება დეკლარანტს. თუ დეკლარანტი არ ეთანხმება კორექტირების აქტის მონაცემებს, მაგრამ წარმოადგენს 2-თვიან გარანტიას, საბაჟო მოხელე სსდ-ს ყველა ეგზემპლარზე აკეთებს აღნიშვნას "გაშვება ნებადართულია გარანტიით."

საბაჟო დავის განმხილველი ორგანოს მიერ დეკლარანტის საჩივრის დაკმაყოფილების თაობაზე მიღებული ძალაში შესული გადაწყვეტილების საბაჟო ორგანოში წარმოდგენისას, მოხელე დეკლარაციას ანიჭებს ``K`` ნომერს, და შესაბამის გრაფაში კეთდება ჩანაწერი, "გაშვება ნებადართულია" ამის შემდგომ საბაჟო მოხელე ამოწმებს გადასახადების გადახდის სისწორეს. ვალუტის კურსს, დასაბეგრ თანხას, გადასახადის გადახდის დოკუმენტებს. საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დამთავრებისთვის საბაჟო გადასახდელების გადახდის დასადასტურებლად შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს: კომერციული ბანკის მიერ საგადასახადო დავალების ეგზემპლარი, საბაჟო ორგანოს სალაროს მიერ გაცემული გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი, შემოწმების დამთავრების შემდეგ დეკლარაციას მიენიჭება ნომერი. დეკლარაციის შემოწმება უნდა დასრულდეს მისი მიღებიდან 2 საათში. სამუშაო დღის დასრულებამდე 2 საათის განმავლობაში მიღებული დეკლარაციების შემოწმება უნდა დასრულდეს არაუგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღის 11 საათისა. საბაჟო ორგანოს მიერ შესაძლებელია მოთხოვნილ იქნეს დაამატებითი დოკუმენტები, მათი წარდგენა დეკლარანტის მიერ დეკლარანტის მიერ ხდება წერილთან ერთად, რომელშიც მიეთითება დეკლარაციის საცნობარო ნომერი. ასეთი დოკუმენტების წარდგენის ვადაა 3 სამუშაო დღე.

დეკლარაციის შემოწმების ბოლოს მოხელე უფლებამოსილია მიიღოს ჩამოთვლილი გადაწყვეტილებებიდან ერთ-ერთი:

- ა) საქონლის გაშვების შესახებ;
- ბ) საქონლის გაშვების აკრძალვის შესახებ;
- გ) საქონლის დათვალიერების ან/და სიჯებისა და ნიმუშების აღების შესახებ;
- დ) სამართალდარღვევის არსებობის შესახებ;
- ე) საბაჟო დამუშავების ოპერაციის შეჩერების შესახებ;
- ვ) საქონლის საბაჟო ღირებულების კორექტირების შესახებ.

საქონლის შემოწმების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში

დეკლარაციას დაესმება შტამპი "კამერალური შემოწმება ჩატარებულია" საბაჟო მოხელის ხელმოწერა ბეჭედი და დრო. დოკუმენტების პაკეტი გადაეცემა უშუალო უფროსს, რომელიც შემოწმებას დაავალებს სხვა საბაჟო მოხელეს. საბაჟო დამუშავების ოპერაციის შეჩერების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში საბაჟო მოხელე აღნიშნულის შესახებ აცნობებს დეკლარანტს. საბაჟო სამართალდარღვევის შემთხვევაში მოხელე დოკუმენტების პაკეტს დაურთავს საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმს და პირადად წარუდგენს დეკლარანტს ხელმოსაწერად.

იმ შემთხვევაში, როცა განცხადების რეგისტრაციიდან 3 თვის განმავლობაში საბაჟო ორგანოში არ იქნება დადგენილი წესით დარეგისტრირებული საქართველოს საწარმოს (მეწარმე ფიზიკური პირი), მიერ შევსებული საბაჟო დეკლარაცია. დეკლარაციის მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემაში დაშვება ავტომატურად უქმდება. აკრძალულია საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ საბაჟო დეკლარაციის შევსება გარდა იმ მონაცემებისა რომელთა შეტანა საბაჟო ორგანოების კომპეტენციაა, აგრეთვე ელექტრონული დამუშავების დროს გამოყენებული კოდირებული მონაცემების შეცვლის ან დამატების გარდა, თუ ისინი დეკლარაციაში შეტანილია არაკოდირებული სახით.

საბაჟო დეკლარაციაში ცვლილებების შეტანა აკრძალულია, თუ:

საბაჟო ორგანომ დაადგინა საქონლის სახეობის, რაოდენობის, წარმოშობის ქვეყნის ან/და საბაჟო ღირებულების შესახებ არასწორი დეკლარირებული მონაცემები; საბაჟო ორგანომ უკვე გაუშვა საქონელი.

აკრძალულია საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ საბაჟო დეკლარაციის შევსება ან საბაჟო დეკლარაციაში მონაცემების დამატება ან მასში მონაცემების შეცვლა, გარდა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული შემთხვევებისა. საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის შემდეგ დეკლარანტის წერილობითი განცხადების საფუძველზე შესაძლებელია საბაჟო დეკლარაციაში მითითებული მონაცემების შეცვლა. ეს ცვლილებები არ შეიძლება ეხებოდეს იმ საქონელს, რომელიც არ არის დეკლარირებული ამ საბაჟო დეკლარაცია საბაჟო დეკლარაციაში ცვლილებების შეტანისთვის დეკლარანტს არ დაეკისრება პასუხისმგებლობა, თუ აღნიშნული ცვლილებები განხორციელდა მანამ, სანამ:

- ა) საბაჟო ორგანომ დაადგინა დეკლარირებული მონაცემების მცდარობა;
- ბ) საბაჟო ორგანომ შეატყობინა დეკლარანტს ამ საბაჟო დეკლარაციის შემოწმების განზრახვის თაობაზე;
- გ) საბაჟო ორგანომ გაუშვა საქონელი.

საქონლის წარმოშობის წესების შესახებ საერთაშორისო შეთანხმებების საფუძველზე საბაჟო დეკლარაციის ცვლილებების შეტანის შემთხვევაში დეკლარანტს დაეკისრება კანონმდებლობით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა, თუ საბაჟო დეკლარაციაში ცვლილებების შეტანა დაკავშირებულია ისეთი არასწორი მონაცემების შეცვლასთან, რომლებიც გახდა საბაჟო სამართალდარღვევისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველი, საბაჟო დეკლარაციაში ცვლილებების შეტანა საბაჟო ორგანოს მიერ შესაძლებელია შესაბამისი საბაჟო სამართალდარღვევის დადგენილი წესით დაფიქსირების შემდეგ.

საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს საკუთარი ინიციატივით ან დეკლარანტის წერილობითი განცხადების საფუძველზე შეცვალოს საბაჟო დეკლარაციაში მითითებული მონაცემები საქონლის გაშვების შემდეგ. საბაჟო დეკლარაციაში ცვლილებების შეტანის წესი და ცვლილებების შეტანისას საბაჟო ორგანოს, დეკლარანტისა და წარმომადგენლის უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საქონლის გაშვებამდე რეგისტრირებული საბაჟო დეკლარაცია ბათილად იქნება ცნობილი დეკლარანტის წერილობითი განცხადების საფუძველზე.

საქონლის გაშვებამდე რეგისტრირებული საბაჟო დეკლარაცია ბათილად იქნება ცნობილი საბაჟო გადაწყვეტილების საფუძველზე, თუ ამ დეკლარაციის შემოწმებისას დადგინდება, რომ:

ა) საქონლის მიმართ გაცხადებული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის გამოყენება შეუძლებელია;

ბ) დეკლარანტმა არ შეასრულა საქონლის მიმართ გაცხადებული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენებისათვის აუცილებელი მოქმედებები და ამ მუხლით დადგენილი წესით არ მიმართა უფლებამოსილ საბაჟო ორგანოს საბაჟო დეკლარაციის ბათილად ცნობისათვის;

გ) საქონლის სახეობის, რაოდენობის, წარმოშობის ქვეყნის ან/და საბაჟო ღირებულების შესახებ დეკლარირებული მონაცემები არ არის სწორი. რეგისტრირებული საბაჟო დეკლარაციის ბათილად ცნობა არ წარმოადგენს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევისათვის გათვალისწინებული პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლების საფუძველს.

საბაჟო დეკლარაციას ბათილად ან/და ძალადაკარგულად ცნობს საბაჟო ორგანო დეკლარანტის წერილობითი განცხადების საფუძველზე, თუ დეკლარანტი წარადგენს მტკიცებულებებს, რომ განსაზღვრული გარემოებების წარმოშობის შედეგად შეუძლებელია ან შეცდომით მოხდა საქონლის მიმართ გაცხადებული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენება. საბაჟო დეკლარაცია ბათილად ან/და ძალადაკარგულად იქნება ცნობილი საბაჟო ორგანოს ინიციატივით, თუ ამ დეკლარაციის შემოწმებისას დადგინდება, რომ:

ა) საქონლის მიმართ გაცხადებული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენება შეუძლებელია; (მაგ. უცხოური საქონლის მიმართ გაცხადებულია ექსპორტის საბაჟო რეჟიმი და უნდა იყოს რეექსპორტი)

ბ) დეკლარანტმა არ შეასრულა საქონლის მიმართ გაცხადებული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენებისათვის აუცილებელი მოქმედებები და ამ მუხლით დადგენილი წესით არ მიმართა უფლებამოსილ საბაჟო ორგანოს საბაჟო დეკლარაციის ბათილად ან/და ძალადაკარგულად ცნობისათვის. (საბაჟო ორგანოს არ წარუდგინა მოთხოვნილი დოკუმენტები, ასეთ დოკუმენტად, რომლის წარმოუდგენლობა არის საფუძველი დეკლარაციის ბათილად ცნობისა მიიჩნევა საბაჟო შეღავათების გამოყენებისთვის საჭირო საქონლის წარმოშობის სერთიფიკატი, ფინანსთა სამინისტროს წერილი საქონლისათვის ჰუმანიტარული ან გრანტის სტატუსის მინიჭების შესახებ).

საბაჟო დეკლარაციის ბათილად ან/და ძალადაკარგულად ცნობა არ არის საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევისათვის გათვალისწინებული პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლების საფუძველი. საბაჟო დეკლარაციის

ბათილად ან/და ძალადაკარგულად ცნობის შემთხვევებსა და წესს განსაზღვრავს ფინანსთა მინისტრი. იმ შემთხვევაში როდესაც ხდება საბაჟო დეკლარაციის ბათილად ცნობა (გაუქმება) საბაჟო ორგანო იტოვებს გაუქმებულ საბაჟო დეკლარაციას და ასევე თამხნობები დოკუმენტების ასლებს, ხოლო ორიგინალებს უბრუნებს უკან დეკლარანტს. დეკლარაციას დაესმება შტამში "გაუქმებულია" და ასლებთან ერთად ინახება არქივში. დეკლარაციისა და სავალდებულო დოკუმენტების სრულად წარმოდგენის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს უფლება არა აქვს უარი განაცხადოს დოკუმენტთა პაკეტის მიღებაზე. საბაჟო წესების დარღვევის შესახებ გამოტანილი გადაწყვეტილება და საჯარიმო თანხის გადახდა არ ათავისუფლებს დეკლარანტს საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ვალდებულებისაგან. ასეთ შემთხვევაში დეკლარირება ხდება თავიდან. მალფუჭებადი საქონლის, ცხოველების, მასობრივი ინფორმაციის შემცველი საქონლის, საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა მისამართზე გაგზავნილი, სტიქიური უბედურების, ავარიების და კატასტროფების დროს საჭირო საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია, ხორციელდება პრიორიტეტული წესით, მაქსიმალურად შემჭიდროვებულ ვადებში. საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევად გამოიყენება საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის მოქმედი შესაბამისი საბაჟო რეჟიმის მარეგულირებელი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობა. აქ იგულისხმება, რომ ელექტრონული ან ზეპირი ან **კონკლუდენტური** (ქცევითი) დეკლარირების დროს არ ხდება დეკლარაციის რეგისტრაცია.

რეგისტრირებული საბაჟო დეკლარაციის შემოწმების მიზნით საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია: შეამოწმოს საბაჟო დეკლარაციის შესაბამისობა თანდართულ დოკუმენტებთან და წარდგენილ საქონელთან; (შემოწმების პროცესში ადარებს დეკლარაციის მონაცემებს თანდართულ დოკუმენტებს); დეკლარანტს მოსთხოვოს დამატებითი დოკუმენტები, რომლებიც დაკავშირებულია დეკლარირებულ მონაცემებთან; დაათვალიეროს საქონელი და აიღოს სინჯი ან/და ნიმუში.

საქონლის დათვალიერების ადგილი და დრო განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. დეკლარანტის წერილობითი განაცხადის საფუძველზე საქონლის დათვალიერება შეიძლება მოხდეს სხვა ადგილზე და დროს. შესაბამის ხარჯებს ანაზღაურებს დეკლარანტი. დეკლარანტი ვალდებულია, საქონლის დათვალიერებისა და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებისათვის განკუთვნილ ადგილზე მიიტანოს საქონელი ან საკუთარი პასუხისმგებლობით განახორციელოს საქონლის მიტანისათვის, მისი დათვალიერებისა და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებისათვის საჭირო მოქმედებების ორგანიზება. თუ დეკლარანტი უარს აცხადებს ამ მოქმედებების შესრულებაზე, მათ ახორციელებს საბაჟო ორგანო დეკლარანტის ხარჯებით. დეკლარანტი უფლებამოსილია, დაესწროს საქონლის დათვალიერებასა და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებას. საქონლის დათვალიერებისა და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებისათვის დახმარების გაწევის მიზნით, საბაჟო ორგანოს მოთხოვნის საფუძველზე დეკლარანტი ან მისი წარმომადგენელი ვალდებულია, დაესწროს საქონლის დათვალიერებასა და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებას. თუ სინჯის ან/და ნიმუშის აღება ხდება დეკლარანტის ინიციატივით, ჩატარებული ანალიზის ან

გამოკვლევის ხარჯებს აანაზღაურებს დეკლარანტი. თუ სინჯის ან/და ნიმუშის აღება ხდება საბაჟო ორგანოს ინიციატივით, ჩატარებული ანალიზის ან გამოკვლევის ხარჯებს აანაზღაურებს საბაჟო ორგანო. ამასთანავე, საბაჟო ორგანო ვალდებული არ არის, აანაზღაუროს სინჯის ან/და ნიმუშის აღებით გამოწვეული დანაკლისი. აღებული სინჯის ან/და ნიმუშის რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს ანალიზისათვის ან გამოკვლევისათვის საჭირო რაოდენობას. საბაჟო ორგანო ვალდებულია, ანალიზის ან გამოკვლევის შედეგები ფოსტით ან ელექტრონული ფორმით აცნობოს დეკლარანტს. მოთხოვნის შემთხვევაში დეკლარანტს უბრუნდება გამოუყენებელი სინჯი ან/და ნიმუში ან მისი ნარჩენები. საქონლის დათვალიერებისას და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებისას განსახორციელებელი საბაჟო პროცედურები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას უნდა იყოს დაცული შემდეგი ვადები:

საბაჟო დეკლარაციის განხილვა და შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღება—არა უმეტეს 2 სთ. რეგისტრაციიდან.

საქონლის სინჯის ან/და ნიმუშის აღება და გამოკვლევისათვის გადაგზავნა—არა მეტეს 2 სთ. რეგისტრაციიდან.

სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრულ საბაჟო დამუშავების ოპერაციისთვის აუცილებელ თანმხლებ დოკუმენტებთან და განაცხადთან ერთად ბარდება დოკუმენტების მიმღებ ფანჯარაში. დოკუმენტების მიმღები ამოწმებს თანდართულ დოკუმენტების ჩამონათვალს ფაქტობრივად წარდგენილთან და შესაბამისობის არსებობის შემთხვევაში.

დეკლარანტის წერილობითი განაცხადის საფუძველზე საქონლის დათვალიერება შეიძლება მოხდეს სხვა ადგილზე და დროს. შესაბამის ხარჯებს გაიღებს დეკლარანტი. (მაგ. თუ საქონელი იმყოფება იმპორტიორის საწყობში და მას სურს საბაჟო მოხელემ კვირას ჩაატაროს ტვირთის დათვალიერება, რომელიც გულისხმობს როგორც ვიზუალურ, ასევე შერჩევით ან სრულ საბაჟო დათვალიერებას, ანუ საბაჟო შემოწმებას, მაშინ სათანადო ხარჯები, რაც დაკავშირებული იქნება საბაჟო მოხელის გადაადგილებასთან უნდა გაიღოს დეკლარანტმა.) იგი ვალდებულია საქონლის დათვალიერებისა და სინჯებისა და ნიმუშების ასაღებად საქონელი საკუთარი პასუხისმგებლობით მიიტანოს საბაჟო მოხელის მიერ მითითებულ ადგილზე, დაესწროს საბაჟო დათვალიერებას, საბაჟო ორგანოს მოთხოვნით ან საკუთარი სურვილით.

დეკლარირებული საქონლის შერჩევითი დათვალიერება

თუ საბაჟო ორგანო ათვალიერებს დეკლარირებული საქონლის ნაწილს, შერჩევითი დათვალიერების შედეგებზე დგება აქტი, რომელიც ძალაშია მთელი დეკლარირებული საქონლისათვის. თუ დეკლარანტი მიიჩნევს, რომ შერჩევითი დათვალიერების შედეგები არ შეიძლება გავრცელდეს მთელ საქონელზე ანუ ხდება მისიგარკვეული ნაწილის დათვალიერება, მაგ 100 ყუთი სიგარეტიდან მხოლოდ 2 ყუთის, მაშინ დათვალიერების აქტში ასახული მონაცემები ვრცელდება მთელ პარტიაზე (თუ აღმოჩნდა, რომ შემოწმებულ ორ ყუთში აქციზური მარკა არ აქვს 20 კოლოფ სიგარეტს, აქედან გამომდინარე მოხდება შედეგის განზოგადება და ჩაითვლება, რომ 100 ყუთიდან მარკა არ გააჩნია 1000

კოლოფ სიგარეტს). თუ დეკლარანტი არ ეთანხმება ამ შედეგს, მას უფლება აქვს მოითხოვოს დამატებითი დათვალიერება. თუ საბაჟო დეკლარაციაში დეკლარირებულია საქონლის რამდენიმე სახეობა, საქონლის თითოეულ სახეობაზე არსებული მონაცემები განიხილება ცალ-ცალკე დეკლარირებულად. (მაგ. შოკოლადისა და კონსერვის ერთ სასაქონლო პარტიის დეკლარირებისა და მათი შერჩევითი დათვალიერების დროს შოკოლადის მონაცემები არ შეიძლება გავრცელდეს შაქრის მონაცემებზე.)

საბაჟო დეკლარაციის შემოწმების შედეგები გამოიყენება საქონლის შესაბამისი საბაჟო რეჟიმის მარეგულირებელი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის მიზნებისათვის. თუ არ ხდება საბაჟო დეკლარაციის შემოწმება, საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის მიზნებისათვის გამოიყენება საბაჟო დეკლარაციაში არსებული მონაცემები.

სატრანსპორტო საშუალების დათვალიერება;

საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, გააჩეროს და დაათვალიეროს საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადამკვეთი სატრანსპორტო საშუალება. საქონლის სახით იმ სატრანსპორტო საშუალების დათვალიერება და მისი რეკვიზიტების შემოწმება, ექსპერტიზა საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმით შემოდის საქართველოში და რომლის რეგისტრაციას ახორციელებს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სატრანსპორტო საშუალებების სარეგისტრაციო სამსახური, შეიძლება განხორციელდეს ამავე დაწესებულების სპეციალისტების მონაწილეობით, საქართველოს ფინანსთა და შინაგან საქმეთა მინისტრების ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი წესით და მათ მიერ დელეგირებულ უფლებამოსილებათა ფარგლებში. სასაზღვრო გამტარი პუნქტით საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადამკვეთი სატრანსპორტო საშუალება ვალდებულია, გაჩერდეს საზღვართან არსებულ საბაჟო ორგანოში, ხოლო მისი არარსებობის შემთხვევაში გაუჩერებლად მკაცრად განსაზღვრული საბაჟო მარშრუტით გაემართოს დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე. სატრანსპორტო საშუალების იძულებითი გაჩერების შესახებ შესაძლო უმოკლეს ვადაში უნდა ეცნობოს უახლოეს საბაჟო ორგანოს. ნავსადგურის, რკინიგზის სადგურისა და აეროპორტის უფლებამოსილი თანამდებობის პირები ვალდებული არიან, საბაჟო ორგანოს აცნობონ თითოეული სატრანსპორტო საშუალების შემოსვლის ან/და გასვლის შესახებ და საბაჟო ორგანოს თანხმობის გარეშე არ დაუშვან შემოსატანი ან/და გასატანი საქონლის გადატვირთვა ან გადმოტვირთვა.

პირადი ნივთების დათვალიერება:

საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს საფუძვლიანი ეჭვის არსებობისას უფლება აქვს, საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადამკვეთ, საბაჟო კონტროლის ზონაში მყოფ მგზავრს დათვალიერებისათვის მოსთხოვოს პირადი ნივთების, საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული ვალუტისა და ფასიანი ქაღალდების წარდგენა. მგზავრი ვალდებულია, საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს წარუდგინოს თავისი ბარგი და სატრანსპორტო საშუალება და მისივე მოთხოვნით გახსნას ბარგი. წინააღმდეგობის გაწევის შემთხვევაში საბაჟო ორგანომ უნდა იმოქმედოს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით. პირადი ნივთების დათვალიერება უნდა მოხდეს მესაკუთრის ან მისი წარმომადგენლის თანდასწრებით. თუ პირადი ნივთების (ბარგის)

მესაკუთრის დადგენა შეუძლებელია ან მესაკუთრე უარს აცხადებს, დაესწროს დათვალიერებას, საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის გადაწყვეტილებით პირადი ნივთები (ბარგი) შეიძლება დათვალიერებულ იქნეს მესაკუთრის ან მისი წარმომადგენლის გარეშე. დათვალიერების შესახებ დგება დათვალიერების ოქმი. საქართველოს ტერიტორიაზე ნავსადგურში ან აეროპორტში ტრანზიტით შემოსული მგზავრის (რომელიც არ ტოვებს საბაჟო კონტროლის ზონას) პირად ნივთებს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ათვალიერებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი, რომ მას აქვს ნივთები, რომელთა ტრანზიტით აკრძალულია ან საჭიროებს ნებართვას ან/და ლიცენზიას.

მგზავრის დათვალიერება და შემოწმება:

თუ არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი, რომ საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადამკვეთი, საბაჟო კონტროლის ზონაში მყოფი მგზავრი სხეულზე ან სხეულში მალავს საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებულ ნივთს, საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის გადაწყვეტილებით ხდება მგზავრის დათვალიერება. თუ მგზავრს აღმოაჩნდება არადეკლარირებული ნივთი, მისი მოქმედება ჩაითვლება საქართველოს საბაჟო საზღვარზე საქონლის უკანონო გადაადგილებად. მგზავრის დათვალიერებას ახორციელებს საბაჟო ორგანოს იმავე სქესის უფლებამოსილი პირი ცალკე ამისთვის განსაზღვრულ ადგილას და იმავე სქესის მოწმის თანდასწრებით. შესამოწმებელი მგზავრის მოთხოვნით მის დათვალიერებას უნდა დაესწროს მოწმე, რომელსაც თვითონ აირჩევს იქ მყოფთაგან. მგზავრის შემოწმებამდე საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ვალდებულია, წარუდგინოს მას თანამდებობრივი მოწმობა და გააცნოს მგზავრის დათვალიერების წესები. საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს შეამოწმოს მგზავრი დათვალიერებით; სხეულის შიდა ორგანოების დათვალიერების მიზნით გააგზავნოს მგზავრი სამედიცინო დაწესებულებაში საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირთან ერთად, თუ მას აქვს ეჭვი, რომ მგზავრი სხეულის შიდა ორგანოებში მალავს საქონელს. წარმოშობილ ეჭვთან დაკავშირებით მგზავრი ვალდებულია, ზუსტად უპასუხოს დასმულ კითხვებს და დამალული საქონლის აღმოსაჩენად შეასრულოს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მოთხოვნები; წინააღმდეგობის გაწევის შემთხვევაში საბაჟო ორგანომ უნდა იმოქმედოს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით. ამასთან, თუ არის ეჭვი იმის შესახებ, რომ მგზავრი სხეულის შიგა ორგანოებში მალავს საგნებს, მაშინ იგი შეიძლება გაგზავნილ იქნას სამედიცინო დაწესებულებაში.

უცხო ქვეყნის მგზავრი უფლებამოსილია, ისარგებლოს თარჯიმნის მომსახურებით.

საფოსტო გზავნილის დათვალიერება:

უცხო ქვეყნიდან მიღებული საქონლის შემცველი საფოსტო გზავნილის დათვალიერება ხდება მიმღებისათვის გზავნილის გადაცემამდე, საფოსტო მომსახურების გამწვევი პირის ადგილსამყოფლის მიხედვით საფოსტო განყოფილებაში, ხოლო უცხო ქვეყანაში გასაგზავნი საფოსტო გზავნილების დათვალიერება - საფოსტო მომსახურების გამწვევი პირის ადგილსამყოფელზე მათი მიღებისთანავე ან მიღების შემდეგ. საფოსტო გზავნილში მოთავსებული საქონელი, რომლის გატანა ან შემოტანა აკრძალულია ან საჭიროებს ნებართვას

ან/და ლიცენზიას, მაგრამ საბაჟო ორგანოს არ წარედგინა შესაბამისი ნებართვა ან/და ლიცენზია, უბრუნდება გამომგზავნს მისივე ხარჯებით ან ჩერდება საბაჟო ორგანოში, რის შესახებაც უნდა ეცნობოს საქონლის მიმღებს.

საქონლის იდენტიფიკაცია.

საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას საბაჟო ორგანო ახორციელებს საქონლის ნიშანდებას, თუ ეს აუცილებელია მისი შემდგომი იდენტიფიკაციისათვის. ეს ღონისძიება ხორციელდება იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს საფრთხე საბაჟო კონტროლქვეშ არსებული საქონელი უკანონოდ გამოვიდეს საბაჟო ზედამხედველობიდან. (მაგ. ფიზიკური პირის მიერ ერთი საბაჟო ორგანოდან მეორე საბაჟო ორგანოში მისატანი საქონლის შეფუთვა ტომრებში და მასზე საბაჟო პლომბის დადება.

საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალებებია (ნიშნებია) შტამპები, ბეჭდები და ნიშანდების სხვა საშუალებები, რომლებსაც საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ადებს საქონელს, სატრანსპორტო საშუალებას ან შენობა-ნაგებობას მათი ხელშეუხებლობის უზრუნველყოფის მიზნით. თითოეულ ობიექტზე შეიძლება საბაჟო იდენტიფიკაციის რამდენიმე საშუალების (ნიშნის) დადება. საბაჟო ორგანოს მიერ საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალებით ნიშანდებული სატრანსპორტო საშუალების ან შენობა-ნაგებობის ან მათში მოთავსებული საქონლის ხელშეუხებლობასა და საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალების (ნიშნის) დაუზიანებლობაზე პასუხისმგებელია სატრანსპორტო საშუალების ან შენობა-ნაგებობის მფლობელი. აკრძალულია საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალების მოხსნა/მოცილება საბაჟო ორგანოს თანხმობის გარეშე და ისჯება, როგორც სამართალდარღვევა. გარდა ავარიისა და დაუძლეველი ძალის შედეგად წარმოშობილი აუცილებლობისას სატრანსპორტო საშუალებაში ან შენობა-ნაგებობაში შენახული საქონლის ხელშეუხებლობის უზრუნველსაყოფად.

საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, აღიაროს საბაჟო იდენტიფიკაციის სხვა საშუალებები, რომლებიც დადგენილია უცხო ქვეყნის საბაჟო ორგანოს ან სხვა უფლებამოსილი ორგანოს მიერ. ასეთ შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს მიერ აღიარებული საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალებები ცვლის საქართველოში დადგენილ საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალებებს (ნიშნებს) ანუ საბაჟო ორგანო აღარ ადებს საქართველოში სხვა საიდენტიფიკაციო საშუალებებს საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს, მოითხოვოს დაინტერესებული პირის დასწრება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალების (ნიშნის) დადებისას ან/და მოხსნისას/მოცილებისას. საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალება (ნიშანი) ისე უნდა იქნეს დადებული, რომ საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალების (ნიშნის) დაუზიანებლად შეუძლებელი იყოს საქონელთან მისვლა ან კვალის დატოვების გარეშე სატრანსპორტო საშუალებაში ან შენობა-ნაგებობაში უკანონო შეღწევა. საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალება (ნიშანი) იმგვარად უნდა იყოს დადებული, რომ გამოირიცხოს დაუზიანებლად მისი მოხსნა/მოცილება. საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ვალდებულია, სპეციალურ დოკუმენტში ან/და საბაჟო დეკლარაციაში გააკეთოს აღნიშვნა თავის მიერ დადებული საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალების (ნიშნის) შესახებ, როგორც წესი ეს დოკუმენტი უნდა იყოს საბაჟო დეკლარაცია ან მოწმობა. სატრანსპორტო საშუალების ან შენობა-ნაგებობის მფლობელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ შეატყობინოს

საბაჟო ორგანოს დაზიანებული ან დაკარგული საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალების (ნიშნის) თაობაზე და ნიშანდებული სატრანსპორტო საშუალების ან შენობა-ნაგებობის გატეხვის კვალის ან სხვა რაიმე დაზიანების აღმოჩენის შესახებ.

საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალებები, მათი დადებისა და მოხსნის/მოცილების, ნიშანდადებულ შენობა-ნაგებობებთან და სატრანსპორტო საშუალებებთან მოპყრობის წესები განისაზღვრება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

სახელმწიფო ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო-საკარანტინო,
ვეტერინარული სასაზღვრო-საკარანტინო და სანიტარიულ-საკარანტინო კონტროლი: საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას უცხოური საქონლის გაშვებამდე საბაჟო კონტროლის ზონაში უცხოური საქონლის მიმართ შემოსავლების სამსახური ახორციელებს: სახელმწიფო ფიტოსანიტარიულ სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლს „სასოფლო-სამეურნეო კარანტინის შესახებ“ და „მავნე ორგანიზმებისაგან მცენარეთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონებისა და სხვა ნორმატიული აქტების შესაბამისად; სახელმწიფო ვეტერინარულ სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლს „სასოფლო-სამეურნეო კარანტინის შესახებ“ და „ვეტერინარიის შესახებ“ საქართველოს კანონებისა და სხვა ნორმატიული აქტების შესაბამისად; სანიტარიულ-საკარანტინო კონტროლს „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და სხვა ნორმატიული აქტების შესაბამისად. სახელმწიფო ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლისა და სახელმწიფო ვეტერინარული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლის განხორციელების წესი მტკიცდება ფინანსთა მინისტრისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის ეროვნული სამსახური წარმოადგენს უფლებამოსილ სამსახურს საქართველოს ტერიტორიაზე ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის შემოტანის პირობების განსაზღვრის საკითხებში. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური წარმოადგენს ვეტერინარული კონტროლის განსაზღვრული ღონისძიებების განმახორციელებელ უფლებამოსილ ორგანოს, რომელიც ვრცელდება საქართველოს ტერიტორიაზე ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის იმპორტზე, ტრანზიტსა და ექსპორტზე. ამ მიზნით შემოსავლების სამსახურს სამუშაოდ აჰყავს შესაბამისი რაოდენობის სათანადო განათლებისა და კვალიფიკაციის ვეტერინარი - სპეციალისტი. საქართველოს ტერიტორიაზე განსაზღვრული საქონლის იმპორტი და ტრანზიტი განხორციელდება სამსახურის მიერ გაცემული ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტის/ტრანზიტის ნებართვის საფუძველზე. ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტის/ტრანზიტის ნებართვა არ მოითხოვება ფიზიკური პირის მიერ შემოტანილ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 270⁵ მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ საბაჟო გადასახადისაგან გათავისუფლებულ საქონელზე. საქართველოში ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის შემოტანა ნებადართულია, თუ ისინი აკმაყოფილებენ შემდეგ პირობებს:

წარმოშობილია შესაბამისი საქონლის საქართველოში ექსპორტზე უფლებამოსილ ქვეყანაში, წარმოშობილია შესაბამისი საქონლის საქართველოში ექსპორტზე უფლებამოსილ საწარმოში, საქონელს თან ახლავს წარმოშობის ქვეყნის უფლებამოსილი ორგანოს მიერ გაცემული ვეტერინარული სერტიფიკატი ან სხვა დოკუმენტი, რომელიც შინაარსითა და ფორმით შეესაბამება სამსახურის მიერ დადგენილ ნიმუშს და აკმაყოფილებს მასში გათვალისწინებულ პირობებს. საქართველოდან ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ექსპორტის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოში ვეტერინარული სერტიფიკატის წარდგენა სავალდებულო არ არის. საქართველოდან ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის რეექსპორტის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს წარედგინება ექსპორტიორი ქვეყნის უფლებამოსილი სამსახურის მიერ გაცემული ვეტერინარული სერტიფიკატის ორიგინალი, რომელიც მიყვება ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებულ საქონელს დანიშნულებისამებრ, ხოლო საბაჟო ორგანოში რჩება მისი დამოწმებული ასლი.

უსაფრთხოების უზრუნველყოფის გადაუდებელი ღონისძიებების გატარების მიზნით საქართველოს ტერიტორიაზე ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის იმპორტი ან/და ტრანზიტი შეიძლება დროებით აიკრძალოს ან მათი პირობები შეიცვალოს საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით. შემოსატან ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებულ საქონელზე ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე სახმელეთო გზით შემოტანამდე 24 საათით ადრე, საზღვაო გზით შემოტანისას საქართველოში საზღვაო ნავსადგურში საზღვაო ტრანსპორტიდან საქონლის გადმოტვირთვასთან დაკავშირებული სატვირთო ოპერაციების დაწყებამდე 24 საათით ადრე საჰაერო გზით შემოტანისას საჰაერო ხომალდის საქართველოს საერთაშორისო აეროპორტში დაფრენამდე არანაკლებ 2 საათით ადრე. კონტროლის ობიექტზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრული ფორმითა და ინფორმაციის გადაცემის საშუალებით გაუგზავნოს ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის შესახებ მონაცემები იმ სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტს, რომლის გავლითაც მოხდება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის შემოტანა, აღნიშნული წინასწარი მონაცემები უნდა შეიცავდეს ინფორმაციას ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტის/ტრანზიტის შესაბამისი ნებართვის ან ვეტერინარული სერტიფიკატის ან ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული სასაქონლო პარტიის თანმხლები სხვა დოკუმენტის არსებობის შესახებ, აგრეთვე, უნდა შეიცავდეს ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის იდენტიფიკაციისათვის საჭირო ინფორმაციას, რომელიც ასახულია სატრანსპორტო დოკუმენტში. საქართველოში იმპორტისთვის გამიზნული ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტში ექვემდებარება:

დოკუმენტურ შემოწმებას, იდენტურობის შემოწმებას, ფიზიკურ შემოწმებას. **დოკუმენტური შემოწმება** ითვალისწინებს ვეტერინარული კონტროლის ობიექტის თანმხლები დოკუმენტების შემოწმებას. დოკუმენტური

შემოწმების ჩატარებისათვის საჭირო დოკუმენტების წარდგენა ხდება საბაჟო კონტროლისა და საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებისათვის საჭირო დოკუმენტებთან ერთად. ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის საქართველოში შემოტანისას ვეტერინარული კონტროლის განხორციელების მიზნით საბაჟოს წარედგინება შემდეგი დოკუმენტები: ექსპორტიორი ქვეყნის უფლებამოსილი ორგანოს მიერ გაცემული ვეტერინარული სერტიფიკატი ან სხვა თანმხლები დოკუმენტი; სამსახურის მიერ გაცემული ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტის/ტრანზიტის ნებართვა. სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტში ვეტერინარული კონტროლის განხორციელების მიზნით საჭირო დოკუმენტაციის წარუდგენლობისას საბაჟო ორგანო იღებს გადაწყვეტილებას კონტროლის ობიექტის შემოტანაზე უარის თქმისა და უკან დაბრუნების შესახებ, რის შემდგომ ვეტერინარულ სერტიფიკატზე ან სხვა დოკუმენტზე კეთდება წითელი აღნიშვნა „საქონლის შემოტანაზე უარი ითქვა – დაბრუნებულია“.

ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის **იდენტურობის შემოწმება** ითვალისწინებს ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული სასაქონლო პარტიის გადამზიდავ სატრანსპორტო საშუალებაზე დადებული ლუქის მთლიანობის შემოწმებას, მასზე დატანილი ნომრის (ან კოდის) ვეტერინარული სერტიფიკატის ან/და სხვა დოკუმენტების მონაცემებთან შესაბამისობის დადგენას

ფიზიკური შემოწმება ითვალისწინებს: ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ფიზიკურ და ქიმიურ ტესტირებას, ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ორგანოლეპტიკურ შემოწმებას, ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული სასაქონლო პარტიის ფაქტობრივი წონის შედარებას ვეტერინარულ სერტიფიკატში ან/და სხვა დოკუმენტებში მითითებულ წონასთან, ტრანსპორტირების პირობების, ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ტემპერატურული მოთხოვნების შემოწმებას. საქართველოში შემოსული ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული ტრანზიტული საქონელი ექვემდებარება დოკუმენტურ და საჭიროების შემთხვევაში, იდენტურობისა და ფიზიკურ შემოწმებას სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტში შემოსვლისას. აღნიშნული კონტროლის შედეგების აღრიცხვა წარმოებს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელის მიერ. საქართველოს ტერიტორიაზე ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ტრანზიტი ხორციელდება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ და სრულდება ქვეყანაში შემოსვლიდან 30 დღეში.

საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელე დოკუმენტური, იდენტურობისა და ფიზიკური შემოწმებების შედეგად იღებს შემდეგ გადაწყვეტილებებს: თუ ვეტერინარული კონტროლის ობიექტი აკმაყოფილებს დადგენილ მოთხოვნებს ვეტერინარულ სერტიფიკატზე დაისმება გათვალისწინებული აღნიშვნა - „ვეტერინარული კონტროლი ჩატარებულია“, რომლის შემდეგ მას ეძლევა საქართველოს ტერიტორიაზე შემოსვლის მიზნით შემდგომი გადაადგილების უფლება, თუ ვეტერინარული კონტროლის ობიექტი არ აკმაყოფილებს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს ვეტერინარულ სერტიფიკატზე დაისმება გათვალისწინებული აღნიშვნა - „საქონლის

შემოტანაზე უარი ითქვა - დაბრუნებულია», რომლის საფუძველზეც მას ეკრძალება საქართველოს ტერიტორიაზე შემოსვლის მიზნით შემდგომი გადაადგილება. თუ ვერ ხერხდება ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული იმ საქონლის გატანა, რომლის შემოტანაზეც უარი ითქვა, მაშინ ხორციელდება ლაბორატორიული შემოწმების მიზნით ნიმუშის აღება. იმ შემთხვევაში თუ ლაბორატორიული შემოწმების შედეგად დადგინდა, რომ ეს საქონელი უსაფრთხოა ადამიანისა და ცხოველის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისთვის, სასაქონლო პარტია ექვემდებარება საბაჟო ორგანოს მიერ საქონლის განკარგვის ღონისძიებას, ხოლო წინააღმდეგ შემთხვევაში ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის მიმართ ხორციელდება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ განადგურების საბაჟო დამუშავების ოპერაცია კონტროლის ობიექტზე პასუხისმგებელი პირის მიერ. ვეტერინარული კონტროლი არ ვრცელდება: საქართველოში აკრედიტებულ დიპლომატებსა და დიპლომატიური სტატუსის მქონე პირების პირად ნივთებზე, დიპლომატიურ ფოსტასა და საკონსულო ვალიზაზე. თუ არსებობს ინფორმაცია, რომ აღნიშნულ პირთა პირადი ნივთებით გადაიტანება სამიში ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი, მაშინ კონტროლი ხორციელდება მხოლოდ ამავე პირთა ან მათი უფლებამოსილი წარმომადგენლების თანდასწრებით. საკონსულო ვალიზას შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელის თანდასწრებით. საკონსულო ვალიზის გახსნაზე საქართველოში აკრედიტებული დიპლომატებისა და დიპლომატიური სტატუსის მქონე პირების ან მათი უფლებამოსილი წარმომადგენლების მიერ უარის თქმის შემთხვევაში იგი უბრუნდება გამომგზავნს; საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 270⁵ მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ფიზიკური პირის მიერ იმპორტირებულ საბაჟო გადასახადისაგან გათავისუფლებულ ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებულ საქონელზე, გარდა, დადგენილი უსაფრთხოების მიზნით მიღებული გადაწყვეტილებით გათვალისწინებული აუცილებელი შემთხვევებისა; დაუძლეველი ძალის პირობების დადგომისას, ან დაუძლეველი ძალის პირობების შედეგების სალიკვიდაციოდ ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის გადაადგილებისას.

იმპორტისას ვეტერინარული კონტროლი არ ტარდება ჩვილ ბავშვთა რძის ფხვნილზე, ჩვილის საკვებსა და სამედიცინო მიზნისთვის გათვალისწინებულ სპეციალურ საკვებზე, იმ პირობით, თუ აღნიშნული პროდუქტი არ მოითხოვს გაყინვა-გაცივებას გახსნამდე, ისინი წარმოადგენენ სავაჭრო მარკის შესაბამისად შეფუთულ და საბოლოო მომხმარებელზე უშუალო გაყიდვისთვის განკუთვნილ პროდუქტებს, მათი შეფუთვა დაუზიანებელია გარდა მოხმარების მიზნით გახსნისა; ისინი შემოტანილია მცირე ოდენობით და გამიზნულია ფიზიკურ პირთა უშუალო მოხმარებისთვის. მგზავრის მიერ არა უმეტეს 5 ერთეული შინაური ცხოველის შემოყვანა, რომლებიც არ არის გათვალისწინებული ეკონომიკური საქმიანობისთვის ან სხვა პირისთვის გადასაცემად უნდა აკმაყოფილებდეს მოთხოვნებს: განხორციელებული უნდა იყოს კონკრეტული სახეობის შინაური ცხოველის შესაბამისი პრევენციული ვაქცინაცია ან დაავადების წინააღმდეგ მკურნალობა, თან უნდა ახლდეს შინაური ცხოველის პასპორტი ან გათვალისწინებული მკურნალობის ამდასტურებელი დოკუმენტი.

საქართველოს ტერიტორიაზე ფიტოსანიტარიულ კონტროლს ახორციელებს შემოსავლების სამსახური. ვალდებულებების ეფექტური შესრულების მიზნით შემოსავლების სამსახურს სამუშაოდ აჰყავს შესაბამისი რაოდენობის სათანადო განათლებისა და კვალიფიკაციის ფიტოსანიტარი-სპეციალისტი. „**ფიტოსანიტარიულ კარანტინს** დაქვემდებარებული პროდუქციის, მასალისა და ობიექტების ნუსხის დამტკიცების შესახებ” საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი საქართველოში იმპორტის (რეექსპორტის), ტრანზიტისა და ექსპორტის შემთხვევაში წარმოადგენს ფიტოსანიტარიული კონტროლის ობიექტს. ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებულ საქონელს იმპორტის ან ტრანზიტის შემთხვევაში თან უნდა ახლდეს ფიტოსანიტარიული სერთიფიკატი ან რეექსპორტის ფიტოსანიტარიული სერთიფიკატი.

ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე სახმელეთო გზით შემოტანამდე 24 საათით ადრე, საზღვაო გზით შემოტანისას საქართველოში საზღვაო ნავსადგურში საზღვაო ტრანსპორტიდან საქონლის გადმოტვირთვასთან დაკავშირებული სატვირთო ოპერაციების დაწყებამდე 24 საათით ადრე საჰაერო გზით შემოტანისას საჰაერო ხომალდის საქართველოს საერთაშორისო აეროპორტში დაფრენამდე არანაკლებ 2 საათით ადრე კონტროლის ობიექტზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრული ფორმითა და ინფორმაციის გადაცემის საშუალებით გაუგზავნოს ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის შესახებ მონაცემები იმ სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტს, რომლის გავლითაც მოხდება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის შემოტანა, აღნიშნული წინასწარი მონაცემები უნდა შეიცავდეს ინფორმაციას ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტის შესაბამისი ნებართვის ან ფიტოსანიტარიული სერთიფიკატის ან ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული სასაქონლო პარტიის თანმხლები სხვა დოკუმენტის არსებობის შესახებ, აგრეთვე, უნდა შეიცავდეს ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის იდენტიფიკაციისათვის საჭირო ინფორმაციას.

ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტში ექვემდებარება: **დოკუმენტურ შემოწმებას იდენტურობის შემოწმებას**, რათა დადგინდეს, რომ ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი შეესაბამება ფიტოსანიტარიულ სერთიფიკატში ან თანმხლებ დოკუმენტში ამ საქონლის შესახებ აღნიშნულ ინფორმაციას. ფიზიკურ შემოწმებას, ნიმუშის აღებას ადგილზე ან ლაბორატორიული შემოწმებისათვის. ფიტოსანიტარიული კონტროლის განხორციელების შემდეგ საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელე ავსებს „სახელმწიფო ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლის ჩატარების აქტს”. იგი ივსება 2 ეგზემპლარად, მოწმდება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელის ხელმოწერითა და პირადნომრიანი ბეჭდით. აქტი ნაწილდება შემდეგნაირად: პირველი ეგზემპლარი

- გადაეცემა კონტროლის ობიექტზე პასუხისმგებელ პირს, მეორე ეგზემპლარი - ინახება სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტში. სამსახური და შემოსავლების სამსახური აწარმოებს მონაცემებისა და ინფორმაციის გაცვლას ფიტოსანიტარული კონტროლის განხორციელებისა და მათი შედეგების შესახებ.

ფიტოსანიტარული კონტროლი არ ვრცელდება: საქართველოში აკრედიტებულ დიპლომატებსა და დიპლომატიური სტატუსის მქონე პირების პირად ნივთებზე, დიპლომატიურ ფოსტასა და საკონსულო ვალიზაზე. თუ არსებობს ინფორმაცია, რომ აღნიშნულ პირთა პირადი ნივთებით გადაიტანება საკარანტინო ობიექტი, მაშინ კონტროლი ხორციელდება მხოლოდ ამავე პირთა ან მათი უფლებამოსილი წარმომადგენლების თანდასწრებით. საკონსულო ვალიზას შემთხვევაში - საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელის თანდასწრებით. საკონსულო ვალიზის გახსნაზე საქართველოში აკრედიტებული დიპლომატებისა და დიპლომატიური სტატუსის მქონე პირების ან მათი უფლებამოსილი წარმომადგენლების მიერ უარის თქმის შემთხვევაში იგი უბრუნდება გამომგზავნს; საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 270⁵ მუხლით განსაზღვრული ფიზიკური პირის მიერ იმპორტირებულ საბაჟო გადასახადისაგან გათავისუფლებულ ფიტოსანიტარულ კონტროლს დაქვემდებარებულ საქონელზე; დაუძლეველი ძალის პირობების დადგომისას, დაუძლეველი ძალის პირობების შედეგების სალიკვიდაციოდ ფიტოსანიტარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის გადაადგილებისას. ფიტოსანიტარული კონტროლის ჩატარების მიზნით სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტში წარსადგენი დოკუმენტებია: ფიტოსანიტარული სერტიფიკატი (ორიგინალი), ფიტოსანიტარულ კონტროლს დაქვემდებარებული მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის იმპორტის ნებართვა .

დოკუმენტური შემოწმება მოიცავს: ფიტოსანიტარული სერტიფიკატის ფორმისა და შინაარსის შესაბამისობის დადგენას დამტკიცებულ მოდელთან. საქართველოდან ფიტოსანიტარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის: ექსპორტის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოში ფიტოსანიტარული სერტიფიკატის (ორიგინალის) წარდგენა სავალდებულო არ არის. რეექსპორტის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს წარედგინება ექსპორტიორი ქვეყნის უფლებამოსილი სამსახურის მიერ გაცემული ფიტოსანიტარული სერტიფიკატის ან რეექსპორტის ფიტოსანიტარული სერტიფიკატის ორიგინალი, რომელიც მიყვება ფიტოსანიტარულ კონტროლს დაქვემდებარებულ საქონელს დანიშნულებისამებრ, ხოლო საბაჟო ორგანოში რჩება მისი დამოწმებული ასლი. დოკუმენტური შემოწმებისას, როდესაც ფიტოსანიტარულ კონტროლს დაქვემდებარებულ საქონელზე არ იქნება წარდგენილი ფიტოსანიტარულ კონტროლს დაქვემდებარებული მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის იმპორტის ნებართვა ან სხვა სავალდებულო დოკუმენტი, ხორციელდება ამ საქონლის დროებითი შენახვა, აღნიშნული დოკუმენტების წარდგენის მიზნით, რისთვისაც პირს ეძლევა 3 სამუშაო დღის ვადა. დროებით შეჩერებული სასაქონლო პარტია განთავსდება საკარანტინო ზონაში. საჭირო დოკუმენტების წარუდგენლობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელე იღებს გადაწყვეტილებას კონტროლის ობიექტის შემოტანაზე უარის თქმის და უკან გაბრუნების შესახებ, რის შემდგომ ფიტოსანიტარულ სერტიფიკატზე ან სხვა

დოკუმენტზე კეთდება წითელი აღნიშვნა „საქონლის შემოტანაზე უარი ითქვა-დაბრუნებულია“.

ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის **ფიზიკური შემოწმება** ითვალისწინებს: საკარანტინო ორგანიზმების აღმოჩენის მიზნით კონტროლის ობიექტის შემოწმება -დათვალიერებას შეუიარაღებელი თვალით ან/და ლუპის ან მიკროსკოპის გამოყენებით; ფიზიკური შემოწმების შედეგებს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელე ასახავს კონტროლის ჩატარების აქტში. საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი მოხელის მიერ დოკუმენტური, იდენტურობისა და ფიზიკური შემოწმებების შედეგად მიიღება შემდეგი გადაწყვეტილება: თუ კონტროლის ობიექტი აკმაყოფილებს საქართველოს კანონმდებლობითა და მცენარეთა დაცვის საერთაშორისო კონვენციით დადგენილ მოთხოვნებს, ფიტოსანიტარიულ სერტიფიკატზე დაისმება გათვალისწინებული აღნიშვნა- „ფიტოსანიტარიული კონტროლი ჩატარებულია“, რომლის შემდეგ მას ეძლევა საქართველოს ტერიტორიაზე შემოსვლის უფლება; თუ კონტროლის ობიექტი არ აკმაყოფილებს საქართველოს კანონმდებლობითა და მცენარეთა დაცვის საერთაშორისო კონვენციით დადგენილ მოთხოვნებს ფიტოსანიტარიულ სერტიფიკატზე ან სხვა დოკუმენტზე დაისმება აღნიშვნა - „საქონლის შემოტანაზე უარი ითქვა - დაბრუნებულია“, რომლის საფუძველზეც მას ეკრძალება საქართველოს ტერიტორიაზე შემოსვლა; ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის განადგურება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ დასაშვებია ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

ფიტოსანიტარიული კონტროლის დასრულების შემდეგ ინფორმაცია შეიტანება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებულ „საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო ტერიტორიაზე შემოსვლის/ტერიტორიიდან გასვლის აღრიცხვის ჟურნალში.

საქონლის გაშვება

თუ საბაჟო დეკლარაციის შემოწმების შედეგად არ გამოვლინდა საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევები და დადგინდა, რომ შესრულებულია საბაჟო დამუშავების შესაბამისი ოპერაციის პირობები და დაცულია საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის რეგულირებასთან დაკავშირებული შეზღუდვები და აკრძალვები, საქონელი დაუყოვნებლივ გაიშვება, ერთი საბაჟო დეკლარაციით დეკლარირებული მთელი საქონელი გაშვებული უნდა იქნეს ერთდროულად. თუ ერთი საბაჟო დეკლარაციით დეკლარირებულია რამდენიმე სხვადასხვა სახეობის საქონელი, საქონლის თითოეულ სახეობაზე არსებული მონაცემები განიხილება ცალ-ცალკე დეკლარირებულად. საქონლის გაშვება არ გამორიცხავს საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მისი ყოფნის ვადის გაგრძელებას, თუ ეს გათვალისწინებულია საქონლის მიმართ საბაჟო რეჟიმის მარეგულირებელი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით.

საქონლის გაშვება საბაჟო ვალდებულების არსებობისას. თუ საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის შედეგად წარმოიშობა საბაჟო ვალდებულება, დეკლარირებული საქონელი გაიშვება საბაჟო გადასახდელების გადახდის ან/და საბაჟო ვალდებულების უზრუნველყოფის გარანტიის წარდგენის შემდეგ. თუ საგარანტიო უზრუნველყოფა გათვალისწინებულია საქონლის მიმართ საბაჟო

რეჟიმის მარეგულირებელი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით, შესაბამის საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევა დასაშვებია მხოლოდ გარანტიის წარდგენის შემდეგ. თუ საბაჟო დეკლარაციის შემოწმების შედეგად გამოვლინდა საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევები, რაც გახდა საბაჟო სამართალდარღვევისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების საფუძველი, საქონელი გაიშვება შესაბამისი სამართალდარღვევის ოქმის დადგენილი წესით შედგენის შემდეგ.

საბაჟო ორგანოს მიერ საქონლის განკარგვა

საბაჟო ორგანოს მიერ საქონლის განკარგვის ნებისმიერი ღონისძიება (მათ შორის, საბაჟო სამართალდარღვევის საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების ჩამორთმევა, რეალიზაცია, საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ განადგურება ან უსასყიდლოდ გადაცემა) განხორციელდება იმ საქონლის მიმართ: რომლის გაშვება არ შეიძლება, რადგან დეკლარანტის მიზეზით შეუძლებელია დადგენილ ვადაში საბაჟო პროცედურების განხორციელება (საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრა) ან არ იქნა გადახდილი იმპორტის ან ექსპორტის გადასახდელები ან/და არ იქნა წარდგენილი საგარანტიო უზრუნველყოფა; რომლის საქართველოს ტერიტორიაზე შემოტანა და საქართველოს ტერიტორიიდან გატანა აკრძალულია ან შეზღუდულია; რომელიც გაშვებიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში არ იქნა გატანილი საბაჟო კონტროლის ზონიდან, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა საქართველოს კანონმდებლობით ნებადართულია გაშვებული საქონლის საბაჟო კონტროლის ზონაში დატოვება გარკვეული ვადით. საბაჟო ორგანო წერილობით აცნობებს დეკლარანტს საქონლის განკარგვის შესახებ თავისი განზრახვის თაობაზე და ადგენს ამ მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნული ნაკლოვანებების აღმოფხვრის ვადას, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს 30 კალენდარულ დღეს. დადგენილ ვადაში დეკლარანტის მიერ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის ან საქონლის რეექსპორტის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო არ ახორციელებს საქონლის განკარგვას.

გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია საბაჟო პროცედურების გამარტივების მიზნით საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, შესაბამისი წერილობითი განცხადების საფუძველზე ნება დართოს დეკლარანტს, წარადგინოს გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია. გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციის სახეებს, წარდგენის შემთხვევებსა და წესებს განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემის გამოყენებით საბაჟო დეკლარაციის წარდგენისას არ მოითხოვება დეკლარაციაზე იმ დოკუმენტების დართვა, რომლებიც განსაზღვრულია შესაბამისი საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისათვის, თუ ისინი წარდგენილ იქნა ელექტრონული ფორმით. აღნიშნული დოკუმენტები უნდა ინახებოდეს დეკლარანტთან და მოთხოვნისთანავე უნდა იქნეს წარდგენილი საბაჟო ორგანოში. მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემის გამოყენებით, ზეპირი დეკლარირებით ან სხვა მოქმედებების განხორციელებით საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის წესები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციის გამოყენების მიზანია საქონელ-ბრუნვის ზრდა, საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელებისათვის დახარჯული დროის შემცირება, წარსადგენი დოკუმენტების რაოდენობის

შემცირება და ავარიისა და დაუძლეველი ძალის შედეგებზე სწრაფი რეაგირება. გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია საბაჟო ორგანოში შეიძლება წარდგენილ იქნეს შემდეგ შემთხვევებში: ავარიისა და დაუძლეველი ძალის (მიწისძვრა, მეწყერი, წყალდიდობა, ხანძარი) შედეგების ლიკვიდაციისათვის გათვალისწინებული ჰუმანიტარული ხასიათის მქონე საქონლის შემოტანის დროს; საგანგებო სიტუაციებში, ავარიებისა და წვრთნისას შესაბამისი ტექნიკის დროებითი შემოტანის დრო გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის თითოეული შემთხვევის არსებობისას დეკლარაციის წარდგენა ხდება მხოლოდ საბაჟო ორგანოს თანხმობით. გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია არ წარედგინება აქციზურ საქონელზე. დეკლარანტს ერთ-ერთი შემთხვევის დროს გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციის წარდგენაზე თანხმობის მიღების შესახებ წერილობითი განცხადება შეაქვს საბაჟო ორგანოში. წერილობითი განცხადება უნდა შეიცავდეს ინფორმაციას საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადასადგილებელი საქონლისა და განსაზღვრული შემთხვევის შესახებ. გამარტივებულ საბაჟო დეკლარაციას ავსებს დეკლარანტი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეკლარანტი თხოვნით მიმართავს საბაჟო ორგანოს დეკლარაციის შევსების თაობაზე. საბაჟო ორგანო დეკლარანტის წერილობით განცხადებას განიხილავს და წერილობით თანხმობას იძლევა განცხადების რეგისტრაციიდან არა უგვიანეს ერთი საათისა. გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციის ფორმა და წარდგენის წესები იგივეა, რაც თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში გაცხადებულ საქონელსა და სატრანსპორტო საშუალებებზე სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის შემთხვევაში. გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია ივსება ქართულ ენაზე კომპიუტერის საბეჭდი მოწყობილობის გამოყენებით. ერთი გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია ივსება მხოლოდ ერთ სასაქონლო პარტიაზე.

მგზავრის საბაჟო დეკლარაცია; საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას მგზავრი, რომელსაც აქვს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ დაუბეგრავ რაოდენობასა და ღირებულებაზე მეტი საქონელი, ვალდებულია წარადგინოს მგზავრის საბაჟო დეკლარაცია, თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. დანიშნულების საბაჟო ორგანოში დაგვიანებით წარდგენილი პირადი ნივთები (ბარგი) საქართველოში შემოტანისას განიხილება, როგორც მგზავრთან ერთად გადაადგილებული პირადი ნივთები. პირადი ნივთები არ ექვემდებარება დეკლარირებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მათი შემოტანა-გატანისათვის საჭიროა ნებართვა ან/და ლიცენზია ან/და მათი რაოდენობა და ღირებულება აღემატება საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ დაუბეგრავ რაოდენობასა და ღირებულებას. პირად ნივთებზე, რომელთა შემოტანა-გატანისათვის საჭიროა ნებართვა ან/და ლიცენზია, წარდგენილი უნდა იქნეს მგზავრის საბაჟო დეკლარაცია. მგზავრი, რომელსაც საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას თან არა აქვს დეკლარირებას დაქვემდებარებული საქონელი, საბაჟო კონტროლის ზონაში შესვლისას საქონლის დეკლარირებას ახდენს ზეპირად ან სხვა მოქმედებით საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

მგზავრის წერილობითი განცხადების საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, საქონელი შეინახოს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს

შემოსავლების სამსახურის საბაჟო საწყობში 20 კალენდარული დღის განმავლობაში. მგზავრის დასაბუთებული წერილობითი განცხადების შესაბამისად საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, აღნიშნული ვადა გააგრძელოს 10 კალენდარულ დღემდე.

მგზავრის პირადი ნივთების საბაჟო საზღვარზე გადატანის/ გადმოტანის წესი, აგრეთვე მგზავრის საბაჟო დეკლარაციის ფორმა და შევსების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საფოსტო გზავნილის დეკლარაცია

თუ საქართველოდან გასაგზავნი საქონელი მოთავსებულია საერთაშორისო საფოსტო გზავნილში, გამგზავნი ავსებს საფოსტო გზავნილის დეკლარაციას, რომელიც უნდა დაერთოს საფოსტო გზავნილს.

თუ უცხო ქვეყნიდან მიღებულ საფოსტო გზავნილში საქონლის რაოდენობა და ღირებულება აღემატება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 270⁵ მუხლით გათვალისწინებულ დაუბეგრავ რაოდენობასა და ღირებულებას, გზავნილის მიმღები, საფოსტო გზავნილის დეკლარაციასთან ერთად, წარადგენს საბაჟო დეკლარაციას. საფოსტო გზავნილის დეკლარაციის ფორმა და შევსების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საქონლის გაშვების შემდგომი საბაჟო შემოწმება.

საქონლის გაშვების შემდგომი საბაჟო შემოწმების დებულებები გამოიყენება დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის მიმართ, თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. საქონლის გაშვების შემდგომი საბაჟო შემოწმება არის საბაჟო კონტროლის მიზნით საბაჟო ორგანოს მიერ განხორციელებული საბაჟო პროცედურა, რომლის მიზანია:

ა) ხელი შეუწყოს და წახალისოს საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად, შეუფერხებლად განხორციელება;

ბ) შეამციროს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი ან ამ ტერიტორიიდან გასატანი საქონლის მიმართ საბაჟო კონტროლის პროცედურებში საქონლის გაშვებამდე განსახორციელებელი საბაჟო კონტროლის ხვედრითი წილი;

გ) გაზარდოს საბაჟო დამუშავების ოპერაციების ადგილებისა და საბაჟო გამშვები პუნქტების (საბაჟო საგუშაგოების) გამტარუნარიანობა;

დ) გაზარდოს საბაჟო კონტროლის ეფექტიანობა.

სხვა მაკონტროლებელ და სამართალდამცავ ორგანოებს ეკრძალებათ დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის მიმართ საქონლის გაშვების შემდგომი საბაჟო შემოწმების განხორციელება. ასეთი აუცილებლობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის მიმართ საქონლის გაშვების შემდგომ საბაჟო შემოწმებას ახორციელებს ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის განმახორციელებელი ორგანოს სათანადო გადაწყვეტილების საფუძველზე, ამ თავით გათვალისწინებული წესით.

საქონლის გაშვების შემდგომი საბაჟო შემოწმება მოიცავს მიმდინარე კონტროლის პროცედურებს, დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის საქმიანობაზე დაკვირვებას (დათვალიერებას), კამერალურ საბაჟო შემოწმებასა და გასვლით საბაჟო შემოწმებას. მიმდინარე კონტროლისა და დაკვირვების

პროცედურები ხორციელდება საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული საკითხების მიმართ, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის XIV და XV თავების შესაბამისად, თუ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. საქონლის გაშვების შემდგომ საბაჟო შემოწმებასთან დაკავშირებულმა საბაჟო პროცედურებმა გონივრულ ფარგლებში არ უნდა დაარღვიოს დეკლარანტის საქმიანობის ჩვეული რიტმი და არ უნდა გააჩეროს მისი საქმიანობა. სხვა ვალდებული პირი ნიშნავს საქართველოს საბაჟო ორგანოში დეკლარირებული საქონლის შემოტანის ან/და გატანის ოპერაციებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ პირს (იმპორტიორის ან ექსპორტიორის წარმომადგენელს, გადამზიდველს, საბაჟო საწყობის/დროებითი შენახვის საქმიანობის ნებართვის მფლობელს და სხვა პირს), რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ დაკავშირებულია საქონლის შემოტანის ან/და გატანის ოპერაციებთან (მათ შორის, საქონლის ტრანსპორტირებასთან, გადატვირთვასთან, შენახვასთან, საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრასთან, საბაჟო ვალდებულების ოდენობის განსაზღვრასთან, განსაზღვრული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულებასთან, საბაჟო ვალდებულების შესრულებასთან) – გადასახადის გადამხდელს. დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის ან/და სასაქონლო პარტიის შერჩევა, რომლის მიმართაც უნდა განხორციელდეს კამერალური ან/და გასვლითი საბაჟო შემოწმება, ხდება რისკების მართვის საფუძველზე, მიმდინარე კონტროლის და დაკვირვების პროცედურების შედეგად მიღებული ინფორმაციის, ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის განმახორციელებელი ორგანოს სათანადო გადაწყვეტილების საფუძველზე. საქონლის გაშვების შემდგომი საბაჟო შემოწმების განხორციელების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის საქმიანობაზე დაკვირვების პროცედურების განხორციელებისას საქართველოს საგადასახადო კოდექსის XV თავით გათვალისწინებული პროცედურების გარდა საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს დაათვალიეროს გაშვებული საქონელი ან/და აილოს ამ საქონლის სინჯი ან/და ნიმუში, თუ შესაძლებელია გაშვებული საქონლის ფიზიკური წარდგენა.

დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის საქმიანობაზე დაკვირვების პროცედურების განხორციელებისას საქონლის დათვალიერებისა და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებასთან დაკავშირებული საბაჟო პროცედურები განისაზღვრება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

კამერალური საბაჟო შემოწმება დეკლარანტის საქმიანობის ადგილზე გაუსვლელად, საბაჟო ორგანოში დეკლარანტის მიერ წარდგენილი საბაჟო დეკლარაციების, ხელშეკრულების, ინვოისის, სატრანსპორტო დოკუმენტის, წარმოშობის სერტიფიკატის, შეფუთვის ფურცლის, საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული აკრძალვებისა და შეზღუდვების დაცვის დამადასტურებელი დოკუმენტის, გადასახდელის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის, საბაჟო ორგანოში არსებული საქონლის შემოტანა-გატანასთან დაკავშირებული სხვა დოკუმენტებისა და მონაცემების, აგრეთვე დეკლარანტისაგან მიღებული ახსნა-განმარტებისა და ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე ადგენს დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის მიერ საბაჟო ვალდებულებების, არასატარიფო ღონისძიებების შესრულების შესაბამისობას

კოდექსით გათვალისწინებულ მოთხოვნებთან. კამერალურ საბაჟო შემოწმებას ატარებს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი თავისი სამსახურებრივი უფლებამოსილების შესაბამისად, საბაჟო ორგანოს უფროსი/მისი მოადგილის წერილობითი ბრძანების საფუძველზე.

თუ დეკლარანტის მიერ წარდგენილ დოკუმენტებში კამერალური საბაჟო შემოწმების შედეგად გამოვლინდა შეცდომები, აღნიშნულის შესახებ უნდა ეცნობოს დეკლარანტს, რომელმაც ამ დოკუმენტებში (გარდა საბაჟო დეკლარაციისა) უნდა შეიტანოს შესაბამისი ცვლილებები. საბაჟო დეკლარაციაში ცვლილებებს ახორციელებს საბაჟო ორგანოს მოხელე. თუ კამერალური საბაჟო შემოწმების შედეგად გამოვლენილი შეცდომები იწვევს საბაჟო ვალდებულების თანხის ცვლილებას ან ავლენს არასატარიფო ღონისძიებების დაცვისთვის თავის არიდების ფაქტს, მაშინ კამერალური საბაჟო შემოწმების ჩამტარებული უფლებამოსილი პირი ადგენს საბაჟო შემოწმების აქტს და ხელს აწერს მასზე. აღნიშნულ აქტს ამტკიცებს საბაჟო ორგანოს უფროსი/მისი მოადგილე. კამერალური საბაჟო შემოწმების შედეგად გადასახადის, სანქციის დარიცხული თანხაზე დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს ეგზავნება შეტყობინება დადგენილი წესით.

გასვლითი საბაჟო შემოწმება. გასვლითი საბაჟო შემოწმებით გათვალისწინებულია დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებულ პირის საქმიანობის ადგილზე საბაჟო გადასახდელის გამოანგარიშებასა და საქონლის მიმართ არასატარიფო ღონისძიებების დაცვასთან დაკავშირებული დოკუმენტაციის სრული ან შერჩევითი შემოწმება. გასვლითი საბაჟო შემოწმების დანიშვნის შესახებ ბრძანებას უნდა დაერთოს გასვლითი საბაჟო შემოწმების პროცესში შესასრულებელ იმ მოქმედებათა ჩამონათვალი, რომლებიც შემოწმების პროგრამითაა გათვალისწინებული. გასვლითი საბაჟო შემოწმების ჩატარება დასაშვებია მხოლოდ დეკლარანტის სამუშაო საათებში ან/და ფაქტობრივი მუშაობის დროს. გასვლითი საბაჟო შემოწმება შეიძლება იყოს **მიმდინარე ან საკონტროლო**. მიმდინარე გასვლითი საბაჟო შემოწმება ტარდება საბაჟო ორგანოს უფროსი/მისი მოადგილის გადაწყვეტილებით, კალენდარული წლის განმავლობაში არა უმეტეს ერთხელ, რის თაობაზედაც დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს ეგზავნება წერილობითი შეტყობინება შემოწმების დაწყებამდე არა უგვიანეს 10 სამუშაო დღისა, ხოლო შემოწმება უნდა დაიწყოს გადამხდელისათვის შეტყობინების ჩაბარებიდან არა უგვიანეს 30 კალენდარული დღისა. თუ აღნიშნულ ვადაში დასაბუთებული მიზეზით შეუძლებელი ხდება შემოწმების დაწყება, წერილობითი შეტყობინების ბათილად ცნობის თაობაზე ეცნობება დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს. შეტყობინებაში უნდა მიეთითოს მიმდინარე გასვლითი საბაჟო შემოწმების საფუძველი და საგანი, ასევე შემოწმების ჩატარების სავარაუდო დრო. საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმება ტარდება წერილობითი შეტყობინების გარეშე. საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმების ჩატარების თაობაზე სასამართლოსთვის მიმართვის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საბაჟო ორგანოს უფროსი/მისი მოადგილე, თუ:

ა) ბოლო საბაჟო შემოწმებისას გამოვლინდა დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებულ პირის მიერ საბაჟო ვალდებულებათა მნიშვნელოვანი დარღვევის

ფაქტები ან არსებობს სხვა ფაქტები, რომლებიც ადასტურებს ასეთი დარღვევის შემთხვევებს;

ბ) საბაჟო ორგანოში წარდგენილი საბაჟო დეკლარაციებით და სხვა დოკუმენტებით არ დასტურდება დაბეგვრის ობიექტებისა და გამოანგარიშებული გადასახადების რეალობა;

გ) წარდგენილი არ არის საბაჟო დეკლარაცია ან გადასახადის გამოსაანგარიშებლად ან/და გადასახდელად საჭირო დოკუმენტები;

დ) არსებობს სანდო ინფორმაცია საქონლის არასწორად კლასიფიცირების შესახებ, რომლის შედეგადაც თავი იქნა არიდებული საქონლის მიმართ საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული არასატარიფო ღონისძიებების განხორციელებისათვის;

ე) არსებობს ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ თავისუფალ მიმოქცევაში მიზნობრივად გაშვებული საქონელი არ გამოიყენება მიზნობრივი დანიშნულებით ან საბაჟო პროცედურების დარღვევით გამოიყენება სხვა მიზნობრივი დანიშნულებით.

გასვლითი საბაჟო შემოწმება შეიძლება გაგრძელდეს არა უმეტეს 2 თვისა. აუცილებლობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს ეს ვადა გააგრძელოს არა უმეტეს 1 თვისა. საჭიროების შემთხვევაში შემოწმების 3-თვიანი ვადის გასვლის შემდეგ, შემოსავლების სამსახურის უფროსთან შეთანხმებით, შესაძლებელია შემოწმების ვადის დამატებით გაგრძელება არა უმეტეს 2 თვისა იმ საწარმოში, რომლის მიერ საბაჟო ორგანოში დეკლარირებული საქონლის საბაჟო ღირებულება წინა 3 კალენდარული წლიდან ერთი წლის განმავლობაში მაინც აღემატებოდა 20 მილიონ ლარს.

ვადის დინება წყდება საბაჟო ორგანოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე, როდესაც გასვლითი საბაჟო შემოწმებისას მიღებული ინფორმაციის უტყუარობის გადასამოწმებლად საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად უცხო ქვეყნის საბაჟო ორგანოში ან სხვა სახელმწიფო ორგანოში იგზავნება სათანადო მოთხოვნა; დაუძლეველი ძალის პირობების დადგომისას.

გასვლითი საბაჟო შემოწმების დანიშვნის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ საბაჟო ორგანოს უფროსი/მისი მოადგილე ვალდებულია შექმნას საბაჟო შემოწმების ჯგუფი. ჯგუფი ვალდებულია დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს წარუდგინოს აღნიშნული ჯგუფის წევრთა პირადობის დამადასტურებელი მოწმობები, საბაჟო ორგანოს უფროსის ბრძანება საბაჟო შემოწმების ჯგუფის შექმნის შესახებ, შემოწმების პროგრამა და დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებულ პირის უფლებების განმარტებითი ბარათი, საბაჟო ორგანოს უფროსის/მისი მოადგილის ბრძანება შესაბამისი გასვლითი საბაჟო შემოწმების დანიშვნის შესახებ. საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმებისას საბაჟო შემოწმების ჯგუფი ვალდებულია ზემოაღნიშნულ დოკუმენტებთან ერთად დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს წარუდგინოს მოსამართლის ბრძანება საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმების დანიშვნის თაობაზე, დეკლარანტი ან/და სხვა ვალდებულ პირი ვალდებულია გასვლითი საბაჟო შემოწმებისას საბაჟო შემოწმების ჯგუფს შეუქმნას ისეთი სამუშაო პირობები, როგორიც, ჩვეულებრივ, არსებობს დეკლარანტთან ან/და სხვა ვალდებულ პირთან. თუ საბაჟო ორგანოს

უფლებამოსილი პირი მიიჩნევს, რომ საბაჟო სამართალდარღვევის დამადასტურებელი დოკუმენტები შეიძლება განადგურდეს, დამალულ იქნეს, შესწორდეს ან შეიცვალოს, იგი უფლებამოსილია მოითხოვოს და მიიღოს საბაჟო ვალდებულებასთან დაკავშირებული სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის მიერ დამოწმებული ასლი. დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის მიერ აღნიშნული ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს თანამდებობის პირი უფლებამოსილია ამოიღოს აღნიშნული დოკუმენტის ან სხვა მასალის დედანი. მან უნდა შეადგინოს აღნიშნული დოკუმენტის ან სხვა მასალის დედნის ამოღების აქტი, რომლის ერთი ეგზემპლარი გადაეცემა დეკლარანტს, გადაიღოს აღნიშნული დოკუმენტის ან სხვა მასალის ასლი და 5 დღის ვადაში დედანი დაუბრუნოს დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს.

მოსამართლის ბრძანების გარეშე აკრძალულია დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის საქმიანობის იმავე პერიოდში უკვე შემოწმებული საკითხის მიმართ გასვლითი საბაჟო შემოწმების ჩატარება.

გადაუდებელი საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმება

განსაზღვრულ შემთხვევებში, საბაჟო ორგანოს გადაუდებელი აუცილებლობის ფარგლებში, საბაჟო ორგანოს უფროსის წერილობითი ბრძანების საფუძველზე უფლება აქვს წინასწარი შეტყობინების გარეშე ჩაატაროს გადაუდებელი საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმება. გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევა დგება, როდესაც საბაჟო ორგანო მიიჩნევს, რომ დეკლარანტი ან/და სხვა ვალდებული პირი გეგმავს თავი აარიდოს საბაჟო ვალდებულებათა შესრულებას საქართველოდან გასვლით, აქტივების სხვა პირისათვის გადაცემით, საბაჟო სამართალდარღვევის დამადასტურებელი დოკუმენტების განადგურებით, დამალვით, შესწორებით ან შეცვლით ან/და სხვა ღონისძიებების გატარებით. საბაჟო ორგანო ვალდებულია გადაუდებელი საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმების დაწყებიდან 48 საათში მიმართოს და ნებართვა მიიღოს სასამართლოსგან საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმების ჩატარების შესახებ. სასამართლოსგან ნებართვის მიღებამდე საბაჟო შემოწმების ჯგუფის წევრებს უფლება არა აქვთ დაიწყონ გადაუდებელი საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმების პროცედურები. საბაჟო ორგანოს წარმომადგენლებს უფლება აქვთ მხოლოდ დალუქონ დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის ის დოკუმენტები და შენობა-ნაგებობები, რომლებიც აუცილებელია საკონტროლო გასვლითი საბაჟო შემოწმების ჩასატარებლად.

დეკლარანტი ან/და სხვა ვალდებული პირი ვალდებულია განსაზღვრული პირობების არსებობისას დაუბრკოლებლად დაუშვას საბაჟო შემოწმების ჯგუფი თავის ტერიტორიებზე ან/და შენობა-ნაგებობებში, ხოლო ფიზიკური პირის საცხოვრებელ ბინაში-მხოლოდ მოსამართლის ბრძანების საფუძველზე, თუ საქონლის შემოტანა-გატანის დოკუმენტაცია, სავარაუდოდ, ინახება ამ ადგილას. ასეთ შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის ტერიტორიებზე ან/და შენობა-ნაგებობებში დაუშვებლობა ჩაითვლება საბაჟო სამართალდარღვევად და იწვევს პასუხისმგებლობას დადგენილი წესით.

ექსპერტიზა; საჭიროების შემთხვევაში გასვლითი საბაჟო შემოწმების დროს შეიძლება მოწვეულ იქნეს ექსპერტი. ექსპერტიზა ინიშნება, თუ საბაჟო შემოწმებისას წამოჭრილი საკითხები მოითხოვს სპეციალურ სიღრმისეულ ცოდნას. ექსპერტის წინაშე დასმული საკითხები და მისგან მოთხოვნილი დასკვნები არ უნდა გასცდეს ექსპერტის სპეციალური ცოდნის ფარგლებს. ექსპერტიზა ინიშნება საბაჟო ორგანოს უფროსის/მისი მოადგილის ბრძანებით. პირი ექსპერტად მოიწვევა ხელშეკრულების საფუძველზე. ექსპერტს უფლება აქვს გაეცნოს ექსპერტიზის საგანთან დაკავშირებულ შემოწმების მასალებს და დააყენოს შუამდგომლობა დამატებითი მასალების წარმოსადგენად. ექსპერტმა შეიძლება უარი თქვას დასკვნის გაცემაზე, თუ მისთვის წარდგენილი მასალები საკმარისი არ არის დასკვნის გასაცემად ან თუ დასმული საკითხები სცდება მისი სპეციალური ცოდნის ფარგლებს. ექსპერტიზის დანიშვნისას და ჩატარებისას დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს უფლება აქვს წარადგინოს დამატებითი საკითხები და მიიღოს მათ შესახებ ექსპერტის დასკვნა; დაესწროს ექსპერტიზას და განმარტებები მისცეს ექსპერტს; გაეცნოს ექსპერტის დასკვნას.

საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ვალდებულია ექსპერტიზის დანიშვნის შესახებ ბრძანება გააცნოს დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს, განუმარტოს მისი უფლებები და შეადგინოს შესაბამისი ოქმი.

ექსპერტი თავისი სახელით გასცემს წერილობით დასკვნას. ექსპერტის დასკვნაში აღინიშნება მის მიერ ჩატარებული გამოკვლევები, გამოკვლევების შედეგად გამოტანილი დასკვნები და დასმულ კითხვებზე დასაბუთებული პასუხები. თუ ექსპერტიზის ჩატარებისას ექსპერტი დაადგენს საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებებს, მას უფლება აქვს აღნიშნული გარემოებების შესახებ ფაქტები ჩართოს თავის დასკვნაში. ექსპერტის დასკვნა ან განცხადება დასკვნის გაცემის შეუძლებლობის შესახებ წარედგინება დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს. დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს უფლება აქვს მისცეს ახსნა-განმარტებები ექსპერტის დასკვნასთან დაკავშირებით, აგრეთვე მოითხოვოს ექსპერტისათვის დამატებითი კითხვების დასმა ან დამატებითი ანდა განმეორებითი ექსპერტიზის დანიშვნა საკუთარი ხარჯით.

დამატებითი ექსპერტიზა ინიშნება ექსპერტის დასკვნის არასაკმარისი სიცხადისა და სისრულის შემთხვევაში და მისი ჩატარება ევალება იმავე ან სხვა ექსპერტს. განმეორებითი ექსპერტიზა ინიშნება, თუ ექსპერტის დასკვნა დაუსაბუთებელია ან მისი სისწორე საეჭვოა. განმეორებითი ექსპერტიზის ჩატარება ევალება სხვა ექსპერტს. ექსპერტის მიერ მოვალეობათა შეუსრულებლობა ან არაჯეროვნად შესრულება იწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. საჭიროების შემთხვევაში, საბაჟო შემოწმების კონკრეტული მოქმედების განხორციელების მიზნით, სახელშეკრულებო საფუძველზე შეიძლება მოწვეულ იქნეს სპეციალისტი, რომელსაც ექნება საჭირო ცოდნა და ჩვევები და დაინტერესებული არ იქნება საქმის შედეგით. სპეციალისტის მიერ ამ მუხლით გათვალისწინებული მოვალეობის შეუსრულებლობა ან არაჯეროვნად შესრულება იწვევს პასუხისმგებლობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

სპეციალისტის ან/და ექსპერტის კომპენსაცია . სპეციალისტს ან/და ექსპერტს უფლება აქვს ხელშეკრულების თანახმად მოითხოვოს გამოძახებასთან

დაკავშირებით გაწეული ხარჯების ანაზღაურება. სპეციალისტი ან/და ექსპერტი ვალდებულია უარი თქვას მიწვევაზე, თუ მას აქვს პირადი ან სხვა მოტივაციით გამოწვეული ინტერესთა შეუთავსებლობა ან/და დაინტერესებულია საბაჟო შემოწმების პროცედურების შედეგით. სპეციალისტს ან/და ექსპერტს უფლება აქვს მიიღოს გასამრჯელო თავისი მოვალეობის შესრულებისათვის, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ეს მოვალეობა სრულდება სამსახურებრივი დავალების ფარგლებში. სპეციალისტის ან/და ექსპერტის კომპენსაციისა და გასამრჯელოს ოდენობებს და მათი გაცემის წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო.

საბაჟო სამართალდარღვევის (გარდა კამერალური ან გასვლითი საბაჟო შემოწმების დროს გამოვლენილი სამართალდარღვევებისა) გამოვლენისას საბაჟო ორგანოში ან სამართალდარღვევის აღმოჩენის ადგილზე საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ადგენს საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმს. კამერალური ან გასვლითი საბაჟო შემოწმების შედეგების შესახებ დგება აქტი, რომელშიც უნდა აღინიშნოს: აქტის შედგენის თარიღი და ადგილი; შემოწმებელ პირთა ვინაობა და თანამდებობა; შემოწმების ფორმალური საფუძველი (საბაჟო ორგანოს უფროსის/მისი მოადგილის ბრძანება ან მოსამართლის ბრძანება); შემოწმების ვადა და პროგრამა; შესამოწმებელი სუბიექტის ვინაობა, საიდენტიფიკაციო ნომერი, სასამართლო და საგადასახადო რეგისტრაციის თარიღები და ნომრები, სხვა რეკვიზიტები; შესამოწმებელი სუბიექტისათვის მისი უფლებებისა და ვალდებულებების შესახებ განმარტებითი ბარათის ჩაბარების ფაქტი (გასვლითი საბაჟო შემოწმებისას); შესამოწმებელი სუბიექტის მხრიდან შემოწმებაში მონაწილე პირთა (დირექტორი, ბუღალტერი, აუდიტორი, ადვოკატი და სხვა) ვინაობა და თანამდებობა (გასვლითი საბაჟო შემოწმებისას); შემოწმების ფაქტობრივი საფუძვლები და მათი დასაბუთება; შემოწმების შედეგები შემოწმების პროგრამის თითოეული პუნქტის მიხედვით – დეკლარანტის მიმართ არასატარიფო ღონისძიებების დაცვის მოთხოვნებისა და საბაჟო ვალდებულებების წარმოშობის ზუსტი თარიღები, გადასახადის ოდენობა, საურავებისა და ჯარიმების გაანგარიშება, ჯამურად გადასახდელი ან მისაღები თანხა, იმ დოკუმენტების რეკვიზიტები, რომლებითაც დასტურდება ამ მოთხოვნებისა და ვალდებულებების წარმოშობა; აქტის დანართების შინაარსი; ის საკითხები, რომლებსაც არ ეთანხმება დეკლარანტი; მთლიანად გადასახდელი ან მისაღები თანხა–ძირითადი ვალდებულება, ჯარიმა, საურავი. კამერალური ან გასვლითი საბაჟო შემოწმების აქტს ხელს აწერენ: საბაჟო ორგანოს მხრიდან – საბაჟო შემოწმების ჯგუფის წევრები;

დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის მხრიდან – დირექტორი (ხელმძღვანელი), ბუღალტერი, აუდიტორი, ადვოკატი, თუ ისინი მონაწილეობდნენ შემოწმებაში. თუ დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის მხარემ უარი განაცხადა ხელის მოწერაზე (გასვლითი საბაჟო შემოწმებისას), აქტში კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი. თუ საბაჟო შემოწმების სპეციფიკა მოითხოვს შემოწმების რამდენიმე ეტაპად ჩატარებას, ყოველი ეტაპის შემდეგ დგება შუალედური აქტი, თუ დეკლარანტი ან/და სხვა ვალდებული პირი არ ახორციელებს ბუღალტრულ აღრიცხვას საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ფორმითა და წესით ან მას საერთოდ არ ახორციელებს, ანდა დოკუმენტაცია დაკარგულია ან/და განადგურებულია, რის გამოც შეუძლებელია

საბაჟო დეკლარირებისას საბაჟო ორგანოში დარეგისტრირებული მონაცემების სისწორის დადგენა, საბაჟო ვალდებულებების განსაზღვრა, მაშინ საბაჟო ორგანოს საბაჟო ვალდებულების ოდენობის, საქონლის მიმართ არასატარიფო ღონისძიებების განხორციელების სისწორის დადგენის მიზნით უფლება აქვს დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის საბაჟო ვალდებულება განსაზღვროს საბაჟო ორგანოში არსებული ინფორმაციის საფუძველზე, შესაბამისი ფაქტებისა და გარემოებების გათვალისწინებით, პირდაპირი და არაპირდაპირი მეთოდების გამოყენებით. საბაჟო ორგანოს უფროსი/მისი მოადგილე იღებს გადაწყვეტილებას საბაჟო შემოწმების მასალების განხილვის შედეგებზე საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციების თანხის დარიცხვის ან არდარიცხვის, საქონლის კლასიფიკაციის, საქონლის წარმოშობის, საბაჟო ღირებულების, გამოსავლიანობის ნორმის შეცვლის შესახებ. მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს ეგზავნება „შეტყობინება“ საბაჟო გადასახდელის ვადაგადაცილებული დავალიანების, საბაჟო სანქციების თანხის გადახდის, გამოვლენილი დარღვევის აღმოფხვრის შესახებ ან იმ საბაჟო სანქციის თაობაზე, რომელიც ითვალისწინებს საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების ჩამორთმევას. საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილების ასლი და „შეტყობინება“ ბარდება დეკლარანტს ან/და სხვა ვალდებულ პირს, ან მათ წარმომადგენელს. თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევისათვის დეკლარანტი ან/და სხვა ვალდებული პირი ან დეკლარანტის ან/და სხვა ვალდებული პირის – საწარმოს/ორგანიზაციის თანამდებობის პირი ექვემდებარება ადმინისტრაციულ პასუხისგებაში მიცემას, საბაჟო შემოწმების ჩამტარებელი საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ადგენს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმს.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეების განხილვა და ადმინისტრაციული სახდელის გამოყენება ხდება საბაჟო ორგანოების მიერ, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის შესაბამისად. საბაჟო შემოწმების შედეგად დანაშაულის ნიშნების აღმოჩენის შემთხვევაში შესაბამისი მასალები დაუყოვნებლივ გადაეგზავნება შესაბამის საგამოძიებო ორგანოს ქვემდებარეობის მიხედვით. პირის მიმართ საბაჟო სამართალდარღვევისათვის სანქციის შეფარდების საკითხი განიხილება, როდესაც საქმეზე საგამოძიებო ორგანოს ან სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად დადგინდება, რომ პირის მიერ ჩადენილი ქმედება არ შეიცავს დანაშაულის შემადგენლობას. გადაწყვეტილების მიღებისთანავე საბაჟო ორგანო ახორციელებს ცვლილებებს საბაჟო დეკლარაციაში.

კონტროლს დაქვემდებარებული მიწოდება

საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით შემოტანილი საქონლის ბრუნვის აღსაკვეთად და ამ ბრუნვაში მონაწილე პირთა გამოვლენის მიზნით საბაჟო ორგანოები ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში, საერთაშორისო ხელშეკრულებათა საფუძველზე, უცხო სახელმწიფოს საბაჟო ან/და სხვა კომპეტენტური ორგანოების მოთხოვნით ან ქვეყნის საბაჟო ან/და სამართალდამცავი ორგანოების მოთხოვნით იყენებენ კონტროლს დაქვემდებარებული მიწოდების ფორმას, რაც გულისხმობს საბაჟო ორგანოების კონტროლის ქვეშ უკანონო ბრუნვაში მოქცეული ზემოთ აღნიშნული საქონლის საქართველოში შემოტანას, საქართველოდან გატანას ან მის ტერიტორიაზე ტრანზიტით გატარებას. აღნიშნული საქონლის

მიმართ კონტროლს დაქვემდებარებული მიწოდების ფორმის თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს შემოსავლების სამსახური შესაბამის სამართალდამცავ ორგანოებთან შეთანხმებით.

კონტროლს დაქვემდებარებული მიწოდების ფორმის თაობაზე გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში, თუ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის დანიშნულების ქვეყანა უცხო სახელმწიფოა, სისხლის სამართლის საქმე საქართველოში არ აღიძვრება, ხოლო მიღებულ გადაწყვეტილებას შემოსავლების სამსახური დადგენილი წესით დაუყოვნებლივ აცნობებს შესაბამის ორგანოს ან თანამდებობის პირს. კონტროლს დაქვემდებარებული მიწოდების განხორციელების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

თემა №8

საბაჟო რეჟიმები

საბაჟო რეჟიმის ცნება გულისხმობს საბაჟო საზღვარზე საქონლის გადაადგილების განსაზღვრულ წესებსა და მექანიზმებს საბაჟო რეჟიმები წარმოადგენს დებულებების ერთობლიობას, რომლებიც საბაჟო მიზნებისთვის განსაზღვრავს საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების სტატუსს. საბაჟო რეჟიმი სხვადასხვა ქვეყანაში სხვადასხვაა, საქართველოს საბაჟო კოდექსის თანახმად გვაქვს შვიდი საბაჟო რეჟიმი:

- ა) თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვება (იმპორტი),
- ბ) საქონლის ტრანზიტი,
- გ) საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვა,
- დ) საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავება,
- ე) საქონლის დროებითი შემოტანა,
- ვ) საქონლის საბაჟო ტერიტორიის გარეთ გადამუშავება,
- ზ) საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმი.

თითოეულ საბაჟო რეჟიმს განსაკუთრებული დატვირთვა გააჩნია და გარკვეულ კავშირშია ერთმანეთთან. საბაჟო რეჟიმები დადგენილია საბაჟო კანონმდებლობით და მისი მიზანია საქართველოს საბაჟო საზღვარზე საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილებასთან დაკავშირებით საბაჟო ორგანოსა და საქონლს გადამადგილებელ პირს შორი წარმოშობილი ურთიერთობების რეგლამენტირება. საბაჟო რეჟიმების კლასიფიკაცია მეცნიერიერთა შრომებში სხვადასხვაგვარადაა წარმოდგენილი. **პირველ ჯგუფში** ავტორები აერთიანებენ რეჟიმებს, რომლებიც გამოიყენება სხვა ქვეყნებში სამაულო საქონლის რეალიზაციის და ასევე უცხოური საქონლის საბაჟო ტერიტორიაზე შემოსატანად. (იმპორტი, ექსპორტი, დროებითი შემოტანა). **მეორე ჯგუფს** შეადგენენ საბაჟო რეჟიმები, რომელშიც საქონლის განთავსება გულისხმობს საბაჟო ორგანოების მხრიდან საქონლის მომთავსებლის მიმართ გარკვეული მომსახურების გაწევას

(საბაჟო საწყობი). **მესამე ჯგუფში** გადასაადგილებელი საქონელი გადამუშავების მიზნით (გადამუშავება საბაჟო ტერიტორიაზე , გადამუშავება ტერიტორიის გარეთ). **მეოთხე ჯგუფში** შედის საბაჟო რეჟიმები რომლებშიც თავსდება რეჟიმები, რომლებიც გამოიყენება საგარეო-ეკონომიკური ოპერაციების შეწყვეტისას, კერძოდ სახელმწიფო საზღვარზე საქონლის რეალიზაციის შეუძლებლობასთან ან არაეფექტურობასთან (განადგურება, სახელმწიფოს სასარგებლოდ გადაცემა) საქართველოს საბაჟო კოდექსის თანახმად (დღევანდელი მდგომარეობით) ისინი წარმოადგენენ საბაჟო დამუშავების ოპერაციას. მეხუთე ჯგუფს მიაკუთვნებენ დამოუკიდებელ საბაჟო რეჟიმს -ტრანზიტს. რომლის დროსაც საონელის რეალიზაცია არ ხდება არც ქვეყნის ტერიტორიაზე და არც მის გარეთ, არამედ გადაადგილდება საქართველოს ტერიტორიაზე და დადგენილ ვადაში ტოვებს ქვეყნის ტერიტორიას.(ტრანზიტის რეჟიმი). აღსანიშნავია რომ ასეთი დაყოფა პირობითია.

საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვება (იმპორტი).

იმპორტის საბაჟო რეჟიმი გულისხმობს უცხოური საქონლის შემოტანას საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე უკან დაბრუნების ვალდებულების გარეშე, საბაჟო გადასახდელების გადახდის პირობით. ამავე დროს საქონელზე უნდა განხორციელდეს სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები.

თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისას საქონელს ენიჭება საქართველოს საქონლის საბაჟო სტატუსი. საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისას გამოიყენება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები, საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. დეკლარანტი უფლებამოსილია, მოითხოვოს საბაჟო გადასახდელის შეღავათიანი განაკვეთის ან/და საბაჟო შეღავათების (პრეფერენციების) გამოყენება, თუ ამას ითვალისწინებს საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს მოქმედი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობა; თუ საქართველოს კანონმდებლობით საბაჟო გადასახდელის განაკვეთი შემცირდა საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის შემდეგ, მაგრამ არა უგვიანეს საქონლის გაშვებისა, საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გაშვების შემდეგ საბაჟო ორგანოში იგი წარადგენს წარმოშობის სერტიფიკატს, რაც ითვალისწინებს საბაჟო გადასახდელის შეღავათიანი განაკვეთის ან/და საბაჟო შეღავათების (პრეფერენციების) გამოყენებას.

თუ საქონელი მიზნობრივი დანიშნულებით და იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით გაშვებულია თავისუფალ მიმოქცევაში, იგი რჩება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ. საბაჟო ზედამხედველობა დასრულდება, თუ:

- ა) შესრულდება მიზნობრივი დანიშნულებით გამოყენების პირობა;
- ბ) საქონელი დეკლარირებული იქნება საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში გამოსაყენებლად; საქონელი განადგურდება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ ან თუ გადახდილი იქნა იმპორტის გადასახდელების შესაბამისი თანხა.

აკრძალულია იმ საქონლის მოქცევა თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში, რომლის შემოტანა საქართველოს ტერიტორიაზე

აკრძალულია. აღნიშნული აკრძალული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანის დროს, იგი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გატანილი და/ან დაუყოვნებლივ გატანის შეუძლებლობის შემთხვევაში მოთავსდეს დროებითი შენახვის საწყობში. აღნიშნული საქონლის უკან დაბრუნების დროს წარმოდგენილ დოკუმენტებზე (სატრანსპორტო ზედდებული ან ინვოისი ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა საბაჟო დოკუმენტი) საბაჟო ორგანო აკეთებს აღნიშვნას - „დაბრუნებულია საქონელი“, მიეთითება თარიღი და დასტურდება პირადნომრიანი ბეჭდით. აღნიშნულ საქონელზე გამოიწერება საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების აღრიცხვის მოწმობა. სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს საქონლის წარდგენიდან 2 დღის შემდეგ დაუყოვნებლივ დააბრუნოს საქონელი, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტები არ მოიცავს ზოგადი დეკლარირებისათვის საჭირო მონაცემებს და არ არის წარმოდგენილი კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზიები, ნებართვები და სერტიფიკატები.

თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმისათვის განკუთვნილი საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე (გამშვებ პუნქტზე) შემოტანის დროს დადგენილი წესის შესაბამისად ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები: საქონლის წარდგენა, ზოგადი დეკლარირება; მოწმობის გამოწერა.

ზოგადი დეკლარირების შემდეგ, სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების აღება და საიდენტიფიკაციო ნიშნების დადება საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად.

საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენა ხდება:

სახმელეთო სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში - სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო კონტროლის ზონაში ფაქტობრივი განთავსებით;

საერთაშორისო ნაოსნობისათვის გახსნილ საზღვაო პორტებში და საერთაშორისო აეროპორტებში გახსნილ სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში - გემის ან თვითმფრინავის კაპიტნის ან უფლებამოსილი პირის მიერ სატვირთო მანიფესტის საბაჟო ორგანოსთვის წარდგენით, რაც დამოწმდება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ პირადნომრიანი ბეჭდით და თარიღის მითითებით.

საავტომობილო ტრანსპორტით საქართველოს საბაჟო საზღვრის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ ადგილზე (სასაზღვრო გამტარი პუნქტის გარდა) გადმოკვეთის შემთხვევაში - სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ საბაჟო კონტროლის ზონაში (საბაჟო ორგანო, საბაჟო საწყობი, დროებითი შენახვის საწყობი, საბაჟო კონტროლის სხვა ზონა ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებული სხვა ნებისმიერი ადგილი) ფაქტობრივი განთავსებით.

ზოგადი დეკლარირება უნდა განხორციელდეს შესაბამისად წარდგენილი საქონლის სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების დასრულებიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა. ზოგადი დეკლარირების მიზნით სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში წარდგენილ უნდა იქნას:

საავტომობილო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - სატრანსპორტო ზედნადები ან TIR-კარნეტის დოკუმენტი, ხოლო ასეთი დოკუმენტის

არარსებობის შემთხვევაში - ავტოსატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური პასპორტის ასლი;

საზღვაო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – კონოსამენტი;

საჰაერო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – ავიაზედღებული;

სარკინიგზო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - სარკინიგზო ზედნადები;

საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულება ან ანგარიშ-ფაქტურა ან სხვა საანგარიშსწორებო დოკუმენტი. გათვალისწინებული დოკუმენტების არარსებობისას საქონელი ექვემდებარება სავალდებულო დათვალიერებას ან/და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებას და შესაბამისი აქტის შედგენას.

გათვალისწინებულ დოკუმენტებზე დამატებით წარედგინება:

თუ საქონლის იმპორტი ექვემდებარება ნებართვას ან/და სერტიფიცირებას ან/და სხვა არასატარიფო ღონისძიებებს - ქვემოთ ჩამოთვლილიდან შესაბამისი დოკუმენტი:

ნებართვა: ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტზე; ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის იმპორტზე;

ბირთვული, რადიაციული ობიექტების, ბირთვული მასალების, რდიაქტიური ნივთიერებების, რადიაქტიური ნარჩენების, მინერალების, რომლებისგანაც პრაქტიკულად შესაძლებელია ბირთვული მასალების მიღება, აგრეთვე ბირთვული ტექნოლოგიების, ან ნოუ-ჰაუების იმპორტზე;

„გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორისა და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ“ კონვენციის (CITES) დანართებში შეტანილი სახეობების, მათი ნაწილებისა და დერივატების იმპორტზე; იარაღისა და საბრძოლო მასალის იმპორტზე;

უცხო ქვეყნის და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა, აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან პირთა ვიზიტის დროს მათ თანმხლებ პირთა მიერ იარაღისა და საბრძოლო მასალის საქართველოში შემოტანაზე; სპეციალურ კონტროლს დაქვემდებარებული სამკურნალო საშუალებების იმპორტზე; ექსპორტიორი ქვეყნის მიერ გაცემული ფიტო ან/და ვეტერინარული სერტიფიკატები; თუ საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ადგილი ჰქონდა საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტს-საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი-ან-ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

ზოგადი დეკლარირების უფლება აქვს საქონლის მფლობელს ან მის წარმომადგენელს. ზოგადი დეკლარირება არ ხორციელდება მილსადენი ტრანსპორტით და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებულ საქონელზე. მითითებული დოკუმენტები დამოწმდება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ პირადნომრიანი ბეჭდით. მითითებული დოკუმენტების საფუძველზე სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს მიერ ხდება მოწმობის გამოწერა. “ნედლი ნავთობისა და მისი გადამუშავებით მიღებული საქონლის (გარდა ნედლი ნავთობისა, რომელიც გადაადგილდება მილსადენი ტრანსპორტით ან ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით) მიტანის ვადა განისაზღვრება დადგენილი წესით, გამგზავნი საბაჟო ორგანოს მიერ, გადასაზიდი საქონლის, სატრანსპორტო

საშუალების, საბაჟო მარშრუტის ხასიათის და ეკოლოგიურ-კლიმატური პირობების გათვალისწინებით.

იმ შემთხვევაში, თუ თავისუფალი მიმოქცევისათვის განკუთვნილი საქონელი, რომელიც გადაადგილდება საბაჟო გამშვები პუნქტიდან ან კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ადგილიდან და პირდაპირ წარედგინება საბაჟო ორგანოს, მაშინ საქონლის წარდგენად ჩაითვლება მოწმობის წარდგენა საბაჟო ორგანოში, რომელიც დასტურდება საბაჟო მოხელის პირადნომრიანი ბეჭდით, თარიღითა და დროით. გათვალისწინებულ შემთხვევაში მოწმობა იხსნება კონტროლიდან სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის საფუძველზე სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციიდან არაუგვიანეს ერთი საათისა. უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების წარდგენა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე ხორციელდება მოქალაქის სამგზავრო დოკუმენტის სტიკერიანი ფურცლის ნოტარიულად დამოწმებული ასლის წარდგენით.

დეკლარაციის წარდგენა ხდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ იმ საბაჟო ორგანოში, სადაც წარმოებს საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია.

დეკლარაციის წარდგენა ხდება ზოგადი დეკლარირებიდან 45 კალენდარულ დღეში, თუ საქონელი შემოტანილია საზღვაო გზით, ზოგადი დეკლარირებიდან 20 კალენდარულ დღეში, თუ საქონელი შემოტანილია სხვა გზით.

დეკლარაციას ავსებს დეკლარანტი, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც დეკლარანტი მიმართავს საბაჟო ორგანოს დეკლარაციის შევსების თაობაზე მსუბუქი ავტომანქანების იმპორტის დროს.

სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაცია ხორციელდება დამუშავების საბაჟო ორგანოში საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად. დეკლარანტის მიერ სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის შევსება ხორციელდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

სატვირთო საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად დეკლარანტის მიერ წარდგენილ უნდა იქნას: საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულება ან ანგარიშ-ფაქტურა ან სხვა საანგარიშსწორებო დოკუმენტი, ხოლო ასეთი დოკუმენტების არარსებობისას საქონელი ექვემდებარება სავალდებულო დათვალიერებას ან/და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებას და შესაბამისი აქტის შედგენას, რომელიც დაერთვის დეკლარაციას;

სატრანსპორტო დოკუმენტი:

საავტომობილო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - სატრანსპორტო ზედნადები ან TIR-კარნეტის დოკუმენტი, ხოლო ასეთი დოკუმენტის არარსებობის შემთხვევაში - ავტოსატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური პასპორტის ასლი;

საზღვაო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - კონოსამენტი; საჰაერო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - ავიაზედდებული: სარკინიგზო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - სარკინიგზო ზედნადები.

კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, გათვალისწინებულ დოკუმენტებთან ერთად, დეკლარაციას თან ერთვის: თუ დეკლარირება ხორციელდება წარმომადგენლის მეშვეობით - წარმომადგენლობის დამადასტურებელი დოკუმენტი; თუ საქონლის იმპორტი ექვემდებარება ლიცენზირებას ან/და ნებართვას ან/და სერტიფიცირებას ან/და სხვა არასატარიფო ღონისძიებებს-ქვემოთ ჩამოთვლილიდან შესაბამისი დოკუმენტი: ლიცენზია დაკვირვების ელექტრონული საშუალებების იმპორტზე ნებართვა; შეზღუდულად ბრუნვადი მასალების იმპორტზე; ბირთვული, რადიაციული ობიექტების, ბირთვული მასალების, რადიაქტიული ნივთიერებების, რადიაქტიული ნარჩენების, აგრეთვე ბირთვული ტექნოლოგიების ან ნოუ-ჰაუების იმპორტზე; „გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორის და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ“ კონვენციის (CITES) დანართებში შეტანილი სახეობების, მათი ნაწილებისა და დერივატივების იმპორტზე; იარაღისა და საბრძოლო მასალის იმპორტზე; სამხედრო-საბრძოლო იარაღის იმპორტზე; უცხო ქვეყნის და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა, აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან პირთა ვიზიტის დროს მათ თანმხლებ პირთა მიერ იარაღისა და საბრძოლო მასალის საქართველოში შემოტანაზე; ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის იმპორტზე; სპეციალურ კონტროლს დაქვემდებარებული სამკურნალო საშუალებების იმპორტზე; ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტზე; ფიტოსანიტარულ კონტროლს დაქვემდებარებული მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის იმპორტზე; არაიოდირებული მარილის იმპორტზე; ფიტო-სანიტარული სერტიფიკატი;

ვეტერინარული სერტიფიკატი; იოდირებული მარილისა და სხვა ფორტიფიცირებული საკვები პროდუქტების შესაბამისობის სერტიფიკატი;

თუ დეკლარირებული საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ადგილი ჰქონდა საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტს-საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი ან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი; საბაჟო გადასახდელების გადახდას დაქვემდებარებული იმპორტის შემთხვევაში გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტები-საბაჟო შეღავათების გამოყენების შემთხვევაში;

ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის წერილობითი დასკვნა საქონლისათვის ჰუმანიტარული სტატუსის მინიჭების შესახებ;

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის წერილობითი დასკვნა საქონლისათვის გრანტის სტატუსის მინიჭების შესახებ; საქონლის წარმოშობის სერტიფიკატი;

წინმსწრები საბაჟო რეჟიმის შემთხვევაში-საბაჟო სატვირთო დეკლარაცია;

საბაჟო კონტროლის ქვეშ გადაადგილების შემთხვევაში - “საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობა”;

თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის მიმართ, დეკლარანტის მოთხოვნით, გამოიყენება ის შეღავათები, რაც მოქმედებს საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის. თუ, საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის შემდეგ ამ საქონლის გაშვებამდე პერიოდში

საქართველოს კანონმდებლობით შემცირდა საბაჟო გადასახდელების განაკვეთები, დეკლარანტის მოთხოვნით, გამოყენებულ უნდა იქნეს შემცირებული განაკვეთები. აღნიშნული პროცედურა ხორციელდება საბაჟო დეკლარაციის შეცვლით და ახალი საბაჟო დეკლარაციის წარდგენით.

თუ დეკლარანტი საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებიდან **3 წლის** ვადაში წარადგენს საქონლის წარმოშობის სერტიფიკატს, რომელიც ითვალისწინებს შესაბამის საბაჟო შეღავათებს, მაშინ მასზე გავრცელდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული შეღავათები.

თუ, საქონლის გაშვება არ განხორციელდა ან გაჭიანურდა დეკლარანტის მიზეზით ან მისი უმოქმედობის გამო, ხოლო ამ პერიოდში შეიცვალა საბაჟო კანონმდებლობა რომელმაც გამოიწვია შესაბამისი შეღავათების შემოღება, მაშინ მასზე არ გავრცელდება მითითებული შეღავათები.

დეკლარანტს შეუძლია ნებისმიერი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ქვეშ მოქცეული საქონელი, ნებისმიერ დროს შეცვალოს თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმით, თუ წარმოდგენილია თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისათვის საჭირო შესაბამისი დოკუმენტები.

აკრძალულია ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცევა.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა და საბაჟო პროცედურების განხორციელება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განუსაზღვრელ ადგილებში დაიშვება საქონლის შემომტანი პირის განცხადების საფუძველზე, მისივე ხარჯებით და საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით. განცხადება შეტანილ უნდა იქნეს შესაბამის ტერიტორიულ საბაჟო ორგანოში და ასევე, სასაზღვრო პოლიციის შესაბამის სტრუქტურაში.

ტერიტორიულ საბაჟო ორგანოს ენიჭება უფლებამოსილება განიხილოს და გადაწყვიტოს განცხადებაში დასმული საკითხი. გადაწყვეტილება მიიღება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ - სამართლებრივი აქტის გამოცემით.

განცხადება უნდა იყოს წერილობითი ფორმით და შეიცავდეს: ტერიტორიული საბაჟო ორგანოს დასახელებას; განმცხადებლის (ფიზიკური პირი, იურიდიული პირი) ვინაობას და მისამართს; მოთხოვნას (საქონლის შემოტანის უფლება, შემოტანის ადგილის, ავტოსატრანსპორტო საშუალებების, ტექნიკის, საქონლის სახეობის, რაოდენობისა და ღირებულების მითითებით); განცხადების წარდგენის თარიღს და განმცხადებლის ხელმოწერას; განცხადებაზე დართული საბუთების ნუსხას, მათი არსებობის შემთხვევაში.

განმცხადებელს უფლება აქვს ტერიტორიულ საბაჟო ორგანოს განცხადებასთან ერთად წარუდგინოს ყველა საბუთი, რომელიც შეიძლება საფუძველად დაედოს განცხადებაში დასმული საკითხის გადაწყვეტას და შესაბამისი ადმინისტრაციული აქტის გამოცემას.

ტერიტორიული საბაჟო ორგანო განცხადების მიღების დღესვე ახდენს მის რეგისტრაციას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

განცხადების რეგისტრაციის მომენტიდან ტერიტორიული საბაჟო იწყებს განცხადებაში დასმული საკითხის განხილვას.

თუ ტერიტორიული საბაჟოს ხელმძღვანელობა გადაწყვეტს, რომ განმცხადებლის მოთხოვნის დაკმაყოფილება შესაძლებელია, შესაბამისი

ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემით განსაზღვრავს საბაჟოს პასუხისმგებელ პირებს, რომლებსაც დაევალებათ საზღვრის გადმოკვეთის ადგილიდან მიზანშეწონილ საბაჟო ორგანომდე საქონლის გადაზიდვის ზედამხედველობა და გაცილება. მითითებულ შემთხვევებში საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი პირი საბაჟო პროცედურებს დროის უმოკლეს პერიოდში ახორციელებს სასაზღვრო პოლიციის სასაზღვრო გამტარი პუნქტის წარმომადგენლებთან კოორდინაციით და კომპეტენციის ფარგლებში მათი მონაწილეობით.

ტერიტორიული საბაჟო ორგანოს ხელმძღვანელობა თავისი გადაწყვეტილების თაობაზე დაუყოვნებლივ აცნობებს განმცხადებელს, აგრეთვე შინაგან საქმეთა სამინისტროს სასაზღვრო პოლიციას და ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურს და უგზავნის მათ მიღებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის დადგენილი წესით დამოწმებულ ასლებს.

საბაჟო ორგანოების ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის გარეშე ყველა სხვა ადგილებში საქონლითა და სატრანსპორტო საშუალებებით საზღვრის გადაკვეთა განიხილება, როგორც საბაჟო წესების დარღვევა და ისჯება კანონმდებლობის შესაბამისად.

თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებულ საქონელს ჩამოერთმევა საქართველოს საქონლის საბაჟო სტატუსი, თუ მისი გაშვების შემდეგ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო დეკლარაცია საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ცნობილია ბათილად, აღიარებულია არარად ან გამოცხადებულია ძალადაკარგულად. თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებულ საქონელს ჩამოერთმევა საქართველოს საქონლის საბაჟო სტატუსი, თუ იგი მოექცევა საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე იმპორტისთვის შემოტანილი საქონლის მფლობელმა ან პასუხისმგებელმა პირმა საბაჟო დამუშავების საბაჟო ორგანოს საქონელთან ერთად უნდა წარუდგინოს იმპორტის სატვირთო საბაჟო დეკლარაცია (სსდ), ანუ დოკუმენტი, რომლის საშუალებითაც პირი აცხადებს საქონლის მიმართ იმპორტის საბაჟო რეჟიმის გამოყენების განზრახვას; საბაჟო ორგანოში დეკლარირება ხდება წერილობითი ან ელექტრონული ფორმით. ელექტრონული ფორმით დეკლარირების მსურველებმა (საწარმო ან მეწარმე ფიზიკური პირი, ვისაც აქვს შემოსავლების სამსახურის შესაბამის სერვერთან დაკავშირების ტექნიკური შესაძლებლობა) საბაჟო დეკლარაციის მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემაში დაშვების მიზნით უნდა მიმართონ შემოსავლების სამსახურს სპეციალური ფორმის განცხადებით.

საქართველოში იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით მიზნობრივი დანიშნულებით თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონელი რჩება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ, ვიდრე: არ შესრულდება მიზნობრივი დანიშნულებით გამოყენების პირობა; საქონელი მოექცევა ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში; საქონელი განადგურდება საბაჟო რეჟიმის ქვეშ; საქონელი გამოყენებული იქნება სხვა მიზნობრივი დანიშნულებით.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე მიზნობრივი დანიშნულებით შემოტანილი საქონელი საბაჟო საზღვრის გადაკვეთის მომენტიდან ექვემდებარება საბაჟო ზედამხედველობას. საბაჟო ორგანო ახორციელებს ასეთი საქონლის მასთან დაკავშირებული პირის და სატრანსპორტო საშუალებებისა და მისი თანმხლები დოკუმენტების საბაჟო კონტროლს, შესაბამისი საბაჟო პროცედურების დაცვით. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით და გრანტების შესახებ ხელშეკრულებით შემოტანილ საქონელს ჰუმანიტარული დახმარების სტატუსს და გრანტის სტატუსს ანიჭებს ფინანსთა სამინისტრო საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით დამტკიცებული დებულებით განსაზღვრული წესით.

მიზნობრივი დანიშნულებით და იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლისთვის საბაჟო-საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე შეღავათების გამოყენების პირობას წარმოადგენს: ჰუმანიტარული დახმარების სტატუსისა და გრანტის სტატუსის მინიჭების თაობაზე ფინანსთა სამინისტროს წერილობითი დასკვნა. სხვა შემთხვევებში: უცხო ქვეყნის დიპლომატიური წარმომადგენლობის და მასთან გათანაბრებული ოფიციალური სარგებლობისათვის, მათი ოჯახის წევრებისათვის გამიზნული პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი საქონლის დიპლომატიური სტატუსის დამადასტურებელი დოკუმენტი;” ნავთობისა და გაზის შესახებ” საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობის და გაზის ოპერაციებში დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების მათი ოჯახის წევრების ჩათვლით პირადი სარგებლობისთვის განკუთვნილი პირადი მოხმარების საგნების იმპორტის დროს ინვესტორის მიერ გაცემული შესაბამისი დოკუმენტი; საერთაშორისო საავიაციო ან/და საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მისაწოდებელი საწვავის საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების იმპორტის დროს- ბორტზე ფაქტობრივად მიწოდების დამადასტურებელი დოკუმენტი რომელშიც, აღნიშნული იქნება თითოეული რეისის განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებული საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების რაოდენობა და ღირებულება; საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის გადასაცემი ოქროს იმპორტის დროს -საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის ოქროს გადაცემის დამადასტურებელი, ბანკის მიერ გაცემული შესაბამისი დოკუმენტი; განმეულობის, ჩამორთმეული ან/და უპატრონო საქონლის იმპორტის დროს- აღნიშნული საქონლის რეალიზაციით მიღებული შემოსავლის ბიუჯეტში შეტანის დამადასტურებელი სახელმწიფო ხაზინის მიერ გაცემული შესაბამისი დოკუმენტი; ელექტროენერგიის წარმოებისთვის ბუნებრივი აირის იმპორტის დროს- თბოელექტროსადგურების მიერ გაცემული შესაბამისი დოკუმენტი; მისართების, გამხსნელების, ანტიდეტონატორების იმპორტის დროს, როდესაც ისინი არ გამოიყენება აქციზური საქონლის წარმოებისათვის - საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული დოკუმენტი.

საქონლის მიზნობრივი დანიშნულებით გამოყენებასთან დაკავშირებულია გამონაკლისებიც, კერძოდ: თუ საქონელი მიზნობრივი დანიშნულებით და იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით გაშვებულია თავისუფალ მიმოქცევაში, იგი რჩება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ. საბაჟო ზედამხედველობა დასრულდება, თუ შესრულდება მიზნობრივი დანიშნულებით გამოყენების

პირობა, საქონელი დეკლარირებული იქნება ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში გამოსაყენებლად, საქონელი განადგურდება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ ან საქონელი გამოყენებული იქნება სხვა მიზნობრივი დანიშნულებით.

მიზნობრივი დანიშნულებით იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით შემოტანილი საქონლის ქვეყნის შიდა სივრცეში მიზნობრივად გამოყენების მონიტორინგს ახორციელებს ფინანსთა სამინისტრო. საქონლის მიზნობრივად გამოყენების დადასტურების შემთხვევაში საბაჟო ორგანოში ფინანსთა სამინისტროსა და შემოსავლების სამსახურს წერილობითი შეტყობინების მიღების დღიდან მიზნობრივი დანიშნულებით შემოტანილი საქონელი ითვლება საბაჟო ზედამხედველობიდან გასულად. საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად, საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციიდან 3 წლის განმავლობაში დაუშვებელია მიზნობრივი დანიშნულებით და იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით შემოტანილი საქონლის სხვა მიზნით გამოყენება, გასხვისება, დაგირავება, ან სხვა დავალიანების დასაფარად მისი გამოყენება. იმპორტის გადასახდელების გადახდის შემთხვევაში ზემოაღნიშნული შეზღუდვა იხსნება.

თუ მიზნობრივი დანიშნულებით და იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ არსებული საქონელი განადგურდა ან დაზიანდა, საქონლის მფლობელი ვალდებულია, დაუყონებლივ შეტყობინოს აღნიშნული შესაბამის საბაჟო ორგანოს და წარუდგინოს მას უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოს მიერ დამოწმებული საქონლის განადგურების ან დაზიანების უტყუარი მტკიცებულებები. სხვა შემთხვევაში საქონელი ჩაითვლება საბაჟო ზედამხედველობიდან უკანონოდ გასულად.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო საქონლისთვის მიზნობრივი სტატუსის (ჰუმანიტარული დახმარების სტატუსი, გრანტის სტატუსი) გაუქმებას წერილობით აცნობებს შემოსავლების სამსახურს. თუ არ შესრულდება და შეიცვლება საქონლის მიზნობრივი გამოყენების პირობები, შემოსავლების სამსახური წერილობით შეტყობინებას უგზავნის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს, რომელიც წერილობითი შეტყობინების საფუძველზე იღებს საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების შესაბამისი ოპერაციის განხორციელების ზომებს.

საქონლის მიზნობრივი გამოყენების სტატუსის მოხსნის შემდეგ საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დატოვების შემთხვევაში იგი უნდა მოექცეს იმპორტის რეჟიმში, რის შემდეგაც მიენიჭება საქართველოს საქონლის სტატუსი, დაიბეგრება კანონმდებლობის შესაბამისად და ჩაითვლება საბაჟო ზედამხედველობიდან გასულად.

საქონლის სხვა მიზნობრივი დანიშნულებით გამოყენების შემთხვევაში საქონელზე საბაჟო ზედამხედველობის დასრულება განისაზღვრება საბაჟო დამუშავების შესაბამისი ოპერაციისათვის საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქონლის ტრანზიტი

საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმი ნიშნავს უცხოური საქონლის გადაადგილებას სხვა ქვეყნებს შორის ან ერთი ქვეყნის ტერიტორიულ ერთეულებს

შორის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გავლით მის მიმართ საბაჟო გადასახდელების გადახდისა და არასატარიფო ღონისძიებების გატარების გარეშე.

აკრძალული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანის დროს, იგი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გატანილი ან/და დაუყოვნებლივ გატანის შეუძლებლობის შემთხვევაში მოთავსდეს დროებითი შენახვის საწყობში. აღნიშნული საქონლის უკან დაბრუნების დროს წარმოდგენილ დოკუმენტებზე საბაჟო ორგანო აკეთებს აღნიშვნას - „დაბრუნებულია საქონელი“, მიეთითება თარიღი და დასტურდება პირადნომრიანი ბეჭდით. აღნიშნულ საქონელზეგამოიწერება აღრიცხვის მოწმობა საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში შეიძლება მოექცეს ნებისმიერი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ქვეშ მყოფი უცხოური საქონელი (გარდა დროებითი შემოტანის, ექსპორტის, საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების, საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმებისა), თუ წარმოდგენილია შესაბამისი საბაჟო დოკუმენტები.

სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს საქონლის წარდგენიდან 2 დღის შემდეგ დაუყოვნებლივ დააბრუნოს საქონელი, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტები არ მოიცავს ზოგადი დეკლარირებისათვის საჭირო მონაცემებს და არ არის წარმოდგენილი კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზიები, ნებართვები და სერტიფიკატები.

საქონლის დაბრუნება ხორციელდება მოთხოვნათა შესაბამისად. ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმისათვის განკუთვნილი საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე (გამშვებ პუნქტზე) შემოტანის დროს დადგენილი წესის შესაბამისად ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები: საქონლის წარდგენა; ზოგადი დეკლარირება; მოწმობის გამოწერა. საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით, ზოგადი დეკლარირების შემდეგ, სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების აღება და საიდენტიფიკაციო ნიშნების დადება საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენა ხდება:

ა) სახმელეთო სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში - სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო კონტროლის ზონაში ფაქტობრივი განთავსებით;

ბ) საერთაშორისო ნაოსნობისათვის გახსნილ საზღვაო პორტებში და საერთაშორისო აეროპორტებში გახსნილ სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში – გემის ან თვითმფრინავის კაპიტნის ან უფლებამოსილი პირის მიერ სატვირთო მანიფესტის საბაჟო ორგანოსთვის წარდგენით, რაც დამოწმდება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ პირადნომრიანი ბეჭდით და თარიღის მითითებით.

გ) საავტომობილო ტრანსპორტით საქართველოს საბაჟო საზღვრის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ ადგილზე (სასაზღვრო გამტარი პუნქტის გარდა) გადმოკვეთის შემთხვევაში – სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ საბაჟო კონტროლის ზონაში (საბაჟო ორგანო, საბაჟო საწყობი, დროებითი შენახვის საწყობი, საბაჟო კონტროლის სხვა ზონა ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებული სხვა ნებისმიერი ადგილი) ფაქტობრივი განთავსებით.

ზოგადი დეკლარირების მიზნით სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში წარდგენილი უნდა იქნეს სატრანსპორტო დოკუმენტები:

სახმელეთო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – სატრანსპორტო ზედდებული;

საზღვაო ტრანსპორტით საქონლის შემოტანის დროს – კონოსამენტი;

საჰაერო ტრანსპორტით საქონლის შემოტანის დროს – ავიაზედდებული.

ზოგადი დეკლარირების მიზნით საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტების გარდა შეიძლება გამოყენებულ იქნას საქონლის თანმხლები სხვა დოკუმენტები: კონტრაქტი ან/და ინვოისი; წარმოშობის სერტიფიკატი; საბაჟო გარანტია (ან TIR-ის წიგნაკი) – საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად. აქციზური საქონლის ბარათი. ნებართვები „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, რომელთა წარდგენა აუცილებელია სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში: ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის ტრანზიტის ნებართვა. შეზღუდულად ბრუნვადი მასალების წარმოების, ტრანსპორტირების ტრანზიტის ნებართვა. ბირთვული, რადიაციული ობიექტების, ბირთვული მასალების, რადიოაქტიური ნივთიერებების, რადიოაქტიური ნარჩენების, მინერალების, რომლებისაგანაც პრაქტიკულად შესაძლებელია ბირთვული მასალების მიღება. ტექნოლოგიების, ან ნოუ-ჰაუების ტრანზიტის ნებართვა იარაღისა და საბრძოლო მასალის ტრანზიტის ნებართვა. უცხო ქვეყნის და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა, აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან პირთა ვიზიტის დროს მათ თანმხლებ პირთა მიერ იარაღისა და საბრძოლო მასალის საქართველოში შემოტანის ნებართვა. ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ტრანზიტის ნებართვა. ექსპორტიორი ქვეყნის მიერ გაცემული ფიტო ან/და ვეტსერტიფიკატები. კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა დოკუმენტები. ზოგადი დეკლარირების უფლება აქვს საქონლის მფლობელს ან მის წარმომადგენელს. ზოგადი დეკლარირება არ ხორციელდება მილსადენი ტრანსპორტით და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებულ საქონელზე. მითითებული დოკუმენტები დამოწმდება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ პირადნომრიანი ბეჭდით.

მითითებული დოკუმენტების საფუძველზე სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს მიერ ხდება მოწმობის გამოწერა. გაგზავნის საბაჟო ორგანო არის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ის ადგილი, საიდანაც იწყება სატრანზიტო გადაზიდვა, ხოლო დანიშნულების საბაჟო ორგანო - საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ადგილი, სადაც მთავრდება სატრანზიტო გადაზიდვა. გაგზავნის საბაჟო ორგანოდან დანიშნულების საბაჟო ორგანოში საქონელი და ყველა აუცილებელი დოკუმენტი უნდა წარედგინოს სატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური მახასიათებლების, განსაზღვრული საბაჟო მარშრუტისა და გადაზიდვის პირობების გათვალისწინებით, მაგრამ არაუმეტეს 10 დღისა. ტრანზიტისათვის განკუთვნილი საქონლის სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში შემოსვლის დროს სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია არ წარედგინება და გამოიწერება ან წარედგინება TIR-კარნეტი.

ტრანზიტის სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციით ხდება მხოლოდ: მილსადენი და ელექტროგადამცემი ხაზებით ტრანზიტით გადაადგილებული საქონლის

დეკლარირება; საზღვაო ტრანსპორტით საქართველოდან ტრანზიტით გასატანი საქონლის დეკლარირება; საქართველოდან ტრანზიტით გასატანი საქონლის დეკლარირება, იმ შემთხვევაში, როცა საქონლის მიმართ წინმსწრები საბაჟო დამუშავების ოპერაცია განხორციელდება სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის მეშვეობით.

გათვალისწინებულ შემთხვევაში სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია წარედგინება “საქართველოს საბაჟო საზღვარზე მილსადენითა და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებული საქონლის საბაჟო პროცედურების განხორციელების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე” ფინანსთა მინისტრის ბრძანების შესაბამისად, გათვალისწინებულ შემთხვევაში გაგზავნის საბაჟო ორგანოში გამოიწერება მოწმობა, ხოლო სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია წარედგინება სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში, გათვალისწინებულ შემთხვევაში სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია წარედგინება იმ საბაჟო ორგანოში, სადაც სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის მეშვეობით განხორციელდა წინმსწრები საბაჟო დამუშავების ოპერაცია და ამავე ორგანოში გამოიწერება მოწმობა. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი და ტრანზიტისათვის განკუთვნილი საქონელი, რომელიც გადაადგილდება საქართველოს ტერიტორიაზე მოწმობით, დეკლარანტის ან/და გადამზიდველის მოთხოვნით შეიძლება განთავსებულ იქნას საბაჟო საწყობში (დროებითი შენახვის საწყობში) საბაჟო საწყობის საბაჟო რეჟიმში ან დროებითი შენახვის პირობით კანონმდებლობით დადგენილი ვადით.

ტრანზიტისათვის განკუთვნილი საქონლის დროებითი დასაწყობებისას საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრამდე ან საბაჟო საწყობის მფლობელი ვალდებულია წარუდგინოს და მიღება-ჩაბარების აქტით გადასცეს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს „საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლის ქვეშ დროებითი შენახვის განაცხადი” და, შესაბამისად მის ხელთ არსებული, ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული, საბაჟო კონტროლისა ან/და საბაჟო ზედამხედველობის განხორციელებისათვის საჭირო დოკუმენტები. დროებითი დასაწყობების ვადის გაგრძელების შემთხვევაში დეკლარანტმა ან საბაჟო საწყობის მფლობელმა უნდა წარუდგინოს და მიღება-ჩაბარების აქტით გადასცეს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს შესაბამისი განაცხადი, რომელიც უნდა შეიცავდეს შესაბამისი კანონქვემდებარე აქტით დადგენილი ზოგადი დეკლარირების ფორმით ან საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობით გათვალისწინებულ მონაცემებს. საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირთან განაცხადის წარდგენამდე აკრძალულია სატრანსპორტო საშუალების გახსნა ან/და საქონლის გადმოტვირთვა. საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირთან წარდგენილი განაცხადის მიმართ საბაჟო გადაწყვეტილება მიიღება შესაბამისი ინსტრუქციით დადგენილი წესით. ტრანზიტისათვის განკუთვნილი საქონლის დროებითი დასაწყობების ადგილიდან დანიშნულების საბაჟოს მიმართულებით გადაადგილება განახლდება დროებითი დასაწყობების შესაბამისი ვადის ფარგლებში ახალი აღრიცხვის მოწმობის ტრანზიტისათვის განკუთვნილი საქონლის მიმართ, რომელიც წარედგინება დანიშნულების საბაჟო ორგანოს, ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები:

სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა გათვალისწინებულია და საქონლის ფაქტობრივი გატანა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ფარგლებს გარეთ;

საქონლის ფაქტობრივი გატანა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ფარგლებს გარეთ შესაბამისი მოწმობის საბაჟო კონტროლიდან მოხსნით (გარდა იმ შემთხვევისა, როცა სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს წარედგინება სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია);

საქონლის მოთავსება დროებითი შენახვის საწყობში ან დროებით დასაწყობებისათვის განკუთვნილი საქონლის შენახვის სხვა ადგილზე და დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ მისი ფაქტობრივი გატანა, საქონლისათვის სხვა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის შერჩევა;

საერთაშორისო კონვენციებით გათვალისწინებული დოკუმენტის წარდგენა საბაჟო დეკლარაციის ნაცვლად (TIR-კარნეტი) უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ უცხოეთში რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილების შემთხვევაში - მოქალაქის სამგზავრო დოკუმენტში (პასპორტში) ჩაკრული სტიკერისა და დასმული თარიღ-დამლის წარდგენა;

დანიშნულების საბაჟოში დროებითი შენახვის საწყობში საქონლის წარდგენისთანავე საბაჟო საწყობის მფლობელი აკეთებს სათანადო აღნიშვნას მოწმობის უკანა გვერდზე, თარიღის, დროისა და ხელმოწერის მითითებით . აღნიშნული ქმედება ითვლება საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენად.

გათვალისწინებული პროცედურის შემდეგ უფლებამოსილი საბაჟო მოხელის მიერ ხორციელდება მოწმობის კონტროლიდან მოხსნა საქონლის წარდგენიდან არაუგვიანეს 2 დღისა. საქონლის დანიშნულების ადგილზე წარდგენის დადასტურების მიზნით ხდება დამოწმება:

საბაჟო საწყობის მიერ-აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღნიშვნით (ბეჭედი, ხელმოწერა, თარიღი და დრო). დამოწმებული მოწმობის საბაჟო ორგანოსათვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება საბაჟო საწყობს, იმავე ან მე-2 სამუშაო დღის 12 სთ-მდე;

სარკინიგზო გადაზიდვების შემთხვევაში-რკინიგზის მიერ სარკინიგზო ზედნადებზე და აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღნიშვნით. დამოწმებული აღრიცხვის მოწმობისა და სარკინიგზო ზედნადების საბაჟო ორგანოსათვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება სარკინიგზო ზედნადებში მითითებულ ტვირთმიმღებს. აღნიშნული საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის თარიღი და დრო ჩაითვლება საბაჟო ორგანოში საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის დღედ. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანის დროს, მისი წარდგენა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე, რომელიც მდებარეობს არასასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე, ხორციელდება მოწმობის წარდგენით, რომელიც დადასტურდება მოწმობაში საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი პირის პირადნომრიანი ბეჭდით, სადაც მიეთითება აგრეთვე დამოწმების თარიღი და დრო. იმ შემთხვევაში, თუ ტრანზიტისათვის განკუთვნილი საქონელი, რომელიც გადაადგილდება საბაჟო გამშვები პუნქტიდან ან კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ადგილიდან და პირდაპირ წარედგინება საბაჟო

ორგანოს, მაშინ საქონლის წარდგენად ჩაითვლება მოწმობის წარდგენა საბაჟო ორგანოში, რომელიც დასტურდება საბაჟო მოხელის პირადნომრიანი ბეჭდით.

იმ შემთხვევაში, როცა სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში წარედგინება სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია, მოწმობა იხსნება კონტროლიდან სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის საფუძველზე, დეკლარაციის რეგისტრაციიდან არა უგვიანეს ერთი საათისა. დეკლარაციის წარდგენა ხდება საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ იმ საბაჟო ორგანოში, სადაც წარმოებს საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია დეკლარაციის წარდგენა ხდება კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაცია ხორციელდება დამუშავების საბაჟო ორგანოში საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

სატვირთო საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე დეკლარანტის მიერ ქვემოთჩამოთვლილი დოკუმენტებიდან წარდგენილი უნდა იქნეს საქონლისა და მისი გადაადგილების, სატრანსპორტო საშუალების სახეობის და კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა პირობებიდან გამომდინარე საჭირო დოკუმენტები: კონტრაქტი ან/და ინვოისი; წარმოშობის სერტიფიკატი; საბაჟო გარანტია (ან TIR-ის წიგნაკი). აქციზური საქონლის ბარათი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად. სატრანსპორტო ზედდებული; კონოსამენტი; მანიფესტი; TIR-კარნეტის დოკუმენტი; ერთჯერადი ან გენერალური მინდობილობა ან ხელშეკრულება; ნებართვები „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, რომელთა წარდგენა აუცილებელია სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში: ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის ტრანზიტის ნებართვა; შეზღუდულად ბრუნვადი მასალების წარმოების, ტრანსპორტირების ტრანზიტის ნებართვა. ბირთვული, რადიაციული ობიექტების, რადიაქტიური ნივთიერებების, რადიაქტიური ნარჩენების, მინერალების, რომლებისაგანაც პრაქტიკულად შესაძლებელია ბირთვული მასალების მიღება. ან ნოუ-ჰაუების ტრანზიტის ნებართვა. იარაღისა და საბრძოლო მასალის ტრანზიტის ნებართვა; უცხო ქვეყნის და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა, აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან პირთა ვიზიტის დროს მათ თანმხლებ პირთა მიერ იარაღისა და საბრძოლო მასალის საქართველოში შემოტანის ნებართვა; ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ტრანზიტის ნებართვა; ექსპორტიორი ქვეყნის მიერ გაცემული ფიტო ან/და ვეტ სერტიფიკატები.; საქონლის უსაფრთხოების, ფიტო-სანიტარული, ვეტერინარული, სანიტარული-ჰიგიენური სერტიფიკატი, ფუმიგაციისა და დეზინფექციის სერტიფიკატი; საქონლის სპეციფიკაცია; ექსპერტიზის საქონლის დათვალიერების, საქონლის სინჯის (ნიმუშის) აღების აქტი ჯარიმის გადახდის დოკუმენტი; საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი; ავტოსატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური პასპორტი; საქონლისა და/ან სატრანსპორტო საშუალების საბაჟო კონტროლის ქვეშ დროებითი შენახვის განაცხადი. კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა დოკუმენტები.

იმ შემთხვევაში, როდესაც ტრანზიტისათვის განკუთვნილი საქონელი რომელიც გადაადგილდება გაგზავნის საბაჟოდან, პირდაპირ წარედგინება დანიშნულების საბაჟო ორგანოს სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად, საქონლის წარდგენად ჩაითვლება მოწმობის წარდგენა საბაჟო ორგანოში,

რომელიც დასტურდება საბაჟო მოხელის პირადნომრიანი ბეჭდით, თარიღითა და დროით.

გათვალისწინებულ შემთხვევაში, როცა სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში წარედგინება სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია, მოწმობა იხსნება კონტროლიდან სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის საფუძველზე.

სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციისა და თანმხლები დოკუმენტების წარდგენის დანიშნულების საბაჟო ორგანოში წარდგენის შემდეგ კანონმდებ-ლობით დადგენილი წესით ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები:

- ა) სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაცია;
- ბ) სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის მონაცემების შეცვლა საბაჟო ორგანოს მიერ შესაბამისი მონაცემების უზუსტობის დადგენამდე;
- გ) სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციისა და თანმხლები დოკუმენტაციის შემოწმება.
- დ) სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის ბათილად ცნობა ან მიღება;
- ე) საიდენტიფიკაციო საშუალებების შემოწმება;
- ვ) საქონლის საბაჟო დათვალიერება (საქონელი საბაჟო მოხელის გადაწყვეტილებით დათვალიერდება სრულად, შერჩევით ან საერთოდ არ დათვალიერდება);
- ზ) ფიტო და/ან ვეტერინალური კონტროლი;
- თ) საჭიროების შემთხვევაში სინჯებისა და/ან ნიმუშების აღება დეკლარანტის ან საბაჟო ორგანოს მოთხოვნით;
- ი) გადაწყვეტილების მიღება უფლებამოსილი საბაჟო მოხელის მიერ საქონლის გაშვების ან არგაშვების შესახებ.

საქონლის არგაშვებაზე გადაწყვეტილების მიღების დროს დეკლარანტი ვალდებულია საქონელი განათავსოს დროებითი შენახვის საბაჟო საწყობში, ხოლო გაშვების შემთხვევაში საქონელი გადაეცემა დეკლარანტს საბაჟო ტერიტორიიდან განკარგვისათვის, რაც დასტურდება სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციაში შესაბამისი შტამპის დასმით: “გაშვება ნებადართულია”, სადაც მიეთითება აგრეთვე საბაჟო მოხელის ხელმოწერა, თარიღი და დრო.

საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილას შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების აღება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის დროს, პირი ვალდებულია:

დაუყონებლივ აცნობოს უახლოეს საბაჟო ორგანოს აღნიშნული გარემოებების, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ადგილმდებარეობისა და მდგომარეობის შესახებ და იმოქმედოს მისი მითითებების შესაბამისად;

მიიღოს ყველა აუცილებელი ზომა საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ხელშეუხებლობის უზრუნველსაყოფად;

უზრუნველყოს საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანა უახლოესი საბაჟო ორგანოს ტერიტორიაზე ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებულ ადგილზე;

აუცილებლობის შემთხვევაში შესაბამისი საბაჟო ორგანო ვალდებულია, განსაზღვროს საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების დანიშნულების

საბაჟო ორგანომდე ან საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა ადგილამდე მიტანის უზრუნველყოფის ღონისძიებები.

ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის შედეგად განადგურებულ საქონელზე დგება ოქმი და განადგურების შედეგად წარმოშობილ ნარჩენები და ჯართი გადაადგილდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად. გაწეულ ხარჯებს ანაზღაურებს საქონელსა და/ან სატრანსპორტო საშუალებაზე უფლებამოსილი შესაბამისი პირი.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს არასამუშაო დროს დაიშვება საქონლის შემომტანი პირის წერილობითი განცხადების საფუძველზე, მისივე ხარჯებით, საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით. საქართველოს საბაჟო საზღვარზე აქციზური საქონლის გადაადგილება უნდა განხორციელდეს მხოლოდ შემდეგი საბაჟო გამშვები პუნქტების მიმართულებით: „ყაზბეგი“; „წითელი ხიდი“; „სადახლო „გარდაბანი“; „სარფი“; „ვალე“; ფოთისა და ყულევის პორტები; „ბათუმის პორტი“; „თბილისის აეროპორტი“.

შეზღუდვა არ ვრცელდება განსაკუთრებული პირობების არსებობისას. განსაკუთრებულ პირობებად ითვლება:

სტიქიური უბედურება (მიწისძვრა, წყალდიდობა, მეწყერი, ზვავი, ხანძარი და სხვა) ან/და მათი შედეგების ლიკვიდაციის მიზნით სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილება; საგარეო ვაჭრობის შეზღუდვის ან/და საგანგებო/საომარი მდგომარეობის გამოცხადების ან/და მასობრივი არეულობის ან/და გაფიცვისას სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილების შეფერხება.

ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმისას იმ საბაჟო ორგანოს საიდანაც იწყება ტრანზიტის ოპერაცია, ეწოდება გაგზავნის საბაჟო ორგანო, ხოლო სადაც მთავრდება ოპერაცია – დანიშნულების საბაჟო ორგანო. რათქმაუნდა იგულისხმება ერთიდაიგივე ქვეყნის მაგ, საქართველოს საბაჟო ორგანოები. ტრანზიტის რეჟიმში მყოფ საქონელზე არ მოითხოვება საბაჟო გადასახდელები, განსაზღვრულ შემთხვევებში მოითხოვება საბაჟო გარანტიის წარდგენა. სხვადასხვა ქვეყანაში საქონლის ტრანზიტისას მოითხოვება ან საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა ან საქონლის თანმხლები დოკუმენტებისა. ამ უკანასკნელის წარდგენისას საბაჟო მოხელე აკეთებს აღნიშვნას საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმის შესაბამისად საქონლის გადატანა ხორციელდება:

TIR-ის (საერთაშორისო საგზაო გადაზიდვების) დოკუმენტის საფუძველზე; ფოსტით, საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტების საფუძველზე; სატრანსპორტო ზედდებულის, საჰაერო, სარკინიგზო და საზღვაო ტრანსპორტით გადაზიდვის შემთხვევაში, აგრეთვე სხვა დოკუმენტის საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება შემდგომი გადაზიდვისათვის ან/და შეიცავს საქონლის და სატრანსპორტო საშუალების იდენტიფიკაციისათვის საჭირო მონაცემებს სხვა დოკუმენტებით, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დადგენილ შემთხვევებში და დადგენილი ფორმით.

საქონლის ტრანზიტი შეიძლება განხორციელდეს ნებისმიერი მიმართულებითა და მარშრუტით, თუ უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოების მიერ სხვა რამ არ არის დადგენილი. საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში შეიძლება მოექცეს ის უცხოური საქონელი, რომლის ტრანზიტი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე არ არის აკრძალული. საქონელი, რომელიც გადაიტანება

საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმის შესაბამისად, უნდა დარჩეს უცვლელ მდგომარეობაში, გარდა იმ ცვლილებებისა, რომლებიც გამოწვეულია ბუნებრივი ცვლით, ტრანსპორტირებით ან შენახვის ნორმალური პირობებისათვის ბუნებრივი დანაკარგებით, და არ უნდა იქნეს გამოყენებული სხვა მიზნით, გარდა ტრანზიტისა. გაგზავნის საბაჟო ორგანოდ მიჩნეულია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ადგილი, საიდანაც იწყება სატრანზიტო გადაზიდვა, ხოლო დანიშნულების საბაჟო ორგანოდ – საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ადგილი, სადაც მთავრდება სატრანზიტო გადაზიდვა. საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. დეკლარანტი ორგანიზებას უწევს საქონლის სატრანზიტო გადაზიდვას გაგზავნის საბაჟო ორგანოდან დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე. დეკლარანტი ან/და საქონლის გადამზიდველი ვალდებულია:

დანიშნულების საბაჟო ორგანოში დადგენილ ვადაში და უცვლელ მდგომარეობაში წარადგინოს საქონელი საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალებების დაუზიანებლად და თანმხლები დოკუმენტები;

წარადგინოს გარანტიები საქონელთან დაკავშირებით წარმოსაშობი საბაჟო ვალდებულების დაფარვის უზრუნველყოფის მიზნით;

შეასრულოს საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებები.

საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადამზიდველი ან სხვა პირი, რომელსაც საქონელი გადაეცა საბაჟო ორგანოსაგან შეთანხმებით, ვალდებულია, დანიშნულების საბაჟო ორგანოში დადგენილ ვადაში და უცვლელ მდგომარეობაში წარადგინოს საქონელი თანმხლები დოკუმენტებით და საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალებების დაუზიანებლად.

გარანტიის წარდგენა. სატრანზიტო გადაზიდვებთან დაკავშირებული საბაჟო ვალდებულების დაფარვის უზრუნველყოფის მიზნით, დეკლარანტი ან/და საქონლის გადამზიდველი ვალდებულია, გაგზავნის საბაჟო ორგანოს წარუდგინოს გარანტია, რომლის ოდენობა განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. გარანტია შეიძლება იყოს:

ინდივიდუალური, ცალკეული სატრანზიტო გადაზიდვისათვის;

საერთო, რამდენიმე სატრანზიტო გადაზიდვისათვის.

საბაჟო ვალდებულების დაფარვის უზრუნველსაყოფად გარანტიის წარდგენა სავალდებულო არ არის, თუ საქონელი გადაადგილდება:

საჰაერო ან საზღვაო ტრანსპორტით; მილსადენით ან ელექტროგადამცემი ხაზებით; სარკინიგზო ტრანსპორტით.

გარანტიის წარდგენისაგან განთავისუფლების სხვა შემთხვევები, კანონმდებლობით გათვალისწინებულის გარდა, განისაზღვრება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმის შეწყვეტა

გაგზავნის საბაჟო ორგანოდან ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონელი და ყველა აუცილებელი დოკუმენტი დანიშნულების საბაჟო ორგანოს უნდა წარედგინოს გაგზავნის საბაჟო ორგანოს მიერ სატრანსპორტო საშუალების

ტექნიკური მახასიათებლების, განსაზღვრული საბაჟო მარშრუტისა და გადაზიდვის სხვა პირობების გათვალისწინებით დადგენილ ვადაში, მაგრამ არა უმეტეს 10 დღისა.

სატრანზიტო გადაზიდვა დასრულებულად ჩაითვლება, თუ გაგზავნისა და დანიშნულების საბაჟო ორგანოებში არსებული მონაცემების შედარებით საბაჟო ორგანო დარწმუნდება, რომ სატრანზიტო გადაზიდვა განხორციელდა საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დაცვით. საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმის გამოყენება შეწყდება, თუ საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონელი გადაკვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს ან საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის მიმართ განისაზღვრება ახალი საბაჟო დამუშავების ოპერაცია. თუ წარმოდგენილი არ იქნება მტკიცებულებები საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმის შეწყვეტის შესახებ, საბაჟო ორგანო ატარებს სათანადო ღონისძიებებს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დაცვის მიზნით.

საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში ტვირთი შეიძლება გაიხსნას, მოხდეს მისი დათვალიერება, ნიმუშების და სინჯების აღება და დალუქვა საბაჟო კანონმდებლობის სრული დაცვით. ამასთან, ყველა აღნიშნული პროცედურა ხორციელდება ტვირთის მფლობელის ან მისი წარმომადგენლის (პასუხისმგებელი პირის თანდასწრებით.) ტვირთის და დოკუმენტების სათანადო შემოწმების შემდეგ, ტვირთის სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში წარდგენიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა, მოხდება “საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობის” გამოწერა. აღრიცხვის მოწმობა არ გამოიწერება უცხო ქვეყნის მოქალაქის მიერ უცხოეთში დარეგისტრირებული სატვირთო და მსუბუქი ავტომობილების ტვირთის გარეშე გადაადგილების შემთხვევაში. აღრიცხვის მოწმობა მიყვება ტვირთს დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე, სადაც მთავრდება სატრანზიტო გადაზიდვა; აღრიცხვის მოწმობაში მითითებულია ტვირთის ყველა ძირითადი მახასიათებელი, დანიშნულების ადგილი და საბაჟო, განსაზღვრულია ტვირთის დანიშნულების ადგილზე გამოცხადების ვადა;

გაგზავნის საბაჟო ორგანო ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში გადაადგილებული ტვირთის დანიშნულების საბაჟო ორგანოში წარდგენის ვადას განსაზღვრავს სატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური მახასიათებლების, ტვირთის სპეციფიკის და მარშრუტის მიხედვით, მაგრამ ეს ვადა არ აღემატება 10 დღეს. თუ ტრანზიტული გადაზიდვისას ადგილი აქვს გაუთვალისწინებელ შემთხვევას (ავარია ან სტიქიური მოვლენა), რამაც შეიძლება დააზიანოს ტვირთი ან გავლენა იქონიოს მის გადაადგილებაზე, პასუხისმგებელმა პირმა დაუყოვნებლივ უნდა შეატყობინოს საბაჟო ორგანოს და იმოქმედოს მისი მითითებების შესაბამისად; საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ტრანზიტი შეიძლება განხორციელდეს ნებისმიერი მიმართულებით და ნებისმიერი მარშრუტით, გარდა ზოგიერთი პროდუქციის ტრანზიტისა. მაგალითად: თამბაქოს ნაწარმის, ნავთობის დისტილატებისა და ალკოჰოლიანი სასმელების გადაადგილება დაშვებულია მხოლოდ შემდეგი სასაზღვრო საბაჟო ორგანოების გავლით: თბილისის აეროპორტი, ბათუმის, ფოთისა და ყულევის პორტები, წითელი ხიდი, სადახლო, გარდაბანი, ყაზბეგი, ვალე, სარფი. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ჯართის შემოტანა და ამ ტერიტორიიდან გატანა შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ

სარკინიგზო და საზღვაო ტრანსპორტით, შესაბამისი სასაზღვრო საბაჟო ორგანოების განთავსების ადგილებში;

სანიტარულ-საკარანტინო, სახელმწიფო ვეტერინარულ და ფიტოსანიტარიულ სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ნებართვებისა და სერტიფიკატების საფუძველზე შემოტანა ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანა არ შეიძლება განხორციელდეს სასაზღვრო-საბაჟო ორგანოების „ახკერპი“-ს, „მტკვარი“-ს, „სამთაწყარო“-სგავლით;

აკრძალულია საქართველოს ტერიტორიაზე სპეციალურ კონტროლს დაქვემდებარებული ნარკოტიკული საშუალებების და ფსიქოტროპიული ნივთიერებების ტრანზიტი. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში შემოტანილი საქონელი შეიძლება განთავსდეს დროებითი შენახვის საბაჟო საწყობში ან მოექცეს საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში; საბაჟო ორგანოს ტრანზიტის სატვირთო საბაჟო დეკლარაცია წარედგინება იმ შემთხვევაში, როდესაც ცხდდება: მილსადენი და ელექტროგადამცემი ხაზებით ტრანზიტით გადაადგილებული საქონლის დეკლარირება; საზღვაო ტრანსპორტით საქართველოდან ტრანზიტით გასატანი საქონლის დეკლარირება (თუ საქონელი მოთავსებული არ არის კონტეინერებში და სატრანსპორტოსაშუალებებში); საქართველოდან ტრანზიტით გასატანი საქონლის დეკლარირება, როდესაც საქონლის მოქცეული იყო წინმსწრები საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ქვეშ სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის მეშვეობით. საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში გადაადგილება დასრულდება, როდესაც: საქონელი გადაკვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს; საქონლის მიმართ განისაზღვრება სხვა საბაჟო დამუშავების ოპერაცია; დანიშნულების საბაჟოში დროებითი შენახვის საწყობში საქონლის წარდგენისთანავე საბაჟო საწყობის მფლობელი აკეთებს სათანადო აღნიშვნას მოწმობის უკანა გვერდზე, თარიღის, დროისა და ხელმოწერის მითითებით. აღნიშნული ქმედება ითვლება საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენად;

გათვალისწინებული პროცედურის შემდეგ უფლებამოსილი საბაჟო მოხელის მიერ ხორციელდება მოწმობის კონტროლიდან მოხსნა საქონლის წარდგენიდან არაუგვიანეს 2 დღისა. საქონლის დანიშნულების ადგილზე წარდგენის დადასტურების მიზნით ხდება დამოწმება;

საბაჟო საწყობის მიერ-აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღვნიშვნით (ბეჭედი, ხელმოწერა, თარიღი და დრო). დამოწმებული მოწმობის საბაჟო ორგანოსათვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება საბაჟო საწყობს, იმავე ან მე-2 სამუშაო დღის 12 საათამდე;

აღნიშნული საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის თარიღი და დრო ჩაითვლება საბაჟო ორგანოში საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის დღედ. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანის დროს, მისი წარდგენა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე (საბაჟო ორგანოში), რომელიც მდებარეობს არასასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე, ხორციელდება მოწმობის წარდგენით, რომელიც დადასტურდება მოწმობაში საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი პირის პირადნომრიანი ბეჭდით, სადაც მიეთითება აგრეთვე დამოწმების თარიღი და

დრო. იმ შემთხვევაში, თუ ტრანზიტისათვის განკუთვნილი საქონელი, რომელიც გადაადგილდება საბაჟო გამშვები პუნქტიდან ან კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ადგილიდან და პირდაპირ წარედგინება საბაჟო ორგანოს (დროებითი შენახვის საბაჟო საწყობში წარდგენის გარეშე), მაშინ საქონლის წარდგენად ჩაითვლება მოწმობის წარდგენა საბაჟო ორგანოში, რომელიც დასტურდება საბაჟო მოხელის პირადნომრიანი ბეჭდით, თარიღითა და დროით.

იმ შემთხვევაში, როცა სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში წარედგინება სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია, მოწმობა იხსნება კონტროლიდან სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის საფუძველზე, ამ დეკლარაციის რეგისტრაციიდან არა უგვიანეს ერთი საათისა. დეკლარაციის წარდგენა ხდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ იმ საბაჟო ორგანოში, სადაც წარმოებს საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია დეკლარაციის წარდგენა ხდება ამ ინსტრუქციის გათვალისწინებულ შემთხვევებში. დეკლარაციას ავსებს დეკლარანტი.

სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაცია ხორციელდება დამუშავების საბაჟო ორგანოში საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად. დეკლარანტის მიერ სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის შევსება ხორციელდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

სატვირთო საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე დეკლარანტის მიერ ქვემოთჩამოთვლილი დოკუმენტებიდან წარდგენილი უნდა იქნეს საქონლისა და მისი გადაადგილების, სატრანსპორტო საშუალების სახეობის და კანონმდებლობით განსაზღვრული სხვა პირობებიდან გამომდინარე საჭირო დოკუმენტები: კონტრაქტი ან/და ინვოისი; წარმოშობის სერტიფიკატი; საბაჟო გარანტია (ან TIR-ის წიგნაკი). აქციზური საქონლის ბარათი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად. სატრანსპორტო ზედდებული; კონოსამენტი; მანიფესტი; TIR-კარნეტის დოკუმენტი; ერთჯერადი ან გენერალური მინდობილობა ან ხელშეკრულება; ნებართვები „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, რომელთა წარდგენა აუცილებელია სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში: ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის ტრანზიტის ნებართვა. შეზღუდულად ბრუნვადი მასალების წარმოების, ტრანსპორტირების ტრანზიტის ნებართვა. ბირთვული, რადიაციული ობიექტების, ბირთვული მასალების, რადიოაქტიური ნივთიერებების, რადიოაქტიური ნარჩენების, მინერალების (წიაღისეულის), რომლებსაგანაც პრაქტიკულად შესაძლებელია ბირთვული მასალების მიღება. ან ნოუ-ჰაუების ტრანზიტის ნებართვა. იარაღისა და საბრძოლო მასალის ტრანზიტის ნებართვა. უცხო ქვეყნის და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა, აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან პირთა ვიზიტის დროს მათ თანმხლებ პირთა მიერ იარაღისა და საბრძოლო მასალის საქართველოში შემოტანის ნებართვა. ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ტრანზიტის ნებართვა ექსპორტიორი ქვეყნის მიერ გაცემული ფიტო ან/და ვეტ სერტიფიკატები.; საქონლის უსაფრთხოების, ფიტო-სანიტარული, ვეტერინარული, სანიტარული-ჰიგიენური სერტიფიკატი, ფუმიგაციისა და დეზინფექციის სერტიფიკატი; საქონლის სპეციფიკაცია; ექსპერტიზის საქონლის დათვალიერების, საქონლის სინჯის (ნიმუშის) აღების აქტი (ოქმი); ჯარიმის გადახდის დოკუმენტი; საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი;

ავტოსატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური პასპორტი; საქონლისა და/ან სატრანსპორტო საშუალების საბაჟო კონტროლის ქვეშ დროებითი შენახვის განაცხადი; კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა დოკუმენტები.

იმ შემთხვევაში, როდესაც ტრანზიტისათვის განკუთვნილი საქონელი რომელიც გადაადგილდება გაგზავნის საბაჟოდან, პირდაპირ წარედგინება დანიშნულების საბაჟო ორგანოს სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად, საქონლის წარდგენად ჩაითვლება მოწმობის წარდგენა საბაჟო ორგანოში, რომელიც დასტურდება საბაჟო მოხელის პირადნომრიანი ბეჭდით, თარიღითა და დროით.

კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, როცა სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში წარედგინება სატვირთო-საბაჟო დეკლარაცია, მოწმობა იხსნება კონტროლიდან სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის საფუძველზე. სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციისა და თანმხლები დოკუმენტების წარდგენის დანიშნულების საბაჟო ორგანოში წარდგენის შემდეგ კანონმდებლობით დადგენილი წესით ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები: სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაცია; სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის მონაცემების შეცვლა საბაჟო ორგანოს მიერ შესაბამისი მონაცემების უზუსტობის დადგენამდე; სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციისა და თანმხლები დოკუმენტაციის შემოწმება; სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის ბათილად ცნობა ან მიღება; საიდენტიფიკაციო საშუალებების (მათ შორის საბაჟო საზღვარზე დადებული საიდენტიფიკაციო საშუალებების) შემოწმება; საქონლის საბაჟო დათვალიერება (საქონელი საბაჟო მოხელის გადაწყვეტილებით დათვალიერდება სრულად და/ან შერჩევით და/ან საერთოდ არ დათვალიერდება); ფიტო და/ან ვეტერინალური კონტროლი; საჭიროების შემთხვევაში სინჯებისა და/ან ნიმუშების აღება დეკლარანტის ან საბაჟო ორგანოს მოთხოვნით; გადაწყვეტილების მიღება უფლებამოსილი საბაჟო მოხელის მიერ საქონლის გაშვების ან არგაშვების შესახებ.

საქონლის არგაშვებაზე გადაწყვეტილების მიღების დროს დეკლარანტი ვალდებულია საქონელი განათავსოს დროებითი შენახვის საბაჟო საწყობში, ხოლო გაშვების შემთხვევაში საქონელი გადაეცემა დეკლარანტს საბაჟო ტერიტორიიდან განკარგვისათვის, რაც დასტურდება სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციაში შესაბამისი შტამპის დასმით: “გაშვება ნებადართულია”, სადაც მიეთითება აგრეთვე საბაჟო მოხელის ხელმოწერა, თარიღი.

საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილას შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების აღება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს არასამუშაო დროს დაიშვება საქონლის შემომტანი პირის წერილობითი განცხადების საფუძველზე, მისივე ხარჯებით, საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით.

საქართველოს საბაჟო საზღვარზე აქციზური საქონლის გადაადგილება უნდა განხორციელდეს მხოლოდ შემდეგი საბაჟო გამშვები პუნქტების მიმართულებით:

„ყაზბეგი,“წითელი ხიდი,“სადახლო,“გარდაბანი“; „სარფი“; „ვალე“ ფოთისა და ყულევის პორტები „ბათუმის პორტი“ „თბილისის აეროპორტი“.

გათვალისწინებული შეზღუდვა არ ვრცელდება განსაკუთრებული პირობების არსებობისას. განსაკუთრებულ პირობებად ითვლება: სტიქიური

უბედურება (მიწისძვრა, წყალდიდობა, მეწყერი, ზვავი, ხანძარი და სხვა) ან/და მათი შედეგების ლიკვიდაციის მიზნით სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილება; საგარეო ვაჭრობის შეზღუდვის ან/და საგანგებო/საომარი მდგომარეობის გამოცხადების ან/და მასობრივი არეულობის ან/და გაფიცვისას სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილების შეფერხება;

საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმი

საბაჟო საწყობი არის საბაჟო რეჟიმი, რომლის დროსაც შემოტანილი უცხოური საქონელი ინახება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ განსაზღვრული წესით მოწყობილ შენობა-ნაგებობებში საბაჟო გადასახდელების გადახდის გარეშე.

საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმი საშუალებას იძლევა, საბაჟო საწყობში შენახვის მიზნით მოთავსდეს:

უცხოური საქონელი იმპორტის გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლებისა) გადახდისა და არასატარიფო ღონისძიებების განხორციელების (გარდა საბაჟო ორგანოში წარსადგენი, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ლიცენზიებისა და ნებართვებისა, რომელთა ნუსხა განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით) გარეშე;

საქართველოს საქონელი, თუ საბაჟო საწყობში მისი შენახვის მიზანია მისი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ გატანა.

საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონელი შესაძლებელია შენახულ იქნეს საბაჟო საწყობის გარეთ სხვა ადგილას. საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესები განისაზღვრება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო საწყობი არის საბაჟო კონტროლის ზონა, სადაც საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი წესების შესაბამისად შეიძლება მოთავსდეს საქონელი და რომლის საქმიანობისათვის სავალდებულოა შესაბამისი ორგანოს მიერ გაცემული საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვა.

საბაჟო საწყობი შეიძლება იყოს ღია ან დახურული. საბაჟო საწყობი:

ღიაა, სადაც შესაძლებელია ნებისმიერი პირის საქონლის შენახვა, რომელიც მოქცეულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში; საქონლის დროებით შენახვა, რომლის მიმართაც განსაზღვრულია ან არ არის განსაზღვრული საბაჟო დამუშავების ოპერაცია; იმ საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების დროებით გაჩერება, რომელიც იმყოფება საბაჟო კონტროლის ქვეშ;

დახურულია, სადაც შესაძლებელია მხოლოდ საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვის მფლობელის ან მხოლოდ ერთი პირის: საქონლის შენახვა, რომელიც მოქცეულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში; საქონლის დროებით შენახვა, რომლის მიმართაც განსაზღვრულია ან არ არის განსაზღვრული საბაჟო დამუშავების ოპერაცია;

იმ საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების დროებით გაჩერება, რომელიც იმყოფება საბაჟო კონტროლის ქვეშ.

საბაჟო საწყობის მფლობელი შეიძლება იყოს საქართველოს საწარმო, მუდმივი დაწესებულება ან ინდივიდუალური საწარმო ან/და შემოსავლების სამსახური.

მომთავსებელი არის პირი, რომელიც საქონელს ინახავს საბაჟო საწყობში და რომელსაც დაეკისრა შესაბამისი ვალდებულებები, ან რომელსაც გადაეცა შესაბამისი დეკლარირების განმახორციელებელი პირის უფლებები და ვალდებულებები.

საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვას გასცემს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური. თუ შემოსავლების სამსახური თვითონ არის საბაჟო საწყობის მფლობელი, საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვა საჭირო არ არის. საბაჟო საწყობისათვის გათვალისწინებულ, ტერიტორიულად განცალკევებულ თითოეულ შენობაზე ან/და ტერიტორიულად განცალკევებულ თითოეულ ღია მოედანზე გაიცემა ცალკე ნებართვა.

„ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვას 3 წლის ვადით გასცემს შემოსავლების სამსახური. საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვის მისაღებად, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი პირობების გარდა, საჭიროა: ა) საბაჟო საწყობი აკმაყოფილებდეს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს. საბაჟო საწყობის ტექნიკური და უსაფრთხოების მოთხოვნები განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით;

ნებართვის მაძიებელმა წარადგინოს საბაჟო საწყობისათვის განკუთვნილი მიწის ნაკვეთისა და შენობა-ნაგებობის საკუთრების დამადასტურებელი ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან ან არანაკლებ ნებართვის მოქმედების ვადით დადებული სარგებლობის ექსკლუზიური უფლების (იჯარა, ქირავნობა, უზუფრუქტი და სხვ.) დამადასტურებელი დოკუმენტი და ხელშეკრულების მხარის საკუთრების დამადასტურებელი ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან;

ნებართვის მაძიებელმა უნდა წარადგინოს საბაჟო გარანტია, რომლის ოდენობა განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით;

ნებართვის მაძიებელს არ ჰქონდეს საგადასახადო ან/და საბაჟო დავალიანება. აკრძალულია კანონით გათვალისწინებული ნებართვის სხვა პირისათვის გადაცემა, მათ შორის: ნებართვის მფლობელის საწარმოს სხვა საწარმოსთან შერწყმისას ან სხვა საწარმოსთან გაერთიანებისას; ნებართვის მფლობელის საწარმოს გაყოფისას; თუ ნებართვის მფლობელის საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემებში ხორციელდება ისეთი ცვლილება, რომელიც დაკავშირებულია ნებართვის მფლობელის საწარმოს სრული საფირმო სახელწოდების შეცვლასთან, ნებართვის მფლობელი ვალდებულია საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილების განხორციელებიდან 7 დღის განმავლობაში წარადგინოს შემოსავლების სამსახურში საბაჟო გარანტია, რომელშიც „პრინციპალის“ გრაფაში მიეთითება ნებართვის მფლობელის საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემებში განხორციელებული ცვლილების შესაბამისად სრული საფირმო სახელწოდება. წარდგენილი საბაჟო გარანტიის ვადა უნდა იყოს არანაკლებ ნებართვის მოქმედების დარჩენილი ვადისა.

საბაჟო საწყობის მფლობელი ვალდებულია: არ დაუშვას საბაჟო საწყობში შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადაადგილება საბაჟო ორგანოსთან შეუთანხმებლად; გაატაროს ის ღონისძიებები, რომლებიც გათვალისწინებულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმის

მარეგულირებელი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით;

აწარმოოს საბაჟო საწყობში შენახული საქონლის აღრიცხვა და განახორციელოს ყოველკვარტალური ანგარიშგება, რისთვისაც კვარტალის დასრულებიდან 15 დღის ვადაში საბაჟო ორგანოს წარუდგენს ანგარიშს აღნიშნულ პერიოდში საბაჟო საწყობში წარმოებული ყველა ოპერაციის თაობაზე;

უზრუნველყოს საქონლის დაცვა და ხელი შეუწყოს საბაჟო კონტროლის განხორციელებას, რისთვისაც საბაჟო ორგანოს საბაჟო საწყობში უსასყიდლოდ უნდა გამოუყოს საბაჟო კონტროლისა და საბაჟო პროცედურებისათვის აუცილებელი სათავსი, მოწყობილობები და კავშირგაბმულობის საშუალებები; განახორციელოს საბაჟო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფა საბაჟო საწყობის საქმიანობის მთელი ვადის განმავლობაში;

გადაიხადოს საბაჟო გადასახდელები. საბაჟო ორგანოსთან შეუთანხმებლად საბაჟო საწყობიდან საქონლის გატანის ან საქონლის დაკარგვის შემთხვევაში საბაჟო გადასახდელების გადახდის ვალდებულება ეკისრება საბაჟო საწყობის მფლობელს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საქონლის განადგურება ან დანაკლისი გამოწვეულია ავარიისა და დაუძლეველი ძალის მოქმედებით ან შენახვის ნორმალური პირობებისათვის ბუნებრივი დანაკარგებით.

მომთავსებელი ვალდებულია შეასრულოს საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევასთან დაკავშირებული ვალდებულებები. ურთიერთობა საბაჟო საწყობის მფლობელსა და მომთავსებელს შორის რეგულირდება ხელშეკრულებით.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვისას საბაჟო ორგანოსა და მომთავსებელს შორის წარმოშობილი ურთიერთობები, მათი უფლება-მოვალეობები და პასუხისმგებლობა რეგულირდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსითა და საბაჟო კოდექსით.

საბაჟო საწყობის მფლობელმა საბაჟო საწყობში საქონლის მიტანის მომენტიდან უნდა აწარმოოს საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის აღრიცხვა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული ფორმით.

საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საბაჟო ორგანომ შესაძლებელია გასცეს თანხმობა:

საქართველოს საქონლის საბაჟო საწყობში შენახვაზე,

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული უცხოური საქონლის საბაჟო საწყობში გადამუშავებაზე ამ რეჟიმით განსაზღვრული პირობებისა და იმ სპეციალური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ასეთი შემთხვევებისათვის გათვალისწინებულია საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით.

საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის შენახვის ვადა არ არის შეზღუდული,

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ შემთხვევებში საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, მომთავსებელს განუსაზღვროს ვადა, რომლის განმავლობაშიც მან უნდა შეარჩიოს საქონლის საბაჟო დამუშავების ახალი ოპერაცია. ეს ვადა აითვლება საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში

საქონლის მოქცევის დღიდან. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შეუძლია საქართველოს საქონლის ცალკეული სახეობის საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში შენახვისათვის განსაზღვროს კონკრეტული ვადები.

საქონლის შენახვის ვადა საბაჟო დეკლარაციაში მიეთითება მომთავსებლის მიერ. თუ დეკლარაციაში მითითებულია შენახვის ვადა, მისი გაგრძელება მოხდება საქონლის ხელახალი დეკლარირებით.

საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის მიმართ დასაშვები ქმედებების ნუსხა და განხორციელების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო საწყობში შენახულ საქონელზე, გარდა საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადამუშავების შედეგად მიღებული გადამუშავების პროდუქტისა, ნაშთებისა ან/და ნარჩენებისა, დასაშვებია საკუთრების უფლების გადაცემა.

განსაკუთრებულ შემთხვევებში და საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით შესაძლებელია, საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონელი დროებით გატანილ იქნეს საბაჟო საწყობიდან ან/და გადატანილ იქნეს სხვა საბაჟო საწყობში.

საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის საბაჟო საწყობიდან დროებითი გატანისა და სხვა საბაჟო საწყობში გადატანის პირობები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის ვადის გასვლამდე დადგენილი მოთხოვნების დაცვით შეირჩევა საქონლის მიმართ განსახორციელებელი საბაჟო დამუშავების ოპერაცია.

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის საქართველოს ტერიტორიაზე ყოფნის ვადის გაანგარიშებისას არ ჩაითვლება დროის ის მონაკვეთი, რომლის განმავლობაშიც ეს საქონელი იმყოფებოდა საბაჟო საწყობში.

აკრძალულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში იმ საქონლის მოქცევა, რომლის შემოტანა საქართველოს ტერიტორიაზე აკრძალულია. აღნიშნული აკრძალული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანის დროს, იგი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გატანილი და/ან დაუყოვნებლივ გატანის შეუძლებლობის შემთხვევაში მოთავსდეს დროებითი შენახვის საწყობში.

აღნიშნული საქონლის უკან დაბრუნების დროს წარმოდგენილ დოკუმენტებზე (სატრანსპორტო ზედდებული ან ინვოისი ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა საბაჟო დოკუმენტი) საბაჟო ორგანო აკეთებს აღნიშვნას „დაბრუნებულია საქონელი“, მიეთითება თარიღი და დასტურდება პირადნომრიანი ბეჭდით. აღნიშნულ საქონელზე გამოიწერება „საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების აღრიცხვის მოწმობა“.

სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს საქონლის წარდგენიდან 2 დღის შემდეგ დაუყოვნებლივ დააბრუნოს საქონელი, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტები არ მოიცავს ზოგადი დეკლარირებისათვის საჭირო მონაცემებს და არ არის წარმოდგენილი ლიცენზიები, ნებართვები და სერტიფიკატები. აღნიშნული

საქონლის დაბრუნება ხორციელდება კანონმდებლობის შესაბამისად. საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმისათვის განკუთვნილი საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანის დროს დადგენილი წესის შესაბამისად ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები: საქონლის წარდგენა; ზოგადი დეკლარირება; მოწმობის გამოწერა.

საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით, ზოგადი დეკლარირების შემდეგ, სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების აღება და საიდენტიფიკაციო ნიშნების დადება.

საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენა ხდება სახმელეთო სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო კონტროლის ზონაში ფაქტობრივი განთავსებით, საერთაშორისო ნაოსნობისათვის გახსნილ საზღვაო პორტებში და საერთაშორისო აეროპორტებში გახსნილ სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში – გემის ან თვითმფრინავის კაპიტნის ან უფლებამოსილი პირის მიერ სატვირთო მანიფესტის საბაჟო ორგანოსთვის წარდგენით, საავტომობილო ტრანსპორტით საქართველოს საბაჟო საზღვრის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ ადგილზე (სასაზღვრო გამტარი პუნქტის გარდა) გადმოკვეთის შემთხვევაში – სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ საბაჟო კონტროლის ზონაში (საბაჟო ორგანო, საბაჟო საწყობი, დროებითი შენახვის საწყობი, საბაჟო კონტროლის სხვა ზონა ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებული სხვა ნებისმიერი ადგილი) ფაქტობრივი განთავსებით. ზოგადი დეკლარირება უნდა განხორციელდეს საქონლის სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების დასრულებიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა.

ზოგადი დეკლარირების მიზნით სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში წარდგენილ უნდა იქნას: სატრანსპორტო დოკუმენტი; საავტომობილო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – სატრანსპორტო ზედდებული ან TIR-კარნეტის დოკუმენტი, ხოლო ასეთი დოკუმენტის არარსებობის შემთხვევაში ავტოსატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური პასპორტის ასლი; საზღვაო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – კონოსამენტი ან საზღვაო ზედნადები; საჰაერო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – სატვირთო ზედნადები;

სარკინიგზო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს – სარკინიგზო ზედნადები; საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულება ან ანგარიშ-ფაქტურა ან სხვა საანგარიშსწორებო დოკუმენტი. გათვალისწინებული დოკუმენტების არარსებობისას საქონელი ექვემდებარება სავალდებულო დათვალიერებას ან/და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებას და შესაბამისი აქტის შედგენას. კანონით გათვალისწინებულ დოკუმენტებზე დამატებით წარედგინება: თუ საქონლის იმპორტი ექვემდებარება ნებართვას ან/და სერტიფიცირებას ან/და სხვა არასატარიფო ღონისძიებებს – ქვემოთ ჩამოთვლილიდან შესაბამისი დოკუმენტი: ნებართვა: ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტზე; ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის იმპორტზე; ბირთვული, რადიაციული ობიექტების, ბირთვული მასალების, რადიოაქტიური ნივთიერებების, რადიოაქტიური ნარჩენების, მინერალების, რომლებიც განა

პრაქტიკულად შესაძლებელია ბირთვული მასალების მიღება, ყველაფრის, რაც დამზადებულია ბირთვული მასალისაგან ან რადიოაქტიური ნივთიერებებისაგან ან შეიცავს მათ, როგორც შემადგენელ ნაწილს, აგრეთვე ბირთვული ტექნოლოგიების, ან ნოუ-ჰაუების იმპორტზე; „გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორისა და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ“ კონვენციის (CITES) დანართებში შეტანილი სახეობების, მათი ნაწილებისა და დერივატების იმპორტზე; იარაღისა და საბრძოლო მასალის იმპორტზე; სამხედრო-საბრძოლო იარაღის იმპორტზე;

თუ საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ადგილი ჰქონდა საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტს საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი ან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

საქონლის დანიშნულების ადგილზე (არასაბაჟო ორგანო) წარდგენის დადასტურების მიზნით ხდება დამოწმება:

საბაჟო საწყობის (დროებითი შენახვის საწყობის) მიერ – აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღნიშვნით (ბეჭედი, ხელმოწერა, თარიღი და დრო). დამოწმებული მოწმობის საბაჟო ორგანოსათვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება საბაჟო საწყობს, იმავე ან მეორე სამუშაო დღის 12 საათამდე;

სარკინიგზო გადაზიდვების შემთხვევაში-რკინიგზის მიერ სარკინიგზო ზედნადებზე და აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღნიშვნით (შტამპი, ხელმოწერა, თარიღი და დრო). დამოწმებული აღრიცხვის მოწმობისა და სარკინიგზო ზედნადების საბაჟო ორგანოსათვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება სარკინიგზო ზედნადებში მითითებულ ტვირთმომღებს.

აღნიშნული საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის თარიღი და დრო ჩაითვლება საბაჟო ორგანოში საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის დღედ.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანის დროს, მისი წარდგენა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე, რომელიც მდებარეობს არასასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე, ხორციელდება მოწმობის წარდგენით, რომელიც დადასტურდება მოწმობაში საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი პირის პირადნომრიანი ბეჭდით, სადაც მიეთითება აგრეთვე დამოწმების თარიღი და დრო. იმ შემთხვევაში, თუ საბაჟო საწყობის რეჟიმისათვის განკუთვნილი საქონელი, რომელიც გადაადგილდება საბაჟო გამშვები პუნქტიდან ან კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ადგილიდან და პირდაპირ წარედგინება საბაჟო ორგანოს, მაშინ საქონლის წარდგენად ჩაითვლება მოწმობის წარდგენა საბაჟო ორგანოში, რომელიც დასტურდება საბაჟო მოხელის პირადნომრიანი ბეჭდით, თარიღითა და დროით. აღრიცხვის მოწმობა იხსნება კონტროლიდან სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის საფუძველზე სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციიდან არაუგვიანეს ერთი საათისა. უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების წარდგენა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის

ადგილზე ხორციელდება მოქალაქის სამგზავრო დოკუმენტის სტიკერიანი ფურცლის ნოტარიულად დამოწმებული ასლის წარდგენით.

დეკლარაციის წარდგენა ხდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ იმ საბაჟო ორგანოში, სადაც წარმოებს საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია.

გათვალისწინებულ დოკუმენტებთან ერთად, დეკლარაციას თან ერთვის: თუ დეკლარირება ხორციელდება წარმომადგენლის მეშვეობით - წარმომადგენლობის დამადასტურებელი დოკუმენტი; თუ საქონლის იმპორტი ექვემდებარება ლიცენზირებას ან/და ნებართვას ან/და სერტიფიცირებას ან/და სხვა არასატარიფო ღონისძიებებს - ქვემოთ ჩამოთვლილიდან შესაბამისი დოკუმენტი: დაკვირვების ელექტრონული საშუალებების იმპორტის ლიცენზია; სხვადასხვა ნებართვები; თუ დეკლარირებული საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ადგილი ჰქონდა საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტს - საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი ან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი; საბაჟო მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი; წინმსწრები საბაჟო დოკუმენტი: საბაჟო-სატვირთო დეკლარაცია აღრიცხვის მოწმობა”, დროებითი შენახვის განაცხადი.

საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონელი შესაძლებელია შენახულ იქნეს საბაჟო საწყობის გარეთ სხვა ადგილას: როცა არ არსებობს საქონლის შენახვისთვის აუცილებელი, განსაკუთრებული პირობები-შესატყვისი საბაჟო საწყობი და საქონლის მიმღების მიერ საბაჟო ორგანოში წარდგენილია საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) რეჟიმის შესაბამისად გადასახდელი საბაჟო გადასახდელების ექვივალენტური თანხის ოდენობის საბაჟო გარანტია; საქონლის მიმღებს წარმოადგენს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება ან ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანო. საერთაშორისო მიმოსვლისათვის გახსნილი საზღვაო ნავსადგურის შემოფარგლულ ტერიტორიაზე.

საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული საწყობის მფლობელისა და მომთავსებლის უფლება-მოვალეობანი და პასუხისმგებლობა არ შეიძლება შეიზღუდოს ხელშეკრულებით. საბაჟო საწყობის მფლობელმა საბაჟო საწყობში საქონლის მიტანის მომენტიდან უნდა აწარმოოს საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის აღრიცხვა საქართველოს მთავრობის დადგენილებით გათვალისწინებული ფორმით. საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცევის გარეშე საბაჟო ორგანომ შესაძლებელია გასცეს თანხმობა:

ა) საქართველოს საქონლის საბაჟო საწყობში 3 თვემდე ვადით შენახვაზე პირის მოტივირებული განცხადების საფუძველზე, თანხმობა არ არის საჭირო, როცა საქართველოს საქონლის საბაჟო საწყობში შენახვის მიზანია მისი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ გატანა და უზრუნველყოფილია, საქართველოს საქონლის იზოლირებულად შენახვა;

ბ) საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული უცხოური საქონლის საბაჟო საწყობში გადამუშავებაზე ამ რეჟიმით განსაზღვრული პირობებისა და იმ სპეციალური ნორმების შესაბამისად,

რომლებიც ასეთი შემთხვევებისათვის გათვალისწინებული საბაჟო კანონმდებლობით.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავებისთვის განსაზღვრული პირობები და სპეციალური ნორმები წესდება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული საბაჟო საწყობის ტექნიკური და უსაფრთხოების მოთხოვნებით, ხოლო ამ მოთხოვნებთან შესაბამისობა დგინდება საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვის გაცემისას.

საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის შენახვის ვადა არ არის შეზღუდული, გარდა გათვალისწინებული შემთხვევებისა. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ შემთხვევებში საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, მომთავსებელს განუსაზღვროს ვადა, რომლის განმავლობაშიც მან უნდა შეარჩიოს საქონლის საბაჟო დამუშავების ახალი ოპერაცია. ეს ვადა აითვლება საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევის დღიდან. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შეუძლია, აღნიშნული საქართველოს საქონლის ცალკეული სახეობის საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში შენახვისათვის განსაზღვროს კონკრეტული ვადები. საქონლის შენახვის ვადა საბაჟო დეკლარაციაში მიეთითება მომთავსებლის მიერ მხოლოდ გათვალისწინებულ შემთხვევებში. თუ დეკლარაციაში მითითებულია შენახვის ვადა, მისი გაგრძელება მოხდება საქონლის ხელახალი დეკლარირებით, შენახვის ნორმალური პირობების დაუცველობის შედეგად საქონლის დაზიანების, გაფუჭების, თვისობრივ-ხარისხობრივი მაჩვენებლების მნიშვნელოვანი გაურესების შემთხვევაში საწყობის მფლობელს ეკისრება კანონმდებლობით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა. თუ საწყობში საქონლის მიღებისას გარეგნული მახასიათებლების მიხედვით სახეზეა საქონლის დაზიანების ან გაფუჭების ფაქტი, დარღვეულია საბაჟო საიდენტიფიკაციო საშუალების მთლიანობა შესაბამისი ნებართვის მფლობელი ან/და საქონლის მიმღები ვალდებულია ამის შესახებ წერილობით დაუყონებლივ შეატყობინოს (არაუგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა) საბაჟო ორგანოს. ამ ვალდებულების შეუსრულებლობა გამოიწვევს შესაბამის პასუხისმგებლობა. საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის ვადის გასვლამდე დადგენილი მოთხოვნების დაცვით ხდება საქონლის მიმართ განსახორციელებელი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის შერჩევა. შენახვის ვადის გასვლის შემდეგ საქონლის განკარგვა ხორციელდება კანონმდებლობის შესაბამისად.

საწყობში განთავსებული საქონლის მიმართ დაიშვება შენახვის უზრუნველყოფისთვის დასაშვები შემდეგი ოპერაციები:

გასუფთავება; განიავება; გაშრობა (კერძოდ, სითბოს მიწოდებით); შენახვის ოპტიმალური ტემპერატურული რეჟიმის შექმნა (გაციება, გაყინვა, გახურება); დამცავ შესაფუთში მოთავსება, დამცავი საფენისა და კონსერვანტის ჩატანება; ჟანგსაწინააღმდეგო შეღებვა; დამცავი მოწყობილობის შეყვანა; ანტიკოროზიული საფენის ჩატანება ტრანსპორტირების წინ; შენახვის უზრუნველყოფისათვის საჭირო სხვა ოპერაციები.

გაყიდვისა და ტრანსპორტირების მიზნით შეიძლება განხორციელდეს შემდეგი ოპერაციები: ანტიკოროზიული საფენის ჩატანება ტრანსპორტირების წინ;

პარტიის დანაწილება; გზავნილების ფორმირება; დახარისხება; შეფუთვა; მარკირება (მ.შ. აქციზური მარკების დაკვრა); საქონლის მოთავსება სადემონსტრაციო სტენდებზე; დატვირთვა; გადმოტვირთვა; გადატვირთვა; დაკომპლექტებასთან ან სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანასთან დაკავშირებული მარტივი ოპერაციები;

რაციონალურად განლაგების მიზნით საქონლის გადაადგილება საწყობში; ტესტირება; საქონლის დემონსტრირება საბაჟო კონტროლის ზონაში; გაყიდვისა და ტრანსპორტირებისათვის საჭირო სხვა ოპერაციები;

ზემოთ მითითებული ოპერაციების საბაჟო ორგანოს მიერ მოთხოვნის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს წარმომადგენლის უშუალო მეთვალყურეობა; განხორციელებულმა ოპერაციებმა არ უნდა შეცვალონ მისი მახასიათებლები, რომლებიც დაკავშირებულია სასაქონლო კლასიფიკაციის შეცვლასთან, საგარეო ეკონომიკური ურთიერთობის სასაქონლო ნომენკლატურის მიხედვით, ციფრული კოდის მეთერთმეტე ნიშნის დონემდე;

ნავთობის დისტილატების დასაწყობებისას საწყობის მფლობელი ვალდებულია გაითვალისწინოს გვაროვნული ნივთის შენახვის თავისებურებანი. ამ მიზნით ერთ სათავსში განათავსოს და შესაბამისად შეურიოს მხოლოდ ერთი და იგივე წარმოშობის ქვეყნის, მხოლოდ ერთი და იგივე თვისობრივ-ხარისხობრივი მაჩვენებლების მქონე ნავთობის დისტილატი. განსაკუთრებულ შემთხვევებში და საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით შესაძლებელია, საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონელი დროებით გატანილ იქნეს საბაჟო საწყობიდან ან/და გადატანილ იქნეს სხვა საბაჟო საწყობში. ფინანსთა სამინისტროს **შემოსავლების სამსახურის** მფლობელობაში არსებული საბაჟო ან/და დროებითი შენახვის საბაჟო საწყობში შესაძლებელია განთავსდეს: სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სტრუქტურული ქვედანაყოფის სამოქმედო ტერიტორიაზე აღმოჩენილი უპატრონო საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება; ჩამორთმეული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის განხილვამდე; მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებად დაგირავებული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება; უსასყიდლოდ ჩამორთმეული ან სახელმწიფო საკუთრებაში გადაცემული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება უფლებამოსილ ორგანოსთვის გადაცემამდე, ზოგიერთი კატეგორიის საქონლის მიმართ დაწესებული შენახვის განსაკუთრებული რეჟიმის გათვალისწინებით; სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე შემოსული საქონელი, რომელზეც საბაჟო ორგანოში არ არის წარმოდგენილი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემდგომი გადაადგილებისათვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტი (ნებართვა, სერტიფიკატი და სხვა); საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანას ან განადგურებას დაქვემდებარებული საბაჟო ტერიტორიაზე უკვე შემოტანილი საქონელი, რომლის შემოტანა იკრძალება საბაჟო ტერიტორიაზე; სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრას დაქვემდებარებული საქონელი, რომელიც მოქცეულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის რეჟიმში ან დროებით ინახება საბაჟო კონტროლის ქვეშ; უქმე ან დასვენების დღეების განმავლობაში სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე შემოსული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება ამ ტერიტორიაზე განსახორციელებელი

კანონმდებლობით გათვალისწინებული საბაჟო კონტროლის ფორმების დასრულებიდან საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილის მიმართულებით გადაადგილებამდე;

საქონელი, რომლის მიმღებს ან იმპორტიორს წარმოადგენს „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული სამინისტრო ან მის გამგებლობაში არსებული სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება, ან ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანო; დროებითი დასაწყობების მიზნით საქონლის მფლობელის შუამდგომლობის საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, საბაჟო ორგანოში წარდგენილი საქონელი შეინახოს შემოსავლების სამსახურის საბაჟო საწყობში მის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის დასრულებამდე.

მგზავრის წერილობითი განცხადების საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, საქონელი შეინახოს 20 კალენდარული დღის განმავლობაში. მგზავრის დასაბუთებული წერილობითი განცხადების შესაბამისად, საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია აღნიშნული ვადა გააგრძელოს 10 კალენდარულ დღემდე. საბაჟო საწყობში შენახვისთვის აუცილებელი ხარჯი ფინანსდება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ან/და ქონების რეალიზაციის შედეგად მიღებული ამონაგები თანხიდან, რომლის განაწილების წესს ადგენს ფინანსთა მინისტრი.

განსაზღვრულ შემთხვევაში საბაჟო ორგანოსა და მომთავსებელს შორის წარმოშობილი ურთიერთობები, მათი უფლება-მოვალეობები და პასუხისმგებლობა რეგულირდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსითა და საბაჟო კოდექსით.

საწყობში საქონლის საბაჟო კონტროლზე დროებით შენახვაზე განთავსება ხორციელდება გათვალისწინებულ შემთხვევაში დეკლარანტის მიერ ან საბაჟო ორგანოს შესაბამისი უფლებამოსილი პირის გადაწყვეტილებით საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების დროებით დასაწყობების ან განთავსების აქტის საფუძველზე რომელშიც სრულად აისახება აქტის შესაბამის გრაფაში შესატანი ინფორმაცია. აქტი ივსება და რეგისტრირდება საწყობში განთავსებული საქონლის აღწერის ჟურნალში საბაჟო საწყობის უფლებამოსილი პირის მიერ. საქონლის მფლობელი ან/და დეკლარანტი აქტზე ხელმოწერით ადასტურებს, რომ მას განემარტა საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის ვადის გასვლის შემდეგ საქონლის გაუტანლობის შემთხვევაში მის მიმართ საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული განკარგვის ღონისძიებების გამოყენების თაობაზე. აქტი ივსება 2 ეგზემპლარად, რომელთაგან ერთი განკუთვნილია საქონლის მფლობელისთვის, ხოლო მეორე რჩება საწყობში.

იმ შემთხვევაში, როცა საქონლის მფლობელის მიერ შევსებული აქტის მიხედვით გაცხადებული აქვს დროებით შენახვის საწყობში სატრანსპორტო საშუალების განთავსების განზრახვა, რომლითაც გადაიზიდება საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონელი, პასუხისმგებელი მოხელე ამოწმებს სატრანსპორტო საშუალებაზე დადებული საბაჟო საიდენტიფიკაციო საშუალებების მთლიანობას. აქტში შეტანილი მონაცემებსა და საქონლის მფლობელის ან/და დეკლარანტის მიერ წარმოდგენილ საბაჟო კონტროლის ქვეშ საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობაში ან

სატრანსპორტო დოკუმენტებში ასახულ მონაცემებს შორის შეუსაბამობის აღმოჩენის შემთხვევაში აღნიშნულის შესახებ მიეთითება აქტში.

საწყობში სატრანსპორტო საშუალების განთავსებისას სატრანსპორტო საშუალება ექვემდებარება დამატებით სავალდებულო დალუქვას. დამატებითი ლუქის დადება დალუქულ სატრანსპორტო საშუალებაზე არ იწვევს საბაჟო ორგანოს შესაბამისი მოხელის პასუხისმგებლობას დეკლარანტის მიერ წარმოდგენილი სატრანსპორტო დოკუმენტების ან მოწმობის საფუძველზე შევსებული აქტში ასახული მონაცემების ფაქტობრივ სიზუსტის მიმართ. საწყობში საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების განთავსების აღრიცხვის ჟურნალის ყველა გვერდი ინომრება, იკინდება და გვერდების რაოდენობა მოწმდება საბაჟო ორგანოს უფროსის ხელმოწერით.

საბაჟო ორგანოს შესაბამისი პირი უფლებამოსილია შეზღუდოს საწყობში შენახვის ვადა საქონლის შეზღუდული ვარგისიანობის ვადის გათვალისწინებით; უარი განაცხადოს საქონლის შენახვაზე საწყობში შენახვის აუცილებელი პირობების არ არსებობის, თავისუფალი სასაწყობე ფართის უქონლობის საფუძველზე, არაგაბარიტული საქონლის შენახვის მოთხოვნისას. საქონლის შენახვაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილება უნდა იყოს დასაბუთებული.

ნაკლოვანებების აღმოჩენისას საბაჟო ორგანო დაზღვეული ფოსტით წერილობით აცნობებს დეკლარანტს საქონლის განკარგვის შესახებ თავისი განზრახვის თაობაზე და ადგენს აღნიშნული ნაკლოვანებების აღმოფხვრის ვადას, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს 30 კალენდარულ დღეს. საბაჟო უფლებამოსილია შეამციროს აღნიშნული ვადა გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას.

საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის განთავსება საბაჟო საწყობში ხორციელდება საქონლის საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის საფუძველზე. საწყობში საქონლის შეტანა რეგისტრირდება ჟურნალში.

საბაჟო საწყობში საქონლის განთავსება ხორციელდება დადგენილი საერთო წესით. ასეთ შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი მოხელის მიერ ივსება საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების დროებით დასაწყობების ან განთავსების აქტი.

სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებისთვის სავალდებულო დოკუმენტაციის გარეშე საქონლის შემოტანის მცდელობისას, როცა გადაზიდულ საქონელზე უფლებამოსილი პირი უარს აცხადებს საქონლის უკან გატანაზე, პირს უფლება აქვს აქტის საფუძველზე დადგენილი წესით განათავსოს საქონელი საბაჟო საწყობში, აქტში საბაჟო ორგანოს მიერ მიეთითება აღნიშნული გარემოების შესახებ.

იმ შემთხვევაში, როცა მითითებულ საქონელზე უფლებამოსილი პირი უარს აცხადებს აქტის ხელმოწერაზე საბაჟოს ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ აღნიშნული გარემოების შესახებ მიეთითება აქტში. აქტი ივსება საბაჟო ორგანოს შესაბამისი უფლებამოსილი პირის მიერ. საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის განხილვამდე ჩამორთმეული საქონელი, საქონლის ტრანსპორტირებისა და მიწოდების საშუალებები, აგრეთვე განხილვის შედეგების მიხედვით დადგენილი წესით კონფისკაციაქმნილი საქონელი, საქონლის ტრანსპორტირებისა და

მიწოდების საშუალებები საქართველოს ხელისუფლების შესაბამის ორგანოსთვის გადაცემამდე საწყობში შენახვისას გათვალისწინებული საქონლის შენახვის განთავსება ხორციელდება გათვალისწინებული საერთო წესით. აქტი ივსება საბაჟო ორგანოს შესაბამისი უფლებამოსილი პირის მიერ. უპატრონოდ მიტოვებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების საბაჟო კონტროლის მიზნით აღრიცხვისთვის საბაჟოს პასუხისმგებელი მოხელის მიერ დგება აქტი, რომელიც ივსება საბაჟო დათვალიერების აქტის საფუძველზე. საბაჟო ორგანოს შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის სამოქმედო ტერიტორიაზე აკრავს სათანადო განცხადებას;

საწყობის შესაბამისი პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია:

გამორიცხოს საწყობში არსებული საქონლის, სატრანსპორტო საშუალებების ამოღების შესაძლებლობა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ეს საჭიროა საბაჟო კონტროლისათვის;

აწარმოოს საქონლის საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში და საქონლის საბაჟო კონტროლით დროებით შენახული საქონლის, სატრანსპორტო საშუალებების აღრიცხვა, მოსთხოვოს საქონლის მესაკუთრეს ან/და მფლობელს სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის ან/და საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების დროებით დასაწყობებისა და განთავსების აქტის შევსებისთვის აუცილებელი დოკუმენტების წარმოდგენა და უზრუნველყოს მათი ასლების დამზადება და შენახვა განაცხადთან ერთად;

წარუდგინოს რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადოს) მოთხოვნისთანავე, აგრეთვე რეგიონალური ცენტრის უფროსის მიერ დადგენილი პერიოდულობით, ინფორმაცია საბაჟო ორგანოს საწყობში შენახული საქონლის, სატრანსპორტო საშუალებებისა და მასზე წარმოებული ყველა ოპერაციის თაობაზე.

გამორიცხოს სხვა სახის ოპერაციების განხორციელება საწყობში განთავსებული საქონლის, სატრანსპორტო საშუალებების მიმართ, გარდა საქონლის მფლობელის ან/და დეკლარანტის წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე შენახვის უზრუნველყოფისათვის დასაშვები ოპერაციებისა.

საქონლის დაკარგვისას, ან დანაკლისის აღმოჩენისას, ან დანაკლისის (რომელიც აღემატება საქონლის ბუნებრივი ცვეთით, ტრანსპორტირებით ან შენახვის ნორმალურ პირობებში დანაკარგებით დაშვებულ ნორმებს) შესახებ საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ადგენს დანაკლისის აქტს, რომელიც სხვა მასალებთან ერთად იგზავნება შესაბამის საბაჟო ორგანოში სამართალდამცავი ორგანოებისთვის გადაცემის მიზნით;

აწარმოოს საბაჟო კონტროლის ზონაში შემსვლელ და გამსვლელ პირთა აღრიცხვის ჟურნალი, რომელშიც უნდა აისახოს შესვლის/გამოსვლის თარიღი და დრო, პირის საიდენტიფიკაციო მონაცემები, შესვლის მიზანი; უზრუნველყოს ავარიის ან დაუძლეველი ძალის ზემოქმედების შედეგად უვარგის მდგომარეობაში მოყვანილი, გაფუჭებული ან დაზიანებული საქონლის, სატრანსპორტო საშუალების განცალკევებულად განთავსება, რომლის შესახებაც ინფორმაცია აისახება ჟურნალში; განალაგოს საწყობში განთავსებული საქონელი ისეთი სახით, რაც შესაძლებელს გახდის საქონლის ინვენტარიზაციის დაუბრკოლებლად განხორციელებას. საწყობი და საქონლის გატანისას საწყობის უფლებამოსილი პირის მიერ დგება საბაჟო საწყობიდან საქონლის გატანის აქტი .

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავება.

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმი საშუალებას იძლევა, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გამოყენებულ იქნეს საქონლის გადამუშავების ერთი ან ერთზე მეტი ოპერაცია:

უცხოური საქონლის მიმართ, რომლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას არ გადაიხდებიან იმპორტის გადასახდელები (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) და არ ტარდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები, ხოლო მისგან მიღებული გადამუშავების პროდუქტის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანისას არ გადაიხდებიან ექსპორტის გადასახდელები და არ ტარდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები;

თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლის მიმართ, რომელზედაც გადახდილი იმპორტის გადასახდელები (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) უნდა დაექვემდებაროს დაბრუნებას ან ჩათვლას, თუ გადახდილი იმპორტის გადასახდელები (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) დაბრუნებული ან ჩათვლილი არ არის და მისგან მიღებული გადამუშავების პროდუქტი გაიტანება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან;

უცხოური საქონლის მიმართ, რომლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას არ გადაიხდებიან იმპორტის გადასახდელები (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) და არ ტარდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები, ხოლო მისგან მიღებული გადამუშავების პროდუქტის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისას გადაიხდებიან იმპორტის გადასახდელები და ტარდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები. საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული შემოსატანი საქონელი საბაჟო ორგანოს თანხმობით შესაძლებელია შეიცვალოს საქართველოს საქონლით, თუ მისი აღწერილობა, ხარისხი, ტექნიკური მახასიათებლები და საბაჟო ღირებულება შეესაბამება საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული შემოსატანი საქონლის შესაბამის მონაცემებს. ეკვივალენტური საქონლის გადამუშავების შედეგად მიღებული პროდუქტი, ნაშთები ან/და ნარჩენები განიხილება, როგორც ამ თავის დებულებათა შესაბამისად საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული შემოტანილი საქონლის გადამუშავების პროდუქტი, ნაშთები ან/და ნარჩენები. ეკვივალენტურ საქონელს აქვს უცხოური საქონლის საბაჟო სტატუსი, ხოლო შემოტანილ საქონელს – საქართველოს საქონლის საბაჟო სტატუსი. ეკვივალენტური საქონლისაგან მიღებული გადამუშავების პროდუქტის, ნაშთების ან/და ნარჩენების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანა ან თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვება შესაძლებელია მხოლოდ საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული შემოსატანი საქონლის საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანამდე. ასეთი საქონლის შემოტანის ვადებს ადგენს საბაჟო ორგანო.

საქონლისა და განხორციელებული გადამუშავების ოპერაციების გათვალისწინებით გადამუშავების პროდუქტებში საქონლის იდენტიფიკაციისათვის დეკლარანტმა შესაძლებელია გამოიყენოს შემდეგი

საშუალებები: საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის მონიშვნა შტამპით, ციფრული ან სხვაგვარი მარკირებით;

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის დაწვრილებითი აღწერა, მისი ფოტოგადაღება, მასშტაბურად გამოსახვა;

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლისა და მისი გადამუშავების პროდუქტის სინჯის ან/და ნიმუშის გამოკვლევის ან ანალიზის შედეგების შედარება;

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების რეჟიმში მოსაქცევ საქონელზე მწარმოებლის მიერ დატანილი სერიული ნომრები ან სხვა მარკირება. გადამუშავების პროდუქტებში საქონლის იდენტიფიკაციისათვის საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, აირჩიოს მისთვის მისაღები საშუალებები. დეკლარანტის მოთხოვნითა და საბაჟო ორგანოს თანხმობით, საქონლის იდენტიფიკაცია შესაძლებელია უზრუნველყოფილ იქნეს საქონლის გადამუშავების ოპერაციაში გამოყენებული ნედლეულის, მასალებისა და მაკომპლექტებლების, აგრეთვე გადამუშავების პროდუქტების წარმოების ტექნოლოგიის შესახებ წარდგენილი დეტალური მონაცემების გამოკვლევით ან საქონლის გადამუშავების ოპერაციაზე საბაჟო კონტროლის განხორციელებით.

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენების პირობებია:

გადამუშავების პროდუქტში საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის იდენტიფიკაციის შესაძლებლობა; ეკონომიკურად მომგებიანი საშუალებით გადამუშავების პროდუქტების პირვანდელ მდგომარეობაში აღდგენის შეუძლებლობა; დეკლარანტის მიერ დასაბუთებული მონაცემების წარდგენა: იმ პირის შესახებ, რომელიც უშუალოდ ახორციელებს საქონლის გადამუშავების ოპერაციებს; საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის, მისი გადამუშავების პროდუქტის, ნაშთებისა და ნარჩენების აღწერილობის, ხარისხისა და რაოდენობის შესახებ; საქონლის გადამუშავების ოპერაციების, მათი განხორციელების ვადებისა და საშუალებების შესახებ; გადამუშავების პროდუქტის გამოსავლიანობის ნორმის შესახებ; გადამუშავების პროდუქტში საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის იდენტიფიკაციის საშუალებების შესახებ; დეკლარანტის მიერ საგადასახადო ან/და საბაჟო დავალიანების არქონა; დეკლარანტის მიერ საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევ საქონელზე იმპორტის გადასახდელების შესაბამისი გარანტიის წარდგენა, რომლის ფარგლებშიც იგი უფლებამოსილია განახორციელოს საქმიანობა.

პირმა, რომელმაც მიიღო საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენების უფლება, საბაჟო ორგანოს უნდა წარუდგინოს ანგარიში ამ თავით დადგენილი მოთხოვნებისა და პირობების შესრულების შესახებ იმ პერიოდისათვის, როდესაც საქონელი გამოიყენებოდა საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის შესაბამისად, და უნდა გადაიხადოს საბაჟო დავალიანება, თუ აღნიშნულ პერიოდში წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება.

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის

გამოყენებისას დეკლარანტი საქონლის გადამუშავების ვადას განსაზღვრავს საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით. იგი არ უნდა აღემატებოდეს 3 წელს.

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების ვადა განისაზღვრება გადამუშავების პროცესის ხანგრძლივობისა და იმ დროის გათვალისწინებით, რომელიც საჭიროა გადამუშავების პროდუქტის, ნაშთების ან/და ნარჩენების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გასატანად ან სხვა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრისათვის.

წინასწარ განსაზღვრული ვადა დეკლარანტის მოტივირებული განცხადების საფუძველზე შესაძლებელია გაგრძელდეს ერთჯერადად, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული წესითა და განსაზღვრულ შემთხვევებში.

საქონლის გადამუშავების ვადა აითვლება საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევის დღიდან, ხოლო საქონლის ცალკეულ სასაქონლო პარტიებად შემოტანისას – ამ საბაჟო რეჟიმში საქონლის პირველი პარტიის მოქცევის დღიდან. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო უფლებამოსილია, საქონლის გადამუშავებასთან დაკავშირებული განსაზღვრული მოქმედებისათვის ან ცალკეული საქონლის გადამუშავებისათვის დაადგინოს კონკრეტული ვადები.

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისათვის დეკლარანტი საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით განსაზღვრავს გამოსავლიანობის ნორმას და საჭიროებისამებრ მისი გაანგარიშების მეთოდს იმ ფაქტორივი პირობებიდან გამომდინარე, რომლებშიც ხორციელდება საქონლის გადამუშავება.

დეკლარანტთან გადამუშავების პროდუქტის გამოსავლიანობის ნორმის შეთანხმებისას საბაჟო ორგანო ითვალისწინებს საექსპერტო ორგანიზაციების (მათ შორის, საბაჟო ლაბორატორიების) დასკვნებს, რომლებიც ეფუძნება საქონლის გადამუშავების კონკრეტულ ტექნოლოგიურ პროცესს. თუ საქონლის გადამუშავების ოპერაციას აქვს მუდმივი მახასიათებლები და იგი ხორციელდება განსაზღვრული ტექნიკური პირობების დაცვით, რის შედეგადაც იწარმოება იმავე ხარისხის გადამუშავების პროდუქტი, საქართველოს მთავრობის უფლებამოსილი, კომპეტენტური ორგანოები საბაჟო მიზნებიდან გამომდინარე ადგენენ გადამუშავების პროდუქტის გამოსავლიანობის სტანდარტულ ნორმებს.

თუ გადაუმუშავებელი საქონლის ან/და გადამუშავების პროდუქტის მიმართ საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის პირობების დარღვევისათვის წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება, გადასახდელი თანხა განისაზღვრება:

გადაუმუშავებელი საქონლის შემთხვევაში – საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო დეკლარაციაში მითითებული საქონლის სახეობის, საბაჟო ღირებულებისა და რაოდენობის საფუძველზე შესაბამისად საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის დღისათვის მოქმედი საბაჟო გადასახდელების განაკვეთებით;

გადამუშავების პროდუქტის შემთხვევაში – გამოსავლიანობის ნორმის შესაბამისად ამ პროდუქტის საწარმოებლად დახარჯული შესაბამისი გადასამუშავებელი საქონლის სახეობისა და საბაჟო ღირებულების საფუძველზე საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის დღისათვის გადასამუშავებელი

საქონლისთვის მოქმედი საბაჟო გადასახდელების განაკვეთებით;

თუ თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისათვის წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება, გადასახდელი თანხა განისაზღვრება გადაუმუშავებელი საქონლის შემთხვევაში – საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო დეკლარაციაში მითითებული საქონლის სახეობის, საბაჟო ღირებულებისა და რაოდენობის საფუძველზე საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის მოქმედი საბაჟო გადასახდელების განაკვეთებით; გადამუშავების პროდუქტის შემთხვევაში – გამოსავლიანობის ნორმის შესაბამისად ამ პროდუქტის საწარმოებლად (მისაღებად) დახარჯული შესაბამისი გადასამუშავებელი საქონლის სახეობისა და საბაჟო ღირებულების საფუძველზე საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის ამ გადასამუშავებელი საქონლისთვის მოქმედი საბაჟო გადასახდელების განაკვეთებით. თუ საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში საქონლის დეკლარირების დღისათვის კანონმდებლობით განსაზღვრული საქონლის იმპორტზე ვრცელდება შეღავათიანი საბაჟო გადასახდელების განაკვეთები, საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევის მიზნით მასზე ვრცელდება საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს იმავე დასახელების საქონლისთვის დადგენილი შეღავათიანი საბაჟო გადასახდელების განაკვეთები.

თუ გადაუმუშავებელი უცხოური საქონლის ან/და გადამუშავების პროდუქტის მიმართ წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის დარღვევისათვის, საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის დღიდან, ხოლო მისი დაუდგენლობის შემთხვევაში – საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან იმპორტის გადასახდელებზე გადახდილი უნდა იქნეს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრული საურავი.

საქონლის გადამუშავების შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების ან/და გადაუმუშავებელი საქონლის ნაშთების თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვება ექვემდებარება იმპორტის გადასახდელების გადახდას ისევე, როგორც საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ასეთ მდგომარეობაში იმპორტირებული საქონელი.

თუ საქონლის გადამუშავების შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენებისათვის ან/და გადაუმუშავებელი საქონლის ნაშთებისათვის განისაზღვრა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახე (გარდა თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისა), ასეთ საქონელზე საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა განსაზღვრული საბაჟო ოპერაციის სახის მარეგულირებელი დებულებების შესაბამისად.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისას გადაუმუშავებელი საქონელი, გადამუშავების პროდუქტი ან/და მათი მაკომპლექტებელი ნაწილები საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით განსაზღვრული ვადის ამოწურვამდე დაბრუნების პირობით გადამუშავებისათვის შეიძლება დროებით გატანილ იქნეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ. დროებით გატანილი გადაუმუშავებელი საქონელი, გადამუშავების პროდუქტი ან/და მათი მაკომპლექტებელი ნაწილები განსაზღვრული ვადის ამოწურვამდე

დაბრუნდა გადამუშავების პროდუქტის სახით და მოექცა იმავე საბაჟო რეჟიმში, მაშინ მის მიმართ საბაჟო ვალდებულება არ წარმოიშობა. ამასთანავე, გადამუშავების პროდუქტის დაბრუნებისას დეკლარანტმა უნდა უზრუნველყოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისათვის წარდგენილი გარანტიის გაზრდა გაანგარიშებული საბაჟო ღირებულების საქონელზე გადასახდელი იმპორტის გადასახდელების თანხის ოდენობით. გადამუშავების პროდუქტის დაბრუნებასთან დაკავშირებით წარმოიშობა საბაჟო ვალდებულება და შესაბამისად გაანგარიშებული იმპორტის გადასახდელების თანხის ოდენობით.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენების პირობების შესრულების შემთხვევაში დეკლარანტს შეუძლია მოითხოვოს იმპორტის გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) დაბრუნება ან/და ჩათვლა, თუ იგი საბაჟო ორგანოს წარუდგენს სათანადო მტკიცებულებებს, რომ თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლისგან მიღებული გადამუშავების პროდუქტი ან გადაუმუშავებელი საქონელი:

გატანილია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან, გარდა გათვალისწინებული შემთხვევისა, როდესაც საქონელი დაბრუნებულ იქნა 3 წლის განმავლობაში;

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანის პირობით მოქცეულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის, საქონლის დროებითი შემოტანის ან საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში ან/და საქონელი მიტანილია თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში. გადამუშავების პროდუქტი ან გადაუმუშავებელი საქონელი აღნიშნული საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრისათვის განიხილება, როგორც უცხოური საქონელი. თუ გადამუშავების პროდუქტი ან გადაუმუშავებელი საქონელი, რომელიც მოქცეულია რომელიმე საბაჟო რეჟიმში ან მიტანილია თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში და გაიშვება თავისუფალ მიმოქცევაში, საბაჟო დავალიანება წარმოიშობა იმპორტის გადასახდელების დაბრუნებული ან ჩათვლილი თანხის ოდენობით.

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავება

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმი საშუალებას იძლევა, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ დროებით გატანილი საქართველოს საქონლის მიმართ გამოყენებულ იქნეს საქონლის გადამუშავების ერთი ან ერთზე მეტი ოპერაცია და გადამუშავების პროდუქტის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას გაშვებულ იქნეს თავისუფალ მიმოქცევაში იმპორტის გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) გადახდისაგან სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლებით. საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქართველოს საქონლის დროებითი გატანისას გადაიხდევენ ექსპორტის გადასახდელები და ტარდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები, ასევე ხორციელდება ის საბაჟო პროცედურები, რომლებიც გათვალისწინებულია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქართველოს საქონლის ექსპორტისას. საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმი არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საქართველოს საქონლის მიმართ, თუ:

მისი გატანა გამოიწვევს მასზე გადახდილი საბაჟო გადასახადის დაბრუნებას ან ჩათვლას;

იგი გატანამდე მიზნობრივი დანიშნულებით და იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით თავისუფალ მიმოქცევაში იყო გაშვებული და ასეთი შეღავათების გამოყენების პირობა ძალაშია. აღნიშნული შემთხვევისაგან გამონაკლისს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შესაბამისი ბრძანებით.

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენების პირობებია:

გადამუშავების პროდუქტში საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის იდენტიფიკაციის შესაძლებლობა, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება გადამუშავების პროდუქტის შეცვლა უცხოური საქონლით;

დეკლარანტის მიერ დასაბუთებული მონაცემების წარდგენა;

იმ პირის შესახებ, რომელიც უშუალოდ ახორციელებს საქონლის გადამუშავების ოპერაციებს;

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის, მისი გადამუშავების პროდუქტის, ნაშთებისა და ნარჩენების აღწერილობის, ხარისხისა და რაოდენობის შესახებ;

საქონლის გადამუშავების ოპერაციების, მათი განხორციელების ვადებისა და საშუალებების შესახებ;

გადამუშავების პროდუქტში საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის იდენტიფიკაციის საშუალებების შესახებ;

საქონლის გადამუშავების ვადების შესახებ;

გადამუშავების პროდუქტის გამოსავლიანობის ნორმის შესახებ;

გადამუშავების პროდუქტის უცხოური საქონლით შეცვლის შესახებ;

დეკლარანტის მიერ საგადასახადო ან/და საბაჟო დავალიანების არქონა.

საქონლისა და განხორციელებული გადამუშავების ოპერაციების გათვალისწინებით გადამუშავების პროდუქტებისა და გატანილი საქონლის იდენტიფიკაციისათვის დეკლარანტმა შესაძლებელია გამოიყენოს შემდეგი საშუალებები:

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის მონიშვნა შტამპით, ციფრული ან სხვაგვარი მარკირებით; საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის დაწვრილებითი აღწერა, მისი ფოტოგადაღება, მასშტაბურად გამოსახვა;

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლისა და მისი გადამუშავების პროდუქტის სინჯის ან/და ნიმუშის გამოკვლევის ან ანალიზის შედეგების შედარება;

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონელზე მწარმოებლის მიერ დატანილი სერიული ნომრები ან სხვა მარკირება;

დოკუმენტები, რომლებითაც დასტურდება საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმით გატანილ საქონელზე განხორციელებული გადამუშავების ოპერაციები;

იდენტიფიკაციის სხვა საშუალებები, რომლებიც ითვალისწინებს თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებას.

გადამუშავების პროდუქტებში საქონლის იდენტიფიკაციისათვის საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, აირჩიოს ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული და მისთვის მისაღები საშუალებები.

დეკლარანტის მოთხოვნითა და საბაჟო ორგანოს თანხმობით, საქონლის იდენტიფიკაცია შესაძლებელია უზრუნველყოფილ იქნეს საქონლის გადამუშავების ოპერაციაში გამოყენებული ნედლეულის, მასალებისა და მაკომპლექტებლების, აგრეთვე გადამუშავების პროდუქტების წარმოების ტექნოლოგიის შესახებ წარდგენილი დეტალური მონაცემების გამოკვლევით ან საქონლის გადამუშავების ოპერაციაზე საბაჟო კონტროლის განხორციელებით. საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისას დეკლარანტი საქონლის გადამუშავების ვადას განსაზღვრავს საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით და იგი არ უნდა აღემატებოდეს 2 წელს.

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების ვადა განისაზღვრება გადამუშავების პროცესის ხანგრძლივობისა და იმ დროის გათვალისწინებით, რომელიც საჭიროა გადამუშავების პროდუქტის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოსატანად. წინასწარ განსაზღვრული ვადა დეკლარანტის მოტივირებული განცხადების საფუძველზე შესაძლებელია გაგრძელდეს ერთჯერადად, არა უმეტეს ამ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი ვადისა. საქონლის გადამუშავების ვადა აითვლება საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევის დღიდან, ხოლო საქონლის ცალკეულ სასაქონლო პარტიებად გატანისას – ამ საბაჟო რეჟიმში საქონლის პირველი პარტიის მოქცევის დღიდან.

ფინანსთა სამინისტრო უფლებამოსილია, საქონლის გადამუშავებასთან დაკავშირებული განსაზღვრული მოქმედებისათვის ან ცალკეული საქონლის გადამუშავებისათვის დაადგინოს კონკრეტული ვადები.

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისათვის დეკლარანტი საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით განსაზღვრავს გამოსავლიანობის ნორმას და საჭიროებისამებრ მისი გაანგარიშების მეთოდს იმ ფაქტორივი პირობებიდან გამომდინარე, რომლებშიც ხორციელდება საქონლის გადამუშავება. დეკლარანტთან გადამუშავების პროდუქტის გამოსავლიანობის ნორმის შეთანხმებისას საბაჟო ორგანო ითვალისწინებს საექსპერტო ორგანიზაციების (მათ შორის, საბაჟო ლაბორატორიების) დასკვნებს, რომლებიც ეფუძნება საქონლის გადამუშავების კონკრეტულ ტექნოლოგიურ პროცესს. თუ საქონლის გადამუშავების ოპერაციას აქვს მუდმივი მახასიათებლები და იგი ხორციელდება განსაზღვრული ტექნიკური პირობების დაცვით, რომლის შედეგადაც იწარმოება იმავე ხარისხის გადამუშავების პროდუქტი, მთავრობის უფლებამოსილი, კომპეტენტური ორგანოები საბაჟო მიზნებიდან გამომდინარე ადგენენ გადამუშავების პროდუქტის გამოსავლიანობის სტანდარტულ ნორმებს.

იმპორტის გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) გადახდისაგან

სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლება შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისას შემოტანილი გადამუშავების პროდუქტი დეკლარირებულია თავისუფალ მიმოქცევაში გასაშვებად:

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მომქცევი დეკლარანტის მიერ;

ნებისმიერი რეზიდენტის მიერ, თუ მას თანხმობა მისცა საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მომქცევა დეკლარანტმა, და საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენების პირობები შესრულებულია.

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისას შემოტანილი გადამუშავების პროდუქტი იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან სრულად ან ნაწილობრივ არ თავისუფლდება, თუ არ შესრულდა საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმთან დაკავშირებული ყველა პირობა ან ვალდებულება.

თუ საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადამუშავების შედეგად მიღებული გადამუშავების პროდუქტის იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლებით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება გადასახდელი თანხა განისაზღვრება გადამუშავების პროდუქტის საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გადასახდელი იმპორტის გადასახდელების თანხის ოდენობა აღნიშნული გადასახდელი თანხის განსაზღვრისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის და მისგან მიღებული გადამუშავების პროდუქტის სახეობა და რაოდენობა, აგრეთვე გადამუშავების პროდუქტის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო დეკლარაციის დღეს მოქმედი იმპორტის გადასახდელების განაკვეთები.

თუ დეკლარანტი დაადასტურებს, რომ საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადამუშავება განხორციელდა უსასყიდლოდ (კონტრაქტის ან საგარანტიო ვალდებულებების საფუძველზე, ასევე საწარმოო დეფექტის გამო), მაშინ გადამუშავების პროდუქტის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას იგი თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული უნდა იქნეს იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან სრულად გათავისუფლებით.

განსაზღვრული შეღავათი არ ვრცელდება გადამუშავების პროდუქტის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას, თუ საქონლის საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცევამდე საწარმოო დეფექტი გათვალისწინებული იყო მისი თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისას.

თუ საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადამუშავება ხორციელდება შესაბამისი კომპენსაციის გადახდით, გადამუშავების პროდუქტის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას იგი თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული უნდა იქნეს იმპორტის

გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებით.

სტანდარტული გაცვლის სისტემა საშუალებას იძლევა, საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადამუშავების შედეგად მისაღები გადამუშავების პროდუქტი შეიცვალოს უცხოური საქონლით საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისას დეკლარანტის მოტივირებული განცხადების საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება სტანდარტული გაცვლის სისტემის გამოყენების შესახებ. საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისას დეკლარანტის მოტივირებული განცხადების საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადასამუშავებლად გატანამდე მიიღოს გადაწყვეტილება შემცვლელი პროდუქტის შემოტანაზე (შემდგომში – წინასწარ შემოტანა). საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადამუშავების შედეგად მისაღები გადამუშავების პროდუქტთან დაკავშირებული, ამ თავით გათვალისწინებული დებულებები ვრცელდება აგრეთვე შემცვლელ პროდუქტზე.

შემცვლელ პროდუქტს უნდა ჰქონდეს ისეთივე საქონლის კოდი, ხარისხი და ტექნიკური მაჩვენებლები, როგორიც ექნებოდა საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადამუშავების შედეგად მიღებულ გადამუშავების პროდუქტს. შემცვლელი პროდუქტის სტანდარტული გაცვლის სისტემის გამოყენება ნებადართულია იმ შემთხვევაში, თუ დეკლარანტი საბაჟო ორგანოს დაუდასტურებს გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულებას და იმას, რომ გადასამუშავებელი საქონელი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გადის მხოლოდ ამ კოდექსის მიზნებისთვის.

შემცვლელი პროდუქტის წინასწარ შემოტანიდან (თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებიდან) საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანამდე დეკლარანტმა უნდა განახორციელოს საგარანტიო უზრუნველყოფა იმპორტის გადასახდელების თანხის იმ ოდენობით, რომელიც გადაიხდევინებოდა საქონლის (შემცვლელი პროდუქტის) თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების დღეს. ამ შემთხვევაში საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანის ვადა, რომელიც აითვლება საბაჟო ორგანოს მიერ შემცვლელი პროდუქტის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან, არ უნდა აღემატებოდეს 2 თვეს. დეკლარანტის დასაბუთებული შუამდგომლობის საფუძველზე საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის მითითებული ვადა გააგრძელოს 1 თვით.

შემცვლელი პროდუქტის წინასწარ შემოტანისას საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა: საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან დადგენილ ვადებში გატანისას და გადასახდელი იმპორტის გადასახდელები გაიანგარიშება

კანონმდებლობის შესაბამისად; საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის დარღვევისას და გადასახდელი იმპორტის გადასახდელები გაიანგარიშება შემცვლელი პროდუქტის სახეობის, რაოდენობისა და საბაჟო ღირებულების გათვალისწინებით, მისი თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს მოქმედი საქართველოს კანონმდებლობის დებულებათა შესაბამისად.

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმი

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმი საშუალებას იძლევა, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დაბრუნების ვალდებულებით შემოტანილი უცხოური საქონელი შემოტანისას იმპორტის გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) გადახდისაგან სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლების პირობითა და არასატარიფო ღონისძიებების გამოყენებით, გარკვეული დროის განმავლობაში საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე უცვლელად იქნეს გამოყენებული, გარდა იმ ცვლილებებისა, რომლებიც გამოწვეულია ექსპლუატაციით, ტრანსპორტირებით ან შენახვის ნორმალური პირობებისათვის ბუნებრივი დანაკარგებით.

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში შეიძლება მოექცეს ასევე ის უცხოური საქონელი, რომლის მიმართაც განსაზღვრული იყო სხვა საბაჟო დამუშავების ოპერაცია, თუ საქართველოს კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცევის პირობებია:

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევი საქონლის საიმედო იდენტიფიკაციის უზრუნველყოფის შესაძლებლობა;

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში ნებისმიერი საქონლის მოქცევის შესაძლებლობა;

იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებით საქონლის დროებითი შემოტანისას დეკლარანტის მიერ საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოსაქცევ საქონელზე იმპორტის გადასახდელების შესაბამისი გარანტიის წარდგენა.

იმ საქონლის ნუსხა, რომლის საქართველოში დროებითი შემოტანა აკრძალულია, განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 2 წელს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო საქონლის დროებითი შემოტანის კონკრეტულ შემთხვევაში ან/და საქონლის ცალკეული სახეობისათვის ადგენს დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევის განსხვავებულ ვადას.

საქონლის დროებითი შემოტანის მიზნის გათვალისწინებით და საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით, ამ მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნული ზღვრული ვადების ფარგლებში დეკლარანტი განსაზღვრავს კონკრეტულ ვადას, რომლის განმავლობაშიც დროებით შემოტანილი საქონელი გატანილი უნდა იქნეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან ან მის მიმართ უნდა განისაზღვროს სხვა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახე. საქონლის დროებითი შემოტანის ვადა

ათვლება საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში უცხოური საქონლის მოქცევის დღიდან. საბაჟო ორგანოს საჭიროების შემთხვევაში შეუძლია დეკლარანტის წერილობითი განცხადების საფუძველზე საქონლის დროებითი შემოტანის წინასწარ განსაზღვრული ვადა გააგრძელოს ამ მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნული ზღვრული ვადების ფარგლებში. საქონლის დროებითი შემოტანის ვადის გაგრძელებისას წარმოიშობა ხელახალი დეკლარირების მოთხოვნები, რომლებიც წარმოიშობოდა ამ საქონლის თავდაპირველად დროებითი შემოტანისას

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში იმპორტის გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) **გადახდისაგან სრულად გათავისუფლებით** შესაძლებელია მოექცეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დროებითი შემოტანისათვის განკუთვნილი, ქვემოთ ჩამოთვლილი უცხოური საქონელი:

ნებისმიერი სახის ცოცხალი ცხოველები (მათ შორის, თევზები), რომელთა შემოყვანის მიზანია:

წვრთნა, ვარჯიში, მოშენება, აწონვა, ვეტერინარული დამუშავება ან შემოწმება (შესყიდვის მიზნით და სხვა);

წარმოდგენაში, გამოფენაში, კონკურსში, შეჯიბრებაში ან ჩვენებაში მონაწილეობა;

გართობა (ცირკის ცხოველები და სხვა), მოგზაურობა (მოგზაურთა შინაური ცხოველების ჩათვლით); სპეციალური სამუშაოების შესრულება (პოლიციისათვის და სხვა მიზნებისათვის);

სამაშველო ოპერაციების ჩატარება; მოვება; სამუშაოების შესრულება ან ტრანსპორტირება; სამედიცინო დანიშნულებით გამოყენება (გველის შხამის მიღება და სხვა); ბაზრობისათვის, გამოფენისათვის, სხვადასხვა სახის შეხვედრისა და მსგავსი ღონისძიებებისათვის განკუთვნილი საქონელი, გარდა ღონისძიებაზე წარმოდგენილი დასახარჯი უცხოური საქონლის ნიმუშებისა (კვების პროდუქტები, ელექტრომედულებისათვის განკუთვნილი ელექტროდები, საღებავი, ლაქი, შპალერი, ნაბეჭდი მასალები, კატალოგები, სარეკლამო პლაკატები, ფასების მაჩვენებლები და სხვა). ეს საქონელია:

საქონელი, რომელიც განკუთვნილია უცხოური დანადგარებისა და მოწყობილობების საჩვენებლად და გამოსაცდელად; სამშენებლო და დეკორატიული მასალა (ელექტრომოწყობილობების ჩათვლით), რომელიც აუცილებელია უცხოური დანადგარებისა და მოწყობილობების საჩვენებლად და გამოსაცდელად; სარეკლამო-საჩვენებელი მასალა, რომელიც განკუთვნილია უცხოური საქონლის საჯარო დემონსტრირებისათვის (ხმისა და გამოსახულების ჩამწერი საშუალებები, ფილმები და სლაიდები); კინემატოგრაფიისათვის, პრესისათვის, ტელევიზიისა და რადიოს გადაცემებისათვის საჭირო პროფესიონალური მოწყობილობები, რომლებიც ეკუთვნის უცხოურ საწარმოს/ორგანიზაციას ან არარეზიდენტ ფიზიკურ პირს, საქართველოში შემოტანილია და გამოიყენება ამავე პირის მიერ.

რადიომაუწყებლობისათვის განკუთვნილი მოწყობილობები: კავშირგაბმულობის მოწყობილობები, საზომ-საკონტროლო აპარატები და ხელსაწყოები, დამხმარე მოწყობილობები და საკუთვნოები ხმის ჩანაწერების

მატარებლები ჩანაწერით ან ჩანაწერის გარეშე; ტელევიზიისათვის განკუთვნილი მოწყობილობები: ტელეკამერა, ტელეკინოპროექციის დანადგარი, საზომ-საკონტროლო აპარატები და ხელსაწყოები, გადამცემი და რეტრანსლაციის აპარატები, ხმის ან გამოსახულების ჩამწერი ანდა აღმწარმოებელი აპარატები ჰაერის გამათბობელი, კონდიციონერისა და ვენტილაციის აპარატურა და ა.შ.), ხმის ან გამოსახულების ჩანაწერების მატარებლები ჩანაწერით ან ჩანაწერის გარეშე მიმდინარე გადასაღები მასალა, მუსიკალური ინსტრუმენტები, დეკორაციები და სხვა თეატრალური და სასცენო აქსესუარები, გრიმი, თმის საშრობი;

სატრანსპორტო საშუალებები, რომლებიც შემუშავებულია ან სპეციალურად მომარჯვებულია ზემოთ მითითებული მიზნებისათვის, კერძოდ, სატრანსპორტო საშუალებები ტელეგადამცემი აპარატურისათვის, სატელევიზიო დამხმარე მოწყობილობებისა და საკუთვნოებისათვის, ხმის ჩამწერი ან აღმწარმოებელი აპარატებისათვის, შენელებული აღმწარმოების აპარატურისათვის, გამანათებელი მოწყობილობებისათვის;

ექსპერტის, ბუღალტრისა და მსგავსი პროფესიის ადამიანებისათვის აუცილებელი მოწყობილობები: პერსონალური კომპიუტერი, საბეჭდი მანქანა, ხმის ან გამოსახულების ჩამწერი ანდა აღმწარმოებელი ან გადამცემი აპარატები, საანგარიშო ხელსაწყო და აპარატი;

მოწყობილობა, რომელიც საჭიროა ექსპერტისათვის, რომელსაც ევალება ტოპოგრაფიული გადაღება ან გეოფიზიკური დაზვერვა: საკონტროლო-საზომი ხელსაწყოები და აპარატები, საბურღი მოწყობილობა, გადამცემი მოწყობილობა და კავშირგაბმულობის მოწყობილობა;

მოწყობილობა, რომელსაც იყენებს ექსპერტი გარემოს დაბინძურების წინააღმდეგ ბრძოლის მიზნით;

ხელსაწყოები და აპარატები, რომლებიც აუცილებელია ექიმის, ქირურგის, ვეტერინარის, სანიტრისა და მსგავსი პროფესიის ადამიანებისათვის;

მოწყობილობები, რომლებიც აუცილებელია არქეოლოგიის, პალეონტოლოგიის, გეოგრაფიის, ზოოლოგიისა და სხვა სპეციალისტებისათვის;

მოწყობილობები, რომლებიც აუცილებელია მსახიობისათვის, თეატრალური დასისა და ორკესტრისათვის; საგნები, რომლებიც გამოიყენება წარმოდგენის მსვლელობის დროს, მუსიკალური ინსტრუმენტები, დეკორაციები, კოსტიუმები და ა.შ.; საგანმანათლებლო, სამეცნიერო და კულტურული მიზნებისათვის შემოტანილი საქონელი. ხმისა და გამოსახულების მატარებლები: დიაპოზიტივი, დიაფილმი და მიკროფილმი, კინოფილმი, ხმოვანი ჩანაწერი (მაგნიტური ლენტი, დისკი), ვიდეოლენტი; სპეციალური მოწყობილობები:

სხვა მოწყობილობები: კედლის დიაგრამა, მაკეტი, გრაფიკა, რუკა, გეგმა, ფოტოსურათი და ნახატი, საჩვენებლად შექმნილი ხელსაწყო, აპარატები და მოდელები, ხმოვანი ან ვიზუალური პედაგოგიური ინფორმაციის მატარებელი საგნების კოლექცია, რომელიც შექმნილია ამა თუ იმ საგნის სასწავლებლად, ხელობის შესასწავლი ხელსაწყო, აპარატი, ინსტრუმენტი და ჩარხი, მოწყობილობა, რომელიც განკუთვნილია სამაშველო პერსონალის მოსამზადებლად, იმ სატრანსპორტო საშუალებების ჩათვლით, რომლებიც შექმნილია ან სპეციალურად გამოიყენება სამაშველო ოპერაციის დროს;

წიგნები და ბეჭდვითი პროდუქცია: ყველა ჟანრის წიგნი, დაუსწრებელი

სწავლების სახელმძღვანელო, გაზეთი და პერიოდული გამოცემა, ბროშურა, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას ნავსადგურში მეზღვაურების დასვენებისათვის ჩასატარებელი ღონისძიებების შესახებ;

მოწყობილობები თამაშისა და დასვენებისათვის: ოთახის თამაშები, მუსიკალური ინსტრუმენტები, მოწყობილობები და აქსესუარები მოყვარულთა თეატრისათვის, მოწყობილობები ფერწერისათვის, სკულპტურისათვის, ხალიჩის დასამზადებლად და ა.შ.;

რელიგიური რიტუალების ჩასატარებლად საჭირო ნივთები;

დასვენებისათვის აუცილებელი მოწყობილობის ნაწილები, დეტალები და საკუთვნოები; თეატრალური კოსტიუმები და აქსესუარები, რომლებიც გამოგზავნილია თეატრალური საზოგადოებისა და თეატრისათვის დროებით, უსასყიდლო სარგებლობისათვის; პარტიტურა და ნოტები, რომლებიც გამოგზავნილია საკონცერტო დარბაზებისათვის ან ორკესტრისათვის დროებით, უსასყიდლო სარგებლობისათვის;

საქონელი, რომელიც სახელმწიფო ორგანოებს ან/და დაწესებულებებს დროებით, უსასყიდლოდ გადაეცათ სტიქიური უბედურების, ავარიის, კატასტროფისა და ეპიდემიის შედეგების სალიკვიდაციოდ;

სასწავლო დამხმარე საშუალებები, მათი სათადარიგო და დამხმარე ნაწილები და სამეცნიერო მოწყობილობები, აგრეთვე ხელსაწყოები, რომლებიც განკუთვნილია ასეთ დამხმარე საშუალებათა შენახვის, შემოწმების, შეკეთების ან დაყალიბებისათვის, თუ შესრულებულია ყველა შემდეგი პირობა:

დროებით შემოტანილია დამტკიცებული დაწესებულების მიერ საკუთარი საჭიროებისათვის, არა უმეტეს წინასწარ განსაზღვრული რაოდენობისა და გამოიყენება მხოლოდ ასეთი დაწესებულების მიერ მისი ზედამხედველობითა და პასუხისმგებლობით;

არ გამოიყენება ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის დროს რჩება უცხოური საწარმოს/ორგანიზაციის ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის საკუთრებაში;

სამეცნიერო სამედიცინო მოწყობილობები, მათი სათადარიგო და დამხმარე ნაწილები, აგრეთვე ხელსაწყოები, რომლებიც განკუთვნილია ასეთ მოწყობილობათა შენახვის, შემოწმების, შეკეთების ან დაყალიბებისათვის, სამეცნიერო-კვლევითი ან სასწავლო მიზნებისათვის, თუ შესრულებულია ყველა შემდეგი პირობა:

დროებით შემოტანილია დამტკიცებული დაწესებულების მიერ საკუთარი საჭიროებისათვის, არა უმეტეს წინასწარ განსაზღვრული რაოდენობისა და გამოიყენება მხოლოდ ასეთი დაწესებულების მიერ მისი ზედამხედველობითა და პასუხისმგებლობით;

არ გამოიყენება ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის დროს რჩება უცხოური საწარმოს/ორგანიზაციის ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის საკუთრებაში;

სატრანსპორტო საშუალებები (მათ შორის, გემი და საფრენი საშუალება), თუ შესრულებულია ყველა შემდეგი პირობა: რეგისტრირებულია უცხო ქვეყნის ტერიტორიაზე; რეგისტრირებულია პირზე, რომელიც არ არის საქართველოს მოქალაქე, და გამოიყენება მის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე

გადასაადგილებლად; საქონელი დიპლომატიური და ტურისტული მიზნებისათვის, თუ საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის დროს რჩება უცხოური საწარმოს/ორგანიზაციის ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის საკუთრებაში; კომერციულ ოპერაციასთან დაკავშირებით შემოტანილი კონტეინერი, ქვესადგამი, შეფუთვა, ნიმუში, სარეკლამო ფილმი და სხვა საქონელი: კონტეინერი („კონტეინერების შესახებ“ ჟენევის 1972 წლის კონვენციის მიხედვით); შეფუთვა (ნებისმიერი ნაკეთობა და მასალა, რომლებიც განკუთვნილია იმ სახით, რა სახითაც ისინი შემოტანილია საქონლის შეფუთვის, დაცვის, განთავსების, დამაგრების ან დანაწევრების მიზნით. ნიმუში (ნაკეთობა, რომელიც არის გარკვეული კატეგორიის მზა საქონელი ან წარმოებისათვის გათვალისწინებული საქონლის ნიმუში, გარდა იდენტური ნაკეთობისა, გადაღებული და გამჟღავნებული კინემატოგრაფიული ფირები, აგრეთვე პოზიტიური და გამოსახულების მატარებელი ფირები, რომლებიც განკუთვნილია მათ კომერციულ გამოყენებამდე საჩვენებლად;

ფირი, მაგნიტური ლენტი, მაგნიტური ფირი და ხმის ან გამოსახულების მატარებელი სხვა ფირი ან ლენტი, რომლებიც განკუთვნილია გახმოვანებისათვის, დუბლირებისა და ხმის ან გამოსახულების აღწარმოებისათვის;

ჩაწერილი ინფორმაციის მატარებლები, რომლებიც განკუთვნილია უფასოდ გაგზავნილ და განკუთვნილ მონაცემთა ავტომატური გადამუშავებისათვის;

არარეზიდენტი ფიზიკური პირის (რომელიც ლეგიტიმურად და ტურისტული მიზნით რჩება საქართველოს ტერიტორიაზე არანაკლებ 24 საათისა და არა უმეტეს 6 თვისა ნებისმიერი 12-თვიანი პერიოდის განმავლობაში) მიერ შემოტანილი შემდეგი საქონელი: პირადი საიუველირო სამკაული; ერთი ფოტოაპარატი, ერთი კინოკამერა, ერთი ვიდეოკამერა შესაბამისი ფირებით;

ერთი პერსონალური კომპიუტერი და მისი მოწყობილობა; ერთი კალკულატორი; ერთი ჩვეულებრივი და ერთი სასეირნო საბავშვო; ტანსაცმელი (ფეხსაცმელი); ერთი კარავი და კარვის სხვა მოწყობილობა; სპორტული აღჭურვილობა; გამოფენას ან შეხვედრას, რომელიც ორგანიზებულია განათლების, ხელოვნების, სპორტის, მეცნიერების, კულტურის დონის ამაღლებისათვის; სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების ჯგუფების შეხვედრას;

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში შესაძლებელია იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან სრულად გათავისუფლებით მოექცეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დროებითი შემოტანისათვის განკუთვნილი, საქონელი.

იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებით შესაძლებელია საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოექცეს უცხოური საქონელი, რომელიც რჩება უცხოური საწარმოს/ორგანიზაციის ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის საკუთრებაში და არ შედის საქონლის ჩამონათვალში. საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის ყოველ სრულ და არასრულ კალენდარულ თვეზე გადაიხდევენ იმპორტის გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) იმ **თანხის 3 პროცენტი**, რომელიც გადაიხდევენოდა საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის

რეგისტრაციის დღეს ამ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისას. აღნიშნული თანხის გადახდა უნდა განხორციელდეს ყოველთვიურად, საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვამდე, ხოლო ბოლო გადახდა – საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმის დასრულების დღეს. დეკლარანტის სურვილის შემთხვევაში მთელი გადასახდელი თანხა შეიძლება გადახდილი იქნეს ერთდროულად. გადახდას დაქვემდებარებული თანხების ჯამური ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს იმპორტის გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) იმ თანხას, რომელიც გადაიხდევენებოდა საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს ამ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისას.

საბაჟო ორგანოსა და საქონლის მესაკუთრის თანხმობით დასაშვებია საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გადაცემა სხვა პირის სარგებლობაში, რომელსაც აქვს საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის უფლება და აკმაყოფილებს ამ თავით განსაზღვრულ პირობებს. დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის სხვა პირის სარგებლობაში გადაცემის დღიდან ამ პირს გადაეცემა აღნიშნული საბაჟო რეჟიმის დეკლარანტის უფლება-მოვალეობანი (მათ შორის, საბაჟო სანქციები). ამასთანავე, საქონლის გადამცემი პირი ვალდებულია გადაიხადოს იმპორტის გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) 3 პროცენტი საქონლის საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის ყოველ სრულ და არასრულ კალენდარულ თვეზე იმ პერიოდისათვის, რომლის განმავლობაშიც იგი იყენებდა საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეულ, იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებულ საქონელს. თუ იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებულ, დროებით შემოტანილ საქონელზე წარმოიშვა საბაჟო დავალიანება, საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული საურავი საბაჟო დავალიანების თანხაზე გადაიხდევენება დავალიანების წარმოშობის დღიდან.

თუ საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული, იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან სრულად გათავისუფლებულ საქონელზე:

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმის დარღვევისათვის წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება, იმპორტის გადასახდელების თანხა განისაზღვრება ამ საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციაში მითითებული საქონლის სახეობის, საბაჟო ღირებულებისა და რაოდენობის საფუძველზე საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის დღისათვის მოქმედი საბაჟო გადასახდელების განაკვეთებით;

თუ თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისათვის წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება, იმპორტის გადასახდელების თანხა განისაზღვრება ამ საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციაში მითითებული საქონლის სახეობის, საბაჟო ღირებულებისა და რაოდენობის საფუძველზე საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის მოქმედი საბაჟო გადასახდელების განაკვეთები.

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისას ამ რეჟიმში მოქცეული საქონელი ან/და მისი მაკომპლექტებელი ნაწილები საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით განსაზღვრული ვადის ამოწურვამდე დაბრუნების

პირობით გადამუშავებისათვის შეიძლება დროებით გატანილ იქნეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ. დროებით გატანილი საქონელი, რომელიც საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული იყო იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან სრული გათავისუფლებით, განსაზღვრული ვადის ამოწურვამდე დაბრუნდა გადამუშავების პროდუქტის სახით და მოექცა იმავე საბაჟო რეჟიმში, მაშინ მის მიმართ საბაჟო ვალდებულება არ წარმოიშობა. დროებით გატანილი საქონელი, რომელიც საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული იყო იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივი გათავისუფლებით, განსაზღვრული ვადის ამოწურვამდე დაბრუნდა გადამუშავების პროდუქტის სახით და მოექცა იმავე საბაჟო რეჟიმში, მაშინ დეკლარანტმა უნდა უზრუნველყოს წარდგენილი გარანტიის გაზრდა საბაჟო ღირებულების საქონელზე გადასახდელი იმპორტის გადასახდელების თანხის ოდენობით და გაანგარიშებული იმპორტის გადასახდელების თანხის გადახდა.

საქონლის ექსპორტი

საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმი საშუალებას იძლევა, საქართველოს საქონელი გატანილ იქნეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ, თუ გატარდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები და განსაზღვრულ შემთხვევებში გადაიხდება ექსპორტის გადასახდელები.

საქართველოს საქონელი, რომლის გატანა განზრახულია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ, უნდა მოექცეს საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში, გარდა იმ საქონლისა, რომელიც მოქცეულია საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში. საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული საქონელი გატანილი უნდა იქნეს საქონლის ექსპორტის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან 120 კალენდარულ დღეში, თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი. ამ ვადის დარღვევის შემთხვევაში დეკლარანტი ვალდებულია 5 კალენდარულ დღეში საბაჟო ორგანოს წარუდგინოს შუამდგომლობა საბაჟო დეკლარაციის გაუქმების შესახებ ან შუამდგომლობა საქონლის გასატანად დადგენილი ვადის 10 კალენდარული დღით გაგრძელების თაობაზე. საქონლის გატანისა და საბაჟო პროცედურების შესრულებისათვის პასუხისმგებელია დეკლარანტი. საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული საქონელი საბაჟო ზედამხედველობას ექვემდებარება საქონლის ექსპორტის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანამდე. საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმი გამოიყენება, თუ საქონელი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანისას იყო ისეთივე მდგომარეობაში, როგორშიც ექსპორტის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს. საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეულ საქონელზე გადამუშავების ვადის გასვლამდე შეიძლება განისაზღვროს ექსპორტის საბაჟო რეჟიმი, თუ დეკლარანტი საბაჟო ორგანოში წარადგენს საქონლის გასხვისების დამადასტურებელ დოკუმენტს.

საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმი საშუალებას იძლევა საქართველოს საქონელი გატანილ იქნას საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ ან გადატანილ იქნას თავისუფალ ზონაში, ან თავისუფალ ზონაში არსებული უცხოური საქონელი გატანილ იქნას საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან თუ გატარდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები და განსაზღვრულ შემთხვევებში გადახდილ იქნება ექსპორტის გადასახდელები.

საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთა ან თავისუფალ ზონაში მოთავსება ნებადართულია მხოლოდ იმ საქონლისათვის, რომლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანა ან თავისუფალ ზონაში შეტანა აკრძალული არ არის.

საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმი შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას საქონლის მიმართ, რომელიც:

მთლიანად წარმოებული ან მიღებულია საქართველოში;

შემოტანილია უცხო ქვეყნიდან და გაშვებულია თავისუფალ მიმოქცევაში.

მოქცეულია საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში და გასული არ არის მისი გადამუშავების ვადა.

ექსპორტის საბაჟო რეჟიმისათვის განკუთვნილი საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანის დროს საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილზე (საბაჟო ორგანოში) დადგენილი წესის შესაბამისად ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები: საქონლის წარდგენა; სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა; „საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობის“ გამოწერა.

საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით, საქონლისა ან/და სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის შემდეგ სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების აღება და საიდენტიფიკაციო ნიშნების დადება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეულ საქონელზე ექსპორტის საბაჟო რეჟიმის განსაზღვრის მიზნით, საქონლის გადამუშავების ვადის გასვლამდე საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე (საბაჟო ორგანოში) სატვირთო საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად წარედგინება საქონლის გასხვისების დამადასტურებელი დოკუმენტი.

საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილზე საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენა ხდება საბაჟო კონტროლის ზონაში საქონლის ფაქტობრივი განთავსებით.

დეკლარაციის წარდგენა ხდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ იმ საბაჟო ორგანოში, სადაც ხორციელდება საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია. დეკლარაცია წარდგენილ უნდა იქნეს საქონლის წარდგენიდან 2 სამუშაო დღის განმავლობაში, გარდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

დეკლარაციას ავსებს დეკლარანტი. სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაცია ხორციელდება დამუშავების საბაჟო ორგანოში. სატვირთო საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად დეკლარანტის მიერ წარდგენილი უნდა იქნეს სატრანსპორტო დოკუმენტი: საავტომობილო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს -

სატრანსპორტო ზედნადები ან TIR-კარნეტის დოკუმენტი, ხოლო ასეთი დოკუმენტის არარსებობის შემთხვევაში - ავტოსატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური პასპორტის ასლი; საზღვაო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - კონოსამენტი; საჰაერო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - ავიაზედნადები; სარკინიგზო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - სარკინიგზო ზედნადები.

გათვალისწინებულ დოკუმენტებთან ერთად, დეკლარაციას თან ერთვის: თუ დეკლარირება ხორციელდება წარმომადგენლის მეშვეობით - წარმომადგენლობის დამადასტურებელი დოკუმენტი; თუ საქონლის ექსპორტი ექვემდებარება ლიცენზირებას ან/და ნებართვას ან/და სერტიფიცირებას ან/და სხვა არასატარიფო ღონისძიებებს - ქვემოთ ჩამოთვლილი შესაბამისი დოკუმენტები ლიცენზია დაკვირვების ელექტრონული საშუალებების ექსპორტზე, ნებართვა შეზღუდულად ბრუნვადი მასალების ექსპორტზე; ბირთვული, რადიაციული ობიექტების, ბირთვული მასალების, რადიექტიული ნივთიერებების, რადიექტიული ნარჩენების, მინერალების (წიაღისეულის), რომლებისგანაც პრაქტიკულად შესაძლებელია ბირთვული მასალების მიღება, გადამუშავების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორის და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ კონვენციის (CITES) დანართებში შეტანილი სახეობების, მათი ნაწილებისა და დერივატების ექსპორტზე; იარაღისა და საბრძოლო მასალის ექსპორტზე სამხედრო-საბრძოლო იარაღის ექსპორტზე, უცხო ქვეყნის და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა, აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან პირთა ვიზიტის დროს მათ თანმხლებ პირთა მიერ იარაღისა და საბრძოლო მასალის საქართველოდან გატანაზე, ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის ექსპორტზე; სპეციალურ კონტროლს დაქვემდებარებული სამკურნალო საშუალებების ექსპორტზე; საქართველოს კულტურულ ფასეულობათა საქართველოდან გატანაზე, ხე-ტყის ექსპორტისას - ხე-ტყის კანონიერების ან/და წარმოშობის დამადასტურებელი დოკუმენტი; სერტიფიკატები: ფიტო-სანიტარული სერტიფიკატი; ვეტერინარული.

თუ დეკლარირებული საქონლის და/ან სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ადგილი ჰქონდა საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტს - საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი ან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი;

საბაჟო გადასახდელების გადახდას დაქვემდებარებული ექსპორტის შემთხვევაში - გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტები.

თუ დეკლარანტის მიზეზით შეუძლებელია დადგენილ ვადაში ექსპორტის სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა ან არ იქნება გადახდილი ექსპორტის გადასახდელები, ან ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში გაშვებული საქონელი 3 სამუშაო დღის ვადაში არ იქნება გატანილი საბაჟო კონტროლის ზონიდან, მაშინ, საბაჟო ორგანო წერილობით აცნობებს დეკლარანტს საქონლის განკარგვის შესახებ თავისი განზრახვის თაობაზე და ადგენს ამ პუნქტში აღნიშნული ნაკლოვანებების აღმოფხვრის ვადას, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს 30 კალენდარულ დღეს. დადგენილ ვადაში დეკლარანტის მიერ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის ან საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად, დეკლარაციის ბათილად ცნობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო არ ახორციელებს საქონლის განკარგვას.

საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე, არასამუშაო დროს, საბაჟო დეკლარაცია წარედგინება დეკლარანტის წერილობითი განცხადების საფუძველზე მისივე ხარჯებით, საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით.

საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილას შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების აღება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად

დეკლარანტს შეუძლია ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონელი მოტივირებული განცხადების საფუძველზე შეცვალოს დამუშავების შემდეგი ოპერაციებით: საქონლის საბაჟო ტერიტორიაზე გადამუშავება; საქონლის საბაჟო ტერიტორიის გარეთ გადამუშავება; საქონლის განთავსება თავისუფალ ზონასა და თავისუფალ საწყობში.

აკრძალულია ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცევა.

კანონით მითითებული დოკუმენტების საფუძველზე საბაჟო ორგანოს მიერ ხდება მოწმობის გამოწერა. აღნიშნული მოწმობა არ გამოიწერება:

ცარიელ სარკინიგზო შემადგენლობაზე, საქართველოში რეგისტრირებულ სატრანსპორტო საშუალებებზე;

TIR წიგნაკით გადაადგილებულ საქონელსა და სატრანსპორტო საშუალებებზე, გარდა საზღვაო პორტიდან ათი კილომეტრის რადიუსში განლაგებულ საბაჟო საწყობში TIR-კარნეტით გადაადგილებული საქონლისა;

მილსადენი ტრანსპორტით და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებულ საქონელზე.

საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანოდან სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ადგილიდან სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანის ვადა განისაზღვრება გამგზავნი საბაჟო ორგანოს მიერ, გადასაზიდი საქონლის, სატრანსპორტო საშუალების, საბაჟო მარშრუტის ხასიათის და ეკოლოგიურ-კლიმატური პირობების გათვალისწინებით, დღეში 100 კმ-ზე გათვლით, მაგრამ არაუმეტეს 10 კალენდარული დღისა.

საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული საქონელი საბაჟო ზედამხედველობას ექვემდებარება ექსპორტის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანამდე.

გასატანი საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის შესაბამის ადგილამდე მიტანა ხორციელდება ნებისმიერი გზით, გარდა თამბაქოს ნაწარმის გადაზიდვის შემთხვევისა. საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული თამბაქოს ნაწარმის გადაადგილება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ხორციელდება იმ საბაჟო ორგანოების გავლით, რომელიც განსაზღვრულია “სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს გახსნის, მუშაობის დროის და მისი გავლით შემოსატანი საქონლის სახეობების განსაზღვრის შესახებ” საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიმართ შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებული მოქმედებები და ოპერაციები.

თუ საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალებები განადგურდა ან დაზიანდა, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მფლობელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ შეატყობინოს საბაჟო ორგანოს და წარუდგინოს მას განადგურების ან დაზიანების უტყუარი მტკიცებულებები, რომელიც დამოწმებულია შესაბამისი უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოს მიერ. თუ საბაჟო ორგანოს არ დააკმაყოფილებს წარმოდგენილი მტკიცებულებები, საქონელი ჩაითვლება საბაჟო ზედამხედველობიდან უკანონოდ გასულად.

თუ საქონელი და/ან სატრანსპორტო საშუალებები უკანონოდ გადის საბაჟო ზედამხედველობიდან ან საბაჟო ორგანოს აქვს საფუძვლიანი ეჭვი საბაჟო ზედამხედველობიდან საქონლის და/ან სატრანსპორტო საშუალების უკანონოდ გასვლაზე და დეკლარანტს ან საქონლის მესაკუთრეს ან საქონლის მფლობელს არ შეუძლია საბაჟო ორგანოს დაუმტკიცოს ამ საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების საბაჟო ზედამხედველობიდან კანონიერად გასვლის ფაქტი, ვალდებულია პირმა საბაჟო ზედამხედველობიდან საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების უკანონოდ გასვლის აღმოჩენიდან 5 კალენდარული დღის განმავლობაში უნდა შეასრულოს წარმოშობილი საბაჟო ვალდებულება.

საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანოდან სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ადგილიდან სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანა ხორციელდება მოწმობით, გარდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის დროს, პირი, რომელიც ვერ ასრულებს ამ ინსტრუქციით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, ვალდებულია:

დაუყოვნებლივ აცნობოს უახლოეს საბაჟო ორგანოს აღნიშნული გარემოებების, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ადგილმდებარეობისა და მდგომარეობის შესახებ და იმოქმედოს მისი მითითებების შესაბამისად;

მიიღოს ყველა აუცილებელი ზომა საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ხელშეუხებლობის უზრუნველსაყოფად;

უზრუნველყოს საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანა უახლოესი საბაჟო ორგანოს ტერიტორიაზე ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებულ ადგილზე;

ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის შედეგად განადგურებულ საქონელზე დგება ოქმი და განადგურების შედეგად წარმოშობილი ნარჩენები და ჯართი გადაადგილდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით შესაბამისად.

კანონის მოთხოვნათა შესრულებისათვის გაწეულ ხარჯებს ანაზღაურებს საქონელსა და/ან სატრანსპორტო საშუალებაზე უფლებამოსილი შესაბამისი პირი.

საქონლის დანიშნულების ადგილზე (არასაბაჟო ორგანო) წარდგენის დადასტურების მიზნით ხდება დამოწმება: საბაჟო საწყობის მიერ - აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღნიშვნით (ბეჭედი, ხელმოწერა, თარიღი

და დრო). დამოწმებული მოწმობის საბაჟო ორგანოსთვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება საბაჟო საწყობს, იმავე ან მეორე სამუშაო დღის 12 საათამდე; სარკინიგზო გადაზიდვების შემთხვევაში – რკინიგზის მიერ სარკინიგზო ზედნადებზე და აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღნიშვნით (შტამპი, ხელმოწერა, თარიღი და დრო). დამოწმებული აღრიცხვის მოწმობისა და სარკინიგზო ზედნადების საბაჟო ორგანოსთვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება სარკინიგზო ზედნადებში მითითებულ ტვირთის გამგზავნს.

განხორციელებული ქმედება ითვლება საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენად. აღნიშნული საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალების წარდგენის თარიღი და დრო ჩაითვლება საბაჟო ორგანოში საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალების წარდგენის დღედ.

ექსპორტისათვის განკუთვნილი საქონლის დროებითი დასაწყობებისას დეკლარანტმა უნდა წარადგინოს, ხოლო საბაჟო საწყობის მფლობელმა მიღება-ჩაბარების აქტით გადასცეს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს „საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლის ქვეშ დროებითი შენახვის განაცხადი“. დროებითი დასაწყობების ვადის გაგრძელების შემთხვევაში დეკლარანტმა (საქონლის მფლობელმა ან საქონლის მესაკუთრემ) უნდა წარადგინოს, ხოლო საბაჟო საწყობის მფლობელმა მიღება-ჩაბარების აქტით გადასცეს საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირს შესაბამისი განაცხადი. საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილ პირთან განაცხადის წარდგენამდე აკრძალულია სატრანსპორტო საშუალების გახსნა ან/და საქონლის გადმოტვირთვა.

იმ შემთხვევაში, თუ ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონელი პირდაპირ წარედგინება დანიშნულების სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს, მაშინ საქონლის წარდგენად ჩაითვლება მოწმობის წარდგენა საბაჟო ორგანოში, რომელიც დასტურდება საბაჟო მოხელის პირადნომრიანი ბეჭდით, თარიღითა და დროით.

საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმის დასრულება დასტურდება დანიშნულების სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს მიერ აღრიცხვის მოწმობაზე და სატვირთო საბაჟო დეკლარაციაზე სპეციალური აღნიშვნით - “მოხსნილია კონტროლიდან”.

ექსპორტის საბაჟო რეჟიმის დასრულებისა და საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანის მომენტიდან საქონელი გამოდის საბაჟო ზედამხედველობიდან და გადადის პირის სრულ განკარგულებაში.

თემა №9

საბაჟო დამუშავების ოპერაციები

საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ცნება აღნიშნავს საბაჟო საზღვარზე საქონლის გადაადგილების განსზღვრულ წესებსა და მექანიზმებს, კერძოდ საბაჟო დამუშავების ოპერაცია უფრო ფართო ცნებაა და მოიცავს საბაჟო რეჟიმის ცნებასაც, მათ შორის ძირითადი განსხვავებამდგომარეობს დეკლარირების ფორმებში, მაგ. საბაჟო რეჟიმი მოითხოვს აუცილებელ დეკლარირებას საბაჟო დეკლარაციის სახით, ხოლო საბაჟო დამუშავების ოპერაცია, როგორც წესი არ მოითხოვს საბაჟო დეკლარაციის წარდგენას. სხვადასხვა ქვეყნები იყენებენ სხვადასხვა სახის საბაჟო რეჟიმებსა და საბაჟო დამუშავების ოპერაციებს. შესაბამისად სხვადასხვა ქვეყნების გამიცდილებისა და საერთაშორისო საბაჟო კონვენციების დებულებების მიხედვით შეიძლება ჩამოვაყალიბოთ შემდეგი საბაჟო დამუშავების ოპერაციები:

- ა) თავისუფალი საბაჟო ზონა და თავისუფალი საწყობი,
- ბ) უბაჟო ვაჭრობის პუნქტი
- გ) საქონელზე უარის თქმა სახელმწიფოს სასარგებლოდ
- დ) რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია
- ე) მარაგების გადაადგილება

უბაჟო ვაჭრობის პუნქტი.

უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში საქონლის შეტანა განპირობებულია იმ ფაქტორით რომ, მგზავრი, რომელიც შეიძენს ამ საქონელს და გადის საბაჟო ტერიტორიიდან ითვლება, რომ ის ამ საქონელს მოიხმარს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ. უბაჟო ვაჭრობის პუნქტი როგორც წესი გახსნილია აეროპორტებში, ნავსადგურებში, და ისეთ ადგილებში, რომლებიც ღიაა საერთაშორისო მიმოსვლისათვის. და მასში დაიშვება მხოლოდ საცალო ვაჭრობა საბაჟო ტერიტორიიდან გამსვლელ მგზავრებზე. მგზავრების მომსახურებისათვის განკუთვნილი უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობა (უბაჟო საცალო ვაჭრობა ფიზიკური პირებისათვის, რომლებიც ტოვებენ საქართველოს საბაჟო ტერიტორიას) საბაჟო კონტროლის ზონაში ნებადართულია საქონლის მიმართ სავაჭრო პოლიტიკის სატარიფო ღონისძიებების გატარების გარეშე.

უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში შეიძლება გაიყიდოს ნებისმიერი საქონელი, გარდა იმ საქონლისა, რომლის საქართველოში შემოტანა, საქართველოდან გატანა ან საქართველოს ტერიტორიაზე გაყიდვა აკრძალულია. საქონელი, რომლის საქართველოს ტერიტორიაზე გაყიდვა შეზღუდულია, შეიძლება გაიყიდოს უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში მხოლოდ იმ პირობით, თუ დაცული იქნება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები. უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში საქონლის შეტანაზე ვრცელდება არასატარიფო პოლიტიკის ღონისძიებები. უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის დაარსება ისევე როგორც საბაჟო საწყობისა, საჭიროებს სპეციალურ ნებართვას შესაბამისი ორგანოების მხრიდან კერძოდ საბაჟო ორგანოდან. ასეთი პუნქტის გახსნის უფლება აქვს ადგილობრივ საგადასახადო იურისდიქციას დაქვემდებარებულ ნებისმიერ პირს. საქმიანობის ნებართვის მიმღებმა საბაჟო ორგანოს უნდა წარუდგინოს შესაბამისი საბაჟო გარანტია, რომელიც ძალაში

იქნება ამ პუნქტის საქმიანობის მთელ პერიოდში. საბაჟო გარანტია უზრუნველყოფს უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში არსებული საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის უკანონო განკარგვის ან დაკარგვის შედეგად გადასახდელი საბაჟო გადასახდელების გადახდას, რომლის გადახდაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის მფლობელს.

„ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის ნებართვას 3 წლის ვადით გასცემს შემოსავლების სამსახური. ეს ნებართვა შეიძლება გაიცეს საქართველოს საწარმოზე, მუდმივ დაწესებულებაზე ან ინდივიდუალურ საწარმოზე. აკრძალულია გათვალისწინებული ნებართვის სხვა პირისათვის გადაცემა, მათ შორის:

ნებართვის მფლობელის საწარმოს სხვა საწარმოსთან შერწყმისას ან სხვა საწარმოსთან გაერთიანებისას; ნებართვის მფლობელის საწარმოს გაყოფისას. თუ ნებართვის მფლობელის საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემებში ხორციელდება ისეთი ცვლილება, რომელიც დაკავშირებულია ნებართვის მფლობელის საწარმოს სრული საფირმო სახელწოდების შეცვლასთან, ნებართვის მფლობელი ვალდებულია საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილების განხორციელებიდან 7 დღის განმავლობაში წარადგინოს შემოსავლების სამსახურში საბაჟო გარანტია, რომელშიც „პრინციპალის“ გრაფაში მიეთითება ნებართვის მფლობელის საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემებში განხორციელებული ცვლილების შესაბამისად სრული საფირმო სახელწოდება. წარდგენილი საბაჟო გარანტიის ვადა უნდა იყოს არანაკლებ ნებართვის მოქმედების დარჩენილი ვადისა.

უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის ნებართვის მისაღებად, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი პირობების გარდა, საჭიროა:

ნებართვის მაძიებელს არ ჰქონდეს საგადასახადო ან/და საბაჟო დავალიანება; ნებართვის მაძიებელმა წარადგინოს გარანტია, რომლის თანხა არ უნდა იყოს 50 000 ევროს ეკვივალენტ ლარზე ნაკლები;

ნებართვის მაძიებელმა წარადგინოს უბაჟო ვაჭრობის პუნქტისათვის განკუთვნილი შენობა-ნაგებობის საკუთრების დამადასტურებელი ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან ან არანაკლებ ნებართვის მოქმედების ვადით დადებული სარგებლობის ექსკლუზიური უფლების (იჯარა, ქირავნობა, უზუფრუქტი და სხვ.) დამადასტურებელი დოკუმენტი და ხელშეკრულების მხარის საკუთრების დამადასტურებელი ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან.

უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის ნებართვის მფლობელი ვალდებულია აწარმოოს საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის მიმართ განხორციელებული ოპერაციების აღრიცხვის ჟურნალი და მოთხოვნისთანავე წარუდგინოს იგი საბაჟო ორგანოს; განახორციელოს ყოველკვარტალური ანგარიშგება, რისთვისაც კვარტალის დასრულებიდან 15 დღის ვადაში საბაჟო ორგანოს წარუდგენს ანგარიშს აღნიშნულ პერიოდში უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში წარმოებული ყველა ოპერაციის შესახებ; განახორციელოს უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის საგარანტიო უზრუნველყოფა თავისი საქმიანობის მთელი ვადის განმავლობაში;

შეასრულოს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები. უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში განთავსებული საქონელი შეიძლება მოექცეს სხვა საბაჟო რეჟიმში და დამუშავების ოპერაციებში (გარდა ტრანზიტის რეჟიმისა) და საქონელს შეიძლება ჩაუტარდეს ისეთივე ოპერაციები, როგორც საბაჟო საწყობში მოთავსებულ საქონელს. ამავე დროს საქონელი უნდა აკმაყოფილებდეს გარკვეულ მოთხოვნებს, კერძოდ უნდა იყოს ფიზიკური პირის პირადი მოხმარების საგნები, შესაბამისი გაბარიტებით, საქონლის შემენისას უნდა მოხდეს მათი სპეციალური შეფუთვა, არ უნდა იყოს საწარმოო-დანიშნულების საქონელი, შესაძლებელია სამკურნალო დანიშნულების პრეპარატების რეალიზაცია, მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ არ მოითხოვება სპეციალური რეცეპტი.

უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საქონლის მარაგების გადაადგილების საბაჟო დამუშავების ოპერაცია.

საქონლის მარაგების გადაადგილების საბაჟო დამუშავების ოპერაცია ნიშნავს საბაჟო ტერიტორიიდან განსვლელიან შემომსვლელი საერთაშორისო საჰაერო, საზღვაო და სარკინიგზო ტრანსპორტის დროს ამ ტრანსპორტზე განსაზღვრული საქონლის მიწოდების ან იქ არსებული საქონლის გათავისუფლებას საბაჟო გადასახდელებისაგან. მარაგები განსაზღვრული დანიშნულების საქონელია, რომელიც მიეწოდება ზემოთჩამოთვლილ სატრანსპორტო საშუალებებს ან მგზავრებს, ან არსებობს ამ სატრანსპორტო საშუალებებზე. ისინი ორ ძირითად ჯგუფად იყოფა: სამომხმარებლო და სარეალიზაციო.

სამომხმარებლო მარაგებს მიეკუთვნება: ა) საქონელი, რომელიც განკუთვნილია საჰაერო, სარკინიგზო, სამდინარო, ტრანსპორტის მგზავრებისთვის ან ეკიპაჟის წევრებისთვის, მიუხედავად იმისა ეს საქონელი მათ მიეყიდებათ თუ არა. ბ) საქონელი, რომელიც განკუთვნილია საზღვაო, საჰაერო, ან სარკინიგზო ტრანსპორტის ექსპლოატაციისა და ტექნიკური მოხმარებისთვის, საწვავ-საპოხი მასალების ჩათვლით.

სარეალიზაციო მარაგებს მიეკუთვნება ის საქონელი, რომელიც განკუთვნილია საერთაშორისო რეისებისთვის განკუთვნილი საზღვაო, საჰაერო, სარკინიგზო ტრანსპორტის მგზავრებისთვის მისაყიდად, საბაჟო ტერიტორიიდან ამ საქონლის გატანის პირობით.

მარაგები, რომლებიც იმყოფება ზემოაღნიშნულ საბაჟო ტერიტორიაზე შემოსული სატრანსპორტო საშუალებების ბორტზე, (გარდა სარკინიგზო ტრანსპორტისა) და რჩება ბორტზე თავისუფლდება საბაჟო გადასახდელებისაგან. რაც შეეხება სარკინიგზო ტრანსპორტს, ამ შემთხვევაში მატარებელში არსებული საქონელი, რომელიც განკუთვნილია მგზავრებისა და ეკიპაჟის წევრების კვებისათვის თავისუფლდება საბაჟო გადასახდელებისაგან შემდეგი პირობით: საქონელი უნდა იყოს იმ ქვეყნებში შემენილი, სადაც გაიარა საერთაშორისო მატარებელმა. შესაბამისი გადასახდელები გადახდილ უნდა იქნეს იმ ქვეყანაში სადაც ის იქნა შემენილი. თავად გემის კაპიტნები საბაჟო ორგანოს წარუდგენენ მარაგების შესაბამის საბაჟო დეკლარაციას, რომელიც მოიცავს იმფორმაციას

საქონლის შესახებ, რაც აუცილებელია საქონლის საბაჟო კონტროლისათვის.

დეკლარაცია საბაჟოს წარედგინება 4 ეგზემპლარად, გასვლის დროს 3 ეგზემპლარად. მათი წარდგენა გათვალისწინებულია 1965 წლის ლონდონის „საერთაშორისო საზღვაო ნაოსნობის შემსუბუქების შესახებ“ კონვენციით. რაც შეეხება საჰაერო ხომალდებს, საბაჟო ორგანო ბორტზე დარჩენილი მარაგების შემთხვევაში ცალკე დეკლარაციას არ ითხოვს.

როდესაც გემი დგას ნავსადგურში საბაჟო ორგანო რთავს ნებას გემის კაპიტანს მგზავრების რაოდენობიდან და დგომის ხანგძლივობიდან გამომდინარე გემზე არსებული მარაგებიდან გასცეს მისი გარკვეული ნაწილი მგზავრებსა და ეკიპაჟის წევრებზე, როდესაც გემი დგას სარემონტოდ დოკში, მაშინ საბაჟო ორგანოს თანხმობით კაპიტანს შეუძლია გასცეს მარაგების შესაბამისი რაოდენობა ეკიპაჟის წევრებზე მოხმარებისთვის, როდესაც თვითმფრინავი ახორციელებს დაგეგმილ დაშვებას ერთ ან რამდენიმე აეროპორტში, საბაჟო ორგანოს თანხმობით ხომალდის მეთაურს შეუძლია გასცეს ბორტზე არსებული მარაგებიდან გარკვეული ოდენობა მგზავრებისა და ეკიპაჟის წევრებისთვის ხომალდის დგომის ან შუალედურ აეროპორტებს შორის გადაფრენის დროს მოხმარებისთვის. მარაგების საბაჟო კონტროლის მიზნით საბაჟო ორგანო უკრძალავს სატრანსპორტო საშუალებების განმკარგავს, მარაგების უსაჩქოო გამოყენებასამასთან საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია მოახდინოს მარაგების იდენტიფიკაცია, შესაბამისი საინდენტიფიკაციო საშუალებებით. შესაძლებელია ასევე საბაჟო ორგანოსთან შათანხმების ეს მარაგები გატანილ იქნეს დროებით შესანახად-საბაჟო ტერიტორიის სხვა ადგილზე-გადამზიდველის ხარჯით.

საერთაშორისო საზღვაო და საჰაერო ხომალდებს, რომლებიც გადიან საბაჟო ტერიტორიიდან და რომელთა დანიშნულების ადგილია საზღვარგარეთი, შეუძლიათ ბორტზე მიიღონ შემდეგი სახის მარაგები საბაჟო გადასახდელებისაგან გათავისუფლებით: მარაგები, რომლებიც გათვალისწინებულია მგზავრებისა და ეკიპაჟის წევრებისათვის შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინებით: მგზავრებისა და ეკიპაჟის წევრების რაოდენობა, ფრენის ხანგძლივობა, ბორტზე არსებული მარაგების რაოდენობა. მარაგების მიწოდება იმ საერთაშორისო საზღვაო და საჰაერო ტრანსპორტისათვის, რომელიც ტრანზიტულად გაივლის ქვეყნის შესაბამის პორტს, გათავისუფლებულია საბაჟო გადასახდელებისაგან. ე. ი. ასეთი მიწოდებისთვის განკუთვნილი შესაბამისი საქონლის იმპორტი არ დაიბეგრება საბაჟო გადასახდელებით, ხოლო სამამულო ან უკვე იმპორტში მოქცეული და დაბეგრული საქონლის მიწოდების დროს გადახდილი ირიბი გადასახადები დაუბრუნდება მიმწოდებელს (ნულოვანი დაბეგვრა).

იმ საერთაშორისო სატრანსპორტო საშუალებებში არსებული მარაგების მიმართ, რომლებიც შემოდინან მოცემული ქვეყნის ტერიტორიაზე, შეიძლება დაშვებულ იქნას ამ მარაგების არამიზნობრივი განკარგვის შემდეგი ღონისძიებები: მარაგების გაშვება ამ საბაჟო ტერიტორიაზე იმპორტის საბაჟო რეჟიმში, ან კანონმდებლობით დაშვებულ სხვა საბაჟო დამუშავების ოპერაციაში;

საბაჟო ორგანოს წინასწარი თანხმობით ამ სატრანსპორტო საშუალებების ბორტზე არსებული მარაგების გადატვირთვა სხვა ანალოგიური დანიშნულების სატრანსპორტო საშუალებებზე.

თავისუფალი ზონა და თავისუფალი საწყობი.

თავისუფალი ზონა საშუალებას იძლევა, მისი ტერიტორია გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ საბაჟო კოდექსით ნებადართული საქმიანობისათვის, სადაც:

ა) იმპორტის გადასახდელების გადახდისათვის და სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების გატარებისათვის უცხოური საქონლის შეტანა არ ითვლება საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცევად და შესაბამისად, მასზე არ გადაიხდევენ იმპორტის გადასახდელები;

ბ) საქართველოს საქონლის მოთავსებისას გამოიყენება საბაჟო კანონმდებლობის ისეთივე ნორმები, როგორც გამოიყენება საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში ანალოგიური საქონლის მოქცევისას (მათ შორის, ენიჭება უცხოური საქონლის სტატუსი). თავისუფალი საწყობი, რომლის საქმიანობისათვის სავალდებულოა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მიერ გაცემული ნებართვა, საშუალებას იძლევა, მისი ტერიტორია გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ უცხოური საქონლის შენახვისა და თავისუფალ საწყობში რეალიზაციის (მყიდველის მიერ ნებისმიერი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრით) ან/და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გარეთ გატანის (რეექსპორტის) მიზნით, და სადაც იმპორტის გადასახდელების გადახდისათვის და სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების გატარებისათვის უცხოური საქონლის შეტანა არ ითვლება საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცევად და, შესაბამისად, მასზე არ გადაიხდევენ იმპორტის გადასახდელები. თავისუფალი ზონის შექმნა შესაძლებელია საქართველოს ნებისმიერ ტერიტორიაზე (გარდა საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული დაცული ტერიტორიებისა) წინასწარ განსაზღვრული ვადით. დაინტერესებული პირის განცხადებისა და შესაბამისი გარანტიის წარდგენის საფუძველზე თავისუფალი ზონის შექმნის გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს მთავრობა. თავისუფალი ზონა უნდა იყოს შემოსაზღვრული და შესაბამისად მონიშნული. თავისუფალ ზონაში უნდა განისაზღვროს შესასვლელი და გამოსასვლელი ადგილები, რათა თავიდან იქნეს აცილებული საქონლის სხვა ადგილებიდან შეტანა ან გატანა, და პერიმეტრის ზღუდე. თავისუფალი ზონის შექმნისათვის წარსადგენი გარანტიის ოდენობას, თავისუფალი ზონის შექმნის პირობებს, მათი ფუნქციონირების, საქონლის შენახვისა და საბაჟო კონტროლის წესებს განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა შესაბამისი დადგენილებით.

„ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, თავისუფალი საწყობის საქმიანობის ნებართვას 5 წლის ვადით გაცემს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური. თავისუფალი საწყობის საქმიანობის ნებართვის მისაღებად, „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი პირობების გარდა, საჭიროა:

თავისუფალი საწყობი აკმაყოფილებდეს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს. თავისუფალი საწყობის ტექნიკური და უსაფრთხოების მოთხოვნები განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის შესაბამისი დადგენილებით;

ნებართვის მადიებლის საკუთრებაში ან არანაკლებ 5 წლის ვადით დადებული

საიჯარო ხელშეკრულებით მის მფლობელობაში არსებობდეს თავისუფალი საწყობისათვის განკუთვნილი მიწის ნაკვეთი და შენობა-ნაგებობა;

წარდგენილ იქნეს საბაჟო გარანტია, რომლის ოდენობა განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით. თავისუფალი საწყობის საქმიანობის მთელი ვადის განმავლობაში საბაჟო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით, თუ წარდგენილ საბაჟო გარანტიას მოქმედების ვადა გადის, პირველად წარდგენილი გარანტია ახლით უნდა შეიცვალოს;

ნებართვის მამიებელს არ ჰქონდეს საგადასახადო ან/და საბაჟო დავალიანება. თავისუფალი ზონისა და თავისუფალი საწყობის შესასვლელებსა და გამოსასვლელებზე, თავისუფალი ზონისა და თავისუფალი საწყობის საზღვრებზე (პერიმეტრის ზღუდეზე) კონტროლს ახორციელებს საბაჟო ორგანო.

საბაჟო **ორგანო უფლებამოსილია:**

ა) განახორციელოს კონტროლი თავისუფალი ზონის ან თავისუფალი საწყობის პერიმეტრზე პირის, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილებაზე;

ბ) მოითხოვოს და მიიღოს თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში არსებული საქონლის დოკუმენტების ასლები;

გ) ნებისმიერ დროს დაათვალიეროს თავისუფალ საწყობში, აგრეთვე საფუძვლიანი ექვის არსებობისას თავისუფალ ზონაში შენახული საქონელი.

თავისუფალი **საწყობის მფლობელი ვალდებულია:**

უზრუნველყოს საქონლის დაცვა და ხელი შეუწყოს საბაჟო კონტროლის განხორციელებას, რისთვისაც საბაჟო ორგანოს მოთხოვნის შესაბამისად თავისუფალ საწყობში უსასყიდლოდ უნდა გამოუყოს საბაჟო კონტროლისა და საბაჟო პროცედურებისათვის აუცილებელი სათავსი, მოწყობილობები და კავშირგაბმულობის საშუალებები; გადაიხადოს საბაჟო გადასახდელები.

საბაჟო ორგანოსთან შეუთანხმებლად თავისუფალი საწყობიდან საქონლის გატანის ან საქონლის დაკარგვის შემთხვევაში საბაჟო გადასახდელების გადახდის ვალდებულება ეკისრება თავისუფალი საწყობის მფლობელს,

თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში შესატან საქონელზე საბაჟო ორგანოს წარედგინება მხოლოდ გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი. თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში შესატანი საქონელი ექვემდებარება წარდგენას და საბაჟო პროცედურების განხორციელებას, თუ იგი მოქცეული იყო საბაჟო რეჟიმში, რომელიც დასრულდა თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში საქონლის შეტანით. ამასთანავე, საქონლის წარდგენა არ არის სავალდებულო, თუ საბაჟო რეჟიმის მარეგულირებელი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებულია საქონლის საბაჟო ორგანოში წარდგენის ვალდებულებისაგან გათავისუფლება; იგი მოთავსებულ იქნა თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში იმპორტის გადასახდელების დაბრუნების ან მათი გადახდისაგან გათავისუფლების შესახებ მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე; მის მიმართ გამოიყენება ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში მსგავსი საქონლის მოქცევისას გათვალისწინებული ღონისძიებები. საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია მოითხოვოს, აცნობონ იმ საქონლის შესახებ, რომელიც ექვემდებარება ექსპორტის გადასახდელების გადახდას ან რომლის მიმართაც საქონლის ექსპორტის საბაჟო

რეჟიმის შემთხვევაში ტარდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები.

საქონელი თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში შენახვას ექვემდებარება განსაზღვრული ვადით. თავისუფალ ზონაში დასაშვებია ნებისმიერი საქონლის შეტანა/გამოტანა (მათ შორის, ნებისმიერი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრა), შენახვა, გადამუშავება, მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა, თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. თავისუფალ ზონაში აკრძალულია:

- ა) იარაღის, საბრძოლო მასალის გადამუშავება/მიწოდება;
- ბ) ბირთვული, რადიოაქტიური ნივთიერებების გადამუშავება/მიწოდება;
- გ) ნარკოტიკული და ფსიქოტროპული საშუალებების შეტანა, გადამუშავება, შენახვა ან/და მიწოდება;

დ) აქციზური საქონლის შეტანა, შენახვა, გადამუშავება ან/და მიწოდება, გარდა განსაზღვრული შემთხვევისა. თავისუფალ ზონაში დასაშვებია აქციზური საქონლის შეტანა ადგილზე მოხმარებისათვის ან/და გამოყენებისათვის და საქართველოს საქონლის შემთხვევაში ეს არ განიხილება, როგორც საქონლის ექსპორტი. თავისუფალ საწყობში დამუშავების ოპერაციის რეჟიმში დასაშვებია მხოლოდ უცხოური საქონლის შეტანა, შენახვა ან/და თავისუფალ საწყობში რეალიზაცია (მყიდველის მიერ ნებისმიერი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრით) ან/და რექსპორტი, თავისუფალ საწყობში შესანახად მოთავსებული საქონლის მიმართ მისი შენახვის პერიოდში შესაძლებელია განხორციელდეს მხოლოდ კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოქმედებები. თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში საბაჟო ზედამხედველობის განხორციელების მიზნით შესაძლებელია საქართველოს მთავრობის დადგენილებით დაწესდეს ცალკეული საქმიანობის სახეობაზე აკრძალვები და შეზღუდვები.

თავისუფალ ზონაში საქონლის დასაწყობებისას საქონლის მომთავსებელი და ზონის მფლობელი, ხოლო თავისუფალ საწყობში საქონლის დასაწყობებისას თავისუფალი საწყობის მფლობელი ვალდებულია აწარმოოს საწყობის აღრიცხვა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ დამტკიცებული ფორმით.

აღნიშნული პირის მიერ საწყობში საქონლის შეტანისას იგი დაუყოვნებლივ უნდა აღრიცხოს საწყობის აღრიცხვის დოკუმენტში. საწყობის აღრიცხვის დოკუმენტი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს საბაჟო ორგანოსათვის, რომელიც ახორციელებს საქონლის იდენტიფიკაციას და აღრიცხავს საქონლის მოძრაობას. საქონლის გადატანა თავისუფალ ზონაში წარმოადგენს საბაჟო დამუშავების ოპერაციას, რომლის გამოყენება დასაშვებია როგორც უცხოური, ასევე საქართველოს საქონლის მიმართ, ამასთან იმპორტის გადასახდელების გადახდისათვის და სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების გატარებისათვის უცხოური საქონლის შეტანა არ ითვლება საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცევად და, შესაბამისად, მასზე არ გადაიხდევენ იმპორტის გადასახდელები; საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია განახორციელოს კონტროლი თავისუფალი ზონის შესასვლელებსა და გამოსასვლელებზე, თავისუფალი ზონის საზღვრებზე საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილებაზე. თავისუფალ ზონაში შესატან საქონელზე საბაჟო ორგანოს წარედგინება მხოლოდ გამარტივებული საბაჟო

დეკლარაცია, თუ საქართველოს საბაჟო კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი. საქონლის გადატანა თავისუფალ ზონაში დასაშვებია ნებისმიერი საქონლის მიმართ, რომლის შემოტანა საქართველოს ტერიტორიაზე ან/და თავისუფალ ზონაში შეტანა აკრძალული არ არის მოქმედი კანონმდებლობით. აღნიშნული აკრძალული საქონლის მიმართ, რომელიც არ შეიძლება მოთავსდეს თავისუფალი ზონის ტერიტორიაზე, შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საბაჟო დამუშავების სხვა ოპერაცია თავისუფალი ზონის ტერიტორიის გარეთ ან იგი გატანილ უნდა იქნეს საბაჟო ტერიტორიიდან კანონმდებლობით დადგენილი წესით. თავისუფალ ზონაში შეიძლება მოთავსდეს: უცხო ქვეყნებიდან შემოტანილი საქონელი; საქართველოს სხვა საბაჟო ტერიტორიიდან შეტანილი უცხოური საქონელი; უცხოური საქონელი, რომელიც მოქცეული იყო საბაჟო რეჟიმში, რომელიც დასრულდა თავისუფალ ზონაში საქონლის შეტანით; საქართველოს საქონელი.

უცხოური საქონლის თავისუფალ ზონაში მოთავსებისას საქონლის მიმართ განისაზღვრება საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახე- საქონლის გადატანა თავისუფალ ზონაში, ხოლო კანონმდებლობით გათვალისწინებული საქართველოს საქონლის მოთავსება თავისუფალ ზონაში ხორციელდება ექსპორტის საბაჟო რეჟიმის შესაბამისად. თავისუფალ ზონაში უცხო ქვეყნიდან საქონლის შეტანის დროს, როდესაც სასაზღვრო საბაჟო ორგანო წარმოადგენს დანიშნულების საბაჟო ორგანოს, დადგენილი წესის შესაბამისად ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები: საქონლის წარდგენა; ზოგადი დეკლარირება და საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების აღრიცხვის მოწმობის (შემდგომში – აღრიცხვის მოწმობა) გამოწერა ან/და გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა. საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს საქონლის წარდგენიდან 2 დღის განმავლობაში დადგენილი წესით უკან დააბრუნოს საქონელი, რომელიც არ შეიძლება მოთავსდეს თავისუფალი ზონის ტერიტორიაზე ან/და რომლის შემოტანა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე აკრძალულია მოქმედი კანონმდებლობით, ან/და რომელზეც არ არის წარმოდგენილი კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზიები, ნებართვები და სერტიფიკატები. დეკლარანტს უფლება აქვს საქონლის წარდგენიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა დადგენილი წესით განახორციელოს ზოგადი დეკლარირება ან წარადგინოს გამარტივებული დეკლარაცია.

იმ შემთხვევაში, თუ დეკლარანტი საბაჟო ორგანოს წარუდგენს საქონელს თანმხლებ დოკუმენტებთან ერთად და ახორციელებს საქონლის ზოგად დეკლარირებას, დადგენილი წესით გამოიწერება აღრიცხვის მოწმობა. აღრიცხვის მოწმობის გამოწერიდან 20 კალენდარული დღის განმავლობაში საბაჟო ორგანოს წარედგინება გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია. საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით, ზოგადი დეკლარირების ან გამარტივებული დეკლარაციის წარდგენის შემდეგ, შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება ან/და სინჯების და ნიმუშების აღება ან/და საიდენტიფიკაციო ნიშნების დადება საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად.

თავისუფალ ზონაში შესატანად განკუთვნილი საქონლის საქართველოს სხვა საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას (როდესაც სასაზღვრო საბაჟო ორგანო არ წარმოადგენს დანიშნულების საბაჟო ორგანოს) დადგენილი წესის შესაბამისად

ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები: საქონლის წარდგენა, ზოგადი დეკლარირება; აღრიცხვის მოწმობის გამოწერა. საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით, ზოგადი დეკლარირების შემდეგ შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება ან/და სინჯების და ნიმუშების აღება ან/და საიდენტიფიკაციო ნიშნების დადება საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად.

სასაზღვრო საბაჟო ორგანოდან საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე ან კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ადგილიდან საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანა ხორციელდება აღრიცხვის მოწმობით. საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანოს დადგენილი წესით წარედგინება გამარტივებული საბაჟო დეკლარაცია: ზოგადი დეკლარირებიდან 45 კალენდარულ დღეში, თუ საქონელი შემოტანილია საზღვაო გზით; ზოგადი დეკლარირებიდან 20 კალენდარულ დღეში, თუ საქონელი შემოტანილია სხვა გზით. თავისუფალ ზონაში საქონლის გადატანის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია განისაზღვრება საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანოში გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციის წარდგენით. იმ შემთხვევაში, როდესაც საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანო არ წარმოადგენს დანიშნულების საბაჟო ორგანოს, დეკლარირებული საქონლის გადაადგილება დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე ხორციელდება კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად, აღრიცხვის მოწმობის გამოწერით. თავისუფალ ზონაში გადასატანი საქართველოს საქონლის მოთავსება თავისუფალ ზონაში ხორციელდება ექსპორტის საბაჟო რეჟიმის შესაბამისად, გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციის წარდგენით, რომელიც შეივსება და საბაჟო დამუშავების ოპერაციის საბაჟო ორგანოს წარედგინება ექსპორტის საბაჟო რეჟიმისათვის კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით. თავისუფალი ზონიდან საქონლის გატანა ხორციელდება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან მისი გატანით ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის სხვა ადგილზე გადატანით. თავისუფალ ზონაში არსებული საქონლის, როგორც უცხოური საქონლის, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანა ხორციელდება საქონლის ექსპორტის რეჟიმის გამოყენებით. თავისუფალ ზონაში არსებული საქონლის, როგორც უცხოური საქონლის, საქართველოს სხვა საბაჟო ტერიტორიაზე გადატანის დროს ხორციელდება პროცედურები, რაც საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილია საქართველოში უცხოური საქონლის შემოტანისათვის, მათ შორის საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განსაზღვრისათვის.

თავისუფალ ინდუსტრიულ ზონაში წარმოებული საქონლის თავისუფალი ინდუსტრიული ზონიდან შეტანა (იმპორტი) საქართველოს სხვა ტერიტორიაზე გათავისუფლებულია საბაჟო გადასახადისაგან. ასეთი გათავისუფლება გამოყენებული იქნება საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს მიერ უშუალოდ ან წარმომადგენლის მეშვეობით გაცემული საქონლის საქართველოში წარმოშობის დამადასტურებელი სერტიფიკატის საფუძველზე.

თავისუფალი ზონის საქმიანობა წყდება ამ საქმიანობის ვადის

გასვლისთანავე თავისუფალი ზონის მფლობელის განცხადების საფუძველზე; საქართველოს მთავრობის შუამდგომლობის საფუძველზე სასამართლოს გადაწყვეტილებით, თუ თავისუფალი ზონა აღარ შეესაბამება საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს ან აღნიშნული მოთხოვნები არ სრულდება. თუ საქართველოს კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი, თავისუფალი ზონიდან ან თავისუფალი საწყობიდან გასატანი საქონელი შეიძლება გატანილ იქნეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან;

ეს დებულებები არ ვრცელდება იმ საქონელზე, რომლის გატანა თავისუფალი ზონიდან ხდება საზღვაო ან საჰაერო გზით მის მიმართ საბაჟო რეჟიმის გამოყენების გარეშე. თავისუფალ ზონაში არსებული საქონლის საქართველოს ტერიტორიიდან გატანა განიხილება, როგორც საქონლის ექსპორტი.

საბაჟო ორგანო ვალდებულია თავისუფალი ზონიდან ან თავისუფალი საწყობიდან საქონლის გატანისას განახორციელოს კონტროლი საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებული ნორმების დაცვაზე თბ-ის ორგანიზატორს ევალება გარანტიის წარმოდგენა. გარანტიის ოდენობა განისაზღვრება თბ-ის მოწყობის წარმოდგენილი გეგმის შესაბამისად თბ-ის მიწის ნაკვეთის ფართობის ყოველ 1 კვადრატულ მეტრზე 25 ევროს ოდენობით, არა უმეტეს 10 000 000 ევროს ოდენობისა. მითითებული გარანტია წარმოადგენს: „თავისუფალი ინდუსტრიული ზონების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურთან შეთანხმებული თბ-ის მოწყობის გეგმაში ასახული საბაჟო პროცედურების განხორციელებისათვის საჭირო შენობა-ნაგებობების, ინფრასტრუქტურის, ტექნიკა-დანადგარების სამუშაო რეჟიმში ფუნქციონირების უზრუნველყოფის საშუალებას; თბ-ს ფუნქციონირების პერიოდში შესაძლო წარმოქმნილი საბაჟო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის გარანტიას. ის უნდა მოქმედებდეს თბ-ის ფუნქციონირების მთელი პერიოდის განმავლობაში და წარმოდგენილ უნდა იქნეს არანაკლებ 3 წლის ვადით. გარანტიის წარდგენამდე იკრძალება თბ-ის ფუნქციონირების დაწყება. გარანტიის ვადის ყოველი შემდგომი გაგრძელების დამადასტურებელი დოკუმენტი (ასევე არანაკლებ 3 წლის ვადით, მაგრამ არა უმეტეს თბ-ის სტატუსის მოქმედების დარჩენილი ვადისა) წარმოდგენილი უნდა იქნეს მიმდინარე გარანტიის ვადის ამოწურვამდე. გათვალისწინებული პირობის შეუსრულებლობის შემთხვევაში, მიმდინარე გარანტიის ვადის ამოწურვის მომდევნო დღიდან ახალი გარანტიის წარმოდგენამდე იკრძალება თბ-ში საქონლის შეტანა და საქონლის გატანა.

გარანტიის შესრულების შემდეგ არა უგვიანეს ერთი თვისა ორგანიზატორმა უნდა უზრუნველყოს გარანტიის პირველად ოდენობამდე შევსება. ყოველ 10 წელიწადში გარანტიით გათვალისწინებული ოდენობა შეიცვლება ინფლაციისა და ვალუტის კურსის ცვლილებების გათვალისწინებით. გარანტია წარედგინება სამსახურს.

საბანკო გარანტია :

საბანკო გარანტია უნდა შეიცავდეს შემდეგ მონაცემებს: გარანტის სრული დასახელება და იურიდიული მისამართი; პრინციპალის სრული დასახელება და იურიდიული მისამართი; საიდენტიფიკაციო კოდი; ბენეფიციარი; გარანტიის ობიექტი და გარანტის ვალდებულება გარანტიის მოქმედების ტერიტორია;

გარანტიის თანხა და გარანტიის მოქმედების პერიოდი დადასტურებას, რომ გარანტი იღებს გამოუწვევად ვალდებულებას ყოველგვარი უარყოფისა და გასაჩივრების უფლების გარეშე გადაუხადოს ბენეფიციარს ნებისმიერი თანხა ან თანხები, მაგრამ არა უმეტეს გარანტიით გათვალისწინებული თანხისა მისი წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე. სამსახური განიხილავს საბანკო გარანტიას ინსტრუქციით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით. საბანკო გარანტიის შესაბამისობის დადგენის შემთხვევაში სამსახური საბანკო გარანტიას უგზავნის საბაჟო ორგანოს, რომელიც ახდენს გარანტიის რეგისტრაციას და იტოვებს მის დედანს, ხოლო დამოწმებულ ასლს გადასცემს ორგანიზატორს.

დეპოზიტი სახელმწიფო ხაზინაში:

ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის საშუალებად დეპოზიტის გამოყენების შემთხვევაში ორგანიზატორი სათანადო თანხას შეიტანს სახელმწიფო ხაზინაში კომერციული ბანკის მეშვეობით ბიუჯეტის შემოსულობების ერთიან ანგარიშზე – დეპოზიტების საბაჟო საბიუჯეტო შემოსულობების სახაზინო კოდზე, რის შესახებაც სახელმწიფო ხაზინა სამსახურს მიაწვდის შესაბამის ინფორმაციას ერთდროულად ელექტრონული და წერილობითი ფორმით; ორგანიზატორი საბაჟო ორგანოს წარუდგენს საგადახდო დავალებას, რომელიც დამოწმებული უნდა იყოს „საქართველოში უნაღდო ანგარიშსწორების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანებით განსაზღვრული წესით; სახელმწიფო ხაზინაში ბიუჯეტის შემოსულობის ერთიან ანგარიშზე დეპოზიტის სახით კომერციული ბანკის მეშვეობით თანხის შეტანა შეიძლება როგორც ნაღდი ფულით, ისე უნაღდო ანგარიშსწორების გზით;

დეპოზიტზე ყოფნის დროს თანხაზე პროცენტის დარიცხვა, აგრეთვე თანხის ინდექსაცია არ ხდება; საბაჟო ორგანო ახორციელებს სახელმწიფო ხაზინის მიერ გაცემული ინფორმაციისა და ვალდებული პირის მიერ წარდგენილი საგადახდო დავალების ურთიერთშედარებას. კერძოდ, ამოწმებს, თუ რამდენად შეესაბამება საგარანტიო თანხა ამ ინსტრუქციით განსაზღვრული წესით გაანგარიშებულ ოდენობას. შეუსაბამობის შემთხვევაში საგადახდო დავალება არ მიიღება; თანხის შემტანის მიერ თანხის განკარგვა ხორციელდება სახელმწიფო ხაზინის შესაბამისი ანგარიშიდან. შესაბამისი საბაჟო ორგანოს მიერ სახელმწიფო ხაზინისათვის წერილობითი თანხმობის გარეშე აკრძალულია დეპოზიტზე თანხის შემტანის მიერ მისი განკარგვა.

საგადახდო დავალების ინსტრუქციით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენისას მისი რეგისტრაცია ხორციელდება იმ საბაჟო ორგანოს მიერ, რომელიც განახორციელებს თზ-ის პერიმეტრზე განთავსებული საბაჟო გამშვები პუნქტის გავლით გადაადგილებული საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საბაჟო კონტროლს.

გარანტია წარმოადგენს ინსტრუქციის დადგენილი მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფის საშუალებას და თზ-ის ფუნქციონირების დაწყებისას ამ გარანტიის მიმართ ბენეფიციარის სტატუსი გააჩნია სამსახურს. სავალდებულოა თზ-ს გააჩნდეს ტერიტორიის მთელი პერიმეტრის შემომსაზღვრელი კპიტალურად დამონტაჟებული მასალის არა ნაკლებ 2 მეტრი სიმაღლის ღობე, რომელსაც მთელ სიგრძეზე უნდა გასდევდეს გარე განათება.

ლობეზე ან შენობა-ნაგებობის კედელზე გარე მხრიდან ყოველი 200 მეტრის შუალედში უნდა იყოს მიმაგრებული ტოლგვერდა სამკუთხედის ფორმის ფირნიში, რომლებზეც მწვანე ფერის ფონზე თეთრი ფერით ქართულ და ინგლისურ ენებზე გაკეთებული უნდა იყოს წარწერა: "საბაჟო კონტროლ-ლის ზონა" – "Customs Control Zone"; ამასთან, ფირნიში დამზადებული უნდა იყოს "მანათობელი" საღებავის გამოყენებით. თზ-ის ტერიტორიაზე არსებული მიწისზედა და მიწისქვეშა შენობა-ნაგებობები და სხვა ნებისმიერი კონსტრუქცია არ უნდა კვეთდეს თზ-ის ღობის ვერტიკალურ სიბრტყეს. თზ-ში კანონმდებლობით დადგენილი წესით (თზ-ის ორგანიზატორის მიერ და მისივე ხარჯით) მოეწყობა თზ-ში შესასვლელები და გამოსასვლელები - საბაჟო გამშვები პუნქტები. საბაჟო გამშვები პუნქტის მოწყობის პირობების და მოთხოვნების შემცირების ან გაზრდის უფლებამოსილება გააჩნია სამსახურს. შესაძლებელია შეიცვალოს თზ-ის ფუნქციონირებისათვის დადგენილი პირობები, რის შესახებაც ერთი წლით ადრე ეცნობება ორგანიზატორს ფუნქციონირების ახალ პირობებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით. ორგანიზატორის წინააღმდეგობის შემთხვევაში სათანადო პასუხისმგებელი ორგანო თავად უზრუნველყოფს მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანას, ამისათვის საკმარისი ფუნქციონირების ვალდებულებების უზრუნველმყოფი გარანტიის სახელმწიფოს სასარგებლოდ რეალიზაციის საშუალებით.

თზ-ის შექმნის პირობები და ფუნქციონირების წესი საქართველოს მთავრობისათვის თზ-ის შექმნის ინიციატივით ორგანიზატორის მიერ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროსათვის დასკვნის მომზადების მიზნით წარდგენილ განცხადებას სამინისტრო თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად უგზავნის სამსახურს. თანდართული დოკუმენტაციის სახით წარდგენილი უნდა იქნეს ის ინფორმაცია, რაც საკმარისია საბაჟო პროცედურების განხორციელებისათვის საჭირო სრული ინფრასტრუქტურის ელემენტების, ტექნიკა-დანადგარების სახეობის, სიმძლავრის, უსაფრთხოების, რაოდენობის, განლაგების, დაპროექტების, სამუშაო რეჟიმში ფუნქციონირებისათვის, ასევე სხვა პარამეტრების შესახებ სამსახურის მიერ მოთხოვნების განსაზღვრისათვის, აგრეთვე ვალდებულებას ფუნქციონირების დაწყების ვადის ფარგლებში ამ მოთხოვნების შესრულების თაობაზე, ან მტკიცებულებებს, რომ დაკმაყოფილებულია თზის შექმნისათვის სამსახურის მიერ განსაზღვრული მოთხოვნები. იმ შემთხვევაში, როცა თზისათვის განკუთვნილი ტერიტორიის საზღვრების განლაგების მიხედვით ან/და ორგანიზატორის სურვილით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე პირის შესვლა, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების შეტანა, ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან პირის გასვლა, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გატანა განხორციელდება უშუალოდ თზ-ისათვის განკუთვნილი ტერიტორიიდან, აუცილებელია წარმოდგენილი იქნეს ინფორმაცია სანიტარიულ-საკარანტინო, სახელმწიფო ვეტერინარულ სასაზღვრო-საკარანტინო, სახელმწიფო ფიტო-სანიტარიულ სასაზღვრო-საკარანტინო, ტექნიკური სტანდარტებისადმი შესაბამისობისა და ხარისხის ან/და სხვა სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისათვის საჭირო სრული ინფრასტრუქტურის ელემენტების, ტექნიკა-დანადგარების სახეობის, სიმძლავრის, უსაფრთხოების, რაოდენობის,

განლაგების, დაპროექტების, სამუშაო რეჟიმში ფუნქციონირებისათვის, ასევე სხვა პარამეტრების შესახებ მოთხოვნების განსაზღვრისათვის. მოცემული ინფორმაციის საფუძველზე თზ-ის შექმნისათვის საჭირო პირობების მომზადების მიზნით განცხადების რეგისტრაციიდან ერთი დღის ვადაში სამსახურის უფროსი გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, რომლითაც განისაზღვრება სამუშაო ჯგუფის შემადგენლობა.

სამსახურის უფროსს უფლება აქვს ჯგუფის შემადგენლობაში ექსპერტის სტატუსით მოიწვიოს სხვა პირი. განცხადების საფუძველზე თზ-ის შექმნისათვის საჭირო პირობების განსაზღვრის თაობაზე ან განსაზღვრაზე უარის თქმის შესახებ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის ვადაა განცხადების რეგისტრაციიდან 25 კალენდარული დღე. განცხადების საფუძველზე ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის მიზნით სამუშაო ჯგუფი იწყებს მარტივ ადმინისტრაციულ წარმოებას. გადაწყვეტილება მიიღება საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის შესაბამისად. სამუშაო ჯგუფი ვალდებულია საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით განსაზღვრული წესით, გარკვეული პერიოდულობით გამართოს ზეპირი მოსმენა. ზეპირი მოსმენის გამართვის თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს ჯგუფის უფროსი საკუთარი ინიციატივით ან განმცხადებლის წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე. განმცხადებლის მოთხოვნის საფუძველზე სხდომის ხელმძღვანელი ვალდებულია სხდომა გამოაცხადოს დახურულად. დამატებითი ინფორმაციის წარდგენის საჭიროებისას სამუშაო ჯგუფი მართავს ზეპირი მოსმენის სხდომას და განმცხადებელთან შეთანხმებით განსაზღვრავს გონივრულ ვადას, რომლის ფარგლებშიც განმცხადებელი ვალდებულია წარადგინოს ეს ინფორმაცია. ეს ვადა არ უნდა აღემატებოდეს განცხადების სამსახურში რეგისტრაციიდან 10 კალენდარულ დღეს. ზეპირი მოსმენის სხდომის ოქმით დადგენილ ვადაში ინფორმაციის წარუდგენლობა არის თზ-ის შექმნისათვის საჭირო პირობების განსაზღვრაზე უარის თქმის შესახებ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის საფუძველი. ვადის თაობაზე ეცნობება სამინისტროს თზ-ის შექმნის შესახებ საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით უნდა განისაზღვროს თზ-ის ფუნქციონირების დაწყების ვადა, რომელიც მოიცავს თზ-ის შექმნის ამ ინსტრუქციით განსაზღვრული მოთხოვნების შესრულების, საქართველოს მთავრობის, საქართველოს მინისტრის სამართლებრივ აქტებში თზ-ის ფუნქციონირების დაწყებისათვის აუცილებელი ცვლილებისა და დამატებების მიღების, საბაჟო-გამშვები პუნქტების შექმნის, შესაბამისი კადრებით დაკომპლექტების, საბაჟო პროცედურების განხორციელების ტექნოლოგიური სქემის მომზადების ვადას. თზ-ის შექმნის შესახებ საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით განსაზღვრული ფუნქციონირების ვადის დაწყების ამოწურვამდე 20 კალენდარული დღით ადრე, ან ვადამდე ორგანიზატორის განცხადების საფუძველზე სამსახურის უფროსი გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, რომლითაც განისაზღვრება სამუშაო ჯგუფის შემადგენლობა. იმ შემთხვევაში, როცა ჯგუფი იქმნება ორგანიზატორის განცხადების საფუძველზე, ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი გამოიცემა განცხადების სამსახურში

რეგისტრაციიდან 3 დღის ვადაში. სამსახურის უფროსს უფლება აქვს ჯგუფის შემადგენლობაში ექსპერტის სტატუსით მოიწვიოს სხვა პირი. ჯგუფის ამოცანაა დაადასტუროს ან უარყოს თზ-ის შექმნის შესახებ საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან თზ-ის შესაბამისობა. სამუშაო ჯგუფი განსაზღვრავს თზ-ის დათვალიერების თარიღს და აღნიშნულის შესახებ ატყობინებს ორგანიზატორს. თზ-ის დათვალიერებისას დგება დათვალიერების შედეგების ამსახველი აქტი, რომელსაც ხელს აწერს ჯგუფის ყველა წევრი. თზ-ის შექმნის შესახებ საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან თზ-ის შესაბამისობის დადასტურების შემთხვევაში ორგანიზატორსა და სამინისტროს სამსახური უგზავნის მოთხოვნას გათვალისწინებული გარანტიის შესაბამის საბაჟო ორგანოში დარეგისტრირების თაობაზე, ხოლო გარანტიის რეგისტრაციის მეორე სამუშაო დღეს ორგანიზატორსა და სამინისტროს სამსახური უგზავნის შეტყობინებას თზ-ის ფუნქციონირების დაწყების მზადყოფნის შესახებ. თზ-ის შექმნის შესახებ საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან თზ-ის შესაბამისობის უარყოფის შემთხვევაში თზ-ის დათვალიერების შედეგების ამსახველ აქტში ფიქსირდება ინფორმაცია ნაკლოვანებებისა და მათი აღმოფხვრის ღონისძიებათა ინფორმაციას სამინისტროს უგზავნის სამსახური. სამსახურის მიერ გაგზავნილი ინფორმაციის საფუძველზე სამინისტრო იწყებს მარტივ ადმინისტრაციულ წარმოებას და ზეპირი მოსმენის გამართვის შემდგომ ადგენს დათვალიერების შედეგების ამსახველ აქტში დაფიქსირებული ნაკლოვანებების აღმოფხვრის ვადას. საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან თზ-ის შესაბამისობის უარყოფის დამადასტურებელი თზ-ის დათვალიერების შედეგების ამსახველ აქტში დაფიქსირებული ნაკლოვანებების აღმოფხვრისას ორგანიზატორი წერილობით ატყობინებს სამსახურსა და სამინისტროს. საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით განსაზღვრულ მოთხოვნებთან თზ-ის შესაბამისობის უარყოფის დამადასტურებელ თზ-ის დათვალიერების შედეგების ამსახველ აქტში დაფიქსირებული ნაკლოვანებების აღმოფხვრის თაობაზე ორგანიზატორის წერილობითი შეტყობინების მიუღებლობისას სამსახური აყენებს საკითხს თზ-ის ლიკვიდაციის (საქმიანობის შეწყვეტის) შესახებ.

აღნიშნული წერილობითი შეტყობინების სამსახურში რეგისტრაციიდან მეორე სამუშაო დღეს სამსახურის უფროსი გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, რომლითაც განისაზღვრება სამუშაო ჯგუფის შემადგენლობა. სამსახურის უფროსს უფლება აქვს ჯგუფის შემადგენლობაში ექსპერტის სტატუსით მოიწვიოს სხვა პირი.

მითითებული ვალდებულების შეუსრულებლობისას თზ-ის საწარმოების მომსახურების/ზედამხედველობის განმახორციელებელი შესაბამისი სახელმწიფო ორგანო ვალდებულია ორგანიზატორს ან თზ-ის შემთხვევაში საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს – თზ-ის სააგენტოს წარუდგინოს წერილობითი მოთხოვნა ინფრასტრუქტურაში შემავალი ელემენტების ან/და ტექნიკა-დანადგარების სამუშაო რეჟიმში ფუნქციონირების უზრუნველყოფის მიზნით მათი მიმდინარე, ან კაპიტალური რემონტის, შეცვლის თაობაზე. თზ-ის სააგენტო წერილობითი

მოთხოვნის რეგისტრაციიდან ერთი დღის ვადაში მოთხოვნის წარმდგენ სახელმწიფო ორგანოსთან შეთანხმებით განსაზღვრავს მოთხოვნის შესრულების გონივრულ ვადას და ატყობინებს ზემოაღნიშნულის შესახებ ორგანიზატორს.

თზ-ისათვის დადგენილი მოთხოვნების შეუსრულებლობად ითვლება თზ-ის შექმნის თაობაზე საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილების მიღების შემდგომ პერიოდში ნებისმიერი წესის/პირობის დარღვევა (მათ შორის ორგანიზატორის მიერ საბაჟო ვალდებულებების შეუსრულებლობა), რომელიც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილია თზ-ის შექმნისა და ფუნქციონირებისათვის. იმ პირობის/მოთხოვნის დარღვევისათვის, რომელზეც წარდგენილია გათვალისწინებული გარანტია, გარანტიის შესრულების მოთხოვნას ან გარანტიიდან მოთხოვნის შესრულებისათვის საჭირო ოდენობის ფულადი თანხის ჩამოჭრას ახორციელებს სამსახური. საბაჟო ორგანო ვალდებულია წერილობითი შეტყობინების მიღებიდან 3 დღის ვადაში გარანტს მოსთხოვოს თანხის ჩამოჭრა. განსაზღვრულ შემთხვევაში მოთხოვნის შესრულების უზრუნველყოფას გარანტიიდან ჩამოჭრილი ფულადი თანხის ფარგლებში ახორციელებს სააგენტო, ხოლო სააგენტოს მიერ მოთხოვნის შესრულების შემდგომ დაუხარჯავი ფულადი თანხის არსებობის შემთხვევაში აღნიშნული თანხა უნდა დაუბრუნდეს ორგანიზატორს.

გარანტიის თანხის ჩამოჭრიდან ერთი თვის ვადაში ორგანიზატორი ვალდებულია უზრუნველყოს გარანტიის თანხის შევსება. ამ ვალდებულების შეუსრულებლობისას სამსახური მიმართავს სამინისტროს თზ-ის ლიკვიდაციის (საქმიანობის შეწყვეტის) მოთხოვნით. იმ შემთხვევაში, თუ ვერ ხერხდება გარანტიიდან მოთხოვნილი თანხის მიღება, ორგანიზატორი ვალდებულია წარმოადგინოს ახალი გარანტია ან უზრუნველყოს მოთხოვნილი თანხის დაფარვა ერთი თვის ვადაში, წინააღმდეგ შემთხვევაში სამსახური მიმართავს სამინისტროს თზ-ის ლიკვიდაციის (საქმიანობის შეწყვეტის) მოთხოვნით. თზ-ის შექმნის შესახებ საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ ან/და თზ-ის ფუნქციონირების პერიოდში თუ სამსახური აღმოაჩენს, რომ თზ-ში განსხვავებული საქმიანობის დაწყების ან სხვა გარემოების გამო საჭიროა თზ-ისათვის დადგენილი მოთხოვნებისაგან განსხვავებული მოთხოვნის დამატებით შესრულება, იგი ვალდებულია ამის შესახებ გონივრულ ვადაში წერილობით აცნობოს თზ-ის ორგანიზატორს, ხოლო ამ უკანასკნელმა წერილის მიღებიდან 6 თვის ვადაში უზრუნველყოს აღნიშნული მოთხოვნის დაკმაყოფილება. ამ ვადის განმავლობაში მოთხოვნის შეუსრულებლობის შემთხვევაში მისი იძულების წესით შესრულება ხორციელდება კანონმდებლობის მიხედვით. თზ-ის შესასვლელებსა და გამოსასვლელებზე, თზ-ის საზღვრებზე პირის, საქონლის ან/და სატანსპორტო საშუალების გადაადგილების, თზ-ში არსებული ან/და შენახული საქონლის კონტროლს ახორციელებს საბაჟო ორგანო.

კონტროლი მოიცავს: თზ-ის შესასვლელებსა და გამოსასვლელებზე, თზ-ის საზღვრებზე პირის, საქონლის ან/და სატანსპორტო საშუალების შესახებ დოკუმენტების წარდგენასა და კამერალურ შემოწმებას; პირის, საქონლის ან/და სატანსპორტო საშუალების წარდგენას და დათვალიერებას; თზ-ში არსებული ან/და შენახული საქონლის შესახებ დოკუმენტების წარდგენას და დოკუმენტების კამერალურ შემოწმებას, აგრეთვე საფუძვლიანი ეჭვის არსებობისას ამ საქონლის

დათვალიერებას; საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქმიანობის შემოწმებას საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად.

თზ-ის შესასვლელებსა და გამოსასვლელებზე განთავსებულ საბაჟო გამშვები პუნქტის ტერიტორიაზე კონტროლის განხორციელების ტექნოლოგიურ სქემას შეიმუშავენ სამსახური. საქონლის მიმართ საბაჟო კონტროლის ღონისძიებების გამოყენების თაობაზე გადაწყვეტილება მიიღება საბაჟო მონაცემთა ავტომატიზირებულ სისტემაში “ASYCUDA” გამოსაყენებელი რისკების მართვის სისტემის მეშვეობით, ან უფლებამოსილი პირის გადაწყვეტილებით რისკების მართვის სისტემის საფუძველზე მიღებული ინფორმაციის მიხედვით, ან საკუთარი ინიციატივით.

რისკის პროფილები იქმნება სისტემის მონაცემთა დამუშავების, საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევების შესახებ არსებული მასალების, საერთაშორისო კონვენციების, სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციის, სხვადასხვა სახელმწიფო ორგანოების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის, რისკების მართვის სფეროში არსებული საერთაშორისო გამოცდილების საფუძველზე.

რისკის პროფილები იქმნება გარკვეული ვადით ან უვადოდ და წარმოადგენს კონფიდენციალურ ინფორმაციას. არსებული რისკის პროფილების შეცვლა ან გაუქმება გარკვეული პერიოდულობით ხორციელდება სამსახურის ხელთ არსებული ინფორმაციის დამუშავებისა და ანალიზის საფუძველზე. რისკის პროფილები მტკიცდება სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივიაქტით. სისტემის მეშვეობით დეკლარირებული საქონლის მონაცემების რისკის კრიტერიუმებთან თანხვედრის შემთხვევაში სისტემაში რეგისტრირებული დეკლარაციისათვის განისაზღვრება შესაბამისი დერეფანი, რაც გულისხმობს საბაჟო კონტროლის განსახორციელებელ შემდეგ ღონისძიებებს:

ა) მწვანე დერეფანი – თზ-ში შესატანი ან თზ-დან გასატანი საქონლის გაშვებას დეკლარაციაზე თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემოწმებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე;

ბ) ყვითელი დერეფანი – თზ-ში შესატანი ან თზ-დან გასატანი საქონლის დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალურ შემოწმებას;

გ) წითელი დერეფანი – თზ-ში შესატანი ან თზ-დან გასატანი საქონლის დეკლარაციის, თანდართული დოკუმენტების კამერალურ შემოწმებას, დეკლარირებული საქონლის დათვალიერებას;

დ) ლურჯი დერეფანი – თზ-ში შესატანი ან თზ-დან გასატანი საქონლის დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალურ შემოწმებას და საქონლის გაშვების შემდგომ პერიოდში დოკუმენტების უტყუარობის შემოწმებას.

დერეფნის განსაზღვრასთან ერთად სისტემის მეშვეობით ელექტრონული სახით ხდება შეტყობინების მიწოდება (საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილზე დათვალიერებისათვის განკუთვნილი დეკლარაციის შემთხვევითი შერჩევის გარდა), რომელშიც მიეთითება საბაჟო კონტროლის დამატებით გამოსაყენებელი ღონისძიების შესახებ. განსაზღვრული პროცენტული მაჩვენებლის დეკლარაციებით (გარდა იმ დეკლარირებული საქონლისა, რომლის დეკლარაციისათვის რისკის პროფილის საფუძველზე უკვე განისაზღვრა დერეფანი) დეკლარირებული საქონელი ექვემდებარება დათვალიერებას წითელი

დერეფნის მსგავსად საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების ადგილზე. დათვალიერებისათვის განკუთვნილი დეკლარაციის შემთხვევითი შერჩევა ხორციელდება სისტემის მეშვეობით. გათვალისწინებული პროცენტული მაჩვენებელი კონფიდენციალურია და მტკიცდება დადგენილი წესით. დეკლარაციისათვის მოცემული დერეფნის განსაზღვრის შემდეგ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განმახორციელებელი საბაჟო ორგანოს მოხელე ელექტრონულად იღებს შეტყობინებას. სისტემის მეშვეობით დეკლარაციისათვის ამ მუხლში მოცემული დერეფნის განსაზღვრის მიუხედავად რისკების მართვის სისტემის საფუძველზე მიღებული ინფორმაციის მიხედვით ან საკუთარი ინიციატივით უფლებამოსილი პირის გადაწყვეტილებით შეიძლება განხორციელდეს დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების შემოწმება, საქონლის დათვალიერება, აგრეთვე დოკუმენტების უტყუარობის გადამოწმება. დეკლარირებული საქონლის მიმართ დერეფნის შესაბამისად გატარებული საბაჟო კონტროლის ღონისძიებების შედეგები სავალდებულოა აისახოს ელექტრონულ სისტემაში საბაჟო ორგანოს მოხელის მიერ. სისტემაში საბაჟო კონტროლის ღონისძიებების შედეგების ასახვის წესი მტკიცდება სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივიაქტით.

საქონლის დათვალიერება ხორციელდება ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული “საქონლის დათვალიერებისას და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებისას განსახორციელებელი საბაჟო პროცედურების შესახებ” ინსტრუქციის შესაბამისად.

იმ შემთხვევაში, როცა თბ-ში შესატანი ან თბ-დან გასატანი საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განსაზღვრის მიზნით დეკლარაციის წარდგენა ხორციელდება თბ-ის შესასვლელებსა და გამოსასვლელებზე განთავსებულ საბაჟო გამშვები პუნქტის ტერიტორიის გარდა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების სხვა ადგილებში, ამ საბაჟო გამშვები პუნქტის ტერიტორიაზე თბ-ში შესატანი ან თბ-დან გასატანი საქონლის კონტროლი ხორციელდება ტექნოლოგიური სქემის შესაბამისად. საქონლის შენახვის ადგილის მფლობელი ვალდებულია უზრუნველყოს ინვენტარიზაციის დაუბრკოლებლად განხორციელების შესაძლებლობა და ამ მიზნით საწყობში განთავსებული საქონლის შესაბამისი განლაგება. იმ შემთხვევაში, თუ თბ-ის ორგანიზატორი განაცხადებს, რომ თბ-ი გამოყენებული იქნება არსებითად მომსახურების გაწევის მიზნით, საქართველოს ფინანსთა მინისტრს უფლება აქვს დაადგინოს უფრო გამარტივებული მოთხოვნები. თბ-ის ორგანიზატორის მიერ ფუნქციონირების ვადის განმავლობაში თბ-ის საწარმოების მომსახურების/ზედამხედველობის განმახორციელებელი შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოების მოთხოვნის განხორციელებისათვის გარანტიიდან ჩამოჭრილი თანხის სააგენტოს მიერ განკარგვის წესის შემუშავება ერთობლივად უზრუნველყონ საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტრომ და ფინანსთა სამინისტრომ თბ-ის ფუნქციონირების დაწყებამდე.

საქონლის რეექსპორტი

საქონლის რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია საშუალებას იძლევა, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონელი გატანილ იქნეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საბაჟო გადასახდელების გადახდისაგან გათავისუფლებით ან გადახდილი თანხის (გარდა საბაჟო

მოსაკრებლისა) დაბრუნებით ან/და მომავალ ვალდებულებათა ანგარიშში ჩათვლით.

საქონლის რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციას შესაძლებელია დაექვემდებაროს უცხოური საქონელი ან საქართველოს საქონელი. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ შემთხვევებში საქონლის რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია ხორციელდება საბაჟო ორგანოს წინასწარი შეტყობინებით. თუ განზრახულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის, საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების ან საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის რეექსპორტი, საბაჟო ორგანოს წარედგინება საბაჟო დეკლარაცია. თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონელი, რომელსაც დადგენილია, რომ აქვს დეფექტი ან მისი რაოდენობა, ხარისხი, შეფუთვა ან აღწერილობა არ შეესაბამება საგარეო-ეკონომიკურ გარიგებას და ამ მიზეზით იგი უბრუნდება მომწოდებელს ან მის მიერ მითითებულ სხვა პირს, შესაძლებელია რეექსპორტირებულ იქნეს, თუ იგი:

ა) არ გამოიყენებოდა და მისი გადამუშავება არ განხორციელებულა საქართველოს ტერიტორიაზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საქონლის გამოყენება დაკავშირებული იყო დეფექტის ან სხვა გარემოებების აღმოჩენასთან, რამაც გამოიწვია საქონლის დაბრუნება;

ბ) შეიძლება იდენტიფიცირებულ იქნეს საბაჟო ორგანოს მიერ;

გ) თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების დღიდან 6 თვეში გატანილ იქნება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან.

საქონლის რეექსპორტისას ხორციელდება გადახდილი საბაჟო გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) დაბრუნება ან/და მომავალ ვალდებულებათა ანგარიშში ჩათვლა. საქონლის რეექსპორტის გამოყენების წესს განსაზღვრავს ფინანსთა მინისტრი-ბრძანებით.

საქონლის რეექსპორტი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახეა, რომლის დროსაც საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონელი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ გაიტანება საბაჟო გადასახდელების გადახდისაგან გათავისუფლებით ან გადახდილი თანხის (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) დაბრუნებით ან მომავალ ვალდებულებათა ანგარიშში ჩათვლით. იგი ხელს უწყობს საგარეო კავშირურთიერთობის განმტკიცებას ქვეყნებს შორის, და ძირითადად მას იყენებენ განვითარებადი ქვეყნების იმპორტიორები და ექსპორტიორები. საქონლის რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციას შესაძლებელია დაექვემდებაროს უცხოური საქონელი ან საქართველოს საქონელი. რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების დროს საბაჟო ორგანოს საბაჟო დეკლარაცია არ წარედგინება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხორციელდება საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის, საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების ან საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული ან თავისუფალ საწყობში არსებული საქონლის ან საქართველოს საქონლის რეექსპორტი. რეექსპორტში საქონლის მოქცევისა და მისი გაშვებისთვის აუცილებელი პირობებია: საქონელი უნდა იყოს უცხოური, საქონელში უნდა იქნას წარმოდგენილი რეექსპორტის საბაჟო დეკლარაცია მხოლოდ განსაზღვრულ შემთხვევებში, საქონელზე წარმოდგენილ უნდა იქნეს კანონმდებლობით დადგენილი საბაჟო დოკუმენტები,

საქონლის მიმართ შეიძლება განხორციელდეს ზოგიერთი სახის არასატარიფო ღონისძიებები. პირი, რომელსაც განზრახული აქვს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონლის რეექსპორტი, ვალდებულია, სასაზღვრო საბაჟო ორგანოსათვის საქონლის წარდგენის შემდეგ, დადგენილ ვადაში, მოახდინოს მისი ზოგადი დეკლარირება და განხორციელოს საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის დასრულებისათვის აუცილებელი საბაჟო პროცედურები.

აკრძალულია იმ საქონლის რეექსპორტი, რომლის შემოტანა საქართველოს ტერიტორიაზე აკრძალულია. აკრძალული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანის დროს, იგი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გატანილი და/ან დაუყოვნებლივ გატანის შეუძლებლობის შემთხვევაში დროებით დასაწყობდეს საბაჟო საწყობში. სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს საქონლის წარდგენიდან 2 დღის შემდეგ დაუყოვნებლივ დააბრუნოს საქონელი, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტები არ მოიცავს ზოგადი დეკლარირებისათვის საჭირო მონაცემებს და არ არის წარმოდგენილი კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზიები, ნებართვები და სერტიფიკატები.

რეექსპორტისათვის განკუთვნილი საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე (გამშვებ პუნქტზე) შემოტანის დროს დადგენილი წესის შესაბამისად ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები: საქონლის წარდგენა; ზოგადი დეკლარირება; მოწმობის გამოწერა (უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გარდა). საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით, ზოგადი დეკლარირების შემდეგ, სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების აღება და საიდენტიფიკაციო ნიშნების დადება საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად.

საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენა ხდება:

სახმელეთო სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში – სასაზღვრო კონ-ტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო კონტროლის ზონაში ფაქტობრივი განთავსებით; საერთაშორისო ნაოსნობისათვის გახსნილ საზღვაო პორტებში და საერთაშორისო აეროპორტებში გახსნილ სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში – გემის ან თვითმფრინავის კაპიტნის ან უფლებამოსილი პირის მიერ სა-ტვირთო მანიფესტის საბაჟო ორგანოსთვის წარდგენით, რაც დამოწმდება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ პირადნომრიანი ბეჭდით და თარიღის მითითებით; საავტომობილო ტრანსპორტით საქართველოს საბაჟო საზღვრის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ ადგილზე (სასაზღვრო გამტარი პუნქტის გარდა)გადმოკვეთის შემთხვევაში-სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ საბაჟო კონტროლის ზონაში (საბაჟო ორგანო, საბაჟო საწყობი, საბაჟო კონტროლის სხვა ზონა ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებული სხვა ნებისმიერი ადგილი) ფაქტობრივი განთავსებით.

ზოგადი დეკლარირება უნდა განხორციელდეს განსაზღვრული საქონლის სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების დასრულებიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა.

დეკლარირების უფლება აქვს საქონლის მფლობელს ან მის წარმომადგენელს.

მითითებული დოკუმენტები დამოწმდება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ პირადნომრიანი ბეჭდით.

მითითებული დოკუმენტების საფუძველზე სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს მიერ ხდება მოწმობის გამოწერა

გათვალისწინებულ შემთხვევაში, საქონელი რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციით ტოვებს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიას ახალი აღრიცხვის მოწმობის საფუძველზე.

დეკლარაციის წარდგენა ხდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ იმ საბაჟო ორგანოში, სადაც წარმოებს საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია. დეკლარაციის წარდგენა ხდება იმ შემთხვევაში, თუ განზრახულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის, საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების, საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული ან თავისუფალ საწყობში არსებული საქონლის ან საქართველოს საქონლის რეექსპორტი. დეკლარაციას ავსებს დეკლარანტი. სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაცია ხორციელდება დამუშავების საბაჟო ორგანოში საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

დეკლარანტის მიერ სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის შევსება ხორციელდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

სატვირთო საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად დეკლარანტის მიერ წარდგენილ უნდა იქნას:

საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულება ან ანგარიშ-ფაქტურა ან სხვა საანგარიშსწორებო დოკუმენტი, ხოლო ასეთი დოკუმენტების არარსებობისას საქონელი ექვემდებარება სავალდებულო დათვალიერებას ან/და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებას და შესაბამისი აქტის შედგენას, რომელიც დაერთვის დეკლარაციას;

საავტომობილო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - სატრანსპორტო ზედდებული ან TIR-კარნეტის დოკუმენტი, ხოლო ასეთი დოკუმენტის არარსებობის შემთხვევაში - ავტოსატრანსპორტო საშუალების ტექნიკური პასპორტის ასლი; საზღვაო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - კონოსამენტი ან საზღვაო ზედნადები;

საჰაერო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - სატვირთო ზედნადები;

სარკინიგზო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს - სარკინიგზო ზედნადები.

გათვალისწინებულ დოკუმენტებთან ერთად, დეკლარაციას თან ერთვის:

თუ დეკლარირება ხორციელდება წარმომადგენლის მეშვეობით - წარმომადგენლობის დამადასტურებელი დოკუმენტი;

თუ საქონლის რეექსპორტი ექვემდებარება ნებართვას ან/და სერტიფიცირებას ან/და სხვა არასატარიფო ღონისძიებებს - ქვემოთ ჩამოთვლილიდან შესაბამისი დოკუმენტი:

ნებართვა: ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქციის იმპორტზე; ფიტოსანიტარიულ კონტროლს დაქვემდებარებული მცენარეული წარმოშობის პროდუქციის იმპორტზე;

ბირთვული, რადიაციული ობიექტების, ბირთვული მასალების, რადიაქტიური ნივთიერებების, რადიაქტიური ნარჩენების, მინერალების, რომლებისგანაც პრაქტიკულად შესაძლებელია ბირთვული მასალების მიღება.

ყველაფრის, რაც დამზადებულია ბირთვული მასალისაგან ან რადიოაქტიური ნივთიერებებისაგან ან შეიცავს მათ, როგორც შემადგენელ ნაწილს, აგრეთვე ბირთვული ტექნოლოგიების, ან ნოუ-ჰაუების იმპორტზე;

გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორისა და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ” კონვენციისდანართებში შეტანილი სახეობების, მათი ნაწილებისა და დერივატების რეექსპორტზე;

იარაღისა და საბრძოლო მასალის რეექსპორტზე;

სამხედრო-საბრძოლო იარაღის რეექსპორტზე;

უცხო ქვეყნის და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა, აგრეთვე სხვა მნიშვნელოვან პირთა ვიზიტის დროს მათ თანმხლებ პირთა მიერ იარაღისა და საბრძოლო მასალის საქართველოში შემოტანაზე;

ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის რეექსპორტზე;

დსთ-ს ქვეყნებში წარმოშობილი შესაბამისი შეთანხმებით განსაზღვრული საქონლის რეექსპორტის ნებართვა;

ექსპორტიორი ქვეყნის მიერ გაცემული ფიტო ან/და ვეტერინარული სერტიფიკატები; წინმსწრები საბაჟო დოკუმენტი: წინმსწრები საბაჟო რეჟიმის შემთხვევაში - საბაჟო სატვირთო დეკლარაცია; საბაჟო კონტროლის ქვეშ გადაადგილების შემთხვევაში – „საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობა” დროებით დასაწყობებულ საქონელზე–, საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლის ქვეშ დროებითი შენახვის განაცხადი.

თუ საქონლის რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებისას საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ადგილი ჰქონდა საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტს - საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი ან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი. საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილას შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების აღება.

ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის დროს, პირი ვალდებულია: დაუყოვნებლივ აცნობოს უახლოეს საბაჟო ორგანოს აღნიშნული გარემოებების, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ადგილმდებარეობისა და მდგომარეობის შესახებ და იმოქმედოს მისი მითითებების შესაბამისად მიიღოს ყველა აუცილებელი ზომა საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ხელშეუხებლობის უზრუნველსაყოფად, უზრუნველყოს საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანა უახლოესი საბაჟო ორგანოს ტერიტორიაზე ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებულ ადგილზე; აუცილებლობის შემთხვევაში შესაბამისი საბაჟო ორგანო ვალდებულია, განსაზღვროს ამ საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე ან საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა ადგილამდე მიტანის უზრუნველყოფის ღონისძიებები. ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის შედეგად განადგურებულ საქონელზე დგება ოქმი და განადგურების შედეგად წარმოშობილ ნარჩენები და ჯარტი გადაადგილდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად. გაწეულ ხარჯებს ანაზღაურებს საქონელსა და/ან სატრანსპორტო საშუალებაზე უფლებამოსილი შესაბამისი პირი.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონლის რეექსპორტი შესაძლებელია განხორციელდეს შემდეგ შემთხვევებში:

ა) როდესაც საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანის დროს პირი სასაზღვრო-საბაჟო ორგანოში მაშინვე აცხადებს საქონლის მიმართ რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენების განზრახვას და ამ ოპერაციის განხორციელებისა და დასრულების მიზნით საქონელს ათავსებს დროებითი დასაწყობების ადგილზე;

ბ) როდესაც განზრახულია საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის, საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების, საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული, თავისუფალ საწყობში არსებული საქონლის ან საქართველოს საქონლის რეექსპორტი;

როდესაც პირს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქართველოში არარეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანიდან (გარდა ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით გადაადგილებისა) 20 დღის ვადაში გააქვს საქართველოს ტერიტორიიდან, გარდა კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა; როდესაც უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გარეშე შემოტანილია უცხოეთში რეგისტრირებული სატვირთო ავტოსატრანსპორტო საშუალება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში და მსუბუქი ავტოსატრანსპორტო საშუალება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საზღვაო გზით შემოტანიდან 90 კალენდარული დღის ვადაში, ხოლო სხვა გზით შემოტანიდან 65 კალენდარული დღის ვადაში (გარდა ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით გადაადგილებისა) გააქვს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან;

სხვა შემთხვევებში როდესაც: დადგინდა, რომ თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცეულ საქონელს გააჩნია დეფექტი ან მისი რაოდენობა, ხარისხი, შეფუთვა ან აღწერილობა არ შეესაბამება საგარეო-ეკონომიკური გარიგების პირობებს და ამ მიზეზით უბრუნდება მომწოდებელს ან მის მიერ მითითებულ სხვა პირს;

თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებულ საქონელს ჩამოერთმევა საქართველოს საქონლის სტატუსი, თუ მისი გაშვების შემდეგ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო დეკლარაცია საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ცნობილია ბათილად, აღიარებულია არარად ან გამოცხადებულია ძალადაკარგულად.

მითითებულ შემთხვევაში საქონლის რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენებისათვის დაკმაყოფილებული უნდა იყოს შემდეგი პირობები: საქონელი არ უნდა იყოს გამოყენებული და გადამუშავებული საქართველოს ტერიტორიაზე; შესაძლებელი უნდა იყოს საბაჟო ორგანოს მიერ საქონლის იდენტიფიცირება; საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონელი გატანილი უნდა იყოს თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების დღიდან 6 თვეში.

რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების მიზნით სატვირთო საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად წარედგინება პირის წერილობითი განცხადება საქონლის დეფექტის არსებობის, რაოდენობის, ხარისხის, შეფუთვისა და აღწერილობის საგარეო-ეკონომიკური გარიგების პირობებთან შეუსაბამობის

შესახებ, და მომწოდებლისათვის ან მის მიერ მითითებული სხვა პირისათვის საქონლის დაბრუნების თანხმობის დამადასტურებელი, მომწოდებლის წერილობითი დოკუმენტი. მითითებულ შემთხვევაში საქონლის მიმართ რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენების შესახებ საბაჟო ორგანოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ, „საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლის ქვეშ დროებითი შენახვის განაცხადის“ წარდგენით უნდა მოხდეს საქონლის დროებითი დასაწყობება დადგენილი წესით, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან მის გატანამდე დროებით შესანახად თუ შენახვის ვადის გასვლამდე საქონელი არ იქნება გატანილი დროებითი დასაწყობების ადგილიდან, შენახვის ვადის გასვლის შემდეგ მისი განკარგვა განხორციელდება საბაჟო კოდექსის შესაბამისად.

საქონლის რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულება დასტურდება სასაზღვრო გამშვები საბაჟო ორგანოს მიერ საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობაზე სპეციალური აღნიშვნით - „მოხსნილია კონტროლიდან“ და საქონლის მიერ ფაქტობრივად დატოვებულია საბაჟო ტერიტორია.

იმ შემთხვევაში, როდესაც ხორციელდება საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის, საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების ან საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმებში მოქცეული ან თავისუფალ საწყობში არსებული საქონლის ან საქართველოს საქონლის რეექსპორტი, საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულების დამადასტურებელ დოკუმენტს, ერთდროულად წარმოადგენს როგორც კონტროლიდან მოხსნილი საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობა, ასევე სათანადოდ გაფორმებული საბაჟო დეკლარაცია.

რეექსპორტის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სხვა საბაჟო დამუშავების ოპერაციით შეცვლის შემთხვევაში, რეექსპორტის დასრულება დასტურდება ახალი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის გამოყენების თაობაზე შესაბამისი დოკუმენტის გაფორმებით.

იმ შემთხვევაში, როდესაც თავისუფალ საწყობში არსებული საქონლის რეექსპორტი ხორციელდება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის სხვა ადგილის გავლით (გარდა საზღვაო ან საჰაერო ტრანსპორტით გადაადგილების შემთხვევებისა), საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულების დამადასტურებელ დოკუმენტებს ერთდროულად წარმოადგენს როგორც კონტროლიდან მოხსნილი მოწმობა, ასევე სათანადოდ გაფორმებული საბაჟო დეკლარაცია. თავისუფალ საწყობში საქონლის საზღვაო ან საჰაერო ტრანსპორტით პირდაპირ გატანის შემთხვევაში რეექსპორტის დასრულების დამადასტურებელ დოკუმენტს წარმოადგენს სათანადოდ გაფორმებული საბაჟო დეკლარაცია.

საქართველოს საქონლის რეექსპორტისას ხორციელდება გადახდილი საბაჟო გადასახდელების (გარდა საბაჟო მოსაკრებლისა) დაბრუნება ან მომავალ ვალდებულებათა ანგარიშში ჩათვლა.

საქონლის განადგურება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ.

საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით უცხოური საქონელი შეიძლება განადგურდეს საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ, რისთვისაც საქონლის მესაკუთრე ან/და მფლობელი (მათ შორის, საბაჟო საწყობის მფლობელი) საბაჟო ორგანოს

წარუდგენს წერილობით შუამდგომლობას და ახორციელებს ზოგად დეკლარირებას. იმისათვის, რომ საქონლის განადგურებამ მნიშვნელოვანი ზიანი არ მიაყენოს გარემოს ან/და პირდაპირი ან პოტენციური საფრთხე არ შეუქმნას ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას, საქონლის განადგურება დასაშვებია მხოლოდ გარემოს დაცვის ორგანოებთან შეთანხმებით. არ შეიძლება განადგურდეს:

ა) კულტურული ფასეულობები;

ბ) გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ცხოველთა და მცენარეთა სახეობები, ასევე მათი ნაწილები და წარმოშობის წყაროები, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მათი განადგურება ნებადართულია ეპიდემიისა და ეპიზოოტიის შეჩერების მიზნით;

გ) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამორთმეული საქონელი ან საქონელი, რომელსაც ყადაღა აქვს დადებული, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მისი განადგურება ნებადართულია ეპიდემიისა და ეპიზოოტიის შეჩერების მიზნით ან როდესაც იგი პირდაპირ ან პოტენციურ საფრთხეს უქმნის ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას. საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ საქონლის განადგურება ხდება მხოლოდ განმცხადებლის (საქონლის მესაკუთრის ან/და მფლობელის) ხარჯით. განადგურების შედეგად მიღებული ნებისმიერი ნარჩენის ან ჯართის მიმართ გამოიყენება საბაჟო დამუშავების შესაბამისი ოპერაცია. ნარჩენი ან ჯართი საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ რჩება. საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის განადგურების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შესაბამისი ბრძანებით. **საქონლის განადგურება** არის საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი უცხოური საქონლის მოყვანა იმ მდგომარეობაში, როდესაც შეუძლებელია ამ საქონლის ეკონომიკურად მომგებიანი გზით აღდგენა.

განადგურება შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დაწვით, დამარხვით, ჩადირვით, დანგრევით, დაშლით, მექანიკური დაზიანებით და ყველა სხვა შესაძლო ხერხით.

საქონლის განადგურების შედეგად მიღებული ნარჩენები (შემდგომში-ნარჩენები) არის ისეთი საქონელი, რომელსაც მოცემული საქონლის განადგურების შედეგად შენარჩუნებული აქვს თავდაპირველი სასაქონლო სახე სესესნ-ის 11-ნიშნა კოდის დონეზე.

საქონლის განადგურების შედეგად მიღებული ჯართი არის ისეთი საქონელი, რომელსაც მოცემული საქონლის განადგურების შედეგად შენარჩუნებული არ აქვს თავდაპირველი სასაქონლო სახე სესესნ-ის 11-ნიშნა კოდის დონეზე.

აკრძალულია იმ საქონლის განადგურება საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ, რომლის შემოტანა საქართველოს ტერიტორიაზე აკრძალულია. აღნიშნული აკრძალული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანის დროს, იგი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გატანილი და/ან დაუყოვნებლივ გატანის შეუძლებლობის შემთხვევაში მოთავსდეს დროებითი შენახვის საწყობში.

აღნიშნული საქონლის უკან დაბრუნების დროს წარმოდგენილ დოკუმენტებზე საბაჟო ორგანო აკეთებს აღნიშვნას - „დაბრუნებულია საქონელი“, მიეთითება თარიღი და დასტურდება პირადნომრიანი ბეჭდით. აღნიშნულ საქონელზე გამოიწერება „საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლისა ან/და

სატრანსპორტო საშუალებების აღრიცხვის მოწმობა” საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის განადგურების დროს საბაჟო გადასახდელები არ გადაიხდევენ.

სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს საქონლის წარდგენიდან 2 დღის შემდეგ დაუყოვნებლივ დააბრუნოს საქონელი, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტები არ მოიცავს ზოგადი დეკლარირებისათვის საჭირო მონაცემებს და არ არის წარმოდგენილი კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზიები, ნებართვები და სერტიფიკატები. განადგურებისათვის განკუთვნილი საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე (გამშვებ პუნქტზე) შემოტანის დროს დადგენილი წესის შესაბამისად ხორციელდება შემდეგი საბაჟო პროცედურები: საქონლის წარდგენა; ზოგადი დეკლარირება; მოწმობის გამოწერა.

საბაჟო ორგანოში საქონლის წარდგენა ხდება:

სახმელეთო სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში - სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო კონტროლის ზონაში ფაქტობრივი განთავსებით;

საერთაშორისო ნაოსნობისათვის გახსნილ საზღვაო პორტებში და საერთაშორისო აეროპორტებში გახსნილ სასაზღვრო გამტარ პუნქტებში – გემის ან თვითმფრინავის კაპიტნის ან უფლებამოსილი პირის მიერ სატვირთო მანიფესტის საბაჟო ორგანოსთვის წარდგენით, რაც დამოწმდება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ პირადნომრიანი ბეჭდით და თარიღის მითითებით.

საავტომობილო ტრანსპორტით საქართველოს საბაჟო საზღვრის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ ადგილზე (სასაზღვრო გამტარი პუნქტის გარდა) გადმოკვეთის შემთხვევაში – სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების შემდეგ საქონლის საბაჟო ორგანოს მიერ შერჩეულ საბაჟო კონტროლის ზონაში (საბაჟო ორგანო, საბაჟო საწყობი, დროებითი შენახვის საწყობი, საბაჟო კონტროლის სხვა ზონა ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებული სხვა ნებისმიერი ადგილი) ფაქტობრივი განთავსებით. ზოგადი დეკლარირება უნდა განხორციელდეს განსაზღვრული საქონლის სასაზღვრო კონტროლის განხორციელების დასრულებიდან არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღისა.

საქონლის დანიშნულების ადგილზე (არასაბაჟო ორგანო) წარდგენის დადასტურების მიზნით ხდება დამოწმება:

საბაჟო საწყობის (დროებითი შენახვის საწყობის) მიერ-აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღვნიშვნით (ბეჭედი, ხელმოწერა, თარიღი დრო). დამოწმებული მოწმობის საბაჟო ორგანოსათვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება საბაჟო საწყობს, იმავე ან მე-2 სამუშაო დღის 12 საათამდე;

სარკინიგზო გადაზიდვების შემთხვევაში-რკინიგზის მიერ სარკინიგზო ზედნადებზე და აღრიცხვის მოწმობის უკანა გვერდზე გაკეთებული აღვნიშვნით (შტამპი, ხელმოწერა, თარიღი დრო). დამოწმებული აღრიცხვის მოწმობისა და სარკინიგზო ზედნადების საბაჟო ორგანოსათვის გადაცემის ვალდებულება ეკისრება სარკინიგზო ზედნადებში მითითებულ ტვირთმომღებს.

აღნიშნული საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის თარიღი და დრო ჩაითვლება საბაჟო ორგანოში საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების წარდგენის დღედ.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე განადგურებისათვის განკუთვნილი საქონლის შემოტანის დროს, მისი წარდგენა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე (საბაჟო ორგანოში), რომელიც მდებარეობს არასასაზღვრო საბაჟო ორგანოს სამოქმედო ტერიტორიაზე, ხორციელდება მოწმობის წარდგენით, რომელიც დადასტურდება მოწმობაში საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი პირის პირადნომრიანი ბეჭდით, სადაც მიეთითება აგრეთვე დამოწმების თარიღი და დრო.იმ შემთხვევაში, თუ განადგურებისათვის განკუთვნილი საქონელი, რომელიც გადაადგილდება საბაჟო გამშვები პუნქტიდან ან კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ადგილიდან და პირდაპირ წარედგინება საბაჟო ორგანოს (დროებითი შენახვის საბაჟო საწყობში წარდგენის გარეშე), მაშინ საქონლის წარდგენად ჩაითვლება მოწმობის წარდგენა საბაჟო ორგანოში, რომელიც დასტურდება საბაჟო მოხელის პირადნომრიანი ბეჭდით, თარიღითა და დროით. უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა მიერ საქონლის გარეშე საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებული უცხოეთში რეგისტრირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების წარდგენა საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე ხორციელდება მოქალაქის სამგზავრო დოკუმენტის სტიკერიანი ფურცლის ნოტარიულად დამოწმებული ასლის წარდგენით. საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილას შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დათვალიერება, სინჯების და ნიმუშების საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად.

საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით, დეკლარანტს შეუძლია ნებისმიერი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ქვეშ მოქცეული საქონელი, ნებისმიერ დროს შეცვალოს საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ საქონლის განადგურებით (გარდა თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცეული და გაშვებული საქონლისა, თუ წარმოდგენილია შესაბამისი დოკუმენტები.

ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის დროს, პირი, რომელიც ვერ ასრულებს გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, ვალდებულია:

ა) დაუყონებლივ აცნობოს უახლოეს საბაჟო ორგანოს აღნიშნული გარემოებების, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ადგილმდებარეობისა და მდგომარეობის შესახებ და იმოქმედოს მისი მითითებების შესაბამისად;

ბ) მიიღოს ყველა აუცილებელი ზომა საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ხელშეუხებლობის უზრუნველსაყოფად;

გ) უზრუნველყოს საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანა უახლოესი საბაჟო ორგანოს ტერიტორიაზე ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებულ ადგილზე; უცვილებლობის შემთხვევაში შესაბამისი საბაჟო ორგანო ვალდებულია, განსაზღვროს ამ საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე ან საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა ადგილამდე მიტანის უზრუნველყოფის ღონისძიებები. ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის შედეგად განადგურებულ საქონელზე დგება ოქმი და განადგურების შედეგად წარმოშობილ ნარჩენები და ჯარტი გადაადგილდება “საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის განადგურების წესის შესახებ” ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე” საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების შესაბამისად.

გაწეულ ხარჯებს ანაზღაურებს საქონელსა და/ან სატრანსპორტო საშუალებაზე უფლებამოსილი შესაბამისი პირი.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა და საბაჟო პროცედურების განხორციელება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განუსაზღვრელ ადგილებში (განსაკუთრებულ შემთხვევებში სამხედრო ტექნიკისა და შეიარაღების, ავარიების, დაუძლეველი ძალის მოქმედების შედეგების სალიკვიდაციო, აგრეთვე სამაშველო სამუშაოების შესასრულებლად ტექნიკის შემოტანის, პირუტყვის ჯოგის შემოყვანისა და სხვა ადგილები) დაიშვება საქონლის შემომტანი პირის განცხადების საფუძველზე, მისივე ხარჯებით და საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით. განცხადება შეტანილ უნდა იქნეს შესაბამის ტერიტორიულ საბაჟო ორგანოში და ასევე, სასაზღვრო პოლიციის შესაბამის სტრუქტურაში.

ტერიტორიულ საბაჟო ორგანოს ენიჭება უფლებამოსილება განიხილოს და გადაწყვიტოს განცხადებაში დასმული საკითხი. გადაწყვეტილება მიიღება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ – სამართლებრივი აქტის გამოცემით. განცხადება უნდა იყოს წერილობითი ფორმით და შეიცავდეს: ტერიტორიული საბაჟო ორგანოს დასახელებას; განმცხადებლის ვინაობას და მისამართს; მოთხოვნას (საქონლის შემოტანის უფლება, შემოტანის ადგილის, ავტოსატრანსპორტო საშუალებების, ტექნიკის, საქონლის სახეობის, რაოდენობისა და ღირებულების მითითებით); განცხადების წარდგენის თარიღს და განმცხადებლის ხელმოწერას; განცხადებაზე დართული საბუთების ნუსხას, მათი არსებობის შემთხვევაში. განმცხადებელს უფლება აქვს ტერიტორიულ საბაჟო ორგანოს განცხადებასთან ერთად წარუდგინოს ყველა საბუთი, რომელიც შეიძლება საფუძვლად დაედოს განცხადებაში დასმული საკითხის გადაწყვეტას და შესაბამისი ადმინისტრაციული აქტის გამოცემას.

ტერიტორიული საბაჟო ორგანო განცხადების მიღების დღესვე ახდენს მის რეგისტრაციას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

განცხადების რეგისტრაციის მომენტიდან ტერიტორიული საბაჟო იწყებს განცხადებაში დასმული საკითხის განხილვას.

თუ ტერიტორიული საბაჟოს ხელმძღვანელობა გადაწყვეტს, რომ განმცხადებლის მოთხოვნის დაკმაყოფილება შესაძლებელია, შესაბამისი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემით განსაზღვრავს საბაჟოს პასუხისმგებელ პირებს, რომლებსაც დაევალებათ საზღვრის გადმოკვეთის ადგილიდან მიზანშეწონილ საბაჟო ორგანომდე საქონლის გადაზიდვის ზედამხედველობა და გაცილება.

საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი პირი საბაჟო პროცედურებს დროის უმოკლეს პერიოდში ახორციელებს სასაზღვრო პოლიციის სასაზღვრო გამტარი პუნქტი წარმომადგენლებთან კოორდინაციით და კომპეტენციის ფარგლებში მათი მონაწილეობით.

ტერიტორიული საბაჟო ორგანოს ხელმძღვანელობა თავისი გადაწყვეტილების თაობაზე დაუყოვნებლივ აცნობებს განმცხადებელს, აგრეთვე საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სასაზღვრო პოლიციას და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურს და უგზავნის მათ

მიღებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის დადგენილი წესით დამოწმებულ ასლებს.

საბაჟო ორგანოების ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის გარეშე ყველა სხვა ადგილებში საქონლითა და სატრანსპორტო საშუალებებით საზღვრის გადაკვეთა განიხილება, როგორც საბაჟო წესების დარღვევა და ისჯება კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქონლის განადგურების საბაჟო დამუშავების ოპერაცია ვრცელდება მხოლოდ საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ უცხოურ საქონელზე.

საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის განადგურების შესახებ დეკლარანტი განცხადებით მიმართავს იმ უფლებამოსილ საბაჟო ორგანოს, რომელსაც უფლება აქვს განახორციელოს საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის პროცედურები.

საბაჟო ორგანო ერთ საათში იხილავს დეკლარანტის განცხადებას და წარმოდგენილ ზოგადი დეკლარირების დოკუმენტებს და თანხმობის შემთხვევაში იმავე სამუშაო დღეს ახორციელებს საქონლის განადგურების ორგანიზებას. თანხმობის დაფიქსირება ხდება დეკლარანტის განცხადებაზე შესაბამისი აღნიშვნით და პირადნომრიანი ბეჭდის დასმით.

საქონლის განადგურება ხორციელდება საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ წინასწარ განსაზღვრულ, შესაბამისი საქონლის გასანადგურებლად დაშვებულ ადგილებში, რომელიც ერთჯერადად, წერილობით ეცნობება საბაჟო ორგანოს. შესაბამისად საქონლის განადგურება ხორციელდება საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ წინასწარ დადგენილი იმ საქონლის სახეობების მიხედვით, რომლის განადგურება არ მიაყენებს მნიშვნელოვან ზიანს გარემოს ან/და პირდაპირ ან პოტენციურ საფრთხეს არ შეუქმნის ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას.

საბაჟო ორგანოს თანხმობის შემდეგ, არაუგვიანეს მეორე დღისა, გასანადგურებელი საქონელი საბაჟო გაცილების თანხლებით და ზოგადი დეკლარირების დოკუმენტების საფუძველზე გადაადგილებულ უნდა იქნეს განადგურების ადგილზე და განხორციელდეს ამ საქონლის ფაქტობრივი განადგურება, რის თაობაზეც დგება განადგურების ოქმი.

განადგურების ოქმი დგება 2 ეგზემპლარად - ერთი რჩება საგადასახადო ინსპექციას და შემდეგ დადგენილი წესით ეგზავნება ზემდგომ საბაჟო ორგანოს, ხოლო მეორე რჩება დეკლარანტს. განადგურების ოპერაციასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ანაზღაურდება დეკლარანტის მიერ.

იმ შემთხვევაში, თუ საქონელი უკვე განადგურდა დაუძლეველი ძალის შედეგად, რაც დადასტურებულია დადგენილი წესით, საბაჟო ორგანო ადგენს „საქონლის განადგურების ოქმს“ და მიუთითებს სათანადო სახელმწიფო ორგანოს მიერ გაცემულ დაუძლეველი ძალის შედეგად საქონლის განადგურების ფაქტის დამადასტურებელი დოკუმენტის რეკვიზიტებს.

საქონლის განადგურების შედეგად წარმოშობილი ნარჩენებისა და ჯართის მიმართ უნდა განხორციელდეს კანონმდებლობით დადგენილი საბაჟო დამუშავების შესაბამისი ოპერაციები საქონლის განადგურების დღიდან.

საქონლის განადგურების შედეგად წარმოშობილი ნარჩენები და ჯართი საბაჟო გაცილების თანხლებით უნდა გადაადგილდეს უახლოეს საბაჟო ორგანომდე, სადაც განხორციელდება მის მიმართ “საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობის” გამოწერა ან/და შესაბამისი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრა. საქონლის განადგურება არის საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი უცხოური საქონლის მოყვანა იმ მდგომარეობაში, როდესაც შეუძლებელია ამ საქონლის ეკონომიკურად მომგებიანი გზით აღდგენა.

განადგურება შეიძლება განხორციელდეს საქონლის დაწვით, დამარხვით, ჩადირვით, დანგრევით, დაშლით, მექანიკური დაზიანებით და ყველა სხვა შესაძლო ხერხით.

საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის განადგურების დროს საბაჟო გადასახდელები არ გადაიხდებიან.

სასაზღვრო საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს საქონლის წარდგენიდან 2 დღის შემდეგ დაუყოვნებლივ დააბრუნოს საქონელი, თუ წარმოდგენილი დოკუმენტები არ მოიცავს ზოგადი დეკლარირებისათვის საჭირო მონაცემებს და არ არის წარმოდგენილი კანონმდებლობით გათვალისწინებული ლიცენზიები, ნებართვები და სერტიფიკატები.

საქონლის დაბრუნება ხორციელდება კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად.

საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით, დეკლარანტს შეუძლია ნებისმიერი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ქვეშ მოქცეული საქონელი, ნებისმიერ დროს შეცვალოს საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ საქონლის განადგურებით (გარდა თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცეული და გაშვებული საქონლისა), თუ წარმოდგენილია შესაბამისი დოკუმენტები.

ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის დროს, პირი, რომელიც ვერ ასრულებს ამ ინსტრუქციით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს უახლოეს საბაჟო ორგანოს აღნიშნული გარემოებების, საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ადგილმდებარეობისა და მდგომარეობის შესახებ და იმოქმედოს მისი მითითებების შესაბამისად, მიიღოს ყველა აუცილებელი ზომა საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების ხელშეუხებლობის უზრუნველსაყოფად, უზრუნველყოს საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანა უახლოესი საბაჟო ორგანოს ტერიტორიაზე ან საბაჟო ორგანოს მიერ მითითებულ ადგილზე, აუცილებლობის შემთხვევაში შესაბამისი საბაჟო ორგანო ვალდებულია, განსაზღვროს ამ საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე ან საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა ადგილამდე მიტანის უზრუნველყოფის ღონისძიებები. ავარიისა ან დაუძლეველი ძალის შედეგად განადგურებულ საქონელზე დგება ოქმი და განადგურების შედეგად წარმოშობილ ნარჩენები და ჯართი გადაადგილდება “საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის განადგურების წესის შესახებ” ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე” საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების შესაბამისად.

კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესრულებისათვის გაწეულ ხარჯებს ანაზღაურებს საქონელსა და/ან სატრანსპორტო საშუალებაზე უფლებამოსილი შესაბამისი პირი.

საქონლის განადგურების საბაჟო დამუშავების ოპერაცია ვრცელდება მხოლოდ საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ უცხოურ საქონელზე.

საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის განადგურების შესახებ დეკლარანტი განცხადებით მიმართავს იმ უფლებამოსილ საბაჟო ორგანოს, რომელსაც უფლება აქვს განახორციელოს საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრის პროცედურები.

საბაჟო ორგანო ერთ საათში იხილავს დეკლარანტის განცხადებას და წარმოდგენილ ზოგადი დეკლარირების დოკუმენტებს და თანხმობის შემთხვევაში იმავე სამუშაო დღეს ახორციელებს საქონლის განადგურების ორგანიზებას. თანხმობის დაფიქსირება ხდება დეკლარანტის განცხადებაზე შესაბამისი აღნიშვნით და პირადნომრიანი ბეჭდის დასმით.

საქონლის განადგურება ხორციელდება საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ წინასწარ განსაზღვრულ, შესაბამისი საქონლის გასანადგურებლად დაშვებულ ადგილებში, რომელიც ერთჯერადად, წერილობით ეცნობება საბაჟო ორგანოს. შესაბამისად საქონლის განადგურება ხორციელდება საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ წინასწარ დადგენილი იმ საქონლის სახეობების მიხედვით, რომლის განადგურება არ მიაყენებს მნიშვნელოვან ზიანს გარემოს ან/და პირდაპირ ან პოტენციურ საფრთხეს არ შეუქმნის ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას.

საბაჟო ორგანოს თანხმობის შემდეგ, არაუგვიანეს მეორე დღისა, გასანადგურებელი საქონელი საბაჟო გაცილების თანხლებით და ზოგადი დეკლარირების დოკუმენტების საფუძველზე გადაადგილებულ უნდა იქნეს განადგურების ადგილზე და განხორციელდეს ამ საქონლის ფაქტობრივი განადგურება, რის თაობაზეც დგება განადგურების ოქმი.

განადგურების ოქმი დგება 2 ეგზემპლარად - ერთი რჩება რეგიონალურ ცენტრს და შემდეგ დადგენილი წესით ეგზავნება ზემდგომ საბაჟო ორგანოს, ხოლო მეორე რჩება დეკლარანტს. განადგურების ოპერაციასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ანაზღაურდება დეკლარანტის მიერ.

საქონლის განადგურების შედეგად წარმოშობილი ნარჩენები და ჯართი საბაჟო გაცილების თანხლებით უნდა გადაადგილდეს უახლოეს საბაჟო ორგანომდე, სადაც განხორციელდება მის მიმართ “საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწმობის” გამოწერა ან/და შესაბამისი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სახის განსაზღვრა. განადგურების თაობაზე შედგენილ ოქმში უნდა შევიდეს შემდეგი მონაცემები: განადგურებული საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების დასახელება სესენს-ის ოთხნიშნა კოდის დონეზე და რაოდენობა; ნარჩენებისა და ჯართის დასახელება სესენს-ის ოთხნიშნა კოდის დონეზე და რაოდენობა; განადგურების ხერხი; განადგურების ადგილი და თარიღი; ზოგადი დეკლარირების ან სხვა დოკუმენტების რეკვიზიტები; საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირისა და დეკლარანტის რეკვიზიტები.

ოქმი ივსება საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ ხელით ან კომპიუტერულად. მასში შეტანილი მონაცემების შეცვლა შესაძლებელია

პასუხისმგებელი პირების მიერ სათანადო წარწერით, ხელმოწერით და არსებობის შემთხვევაში ბეჭდის დამოწმებით.

საქონლის გადაცემა სახელმწიფო საკუთრებაში

სახელმწიფოს სასარგებლოდ საქონელზე უარის თქმის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია არის ისეთი საბაჟო პროცედურა როდესაც დეკლარანტის მიერ საბაჟო გადასახდელების გადაუხდელად უცხოური საქონელი საბაჟო ორგანოს (სახელმწიფოს) გადაეცემა.

ბიზნესი და ამასთანავე საქონლის იმპორტი ზოგჯერ დაკავშირებულია გარკვეულ რისკებთან (საქონელი შემოტანადე ნაწილობრივ დაზიანდა, ან გარკვეულ მიზეზთა გამო იმპორტიორმა დააგვიანა საქონლის შემოტანა, ბაზარზე ფასები შეიცვალა და იმპორტიორი ვერ იღებს დაგეგმილ მოგებას, ამდენად ის იძულებულია გაანადგუროს საქონელი ან გაიტანოს ქვეყნიდან. ორივე შემთხვევაში მას მოუხდება გარკვეული თანხის გაღება ამასთან განადგურებაც თავის მხრივ ხარჯებს მოითხოვს ამიტომ საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით უცხოური საქონელი შეიძლება გადაცემულ იქნეს სახელმწიფო საკუთრებაში, რისთვისაც საქონლის მფლობელი საბაჟო ორგანოს წარუდგენს საქონლის მესაკუთრესთან შეთანხმებულ წერილობით შუამდგომლობას ან განცხადებას, თუ საქონლის მესაკუთრე თავად ახდენს საქონლის გადაცემას სახელმწიფო საკუთრებაში.

სახელმწიფოს სასარგებლოდ საქონელზე უარის თქმის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია ხორციელდება საქონლის მფლობელის ხარჯით.

სახელმწიფო საკუთრებაში საქონლის გადაცემა არ მოითხოვს საბაჟო დეკლარაციის შევსებას. ის შეიძლება განხორციელდეს საქონლის თანმხლები დოკუმენტებით. საქონლის საბაჟო ორგანოს მფლობელობაში გადაცემის მომენტიდან იგი ითვლება თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებულად და სახელმწიფო ასევე არ იხდის საბაჟო გადასახდელებს საბოლოოდ საბაჟო ორგანოს მიერ საქონელი გადაეცემა შესაბამის კომპეტენტურ ორგანოს რომელიც განკარგავს ამ საქონელს მიწოდების სხვადასხვა ფორმებით, კანონმდებლობის შესაბამისად. აღნიშნული საბაჟო დამუშავების ოპერაცია მთავრდება სახელმწიფოსთვის საქონლის გადაცემის შესაბამისი დოკუმენტის შედგენით: აქტით ან ოქმით, რომელსაც ხელს აწერს ორივე მხარე და საბაჟო ორგანო ამოწმებს შესაბამისი ბეჭდით. სახელმწიფოს სასარგებლოდ საქონლის განკარგვის საბაჟო დამუშავების ოპერაციაში მოქცეული საქონელი არ შეიძლება დეკლარანტის სურვილით მოექცეს სხვა საბაჟო რეჟიმში ან დამუშავების ოპერაციაში. საქონლის სახელმწიფო საკუთრებაში გადაცემის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შესაბამისი ბრძანებით.

თემა № 10

საბაჟო ვალდებულება

პირმა, რომელსაც წარმოეშვა ან შეიძლება წარმოეშვას საბაჟო ვალდებულება, უნდა წარადგინოს გარანტია, თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი. ერთ საბაჟო ვალდებულებასთან დაკავშირებით საბაჟო ორგანოს შეუძლია მოითხოვოს მხოლოდ ერთი გარანტიის წარდგენა. მესამე პირს უფლება აქვს გარანტიის წარმდგენი ვალდებული პირის ნაცვლად წარადგინოს გარანტია. გარანტიის წარდგენა საჭირო არ არის, თუ პირი, რომელსაც წარმოეშვა ან შეიძლება წარმოეშვას საბაჟო ვალდებულება, სახელმწიფო ხელისუფლების ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოა. გარანტიის წარდგენისა და გამოყენების, მისი წარდგენისაგან გათავისუფლების შემთხვევებს და საგარანტიო თანხის განსაზღვრის წესებს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შესაბამისი ბრძანებით საბაჟო ვალდებულებების შესრულების შემდეგ უქმდება საბაჟო ორგანოს მიმართ გარანტორის ვალდებულება.

გარანტიის გამცემი (გარანტორი) აუცილებლად უნდა იყოს საქართველოს რეზიდენტი. გარანტიის წარდგენა ხორციელდება წერილობითი ფორმით. გარანტია არ წარედგინება თუ საქონელი გადაადგილდება: საჰაერო ან საზღვაო ტრანსპორტით; მილსადენით ან ელექტროგადამცემი ხაზებით; სარკინიგზო ტრანსპორტით; საავტომობილო სატრანსპორტო საშუალებით; საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქართველოს საბაჟო კოდექსის განსაზღვრული სატრანსპორტო საშუალებები გადაადგილდება თავისი სვლით ან გადაიზიდება სხვა სატრანსპორტო საშუალებით.

საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მისაღებად იმ შემთხვევაში, თუ კანდიდატს მიეკუთვნება: საერთაშორისო ორგანიზაციები, უცხოეთის დიპლომატიური წარმომადგენლობები, მასთან გათანაბრებული დაწესებულებები და საკონსულო დაწესებულებები; «საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ» საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სამინისტრო ; აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა, თვითმმართველი ქალაქების: თბილისის, ბათუმის, ქუთაისის და რუსთავის ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოები. საქართველოს საპატრიარქო საწარმოს/ორგანიზაციის ან მეწარმე ფიზიკური პირის სახელით მოქმედებს მასთან დასაქმებული და საწარმოს/ორგანიზაციის ხელმძღვანელის ან მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ გაცემულია წარმომადგენლობის უფლება მისივე ბეჭდით დამოწმებული და ხელმოწერილი დოკუმენტით, ხოლო ფიზიკური პირის შემთხვევაში - საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული კანონიერი წარმომადგენლობისას, რაც დასტურდება შესაბამისი დოკუმენტით;

წარმომადგენლობა ხორციელდება უცხო ქვეყნის მოქალაქის მიერ ან უცხოური საწარმოს/ორგანიზაციის მიერ საქონლის ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმში ან საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში ან საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრულ სხვა შემთხვევებში საქონლის დეკლარირებისას.

გათვალისწინებული გარანტიის წარმოდგენლობის შემთხვევებში შესაძლო საბაჟო ვალდებულების წარმოშობისას, საბაჟო ვალდებულებების უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელი პირებია: ტრანზიტის რეჟიმის დროს - საქონლის გადამადგილებელი სატრანსპორტო საშუალების მფლობელი; სხვა შემთხვევაში - საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების მფლობელების ოლიდარულად.

გარანტიის წარდგენის ადგილებია: საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანო: საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცევის დროს; საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცევის დროს; საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების რეჟიმში მოქცევის დროს შემცვლელი პროდუქტის წინასწარი შემოტანისას. დეკლარანტსა და საბაჟო ორგანოს შორის საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის უთანხმოების დროს, როდესაც დეკლარანტი არ ეთანხმება კორექტირებული დეკლარაციის მონაცემებს, მაგრამ ითხოვს საქონლის დაუყოვნებლივ გაშვებას. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვის მიღების შემთხვევაში; უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის ნებართვის მიღების შემთხვევაში; თავისუფალი საწყობის საქმიანობის ნებართვის მიღების შემთხვევაში; საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მიღების შემთხვევაში.

საბაჟო ორგანოში გარანტიის წარდგენა სავალდებულოა:

ა) უცხოური საქონლის საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილებისას, გარდა საბაჟო საწყობში საქონლის განთავსებისა და კოდექსით მითითებული ტრანსპორტით გადაადგილებული ნებისმიერი საბაჟო დამუშავების ოპერაციისათვის განკუთვნილი საქონლისა;

ბ) საბაჟო დამუშავების ოპერაციების მარეგულირებელი დებულებების საფუძველზე;

გ) თუ საბაჟო ორგანო დაადგენს, რომ წარმოშობილი საბაჟო ვალდებულების შესრულება არ არის უზრუნველყოფილი.

გარანტია შეიძლება იყოს: ინდივიდუალური, რომელიც წარედგინება საბაჟო დამუშავების მხოლოდ ერთ ოპერაციაზე; **გ) საერთო**, რომლითაც მუდმივად უზრუნველყოფილია წარმომადგენლის პასუხისმგებლობა საბაჟო ორგანოს წინაშე. საბანკო გარანტია პუნქტის ან თავისუფალი საწყობის გაუქმების დამადასტურებელი დოკუმენტების წარმოდგენის შემდეგ, რომლითაც დასტურდება კანონდებლობით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულება;

გარანტიით გათვალისწინებული გარანტორის ვალდებულება საბაჟო ორგანოს მიმართ შემოიფარგლება იმ თანხის გადახდით, რომელზეც გაიცა გარანტია. საერთო გარანტია საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, მისცეს მათ საერთო გარანტიის წარდგენის უფლება ორ ან ორზე მეტ ისეთ საბაჟო დამუშავების ოპერაციაზე, რომელთა მიმართაც უკვე წარმოიშვა ან შესაძლებელია წარმოიშვას საბაჟო ვალდებულებები თუ გარანტიის წარდგენა სავალდებულოა, საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობისა და საქონლის ტრანზიტით გადაადგილებასთან დაკავშირებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, საბაჟო ორგანო განსაზღვრავს საგარანტიო თანხის ოდენობას, რომელიც ეკვივალენტურია:

ა) ერთი ან რამდენიმე საბაჟო ვალდებულებისაგან წარმოშობილი გადასახდელი თანხისა, თუ აღნიშნული თანხის განსაზღვრა შესაძლებელია გარანტიის წარდგენის მოთხოვნის მომენტში;

ბ) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული საგარანტიო თანხის ოდენობისა.

თუ საერთო გარანტია წარდგენილია ისეთ წარმოშობილი ან წარმოსაშობი საბაჟო ვალდებულების შესრულებაზე, რომლის სიდიდეც დროთა განმავლობაში იცვლება, საერთო გარანტიის თანხა განისაზღვრება იმ ოდენობით, რომელიც ნებისმიერ მომენტში უზრუნველყოფს საბაჟო გადასახდელების დაფარვას.

საბაჟო ორგანო განსაზღვრავს საგარანტიო თანხის ოდენობას, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს დადგენილ ოდენობებს.

საბაჟო ორგანოს წარედგინება შემდეგი სახის გარანტიები: საბანკო გარანტია; ფინანსური რისკის დაზღვევის პოლისი; დეპოზიტი სახელმწიფო ხაზინაში.

ვალდებული პირი უფლებამოსილია საბაჟო ვალდებულება შეასრულოს აღნიშნული ნებისმიერი საშუალებით. საჭიროების შემთხვევაში გარანტიის სხვა სახეს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შესაბამისი ბრძანებით.

საბანკო გარანტია: საბაჟო ორგანოსათვის წარსადგენი საბანკო გარანტიის გამცემი ბანკების ნუსხას, ერთი საბანკო გარანტიისა და ერთი ბანკის მიერ გასაცემი საბანკო გარანტიის მაქსიმალურ ოდენობას განსაზღვრავს საქართველოს ეროვნული ბანკი საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით.

საბანკო გარანტიით უზრუნველყოფილი საბაჟო გადასახდელების გადაუხდელობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს მოთხოვნისთანავე შესაბამის თანხას გარანტორი ჩარიცხავს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში. საგარანტიო ოდენობა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ყოველკვარტალურად წერილობით ეცნობება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს, რომელიც, თავის მხრივ, აღნიშნულ ინფორმაციას ატყობინებს შემოსავლების სამსახურს. გარანტია წარედგინება დადგენილი წესით და საბაჟო ორგანოსათვის მისაღები საგარანტიო ვალდებულებებით, რომლითაც ბანკი (გარანტორი) საბაჟო გადასახდელების გადახდის ვალდებული პირის თხოვნით კისრულობს ვალდებულებას, გარანტიით უზრუნველყოფილი საბაჟო გადასახდელების გადაუხდელობის შემთხვევაში, საბაჟო ორგანოს წერილობითი მოთხოვნისთანავე, შესაბამისი თანხა ჩარიცხოს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში.

გარანტია ძალაში შედის მისი გაცემის დღიდან, თუ გარანტიით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. გარანტია არ შეიძლება უკან იქნეს გამოთხოვილი გარანტორის მიერ, თუ შესრულებული არ არის საბაჟო ვალდებულება ან არ არსებობს სხვა გარანტია. გარანტია მოწმდება საბაჟო ორგანოში, რათა დადგინდეს, პასუხობს თუ არა იგი განსაზღვრულ მოთხოვნებს. კერძოდ, საგარანტიო ვადა შეესაბამება თუ არა საქონლის გადაადგილების ან საბაჟო პროცედურების განხორციელებისათვის დადგენილ ვადას, საგარანტიო თანხა კი დადგენილ ოდენობას. მიღების შემთხვევაში, საბაჟო ორგანო ახდენს გარანტიის რეგისტრაციას და იტოვებს მის დედანს, ხოლო დამოწმებულ ასლს გადასცემს ვალდებულ პირს. უქმდება საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულების ან კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა პირობების შესრულების დამადასტურებელი დოკუმენტების საფუძველზე; უქმდება სანებართვო

საქმიანობის დასრულებისა და საბაჟო საწყობის ან უბაჟო ვაჭრობის

ფინანსური რისკის დაზღვევის პოლისი

საბაჟო ორგანოსათვის წარსადგენი ფინანსური რისკის დაზღვევის პოლისის გამცემი სადაზღვევო ორგანიზაციების ნუსხას, ერთი ფინანსური რისკის დაზღვევის პოლისისა და ერთი სადაზღვევო ორგანიზაციის მიერ გასაცემი პოლისის მაქსიმალური ოდენობას განსაზღვრავს საქართველოს დაზღვევის ზედამხედველობის სამსახური საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით.

ფინანსური რისკის დაზღვევის პოლისით უზრუნველყოფილი საბაჟო გადასახდელების გადაუხდელობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს მოთხოვნისთანავე შესაბამის თანხას დამზღვევი ჩარიცხავს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში.

ფინანსური რისკის დაზღვევის პოლისის გამცემი სადაზღვევო ორგანიზაციების ჩამონათვალი, ერთი პოლისისა და ერთი სადაზღვევო ორგანიზაციის მიერ გასაცემი პოლისის მაქსიმალური ოდენობა საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის მიერ ყოველკვარტალურად წერილობით ეცნობება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს, რომელიც, თავის მხრივ, აღნიშნულ ინფორმაციას ატყობინებს შემოსავლების სამსახურს. პოლისი წარედგინება დადგენილი წესით და საბაჟო ორგანოსათვის მისაღები საგარანტიო ვალდებულებებით, რომლითაც სადაზღვევო ორგანიზაცია საბაჟო გადასახდელების გადახდის ვალდებული პირის თხოვნით კისრულობს ვალდებულებას, პოლისით უზრუნველყოფილი საბაჟო გადასახდელების გადაუხდელობის შემთხვევაში, საბაჟო ორგანოს წერილობითი მოთხოვნისთანავე შესაბამისი თანხა ჩარიცხოს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში. პოლისი ძალაში შედის მისი გაცემის დღიდან, პოლისი არ შეიძლება უკან იქნეს გამოთხოვილი გარანტორის მიერ, თუ შესრულებული არ არის საბაჟო ვალდებულება ან არ არსებობს სხვა პოლისი. იგი მოწმდება საბაჟო ორგანოში, რათა დადგინდეს, პასუხობს თუ არა იგი დადგენილ მოთხოვნებს. კერძოდ, საგარანტიო ვადა შეესაბამება თუ არა საქონლის გადაადგილების ან საბაჟო პროცედურების განხორციელებისათვის დადგენილ ვადას, საგარანტიო თანხა კი დადგენილ ოდენობას. მიღების შემთხვევაში, საბაჟო ორგანო ახდენს პოლისის რეგისტრაციას და იტოვებს მის დედანს, ხოლო დამოწმებულ ასლს გადასცემს ვალდებულ პირს. პოლისი უქმდება საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულების ან კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა პირობების შესრულების დამადასტურებელი დოკუმენტების საფუძველზე; უქმდება სანებართვო საქმიანობის დასრულებისა და საბაჟო საწყობის ან უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის ან თავისუფალი საწყობის გაუქმების დამადასტურებელი დოკუმენტების წარმოდგენის შემდეგ, რომლითაც დასტურდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულება; პოლისით გათვალისწინებული გარანტორის ვალდებულება საბაჟო ორგანოს მიმართ შემოიფარგლება იმ თანხის გადახდით, რომელზეც გაიცა პოლისი, თანხის გადახდის შემდეგ წყდება საბაჟო ორგანოს მიმართ გარანტორის ვალდებულება.

დეპოზიტი სახელმწიფო ხაზინაში. სახელმწიფო ხაზინაში სათანადო თანხა შეიტანება ბიუჯეტის შემოსულობების ერთიან ანგარიშზე – დეპოზიტების საბაჟო

საბიუჯეტო შემოსულობების სახაზინო კოდზე, რის შესახებაც სახელმწიფო ხაზინა გასცემს შესაბამის ცნობას, საბაჟო ორგანოსათვის წარსადგენად.

შესაბამისი საბაჟო ორგანოს მიერ სახელმწიფო ხაზინისათვის წერილობითი ნებართვის გაცემის გარეშე აკრძალულია დეპოზიტზე თანხის შემტანის მიერ მისი განკარგვა. სახელმწიფო ხაზინაში დეპოზიტით უზრუნველყოფილი საბაჟო გადასახდელების გადაუხდელობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს მოთხოვნისთანავე დეპოზიტის თანხა ჩაირიცხება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში.

გარანტიის წარმდგენი ვალდებული პირი უფლებამოსილია, მითითებული გარანტიის სახეებიდან ამოირჩიოს წარსადგენი გარანტია, ხოლო საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია, მოითხოვოს არჩეული გარანტიის შესრულება განსაზღვრულ ვადაში.

საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია უარი თქვას წარდგენილ გარანტიაზე, თუ იგი ეწინააღმდეგება საბაჟო რეჟიმის მარეგულირებელ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობას ან საგარანტიო თანხის ან/და გარანტიის მოქმედების ვადის გათვალისწინებით, ვერ უზრუნველყოფს წარმოსაშობი საბაჟო ვალდებულების შესრულებას. თუ საბაჟო ორგანო დაადგენს, რომ წარდგენილი გარანტიის საგარანტიო თანხა არასაკმარისია ან მისი მოქმედების ვადა ვეღარ უზრუნველყოფს წარმოსაშობი საბაჟო ვალდებულებების შესრულებას, საბაჟო ორგანო ვალდებულია, პირისაგან მოითხოვოს პირველად წარდგენილი გარანტიის ახლით შეცვლა ან დამატებითი გარანტიის წარდგენა. თუ არ წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება, შესრულდა საბაჟო ვალდებულება ან შეწყდა მისი წარმოშობის საფუძვლები, საბაჟო ვალდებულების შესრულების უზრუნველსაყოფად წარდგენილი გარანტიები უქმდება. თუ საბაჟო დავალიანება ნაწილობრივ დაფარულია ან საბაჟო დავალიანება შესაძლოა წარმოიშვას მხოლოდ საბაჟო გადასახდელების უზრუნველყოფილი თანხის ნაწილზე, ვალდებული პირის მიერ საბაჟო ორგანოში წარდგენილი განცხადების საფუძველზე საგარანტიო თანხის ნაწილი ექვემდებარება გაუქმებას.

დადგენილ ვადაში საბაჟო გადასახდელების თანხის გადაუხდელობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე მოითხოვოს წარდგენილი გარანტიის შესრულება საბაჟო გადასახდელების თანხისა და საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის დღიდან დარიცხული, საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული საურავისგადახდით.

საბაჟო ორგანო ახორციელებს სახელმწიფო ხაზინის მიერ გაცემული ინფორმაციისა და ვალდებული პირის მიერ წარდგენილი საგადასახადო დავალების ურთიერთშედარებას. კერძოდ, ამოწმებს, თუ რამდენად შეესაბამება საგარანტიო თანხა დადგენილ ოდენობას. შეუსაბამობის შემთხვევაში საგადასახადო დავალება არ მიიღება. სახელმწიფო ხაზინაში ბიუჯეტის შემოსულობის ერთიან ანგარიშზე დეპოზიტის სახით კომერციული ბანკის მეშვეობით თანხის შეტანა შეიძლება როგორც ნაღდი ფულით, ისე უნაღდო ანგარიშსწორების გზით. დეპოზიტზე ყოფნის დროს თანხაზე პროცენტის დარიცხვა, აგრეთვე თანხის ინდექსაცია არ ხდება. შესაბამისი საბაჟო ორგანოს მიერ სახელმწიფო ხაზინისათვის წერილობითი თანხმობის გარეშე აკრძალულია

დეპოზიტზე თანხის შემტანის მიერ მისი განკარგვა. ბრუნდება ვალდებული პირის მიერ საბაჟო ორგანოს წინაშე დეპოზიტით უზრუნველყოფილი ვალდებულების შესრულების შემდეგ. დაბრუნების საფუძველია თანხის დაბრუნებაზე ვალდებული პირის წერილობითი მოთხოვნა, რომელსაც თან უნდა ახლდეს საბაჟო დამუშავების ოპერაციის დასრულების ან კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა პირობების შესრულების დამადასტურებელი დოკუმენტები; ბრუნდება სანებართვო საქმიანობის დასრულებისა და საბაჟო საწყობის ან უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის ან თავისუფალი საწყობის გაუქმების დამადასტურებელი დოკუმენტების წარმოდგენის შემდეგ, რომლითაც დასტურდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულება. ვალდებული პირის ანგარიშზე არსებული დეპოზიტის დაბრუნება სახელმწიფო ხაზინის მეშვეობით ზემოაღნიშნული დოკუმენტების წარდგენის შემდეგ ხორციელდება არაუგვიანეს 3 საბანკო დღისა. ვალდებული პირის მიერ დეპოზიტით უზრუნველყოფილი ვალდებულების შესრულების შემთხვევაში, დეპოზიტი, ვალდებული პირის თანხმობით, შეიძლება გამოყენებულ იქნეს და ჩაითვალოს მომავალი საბაჟო გადასახდელების ანგარიშში. ამ საკითხზე, ვალდებული პირის წერილობითი შეტყობინების საფუძველზე, გადაწყვეტილებას დებულობს შესაბამისი საბაჟო ორგანო. სახელმწიფო ხაზინაში დეპოზიტით უზრუნველყოფილი საბაჟო ვალდებულებების შეუსრულებლობის შემთხვევაში საბაჟო ორგანოს მოთხოვნისთანავე დეპოზიტის თანხა ჩაირიცხება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში. დეპოზიტის დაბრუნება ხორციელდება დეპოზიტით უზრუნველყოფილი საბაჟო ვალდებულების შესრულების შემთხვევაში, თუ მისი დაბრუნების შესახებ წერილობითი მოთხოვნასაბაჟო ორგანოს წარედგინა 3 წლის განმავლობაში ვალდებულებების შესრულების დღის მომდევნო დღიდან დაწყებული. აღნიშნული ვადის გასვლის შემდეგ მოუთხოვნელი ფულადი დეპოზიტის თანხა ირიცხება სახელმწიფო ბიუჯეტში და დაბრუნებას აღარ ექვემდებარება. თუ საბაჟო ვალდებულების შესრულების პერიოდში პირს წარმოეშვა საბაჟო დავალიანება საბაჟო გადასახდელების, ჯარიმების ან საურავების სახით, ჯერ დაიფარება წარმოშობილი დავალიანება, ხოლო შემდგომ დეპოზიტის დაბრუნება მოხდება იმ ოდენობის თანხით, რომელიც დარჩება წარმოშობილი დავალიანების დაფარვის შემდეგ. ვალდებული პირი უფლებამოსილია საბაჟო ვალდებულების შესრულების უზრუნველსაყოფად გამოიყენოს აღნიშნული გარანტიის ნებისმიერი სახეობა. გარანტიის წარმდგენი ვალდებული პირი უფლებამოსილია მითითებული გარანტიის სახეებიდან ამოირჩიოს წარსადგენი გარანტია, ხოლო საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია მოითხოვოს არჩეული გარანტიის შესრულება განსაზღვრულ ვადაში. წარმომადგენლის პასუხისმგებლობის უზრუნველყოფის მიზნით შესაძლებელია მხოლოდ საბანკო დაწესებულების მიერ გაცემული საბანკო გარანტიის წარდგენა. საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია უარი თქვას წარდგენილ გარანტიაზე, თუ იგიეწინააღმდეგება საბაჟო რეჟიმის მარეგულირებელ საბაჟო კანონმდებლობას ან ვერ უზრუნველყოფს განსაზღვრულ ვადაში საბაჟო გადასახდელების გადახდას. საგარანტიო თანხის ოდენობა დიფერენცირებულია და შეადგენს: საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცევის დროს - იმპორტის საბაჟო რეჟიმის დროს გადასახდელი გადასახდელების ოდენობის თანხა; საბაჟო

ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების რეჟიმში მოქცევის დროს შემცველი პროდუქტის წინასწარი შემოტანისას - იმპორტის საბაჟო რეჟიმის დროს გადასახდელი გადასახდელების ოდენობისთანხა; დეკლარანტსა და საბაჟო ორგანოს შორის საქონლის საბაჟო ღირებულებების განსაზღვრის უთანხმოების დროს - საბაჟო ორგანოს მიერ განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ საბაჟო გადასახდელებსა და დეკლარანტის მიერ განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულების საფუძველზე გაანგარიშებულ საბაჟო გადასახდელებს შორის სხვაობა.

საბაჟო საწყობის საქმიანობის სანებართვო მოწმობის მიღების შემთხვევაში: ღია საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვის მფლობელისათვის - საბაჟო კონტროლის ქვემდებარე საქონლის შენახვისთვის განკუთვნილი ფართის - ღია მოედნის ყოველ 1 კვ.მ-ზე 50 ევროს, ხოლო შენობა-ნაგებობის ყოველ 1 კვ.მ-ზე 25 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში, მაგრამ არანაკლებ 200 000 და არა უმეტეს 5 000 000 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში; ღია საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვის მფლობელისთვის - იმ შემთხვევაში, როცა საბაჟო კონტროლს ქვემდებარე საქონლის შენახვა ხორციელდება, გვაროვნული ნივთის შენახვის თავისებურების გათვალისწინებით, საქონლის სპეციფიკური შენახვის პირობების შესაბამისად რეზერვუარში. რეზერვუარის ყოველ 1 კუბ.მ.-ზე 20 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში, მაგრამ არანაკლებ 200 000 და არა უმეტეს 5 000 000 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში; დახურული საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვის მფლობელისთვის - საბაჟო კონტროლს ქვემდებარე საქონლის შენახვისათვის განკუთვნილი ფართის - ღია მოედნის და შენობა-ნაგებობის ყოველ 1 კვ.მ-ზე 10 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში, მაგრამ არანაკლებ 100 000 და არა უმეტეს 2 000 000 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში. იმ შემთხვევაში, როცა საბაჟო კონტროლს ქვემდებარე საქონლის შენახვა ხორციელდება, გვაროვნული ნივთის შენახვის თავისებურებების გათვალისწინებით, საქონლის სპეციფიკური შენახვის პირობების შესაბამისად რეზერვუარში რეზერვუარის ყოველ 1 კუბ.მ-ზე 10 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში, მაგრამ არანაკლებ 100 000 და არა უმეტეს 2 000 000 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში; ნებართვის, რომლის საწყობში განთავსდება ნავთობის მსუბუქი, საშუალო და მძიმე დისტილატები, საგარანტიო თანხა სასაწყობო სიმძლავრის შესაბამისი მთლიანი მოცულობის საქონლის იმპორტის რეჟიმის შემთხვევაში - გადასახდელი თანხის 70%-ის ოდენობით, მაგრამ არაუმეტეს 10 000 000 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში; უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის სანებართვო მოწმობის მიღების შემთხვევაში - 50 000 ევროს ეკვივალენტი ლარებში; საქონლის საბაჟო ტერიტორიაზე გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცევის დროს - იმპორტის საბაჟო რეჟიმის დროს გადასახდელი გადასახდელების ოდენობის თანხა. თავისუფალი საწყობის საქმიანობის ნებართვის მფლობელისათვის - საქონლის შენახვისთვის განკუთვნილი ფართის - ღია მოედნის ყოველ 1 კვ.მ-ზე 50 ევროს, ხოლო შენობა-ნაგებობის ყოველ 1 კვ.მ-ზე 25 ევროს, რეზერვუარის ყოველ 1 კუბ.მ.-ზე 20 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში, მაგრამ არანაკლებ 200 000 და არა უმეტეს 5 000

000 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში. საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მიღების შემთხვევაში – კანდიდატის მიერ განცხადების წარდგენის თვის პირველი რიცხვიდან წინა ერთი წლის განმავლობაში განხორციელებულ იმპორტზე გადახდილი გადასახდელების მოცულობის საშუალო თვიური 1/12-ის ოდენობით, მაგრამ არა ნაკლებ 100 000 ევროს ეკვივალენტური ოდენობით ეროვნულ ვალუტაში. აქციზური საქონლის იმპორტის განმახორციელებელი პირის შემთხვევაში გარანტიის ოდენობა არ უნდა იყოს ნაკლები ეროვნულ ვალუტაში 500 000 ევროს ეკვივალენტურ ოდენობაზე. როდესაც დეკლარანტი არ ეთანხმება კორექტირებული დეკლარაციის მონაცემებს, მაგრამ ითხოვს საქონლის დაუყოვნებლივ გაშვებას – კორექტირებული დეკლარაციით განსაზღვრულ საბაჟო გადასახდელებსა და თავდაპირველი დეკლარაციით დეკლარირებულ საბაჟო გადასახდელებს შორის არსებულ სხვაობას. წარმომადგენლის პასუხისმგებლობის უზრუნველყოფის შემთხვევაში 50000 ლს. გარანტიის მოქმედების ვადა გარანტიის წარდგენიდან არ უნდა იყოს 30 კალენდარულ დღეზე ნაკლები, ხოლო საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების რეჟიმში მოქცევის დროს შემცვლელი პროდუქტის წინასწარ შემოტანისას ან დეკლარანტსა და საბაჟო ორგანოს შორის საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის უთანხმოების დროს საქონლის გატანისას ან იმ შემთხვევაში, როდესაც დეკლარანტი არ ეთანხმება კორექტირებული დეკლარაციის მონაცემებს, მაგრამ ითხოვს საქონლის დაუყოვნებლივ გაშვებას-არანაკლებ 2 თვისა.

იმ შემთხვევაში, როცა ხორციელდება საბაჟო საწყობის ან უბაჟო ვაჭრობის საქმიანობის ნებართვის მფლობელის საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილება, რომელიც დაკავშირებულია ნებართვის მფლობელის საწარმოს სრული საფირმო სახელწოდების შეცვლასთან, ნებართვის მფლობელი ვალდებულია საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემებში ცვლილების განხორციელებიდან 7 დღის განმავლობაში წარადგინოს შემოსავლების სამსახურში საბაჟო გარანტია, სადაც აისახება ნებართვის მფლობელის საწარმოს სარეგისტრაციო მონაცემებში განხორციელებული ცვლილების შესაბამისად სრული საფირმო სახელწოდება. წარდგენილი საბაჟო გარანტიის ვადა უნდა იყოს არანაკლებ ნებართვის მოქმედების დარჩენილი ვადისა. გარანტიის გაუქმება ან შესრულება თუ არ წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება, შესრულდა საბაჟო ვალდებულება ან შეწყდა მისი წარმოშობის საფუძვლები, საბაჟო ვალდებულების შესრულების უზრუნველსაყოფად წარდგენილი გარანტიები უქმდება. თუ საბაჟო დავალიანება დაფარულია ნაწილობრივ ან საბაჟო დავალიანება შესაძლოა წარმოიშვას მხოლოდ გადასახდელების უზრუნველყოფილი თანხის ნაწილზე, ვალდებული პირის მიერ საბაჟო ორგანოში წარდგენილი განცხადების საფუძველზე საგარანტიო თანხის ნაწილი ექვემდებარება გაუქმებას.

დადგენილ ვადაში საბაჟო გადასახდელების თანხის გადაუხდელობის ან/და საბაჟო ზედამხედველობიდან საქონლის უკანონოდ გასვლის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე მოითხოვოს წარდგენილი გარანტიის შესრულება საბაჟო გადასახდელების თანხისა და საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის დღიდან დარიცხული, საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული საურავის გადახდა.

გარანტიის გაუქმების საფუძვლებია:

დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის დროს საბაჟო რეჟიმის დასრულების თაობაზე ამ საქონლის რეექსპორტით გატანის საბაჟო დეკლარაციისა და აღრიცხვის მოწმობის კონტროლიდან მოხსნა; საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების რეჟიმში მოქცევის დროს შემცვლელი პროდუქტის წინასწარი შემოტანისას - საბაჟო ტერიტორიის გარეთ გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის გატანის საბაჟო დეკლარაციისა და აღრიცხვის მოწმობის კონტროლიდან მოხსნა; საბაჟო საწყობის საქმიანობის სანებართვო მოწმობის შემთხვევაში - საბაჟო საწყობის საქმიანობის ნებართვის გაუქმება; უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის სანებართვო მოწმობის შემთხვევაში - უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის ნებართვის გაუქმება;

თავისუფალი საწყობის საქმიანობის სანებართვო მოწმობის შემთხვევაში - თავისუფალი საწყობის საქმიანობის ნებართვის გაუქმება. საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის შემთხვევაში - საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის გაუქმება. როდესაც დეკლარანტი არ ეთანხმება კორექტირებული დეკლარაციის მონაცემებს, მაგრამ საქონლის დაუყოვნებლივ გაშვების მიზნით წარმოდგენილი აქვს გარანტია - გარანტიის მოქმედების პერიოდში დეკლარანტის მიერ გარანტიით უზრუნველყოფილი საბაჟო გადასახდელების თანხის გადახდა ან საბაჟო დავის განმხილველი ორგანოს მიერ დეკლარანტის საჩივრის დაკმაყოფილების თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილების ძალაში შესვლა. საერთო გარანტიის წარდგენის შემთხვევაში - „საბაჟო დეკლარაციის სახეების, ფორმების, შევსების, წარდგენის, დაბრუნების, შეცვლის, რეგისტრაციის და მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემის გამოყენებით, ზეპირი დეკლარირებით ან სხვა მოქმედებების განხორციელებით საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის, ფიზიკური პირის საბაჟო დეკლარაციის ფორმისა და შევსების, საფოსტო გზავნილის დეკლარაციის ფორმისა და შევსების წესების შესახებ ინსტრუქციების და საბაჟო დეკლარირების კლასიფიკატორის დამტკიცების თაობაზე” საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული აგრეთვე რეექსპორტის შესაბამისად გაცხადებულ საქონელზე სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის ფორმის შევსების, წარდგენის, დაბრუნების, შეცვლის და რეგისტრაციის წესების შესახებ ინსტრუქციის" გათვალისწინებული საბაჟო გადაწყვეტილების ძალადაკარგულად გამოცხადების თაობაზე ასეთი გარანტიის წარმდგენი პირის წერილობითი განცხადება.

გარანტიის თანხის ჩამოჭრის პირობებია: დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის დროს -საქართველოს საბაჟო კოდექსის დებულებათა დარღვევისას; საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების რეჟიმში მოქცევის დროს შემცვლელი პროდუქტის წინასწარი შემოტანისას - საქართველოს საბაჟო კოდექსის დებულებათა დარღვევისას; დეკლარანტსა და საბაჟო ორგანოს შორის საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის უთანხმოების დროს - თუ საქონლის გასატანად წარმოდგენილი გარანტიის ვადის ამოწურვამდე დარჩენილია 3 დღე და გარანტიის მოქმედების პერიოდში ადგილი არ ჰქონია დეკლარანტის მიერ გარანტიით უზრუნველყოფილი საბაჟო

გადასახდელების თანხის გადახდას ან საბაჟო დავის განმხილველი ორგანოს მიერ დეკლარანტის საჩივრის დაკმაყოფილების თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილების ძალაში შესვლას. საბაჟო საწყობის საქმიანობის სანებართვო მოწმობის შემთხვევაში - საქართველოს საბაჟო კოდექსის დებულებათა დარღვევისას; უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის სანებართვო მოწმობის შემთხვევაში - საქართველოს საბაჟო კოდექსის დებულებათა დარღვევისას. თავისუფალი საწყობის საქმიანობის სანებართვო მოწმობის შემთხვევაში - საქართველოს საბაჟო კოდექსის გათვალისწინებული თავისუფალ საწყობთან დაკავშირებულ დებულებათა დარღვევისას. საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის შემთხვევაში - დადგენილ ვადაში საბაჟო გადასახდელების თანხის გადაუხდელობა ან/და საბაჟო ზედამხედველობიდან საქონლის უკანონოდ გასვლა. როდესაც დეკლარანტი არ ეთანხმება კორექტირებული დეკლარაციის მონაცემებს - საქონლის დაუყოვნებლივ გაშვების მიზნით წარმოდგენილი გარანტიის ვადის ამოწურვამდე დარჩენილია 3 დღე და გარანტიის მოქმედების პერიოდში დეკლარანტს არ გადაუხდია - გარანტიით უზრუნველყოფილი საბაჟო გადასახდელების თანხა ან საბაჟო დავის განმხილველი ორგანოს მიერ დეკლარანტის საჩივრის დაკმაყოფილების თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილება არ არის ძალაში შესულწარმომადგენლის მიერ საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას მის დასრულებამდე წარმომოხილველი საბაჟო ვალდებულების შესრულებლობა.

თუ საბაჟო ორგანოს ხელთ არსებული ინფორმაციით ირკვევა, რომ გარანტიის მოქმედების პერიოდში არ სრულდება გარანტიით უზრუნველყოფილი საბაჟო პროცედურები, საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს, გარანტიის ვადის ამოწურვამდე გარანტორს მოსთხოვოს საგარანტიო თანხის მოთხოვნიდან არა-უგვიანეს 3 დღეში საბაჟო ორგანოს სადეპოზიტო ანგარიშზე განთავსება. აღნიშნული თანხა გარანტორს დაუბრუნდება საბაჟო პროცედურების განხორციელებიდან არაუგვიანეს 3 დღეში. იმ შემთხვევაში, თუ დადგინდება, რომ არ შესრულდა გარანტიით უზრუნველყოფილი საბაჟო პროცედურები, თანხა გადაირიცხება სახელმწიფო ბიუჯეტში. თუ საბაჟო ორგანო დაადგენს, რომ წარდგენილი გარანტიის საგარანტიო თანხა არასაკმარისია ან მისი მოქმედების ვადა ვეღარ უზრუნველყოფს წარმოსაშობი საბაჟო ვალდებულებების შესრულებას, საბაჟო ორგანო ვალდებულია გარანტიის წარმდგენს მოსთხოვოს პირველად წარდგენილი გარანტიის ახლით შეცვლა ან დამატებითი გარანტიის წარდგენა.

საბაჟო ვალდებულების წარმოშობა

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილ საქონელზე საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან, თუ იგი თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისას ექვემდებარება იმპორტის გადასახდელების გადახდას; მოექცა იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებით საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმში. საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა:

ა) საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე იმ საქონლის უკანონოდ შემოტანის დღიდან, რომლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვება ექვემდებარება იმპორტის გადასახდელების გადახდას;

ბ) თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში მოთავსებული საქონლის

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის სხვა ადგილზე უკანონოდ გადაადგილების დღიდან.

საბაჟო ვალდებულებასთან დაკავშირებით ვალდებული პირები არიან დეკლარანტი, საქონლის მესაკუთრე და საქონლის მფლობელი. საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა საბაჟო ზედამხედველობიდან იმ საქონლის გატანის დღიდან, რომელიც ექვემდებარება საბაჟო გადასახდელებით დაბეგვრას. საბაჟო ვალდებულებასთან დაკავშირებით ვალდებული პირები არიან დეკლარანტი, საქონლის მესაკუთრე და საქონლის მფლობელი.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანის დღიდან საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა, თუ:

ა) არ სრულდება იმპორტის გადასახდელებით დაბეგვრას დაქვემდებარებული საქონლის დროებითი დასაწყობების ან მის მიმართ შესაბამისი საბაჟო რეჟიმის გამოყენების მოთხოვნები,

ბ) არ სრულდება შესაბამის საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოქცევისათვის ან იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებისათვის დადგენილი პირობები. საბაჟო ვალდებულებასთან დაკავშირებით ვალდებული პირი არის პირი, რომელმაც საქონელთან დაკავშირებული გარემოებებიდან გამომდინარე უნდა შეასრულოს იმპორტის გადასახდელებით დაბეგვრას დაქვემდებარებულ საქონელთან, მის საბაჟო საწყობში დროებით შენახვასთან, დეკლარირებული საბაჟო რეჟიმის გამოყენებასთან ან ამ რეჟიმში საქონლის მოქცევასთან დაკავშირებული პირობები.

იმპორტთან დაკავშირებული საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში იმპორტის გადასახდელების გადახდას დაქვემდებარებული საქონლის საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებისაგან განსხვავებულად მოხმარების ან გამოყენების დროს. თუ საქონელი დაიკარგა, საქონლის მფლობელი ვალდებულია დაუყოვნებლივ შეატყობინოს საბაჟო ორგანოს და წარუდგინოს მას საქონლის დაკარგვის უტყუარი მტკიცებულებები, რომლებიც დამოწმებულია შესაბამისი უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოს მიერ. სხვა შემთხვევებში საქონელი ჩაითვლება თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებისაგან განსხვავებულად მოხმარებულად ან გამოყენებულად. საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა იმ დღიდან, როდესაც თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში დაიწყება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობებისაგან განსხვავებულად საქონლის მოხმარება ან გამოყენება. საბაჟო ვალდებულებასთან დაკავშირებით ვალდებული პირი არის თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში საქმიანობის განმახორციელებელი პირი, რომელმაც მოიხმარა ან გამოიყენა საქონელი. თუ საბაჟო ორგანო დაკარგულ საქონელს ჩათვლის თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ საწყობში მოხმარებულ ან გამოყენებულ საქონლად საბაჟო გადასახდელების გადახდა დაეკისრება პირს, რომელიც საბაჟო ორგანოს ინფორმაციით იყო ამ საქონლის ბოლო მფლობელი. საქონლის იმპორტთან დაკავშირებული საბაჟო ვალდებულება არ წარმოიშობა, თუ ვალდებული პირი დაამტკიცებს, რომ თავისუფალი ზონიდან ან თავისუფალი საწყობიდან საქონლის გატანასთან, დროებით შენახვასთან და შესაბამისი საბაჟო

რეჟიმის პირობებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შეუსრულებლობა გამოწვეულია ავარიისა და დაუძლეველი ძალის შედეგად საქონლის მთლიანად განადგურებით ან გაფუჭებით. საქონელი გაფუჭებულად ჩაითვლება, თუ შეუძლებელია მისი შემდგომი გამოყენება. იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებითა და მიზნობრივი დანიშნულებით თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლის მიმართ საბაჟო ვალდებულება არ წარმოიშობა, თუ იგი გატანილია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საბაჟო ორგანოს თანხმობით. იმ საქონლის, რომელიც იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებითა და მიზნობრივი დანიშნულებით გაშვებულია თავისუფალ მიმოქცევაში და საბაჟო ვალდებულება არ ითვლება წარმოშობილად, განადგურების შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენები ჩაითვლება უცხოურ საქონლად. საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გასატან საქონელზე საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან, თუ მისი გატანა ექვემდებარება ექსპორტის გადასახდელების გადახდას. საბაჟო ვალდებულებასთან დაკავშირებით ვალდებული პირები არიან დეკლარანტი და საქონლის მესაკუთრე.

საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან იმ არადეკლარირებული საქონლის გატანისას, რომელიც ექვემდებარება ექსპორტის გადასახდელების გადახდას. საბაჟო ვალდებულებასთან დაკავშირებით ვალდებული პირები არიან საქონლის მესაკუთრე და საქონლის მფლობელი.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანისას საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა იმ პირობების შეუსრულებლობისას, რომლებიც დაკავშირებულია ექსპორტის გადასახდელებისაგან საქონლის ნაწილობრივ ან სრულად გათავისუფლებასთან. საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა საბაჟო ტერიტორიიდან ექსპორტის გადასახდელებისაგან ნაწილობრივ ან სრულად გათავისუფლებით გატანილი საქონლის დანიშნულების ადგილისაგან განსხვავებულ ადგილზე მიტანის დღიდან. თუ საბაჟო ორგანო ვერ ახერხებს ამ დღის განსაზღვრას, საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა საქონლის გატანასთან დაკავშირებული პირობების შესრულებისათვის დადგენილი ვადის გასვლისას. საბაჟო ვალდებულებასთან დაკავშირებით ვალდებული პირები არიან დეკლარანტი, საქონლის მესაკუთრე და საქონლის მფლობელი. საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა, თუ იგი შეეხება იმ საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანას ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანას, რომელთანაც დაკავშირებულია აკრძალვები ან შეზღუდვები. საბაჟო ვალდებულება არ წარმოიშობა საბაჟო ტერიტორიაზე ყალბი ფულის, ნარკოტიკების ან ფსიქოტროპული ნივთიერებების უკანონოდ შემოტანაზე, თუ იგი საბაჟო ორგანოს მკაცრი ზედამხედველობის გამო საქართველოს ტერიტორიაზე მიმოქცევაში არ შევიდა სამედიცინო და სამეცნიერო დანიშნულებით გამოყენებისა და ექპერტიზის ჩატარების მიზნით. თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევებთან დაკავშირებული დებულებების შესაბამისად საბაჟო გადასახდელები წარმოადგენს ჯარიმის საფუძველს, ან საბაჟო გადასახდელების არსებობა წარმოადგენს სისხლის სამართლის საქმის აღძვრის საფუძველს.

თუ ხორციელდება იმპორტისა და ექსპორტის გადასახდელებისაგან

საქონლის ნაწილობრივ ან სრულად გათავისუფლება, აღნიშნული გათავისუფლება ასევე უნდა შეეხოს იმ საქონელს, რომლის მიმართაც წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება, იმის გათვალისწინებით, რომ სათანადო პირი არ უნდა შეიმჩნეოდეს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის განზრახ დარღვევაში ან მის დაუდევრად გამოყენებაში და მას უნდა შეემლოს იმის დამტკიცება, რომ საბაჟო გადასახდელებისაგან ნაწილობრივ ან სრულად გათავისუფლებასთან დაკავშირებული ყველა პირობა შესრულებულია. თუ საბაჟო გადასახდელების გადახდაზე პასუხისმგებელია რამდენიმე პირი, ისინი ჩაითვლებიან გადახდაზე **სოლიდარულად** პასუხისმგებელ პირებად.

საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის დროს გამოიყენება საქონელთან დაკავშირებული ექსპორტის ან იმპორტის გადასახდელების განაკვეთები, რომლებიც მოქმედებს საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის დღეს. თუ საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის ზუსტი დროის განსაზღვრა შეუძლებელია, მისი წარმოშობის დროდ ჩაითვლება ის დღე, როდესაც წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება საბაჟო ორგანოში არსებული ინფორმაციის საფუძველზე. ასეთი ინფორმაციის არარსებობის შემთხვევაში საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის დღედ ჩაითვლება საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღე. საბაჟო ვალდებულება წარმოიშობა იმ ადგილას, სადაც ხორციელდება საბაჟო ვალდებულების წარმოშობასთან დაკავშირებული მოქმედებები. თუ განსაზღვრული ადგილის დადგენა შეუძლებელია, საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის ადგილად ჩაითვლება ის ადგილი, სადაც საბაჟო ორგანოში არსებული ინფორმაციის საფუძველზე წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება. ასეთი ინფორმაციის არარსებობის შემთხვევაში საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის ადგილად ითვლება საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის ადგილი. თუ საქონელი მოქცეულია საბაჟო რეჟიმში, საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის ადგილად ჩაითვლება ის ადგილი, სადაც საქონელი მოექცა საბაჟო რეჟიმში.

საბაჟო გადასახდელების გამოანგარიშებისა და მათი გადახდის წესი

დეკლარანტი დაბეგვრის ობიექტის, გადასახდელის განაკვეთისა და შეღავათების გათვალისწინებით დამოუკიდებლად გამოიანგარიშებს გადასახდელ საბაჟო გადასახდელის თანხას, თუ საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობებით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

საქართველოს საგადასახადო ან/და საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში გადასახდელი საბაჟო გადასახდელის თანხის გამოანგარიშების ვალდებულება შეიძლება დაეკისროს საბაჟო ორგანოს ან სხვა ვალდებულ პირს.

საბაჟო გადასახდელების გადახდა ხორციელდება საბაჟო პროცედურების შესრულებისას საბაჟო ორგანოს მიერ რეგისტრირებული საბაჟო დეკლარაციის ან შეტყობინების საფუძველზე, ხოლო გადახდილი საბაჟო გადასახდელის თანხა საბაჟო პროცედურების შესრულებისას ან საბაჟო პროცედურების დასრულების შემდეგ აისახება ბიუჯეტის ანგარიშზე. საბაჟო გადასახდელების გადახდა ხორციელდება ეროვნულ ვალუტაში – ლარში ნაღდი ან უნაღდო ანგარიშსწორებით საბანკო დაწესებულების მეშვეობით, თუ საქართველოს საგადასახადო ან/და საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი. საბანკო დაწესებულებების არარსებობის შემთხვევაში დეკლარანტ ფიზიკურ პირს

უფლება აქვს საბაჟო გადასახდელები გადაიხადოს საბაჟო ორგანოს სალაროში მკაცრი აღრიცხვის ქვითრის სავალდებულო გამოწერით.

საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის თანხის დარიცხვა

საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის თანხის დარიცხვა გულისხმობს საბაჟო ორგანოში კონკრეტული პერიოდისათვის ვალდებული პირის მიერ გადასახდელი საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის თანხის აღრიცხვას. დარიცხვა მოიცავს შესწორებით დარიცხვასა და სავარაუდო დარიცხვას. ამასთანავე, შესწორებითი დარიცხვის შემთხვევაში უქმდება სავარაუდო დარიცხვა.

საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს განახორციელოს თითოეული ვალდებული პირის კუთვნილი საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის თანხის დარიცხვა საქართველოს საგადასახადო ან/და საბაჟო კანონმდებლობის თანახმად, შემდეგი ერთი ან ერთზე მეტი ინფორმაციის საფუძველზე:

ა) ვალდებული პირის საბაჟო დეკლარაცია;

ბ) შემოწმების მასალები და სხვა ინფორმაცია, რომელიც ცნობილია საბაჟო ორგანოსათვის.

თუ დეკლარანტი არ წარმოადგენს საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის თანხის დასარიცხად საჭირო ინფორმაციას, საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია დაარიცხოს მას საბაჟო გადასახდელები ან/და საბაჟო სანქციის თანხა მის ხელთ არსებული ინფორმაციის საფუძველზე და გაუგზავნოს შესაბამისი შეტყობინება.

თუ საქართველოს საგადასახადო ან/და საბაჟო კანონმდებლობით არ არის გათვალისწინებული საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის თანხის გადახდა საბაჟო დეკლარაციის წარდგენასთან ერთად, აგრეთვე თუ საბაჟო ორგანო დაასკვნის, რომ ადრინდელი დარიცხვა შეცდომით განხორციელდა, საბაჟო ორგანომ საბაჟო გადასახდელები ან/და საბაჟო სანქციის თანხა უნდა დაარიცხოს ვალდებულ პირს და გაუგზავნოს მას შეტყობინება.

თუ საბაჟო გადასახდელის გადახდევინება დაკავშირებულია საბაჟო დეკლარაციის შევსებასთან, გადასახდელის გადახდის ვალდებულებათა ამსახველი დეკლარაციის შევსება განიხილება, როგორც:

ა) ამ გადასახდელის დარიცხვა;

ბ) შეტყობინება და საქართველოს საგადასახადო ან/და საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილ ვადებში შესასრულებელი ვალდებულება.

ვალდებული პირის მიერ გადასახდელი საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის დარიცხული და გადახდილი თანხების აღრიცხვის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შესაბამისი ბრძანებით.

საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის თანხის დარიცხვის **ხანდაზმულობის ვადაა 6 კალენდარული წელი**, ეს ვადა აითვლება შესაბამისი ვალდებულების წარმოშობის კალენდარული წლის დასრულებიდან.

შეტყობინება არის საბაჟო ორგანოს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელიც წარედგინება ვალდებულ პირს. შეტყობინების შესრულება სავალდებულოა.

საბაჟო ორგანო ვალდებულია ვალდებულ პირს წარუდგინოს შეტყობინება, თუ დადგინდა საბაჟო ვალდებულების არსებობა, გარდა იმ შემთხვევისა,

როდესაც საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის საფუძველი არის მხოლოდ საბაჟო დეკლარაცია და გადახდას დაქვემდებარებული გადასახდელების თანხა დეკლარირებულია საბაჟო დეკლარაციაში და ეს თანხა შეესაბამება საბაჟო ორგანოს მიერ გაანგარიშებულ გადასახდელის თანხას. შეტყობინებაში უნდა აღინიშნოს: საბაჟო ორგანოს დასახელება და მისამართი; შეტყობინების გაგზავნის (გადაცემის) თარიღი; ვალდებული პირის რეკვიზიტები; ვალდებული პირის საიდენტიფიკაციო ნომერი; მისი წარდგენის საფუძველი საქართველოს საგადასახადო ან/და საბაჟო კანონმდებლობის აქტის იმ ნორმაზე მითითებით, რომლის თანახმადაც მოხდა საბაჟო ვალდებულებების დარიცხვა ან რომელიც დაარღვია ვალდებულმა პირმა; მისი შინაარსი (დაბეგვრის ობიექტი, დარიცხული გადასახდელის, საურავისა და ჯარიმის ოდენობა, საურავის დაწყების დღე, გადახდის წესი); ვალდებული პირის უფლებები და მოვალეობანი; მისი შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები, რომლებიც გამოიყენება ვალდებული პირის მიმართ ამ მოთხოვნის შეუსრულებლობის შემთხვევაში.

თუ საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის საფუძველია საბაჟო დეკლარაცია, საბაჟო გადასახდელების გადახდა ხდება საქონლის საბაჟო პროცედურების დამთავრებამდე საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. თუ საბაჟო ვალდებულების შესრულების საფუძველს არ წარმოადგენს საბაჟო დეკლარაცია, გადასახდელი თანხა ექვემდებარება გადახდას დარიცხული საბაჟო ვალდებულების შესახებ შეტყობინების მიღებიდან 15 კალენდარულ დღეში. თუ პირი სარგებლობს საბაჟო ვალდებულების შესრულების ვადის შეცვლით, გადასახდელი თანხა ექვემდებარება გადახდას არა უგვიანეს ამ შეცვლილი ვადის დასრულებისა. გამარტივებული წესით საბაჟო დეკლარაციის წარდგენისას საბაჟო გადასახდელების თანხა ექვემდებარება იმ ვადაში გადახდას, რომელიც გათვალისწინებულია საბაჟო რეჟიმის მარეგულირებელი დებულებებით. საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საბაჟო გადასახდელების გადახდა ხდება საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებიდან არა უგვიანეს 30 დღისა.

საბაჟო ვალდებულების შესრულების ვადის შეცვლად ითვლება საბაჟო გადასახდელის ან მისი ნაწილის გადახდისათვის დადგენილი ვადის გაგრძელება გარკვეული დროით. რეგისტრირებული საბაჟო დეკლარაციის საფუძველზე წარმოშობილი საბაჟო ვალდებულების შესრულების ვადა შეიძლება შეიცვალოს გადასახდელის მთლიანი თანხის ან მისი ნაწილის მიმართ საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული საურავის დარიცხვით. ვალდებული პირის წერილობითი განცხადების მიღებისა და გათვალისწინებული შესაბამისი გარანტიის წარდგენის შემდეგ რეგისტრირებული საბაჟო დეკლარაციის საფუძველზე წარმოშობილი საბაჟო ვალდებულების შესრულების ვადა შეიძლება გაგრძელდეს 1 კალენდარული თვით. საბაჟო ვალდებულების შესრულების ვადის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას საბაჟო ვალდებულებების დაფარვის გრაფიკზე იდება ხელშეკრულება. საბაჟო ვალდებულებების დაფარვის გათვალისწინებული პირობების დარღვევისას საბაჟო ორგანო ვალდებულია ვალდებული პირის მიმართ გამოიყენოს წარმოდგენილი გარანტიის შესრულება.

საბაჟო ვალდებულების შესრულების ვადა არ შეიძლება შეიცვალოს, თუ:

ა) იგი არ არის წარმოშობილი რეგისტრირებული საბაჟო დეკლარაციის საფუძველზე;

ბ) თუ დეკლარანტს აქვს შეუსრულებელი საგადასახადო ან/და საბაჟო დავალიანება;

გ) თუ წარდგენილი გარანტიის მოქმედების ვადა ან საგარანტიო თანხა ვერ უზრუნველყოფს საბაჟო ვალდებულების შესრულებას;

დ) ვალდებული პირის წინააღმდეგ აღძრულია სისხლის სამართლის საქმე საქართველოს საგადასახადო ან/და საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევის გამო;

ე) მიმდინარეობს საგადასახადო სამართალდარღვევის, საბაჟო სამართალდარღვევის ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის წარმოება ვალდებული პირის მიერ საგადასახადო ან/და საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევის გამო. გარკვეული გარემოებების აღმოჩენისას საბაჟო ვალდებულებების შესრულების ვადის შეცვლასთან დაკავშირებით ნებისმიერი გადაწყვეტილება ითვლება ბათილად, ხოლო ამ გადაწყვეტილების შესასრულებლად დადებული ნებისმიერი ხელშეკრულება-ბათილ გარიგებად. გადაწყვეტილების მიმღები უფლებამოსილი პირი ვალდებულია გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის დღიდან 3 დღეში წერილობითი შეტყობინება გაუგზავნოს ვალდებულ პირს და შესაბამის საბაჟო ორგანოს.

საბაჟო ვალდებულების შესრულების ვადის გაგრძელების შესახებ ვალდებული პირის დასაბუთებული წერილობითი განცხადების მიღების შემდეგ საბაჟო ვალდებულებების დაფარვის გადავადების უფლება აქვს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უფროსს/მის მოადგილეს.

საბაჟო გადასახდელების გადახდის ვადის გაგრძელება არ ათავისუფლებს ვალდებულ პირს ბიუჯეტში საბაჟო გადასახდელების არადროულად ჩარიცხვის გამო დარიცხული საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული საურავის გადახდისაგან.

გადავადების მოქმედება წყდება შესაბამისი გადაწყვეტილების (ხელშეკრულების) ვადის ამოწურვისას ან შეიძლება შეწყდეს აღნიშნული ვადის ამოწურვამდე. გადავადება წყდება ვადამდე, თუ ვალდებული პირი დადგენილი ვადის ამოწურვამდე სრულად გადაიხდის გადასახდელების კუთვნილ თანხებს და გათვალისწინებულ საურავს. შესაბამისი გადაწყვეტილების მიმღები უფლებამოსილი პირი ვადამდე შეწყვეტს გადავადებას, თუ ვალდებული პირი არღვევს გადავადების პირობებს. გადაწყვეტილება გადავადების ვადამდე შეწყვეტის შესახებ უფლებამოსილი პირის მიერ მისი მიღებიდან 5 დღის ვადაში წერილობით გადაეცემა ვალდებულ პირს. გადაწყვეტილების ასლი ამავე ვადაში ეგზავნება შესაბამის საბაჟო ორგანოს. თუ ვალდებულმა პირმა განსაზღვრულ ვადაში არ გადაიხადა დადგენილი საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის თანხა, საბაჟო ორგანოები ვალდებული პირის მიმართ ახორციელებენ საბაჟო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებებს დადგენილი წესით. **ბანკები და ცალკეულ სახეობათა საბანკო** ოპერაციების შემსრულებელი სხვა ორგანიზაციები ვალდებული არიან, უპირველეს ყოვლისა, შეასრულონ ვალდებული პირის საგადახდო დავალებები და საბაჟო ორგანოების გადაწყვეტილებები (საინკასო დავალებები) ვალდებული პირის საბანკო ანგარიშებიდან საბაჟო გადასახდელების გადახდის შესახებ. ბანკების მიერ

საგადახდო დავალება ან საინკასო დავალება სრულდება არა უგვიანეს აღნიშნული დავალების ან გადაწყვეტილების მიღების დღის მომდევნო საოპერაციო დღისა. საინკასო დავალების მომსახურება ხორციელდება ვალდებული პირის ხარჯით იმავე ფასად, რომლითაც მისი საგადახდო დავალების შესრულება.

ვალდებული პირის ანგარიშზე ფულადი სახსრების არსებობისას ბანკს უფლება არა აქვს შეაფერხოს ვალდებული პირის საგადახდო დავალება ან საბაჟო ორგანოს საინკასო დავალება შესაბამის ბიუჯეტში გადასახდელის ჩარიცხვის თაობაზე. თუ ვალდებულ პირს ანგარიშზე არ აქვს ფულადი სახსრები ან ანგარიშებზე არსებული ფულადი სახსრები არასაკმარისია საგადახდო დავალების ან/და საინკასო დავალების შესასრულებლად, მათი აღსრულება ხორციელდება ამ ანგარიშებზე ფულადი სახსრების ჩარიცხვის შესაბამისად, არა უგვიანეს ყოველი ასეთი ჩარიცხვის დღის მომდევნო საოპერაციო დღისა. ვალდებული პირის ანგარიშზე ფულადი სახსრების არსებობისას ანგარიშებიდან თანხების ჩამოწერისა და ბიუჯეტში მათი გადარიცხვის თაობაზე ვალდებული პირის საგადახდო დავალების ან საბაჟო ორგანოს საინკასო დავალების დროულად შეუსრულებლობისათვის ბანკს დაერიცხება საურავი. ასეთ შემთხვევაში ვალდებულ პირს სანქცია არ დაეკისრება. ვალდებული პირის მომსახურე ბანკის მიერ ან ცალკეულ სახეობათა საბანკო ოპერაციების შემსრულებელი ორგანიზაციების მიერ გადასახდელი თანხების ბიუჯეტში ჩარიცხვის ამ მუხლით დადგენილი წესის დარღვევა წარმოადგენს ბანკისა და ცალკეულ სახეობათა საბანკო ოპერაციების შემსრულებელი ორგანიზაციების ან/და მათი თანამდებობის პირების საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის პასუხისგებაში განსაზღვრული წესით მიცემის საფუძველს.

საბაჟო ვალდებულების შესრულება არის ვალდებული პირის ერთ-ერთი ძირითადი მოვალეობა. საბაჟო ვალდებულება სრულდება ვალდებული პირისათვის დაკისრებული სხვა ვალდებულებებისაგან დამოუკიდებლად. საბაჟო ვალდებულების შესრულებად ჩაითვლება:

ა) დადგენილ ვადაში საბაჟო გადასახდელების ან/და სანქციის თანხის გადახდა;

ბ) საბაჟო გადასახდელების თანხის ჩათვლისას – ჩათვლილი ნაწილი;

გ) საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებულ და საბაჟო გადასახდელების გადახდას დაქვემდებარებულ საქონელზე: საბაჟო დეკლარაციის ძალადაკარგულად გამოცხადება; მის გაშვებამდე ჩამორთმევა, საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ განადგურება, სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცევა, ავარიისა და დაუძლეველი ძალის მოქმედების შედეგად საქონლის მთლიანი განადგურება;

დ) თუ ხანდაზმულობის ვადის გასვლასთან დაკავშირებით ვერ განხორციელდა დარიცხვა და ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები;

ე) თუ საქონლის, რომელთან დაკავშირებითაც წარმოიშვა საბაჟო ვალდებულება, საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე უკანონოდ შემოტანისას განხორციელდა მისი უსასყიდლოდ ჩამორთმევა. ვალდებული პირი საბაჟო ვალდებულების შესრულებაზე პასუხს აგებს მთელი თავისი კუთვნილი ქონებით.

თუ კონკრეტული საბაჟო გადასახდელის ან/და საბაჟო სანქციის გადახდილი თანხა აღემატება დარიცხული საბაჟო გადასახდელის ან/და საბაჟო სანქციის

თანხას, გადამხდელის მოთხოვნის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო: ზედმეტად გადახდილ თანხას გადამხდელს ჩაუთვლის მომავალი საბაჟო ვალდებულებების ანგარიშში; ზედმეტად გადახდილ თანხას გადაიტანს სახელმწიფო ხაზინის ბიუჯეტის შემოსულობების ერთიან ანგარიშზე გადამხდელის სხვა საბაჟო გადასახდელების გადახდის ანგარიშებში კალენდარული წლის განმავლობაში გადასახდელების სახეებში მობილიზებული სახსრების ფარგლებში. თუ საბაჟო გადასახდელებისა და საბაჟო სანქციების გადახდილი თანხების ჯამი აღემატება დარიცხული საბაჟო გადასახდელებისა და საბაჟო სანქციების თანხების ჯამს, გადამხდელის მოთხოვნის შემთხვევაში საბაჟო ორგანო მოთხოვნიდან 45 კალენდარულ დღეში გადამხდელს დაუბრუნებს დარჩენილ თანხას სახელმწიფო ხაზინის ბიუჯეტის შემოსულობების ერთიან ანგარიშის საგადასახადო შემოსავლის ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ქვეანგარიშიდან მასზე რიცხული ნაშთის ფარგლებში. თუ გადამხდელის მიერ ზედმეტად გადახდილი თანხა გადაიტანება სხვა საბაჟო გადასახდელის ვალდებულებათა ანგარიშში, გადამხდელისათვის გაგზავნილ შეტყობინებაში უნდა აღინიშნოს, რომელი საბაჟო გადასახდელის ანგარიშზე იქნა გადატანილი ზედმეტად გადახდილი თანხა. გადამხდელის მიერ ბიუჯეტში ზედმეტად გადახდილი საბაჟო გადასახდელების ან/და საბაჟო სანქციის თანხა სხვა პირის საბაჟო დავალიანების დაფარვის ანგარიშში არ გადაიტანება.

საბაჟო გადასახდელების ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების უზრუნველყოფისათვის საბაჟო ორგანოების მიერ ადმინისტრირებადი შემოსავლებიდან ბიუჯეტის შემოსულობების ერთიან ანგარიშზე ფაქტობრივად ჩარიცხული თანხების ნაწილი განსაზღვრული პროცენტის ოდენობით ირიცხება საგადასახადო შემოსავლის ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ქვეანგარიშზე. თანხებს ამ ქვეანგარიშზე ბიუჯეტის შემოსულობების ერთიან ანგარიშზე ფაქტობრივად ჩარიცხული თანხების პროპორციულად რიცხავს სახელმწიფო ხაზინა.

ბიუჯეტის შემოსულობების ერთიან ანგარიშიდან საგადასახადო შემოსავლის ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ქვეანგარიშზე ჩასარიცხი თანხის პროცენტი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით. ეს პროცენტი იმდენი უნდა იყოს, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს ზედმეტად გადახდილი თანხის სრულად დაბრუნება განსაზღვრულ ვადაში. ზედმეტად გადახდილი საბაჟო გადასახდელების თანხის ჩათვლის ან დაბრუნების მოთხოვნის წარდგენის ხანდაზმულობის ვადაა 6 წელი. ეს ვადა აითვლება შესაბამისი ვალდებულების წარმოშობის კალენდარული წლის დასრულებიდან.

საქონელი, რომელიც გაიტანება საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან, ექვემდებარება საბაჟო ზედამხედველობას. საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია აღნიშნულ საქონელზე განახორციელოს საბაჟო კონტროლი.

საქონლის გატანა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან ხორციელდება შესაბამისი საბაჟო პროცედურების დაცვით, შესაბამისი ადგილების გავლითა და საბაჟო ორგანოს მიერ განსაზღვრული საბაჟო მარშრუტით თუ წარმოიშვა ეჭვი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანაზე ან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანილ საქონელზე დეკლარირებული მონაცემების

უტყუარობის თაობაზე, საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია მტკიცებულებად ჩათვალოს დოკუმენტი ან დეკლარაცია, რომელიც გასცა სხვა ქვეყნის საბაჟო ორგანომ და ადასტურებს საქართველოდან გატანილი საქონლის ამ ქვეყანაში შეტანის რეგისტრაციას.

საბაჟო გადასახდელებისაგან საქონლის გათავისუფლების შემთხვევებს განსაზღვრავს საქართველოს პარლამენტი რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით, საქართველოს საგადასახადო კოდექსითა და „საბაჟო მოსაკრებლების შესახებ“ საქართველოს კანონით.

დაუშვებელია მიზნობრივი დანიშნულებითა და იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით შემოტანილი საქონლის სხვა მიზნით გასხვისება, დაგირავება, გასესხება ან სხვა დავალიანების დაფარვის უზრუნველსაყოფად გადაცემა, აგრეთვე სხვა პირის სარგებლობაში გადაცემა ან გამოყენება. იმპორტის გადასახდელების გადახდის შემთხვევაში ეს აკრძალვა არ მოქმედებს.

დაბრუნებული საქონლის დაბეგვრა

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანილი საქართველოს საქონლის, რომელიც საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციიდან 3 კალენდარული წლის ვადაში უცვლელ მდგომარეობაში დაუბრუნდა დეკლარანტს, რაც დასტურდება მის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტებით, შემოტანა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ჩაითვლება საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში მოქცევად და მასზე არ გადაიხდევენ იმპორტის გადასახდელები.

საბაჟო ორგანო უფლებამოსილია საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და დეკლარანტის წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე აღნიშნული ვადა გააგრძელოს ერთი კალენდარული წლით.

თუ საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანამდე იგი გაშვებულ იქნა თავისუფალ მიმოქცევაში მიზნობრივი დანიშნულებით და იმპორტის გადასახდელებზე შეღავათების გამოყენებით, განსაზღვრული გადასახდელების გადახდისაგან გათავისუფლება დაიშვება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც დაბრუნებული საქონელი შემოტანილია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე უცვლელ მდგომარეობაში და იმავე მიზნით. თუ საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონელი სხვა მიზნითაა შემოტანილი, ამ საქონლის იმპორტის გადასახდელების ოდენობა უნდა შემცირდეს იმ ოდენობით, რომელიც გადახდილი იყო თავისუფალ მიმოქცევაში საქონლის პირველად გაშვებისას.

იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან არ თავისუფლდება საქონელი:

რომელიც გატანილი იყო საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის შესაბამისად, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ამ საქონლის მდგომარეობა არ შეიცვალა მისი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანის შემდეგ;

რომლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანისას ტარდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები.

იმპორტის გადასახდელების გადახდისაგან გათავისუფლება დაიშვება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საქონელი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე

დაბრუნებულია იმავე მდგომარეობაში, როგორშიც ის იყო საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანისას.

გადამუშავების პროდუქტზე, რომელიც საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენების შემდეგ გატანილ იქნა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან და უცვლელ მდგომარეობაში ბრუნდება, ვრცელდება კოდექსის დებულებები. იმპორტის გადასახდელების ოდენობა განისაზღვრება საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის მარეგულირებელი დებულებების საფუძველზე.

თუ საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად საქონლის წარმოშობის განსაზღვრის წესებით სხვა რამ არ არის დადგენილი, საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო რეჟიმში მოქცევა არ ჩაითვლება და, შესაბამისად, მასზე არ გადაიხდევენ იმპორტის გადასახდელები საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემდეგი საქონლის შემოტანისას:

ა) საქართველოში რეგისტრირებული და საქართველოს ალმით მცურავი გემის მიერ მოპოვებული თევზჭერის პროდუქტები და ზღვის სხვა პროდუქტები;

ბ) პროდუქტები, რომლებიც საქართველოშია რეგისტრირებული და საქართველოს ალმით მცურავი გადამამუშავებელ (მწარმოებელ) გემზე მიიღება.

საბაჟო კონტროლისაგან გათავისუფლება

საბაჟო კონტროლისაგან გათავისუფლება ხდება მხოლოდ კოდექსის საფუძველზე. საბაჟო კონტროლისაგან გათავისუფლება არ ნიშნავს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით, საერთაშორისო ხელშეკრულებებითა და შეთანხმებებით გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევის შემთხვევაში პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლებას. საბაჟო კონტროლს არ ექვემდებარება საქართველოს პრეზიდენტი, პარლამენტის თავმჯდომარე, საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს მთავრობის წევრები, სხვა სახელმწიფოში საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობის დიპლომატიური და დიპლომატიური იმუნიტეტის მქონე ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალი, მათი თანმხლები ოჯახის წევრები, პირადი ნივთები, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. საბაჟო კონტროლს არ ექვემდებარება საქართველოში სხვა სახელმწიფოს დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალი და მათი პირადი ნივთები, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას აკრძალულია სხვა სახელმწიფოს დიპლომატიური ფოსტისა და საკონსულო ვალიზას გახსნა ან დაკავება. თუ არსებობს სერიოზული ვარაუდის საფუძველი, რომ საკონსულო ვალიზაში მოთავსებულია საგნები, რომლებიც არ არის გათვალისწინებული კანონმდებლობით, საბაჟო ორგანოს უფლება აქვს მოითხოვოს საკონსულო ვალიზას გახსნა სახელმწიფოს წარმომადგენელი უფლებამოსილი პირის მიერ საბაჟო ორგანოს თანამდებობის პირთა თანდასწრებით. საკონსულო ვალიზას გახსნაზე უარის შემთხვევაში იგი ბრუნდება გამოგზავნის ადგილზე.

ყველა გზავნილს, რომელიც შეადგენს დიპლომატიურ ფოსტასა და საკონსულო ვალიზას, უნდა ჰქონდეს თვალსაჩინო გარეგნული ნიშანი, რომელიც მიუთითებს გზავნილის ხასიათზე. დიპლომატიური ფოსტა შეიძლება შეიცავდეს

მხოლოდ დიპლომატიურ საბუთებსა და ოფიციალური სარგებლობისათვის გათვალისწინებულ საქონელს, ხოლო საკონსულო ვალიზა მხოლოდ ოფიციალურ კორესპონდენციას, საბუთებს ან ოფიციალური სარგებლობისათვის გათვალისწინებულ საქონელს. სხვა ქვეყნის დიპლომატიურ და საკონსულო კურიერებს უფლება აქვთ საქართველოში შემოიტანონ და საქართველოდან გაიტანონ პირადი სარგებლობისათვის გათვალისწინებული საქონელი ნაცვალგების პრინციპით, ორ ქვეყანას შორის არსებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების საფუძველზე, საბაჟო კონტროლის გარეშე, საბაჟო გადასახადისა და მოსაკრებლებისაგან გათავისუფლებით.

სხვა სახელმწიფოს წარმომადგენლებზე, საპარლამენტო და სამთავრობო დელეგაციის, აგრეთვე ნაცვალგების პრინციპით უცხო ქვეყნის დელეგაციის იმ წევრებზე, რომლებიც საქართველოში ჩამოდიან სახელმწიფოთაშორის მოლაპარაკებებში, საერთაშორისო კონფერენციებსა და თათბირებში მონაწილეობის მისაღებად ან სხვა ოფიციალური დავალებით, აგრეთვე მათ თანმხლებ ოჯახის წევრებზე ვრცელდება საბაჟო შეღავათები. საბაჟო შეღავათები საერთაშორისო სამთავრობათაშორისო ორგანიზაციებისათვის, მათთან არსებული სხვა სახელმწიფოთა წარმომადგენლობებისათვის, აგრეთვე ამ ორგანიზაციებისა და წარმომადგენლობების პერსონალისათვის, მათი თანმხლები ოჯახის წევრებისათვის განისაზღვრება საქართველოს შესაბამისი საერთაშორისო ხელშეკრულებით. სხვა სახელმწიფოს წარმომადგენლობის დიპლომატიურ პერსონალზე, საკონსულო თანამდებობის პირებსა და მათი ოჯახის წევრებზე, ტრანზიტით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გავლით გადაადგილებულ პირებზე ვრცელდება საბაჟო შეღავათები.

საბაჟო დავა

საბაჟო დავის დაწყების მატერიალური საფუძველია საბაჟო ორგანოს, დეკლარანტის, საქონლის მფლობელის, საქონლის მესაკუთრის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი ვალდებულების დარღვევა. საბაჟო დავის დაწყების ფორმალური საფუძველია საბაჟო ორგანოს წერილობითი გადაწყვეტილება ან საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში წერილობითი გადაწყვეტილების მიუღებლობა.

განსაზღვრული საფუძვლის არსებობისას და საბაჟო ორგანოს წერილობითი გადაწყვეტილების წარდგენის უზრუნველყოფის შემთხვევაში საბაჟო პროცედურების განმახორციელებელ პირს ან მის წარმომადგენელს უფლება აქვს სადავო საკითხი გაასაჩივროს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით.

თემა №11

საბაჟო სამართალდარღვევა და პასუხისმგებლობა

საბაჟო სამართალდარღვევად ითვლება პირის მართლსაწინააღმდეგო ქმედება (მოქმედება ან უმოქმედობა), რომლისთვისაც კანონმდებლობით გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობა. საბაჟო სამართალდარღვევისათვის პირს შეიძლება დაეკისროს პასუხისმგებლობა მხოლოდ კანონმდებლობით დადგენილი საფუძვლით და წესით. პირს არ შეიძლება განმეორებით დაეკისროს პასუხისმგებლობა ერთი და იმავე საბაჟო სამართალდარღვევისათვის. საბაჟო სამართალდარღვევისათვის პირს იმ შემთხვევაში დაეკისრება სანქცია, თუ ამ ქმედებისთვის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად არ შეეფარდა სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა. საბაჟო სამართალდარღვევა განმეორებით ჩადენილად ჩაითვლება, თუ იგივე ქმედება ჩადენილია სამართალდარღვევის გამოვლენიდან 12 თვის განმავლობაში. საბაჟო სამართალდარღვევისათვის გამო პირის მიმართ საბაჟო სანქციის გამოყენება არ ათავისუფლებს მას კუთვნილი გადასახადებისა და მოსაკრებლების გადახდის ვალდებულებისაგან. პასუხისმგებლობა არ დაეკისრება პირს, თუ საბაჟო სამართალდარღვევა გამოწვეულია დაუძლეველი ძალის პირობების მოქმედების შედეგად. დაუძლეველი ძალის პირობებად ითვლება ისეთი საგანგებო ან განსაკუთრებული გარემოებები, რომლებიც შეუძლებელს ხდის დადგენილ ვალდებულებათა შესრულებას და რომელთა დადგომა არ არის დამოკიდებული პირის ნებაზე, მათ შორის:

ა) სტიქიური უბედურებები (მიწისძვრა, წყალდიდობა, მეწყერი, ზვავი, ხანძარი და სხვა);

ბ) საგარეო ვაჭრობის შეზღუდვა, საგანგებო/საომარი მდგომარეობის გამოცხადება, აგრეთვე სახელმწიფო ორგანოების სხვა გადაწყვეტილებები;

გ) მასობრივი არეულობა, გაფიცვა.

საბაჟო სამართალდარღვევისათვის სანქციის შეფარდების დროს, თუ კანონით გაუქმებულია ან შემსუბუქებულია პასუხისმგებლობა ასეთი სამართალდარღვევის ჩადენისათვის, მოქმედებს კანონით დადგენილი ნორმა.

საბაჟო სანქცია; საბაჟო სანქცია არის პასუხისმგებლობის ზომა ჩადენილი საბაჟო სამართალდარღვევისათვის. საბაჟო სანქცია გამოიყენება საურავის, ფულადი ჯარიმის, აგრეთვე საბაჟო ორგანოს გადაწყვეტილებით – სამართალდარღვევის საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების უსასყიდლოდ ჩამორთმევის სახით. რამდენიმე საბაჟო სამართალდარღვევის გამოვლენისას საბაჟო სანქცია გამოიყენება თითოეული სამართალდარღვევისათვის ცალ-ცალკე. თუ სამართალდამრღვევი ერთზე მეტი პირია, საბაჟო სანქცია დაეკისრებათ სოლიდარულად. საბაჟო სანქციას საურავი არ ერიცხება.

საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის წარმოება.

საბაჟო სამართალდარღვევათა საქმეებს აწარმოებენ, განიხილავენ და შესაბამის გადაწყვეტილებებს იღებენ საბაჟო ორგანოები თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში, გათვალისწინებული საბაჟო სამართალდარღვევის გამოვლენისას

დგება საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი. საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი არ დგება, თუ სამართალდარღვევა დაფიქსირებულია შემოწმების აქტში ან ქმედება შეიცავს დანაშაულის ნიშნებს.

საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმში აღინიშნება: ოქმის დასახელება; ოქმის შედგენის თარიღი და ადგილი; ოქმის შემდგენის, აგრეთვე იმ პირის თანამდებობა, სახელი და გვარი, რომელმაც გამოავლინა სამართალდარღვევა; სამართალდამრღვევი პირის დასახელება; საბაჟო სამართალდარღვევის შინაარსი; კოდექსის ნორმა, რომელიც ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას ამ სამართალდარღვევისათვის; მოწმის გვარი, სახელი და მისამართი; საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების უზრუნველყოფის ღონისძიებები; ოქმის შემდგენის, სამართალდამრღვევი პირის, აგრეთვე საქმის წარმოების სხვა მონაწილეთა ხელმოწერები.

საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი გასაცნობად წარედგინება საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების მონაწილე ყველა პირს. მათ უფლება აქვთ გამოთქვან შენიშვნები, რომლებიც აისახება ოქმში. საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმის ერთი ეგზემპლარი გადაეცემა სამართალდამრღვევ პირს. თუ სამართალდამრღვევი პირი ხელს არ აწერს ოქმს, ოქმში კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი. თუ პირი სადავოდ არ ხდის ჩადენილი საბაჟო სამართალდარღვევის ფაქტს და აღნიშნულს ადასტურებს ოქმზე ხელმოწერით, ხოლო სამართალდარღვევისათვის შესაძლებელია მხოლოდ ჯარიმის შეფარდება, მას შესაბამისი პასუხისმგებლობა დაეკისრება სამართალდარღვევის ადგილზე მხოლოდ ოქმის საფუძველზე, რომელიც ითვლება საბაჟო შეტყობინებად.

საბაჟო სამართალდარღვევის საქმეზე საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ადგენს განეკუთვნება თუ არა საქმე შესაბამისი საბაჟო ორგანოს კომპეტენციას; გამოთხოვილია ან/და მიღებულია თუ არა პირისაგან დამატებითი დოკუმენტები; შედგენილია თუ არა საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი კანონის შესაბამისად; ჩადენილია თუ არა პირის მიერ საბაჟო სამართალდარღვევა; ექვემდებარება თუ არა პირი პასუხისმგებლობას. შესაბამისი სამართლებრივი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში, საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი თანამდებობის პირი გამოსცემს ბრძანებას საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის შეწყვეტის შესახებ. ამ შემთხვევაში პირს სანქცია არ დაეკისრება. საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმის შედგენიდან 30 დღის ვადაში საქმის მასალებზე დაყრდნობით საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირი იღებს გადაწყვეტილებას, რომელიც ფორმდება შესაბამისი გადაწყვეტილებით/შეტყობინებით. საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმის შედგენიდან 30 დღის შემდეგ მიღებული გადაწყვეტილება/ შეტყობინება ბათილია. დანაშაულის ნიშნების აღმოჩენის შემთხვევაში შესაბამისი მასალები დაუყოვნებლივ გადაეგზავნება შესაბამის საგამოძიებო ორგანოს ქვემდებარეობის მიხედვით, ხოლო პირის მიმართ საბაჟო სამართალდარღვევისათვის სანქციის შეფარდების საკითხი გადაწყდება საქმეზე საგამოძიებო ორგანოს ან სასამართლოს მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ.

საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების უზრუნველსაყოფად გამოიყენება საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის

244-ე, 245-ე, 247-ე, 248-ე და 249-ე მუხლებით განსაზღვრული ღონისძიებები. საბაჟო სანქციის აღსრულების უზრუნველსაყოფად საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის წარმოებისას სამართალდამრღვევი პირის, სამართალდარღვევის საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ გამოსაყენებელი უზრუნველყოფის ღონისძიებები და მათი განხორციელების წესი განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით. საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის წარმოება და განხილვა, აგრეთვე შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღება ხდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დადგენილი წესით. თუ 30 დღის ვადაში შეუძლებელია სამართალდამრღვევის დადგენა ან/და პირის იდენტიფიკაცია, უფლებამოსილი პირი გამოსცემს ინდივიდუალურ სამართლებრივ აქტს სამართალდარღვევის საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცევის და შესაბამისი ორგანოსთვის გადაცემის შესახებ. უსასყიდლოდ ჩამორთმეული და სახელმწიფო საკუთრებაში გადაცემული საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების რეალიზაციის წესი განისაზღვრება საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით.

საბაჟო სამართალდარღვევის საქმეზე საბაჟო ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება/შეტყობინება, საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმიც, შეიძლება გაასაჩივროს პირმა, მისმა წარმომადგენელმა დადგენილი წესით.

თუ საბაჟო გადასახდელების თანხები გადახდილი არ არის კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში, პირი ვალდებულია ამ თანხებთან ერთად გადაიხადოს საურავი გათვალისწინებული ოდენობითა და წესით. პირის მიერ **დეკლარირების** დადგენილ ვადაში განუხორციელებლობა, – იწვევს პირის დაჯარიმებას 100 ლარით ყოველ დაგვიანებულ სრულ (არასრულ) დღეზე, მაგრამ არა უმეტეს 500 ლარისა.

საბაჟო ორგანოს თანხმობის გარეშე საბაჟო **იდენტიფიკაციის** საშუალებების მოხსნა/მოცილება ან/და განადგურება, საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ სატრანსპორტო საშუალებაში ან საბაჟო კონტროლის ზონაში არსებულ შენობა-ნაგებობაში შეღწევა, – იწვევს საქონლის, სატრანსპორტო საშუალების ან/და შენობა-ნაგებობის მფლობელის დაჯარიმებას 5 000 ლარით. გათვალისწინებული ქმედებები, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს საქონლის, სატრანსპორტო საშუალების ან/და შენობა-ნაგებობის მფლობელის დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 10 000 ლარით.

საბაჟო დეკლარაციაში **არასწორი მონაცემის** შეტანა, რამაც გამოიწვია საბაჟო გადასახდელების ოდენობის შემცირება, – იწვევს პირის დაჯარიმებას დეკლარაციაში შემცირებული საბაჟო გადასახდელების თანხის 100 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 1000 ლარისა. გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს პირის დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე დეკლარაციაში შემცირებული საბაჟო გადასახდელების თანხის 200 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 2000 ლარისა.

საბაჟო დეკლარაციაში არასწორი მონაცემის შეტანად ჩაითვლება ისეთი მონაცემის შეტანა, რომლის არასწორობა დადასტურებულია მტკიცებულებებზე დაყრდნობით საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას ან სისხლის სამართლის საქმეზე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. მხოლოდ ეჭვის არსებობა, რომელიც შეიძლება გახდეს საბაჟო ღირებულების კორექტირების ან

საბაჟო ღირებულების განსხვავებული მეთოდით დადგენის საფუძველი, არ ქმნის სამართალდარღვევის შემადგენლობას.

ზოგადი დეკლარირებისას ან/და საბაჟო დეკლარაციის წარდგენისას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში არასატარიფო ღონისძიებების დაცვის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარუდგენლობა, – იწვევს პირის დაჯარიმებას 500 ლ გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, იწვევს პირის დაჯარიმებას 1000 ლარით.

პირის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე საქონლის გადატანა ან გადმოტანა საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად, – იწვევს პირის დაჯარიმებას საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად გადატანილი ან გადმოტანილი საქონლის საბაჟო ღირებულების 100 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 1000 ლარისა, ან ამ საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების ჩამორთმევას. გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს პირის დაჯარიმებას საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად გადატანილი ან გადმოტანილი საქონლის საბაჟო ღირებულების 100 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 4000 ლარისა, აგრეთვე საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების ჩამორთმევას.

პირის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე ტრანზიტული გადაადგილებისათვის განკუთვნილ სატრანსპორტო საშუალებებში განთავსებული საქონლის გადატანა ან გადმოტანა, ჩადენილი საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად, – იწვევს პირის დაჯარიმებას 1000 ლარით. გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს პირის დაჯარიმებას 2000 ლარით.

საბაჟო ორგანოსთან შეუთანხმებლად საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის გახსნა, ხელმეორედ შეფუთვა, გადატვირთვა ან გადმოტვირთვა, –

იწვევს ვალდებული პირის დაჯარიმებას 500 ლარით. გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს ვალდებული პირის დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 1 500 ლარით.

თავისუფალი ზონისათვის დადგენილი მოთხოვნების დარღვევით საქონლის გადაადგილება ან ამ ტერიტორიიდან გატანა, – იწვევს თავისუფალი ზონის მფლობელის დაჯარიმებას 3000 ლარით.

თავისუფალ ზონაში უკანონო საწარმოო ან სავაჭრო საქმიანობა ან/და მომსახურება, შენობა-ნაგებობების მშენებლობა, საქონლის მოხმარება ან გამოყენება, – იწვევს თავისუფალი ზონის მფლობელის დაჯარიმებას 3000 ლარით. გათვალისწინებული ქმედებები, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს თავისუფალი ზონის მფლობელის დაჯარიმებას 9000 ლარით.

პირის მიერ საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი პირისათვის წინააღმდეგობის გაწევა, მისი კანონიერი გადაწყვეტილებისა და მოთხოვნის უგულებელყოფა, –

იწვევს პირის დაჯარიმებას 1000 ლარით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს პირის დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 2000 ლარით.

დანიშნულების საბაჟო ორგანოში/დანიშნულების ადგილას საქონლის

ან/და სატრანსპორტო საშუალების **გამოცხადების ვადის** დარღვევა, –იწვევს პირის დაჯარიმებას 100 ლარით ყოველ დაგვიანებულ სრულ (არასრულ) დღეზე, მაგრამ არა უმეტეს 1000 ლარისა. გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს პირის დაჯარიმებას 200 ლარით ყოველ დაგვიანებულ სრულ (არასრულ) დღეზე, მაგრამ არა უმეტეს 2000 ლარისა.

საბაჟო პროცედურების განხორციელებისას საბაჟო ორგანოს თანხმობის გარეშე საბაჟო კონტროლის **ზონის დატოვება** ან სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილება, მოძრაობისათვის დადგენილი საბაჟო მარშრუტიდან გადახვევა, –იწვევს პირის დაჯარიმებას 1000 ლარით. გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს პირის დაჯარიმებას 2000 ლარით.

საბაჟო დამუშავების ოპერაციებზე საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი პირობების დარღვევა, – იწვევს ვალდებული პირის დაჯარიმებას 500 ლარით. გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს ვალდებული პირის დაჯარიმებას 1 000 ლარით.

საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების საბაჟო ზედამხედველობიდან **გატანა/გასვლა**, რასაც თან ახლავს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი პირობების დარღვევა და რამაც გამოიწვია საბაჟო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების დაკარგვა, განადგურება ან უკანონო განკარგვა, –იწვევს საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების მფლობელის დაჯარიმებას იდენტურ/მსგავს საქონელზე ან/და სატრანსპორტო საშუალებაზე გადასახდელი იმპორტის გადასახდელების თანხის 100 პროცენტის ოდენობით.

დოკუმენტების **შენახვის ვადის** დარღვევა, – იწვევს ამ დოკუმენტების შენახვაზე ვალდებული პირის დაჯარიმებას 300 ლარით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს ამ დოკუმენტების შენახვაზე ვალდებული პირის დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 1 000 ლარით.

საბაჟო დეკლარაციაში **საბაჟო ღირებულების** თაობაზე არასწორი მონაცემის შეტანა, რის შედეგადაც მცირდება ან იზრდება საბაჟო ღირებულება და რასაც არ გამოუწვევია საბაჟო გადასახდელების ოდენობის შემცირება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი მონაცემის შეტანა სავალდებულო არ არის, –იწვევს პირის დაჯარიმებას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით განსაზღვრულ საბაჟო ღირებულებასა და შემცირებულ ან გაზრდილ საბაჟო ღირებულებას შორის სხვაობის თანხის 10%-ის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 500 ლარისა. ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, –იწვევს პირის დაჯარიმებას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით განსაზღვრულ საბაჟო ღირებულებასა და შემცირებულ ან გაზრდილ საბაჟო ღირებულებას შორის სხვაობის თანხის 20%-ის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 1000 ლარისა.

ნავსადგურის, საფოსტო სამსახურის, რკინიგზის ან აეროპორტის მიერ სატრანსპორტო საშუალების **შემოსვლის/ჩამოფრენის** ან გასვლის/გაფრენის შესახებ საბაჟო ორგანოსათვის შეუტყობინებლობა, –იწვევს ნავსადგურის, საფოსტო სამსახურის, რკინიგზის ან აეროპორტის დაჯარიმებას 5 000 ლარით. ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს ნავსადგურის, საფოსტო სამსახურის, რკინიგზის ან აეროპორტის დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 10 000 ლარით.

საბაჟო საწყობის, თავისუფალი საწყობის ან უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის ნებართვის მფლობელის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი **სანებართვო პირობების** შეუსრულებლობა, –იწვევს ნებართვის მფლობელის დაჯარიმებას 3 000 ლარით.ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – იწვევს ნებართვის მფლობელის დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 9000 ლარით.

საბაჟო დეკლარაციაში არასწორი მონაცემების შეტანა, რის შედეგადაც არასრულად ან არასწორად იდენტიფიცირდება დეკლარირებული საქონელი ან არასრულად ან არასწორად აისახება საბაჟო დეკლარაციაში სავალდებულოდ შესატანი სხვა ინფორმაცია, –იწვევს პირის დაჯარიმებას 200 ლარით.

საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის განხორციელება

საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობა ხორციელდება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურსა და პირს შორის საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის დაცვის უზრუნველყოფისა და ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ნორმატიული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრულ შემთხვევებში და განსაზღვრული წესით პირს ენიჭება საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსი. საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის პროცესში მონაწილეობა პირს ანიჭებს თავისი კუთვნილი საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას ან/და გატანისას გამარტივებული საბაჟო პროცედურებით სარგებლობის უფლებას.

საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილე– დადგენილი მოთხოვნებისა და პირობების დამაკმაყოფილებელი დაწესებულება, საქართველოს საწარმო ან ორგანიზაცია, რომელიც წარმოადგენს საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სუბიექტს და აქვს გამარტივებული საბაჟო პროცედურებით სარგებლობის უფლება. კანდიდატს თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსი ენიჭება შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით, განსაზღვრული პირობების დაკმაყოფილების შემთხვევაში. თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მისანიჭებლად აუცილებელი პირობები განისაზღვრება: კანდიდატის საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის შესახებ საბაჟო ორგანოში არსებული ინფორმაციის მიხედვით; საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელი სუბიექტის მიხედვით. კანდიდატისათვის თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მისაღებად აუცილებელი პირობებია: განცხადების რეგისტრაციის თვის პირველი რიცხვიდან წინა ერთი წლის განმავლობაში საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის გამოცდილება; იმპორტის საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული საქონლის საბაჟო ღირებულების წლიური მაღალი მაჩვენებელი - 5.0 მლნ ლარი; გადახდილი იმპორტის გადასახდელების წლიური ოდენობის მაღალი მაჩვენებელი-900000ლარი, არააქციზურ საქონელზე საბაჟო ვალდებულების უზრუნველყოფის საერთო გარანტია 100 000 ევროს ოდენობით - აღარ მოითხოვება-განულდა; აქციზურ საქონელზე საბაჟო ვალდებულების უზრუნველყოფის საერთო გარანტია-100000 ევრო, კანდიდატის მიმართ დაწესებული მოთხოვნა, რომ საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მინიჭებამდე 6 თვის

განმავლობში არ ჰქონოდა ჩადენილი საბაჟო სამართალდარღვევები, განისაზღვრა, რომ ეს პირობა გამოიყენება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად გატანილი ან გამოტანილი საქონლის საბაჟო ღირებულება არ აღემატება 10000ლარს.

საბაჟო სამართალდარღვევებისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების თაობაზე ძალაში შესული გადაწყვეტილების არარსებობა (როცა გასულია ერთ კალენდარული წელი აღნიშნული სამართალდარღვევებისათვის პასუხისმგებლობის; დღე-ს გადამხდელად რეგისტრაცია. განსაზღვრული პირობები არ ვრცელდება შემდეგ სუბიექტებზე: საერთაშორისო ორგანიზაციები, უცხოეთის დიპლომატიური წარმომადგენლობები, მასთან გათანაბრებული დაწესებულებები და საკონსულო დაწესებულებები; «საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ» საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სამინისტრო; აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა, თვითმმართველი ქალაქები: თბილისის, ბათუმის, ქუთაისის და რუსთავის ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოები; საპატრიარქო.

თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მისაღებად კანდიდატი შემოსავლების სამსახურს მიმართავს წერილობითი განცხადებით, რომელიც უნდა აკმაყოფილებდეს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს და შეიცავდეს განსაზღვრული პირობების დამადასტურებელ ინფორმაციას.

კანდიდატის განცხადებას შემოსავლების სამსახური განიხილავს მარტივი ადმინისტრაციული წარმოების წესით, ახდენს განცხადებით წარმოდგენილი ინფორმაციის გადამოწმებას ერთიან საინფორმაციო ბაზაში და განცხადების რეგისტრაციიდან ერთი თვის ვადაში გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს კანდიდატისათვის თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მინიჭების ან მასზე უარის თქმის შესახებ. თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მინიჭებაზე უარის თქმის შესახებ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიღების (გამოცემის) დღიდან ერთი კალენდარული წლის შემდეგ კანდიდატს შეუძლია განმეორებით მიმართოს შემოსავლების სამსახურს განცხადებით.

შემოსავლების სამსახური ახორციელებს თანამშრომლობის მონაწილეთა მიერ განსაზღვრული პირობების დაკმაყოფილების მდგომარეობის შემოწმებას და გარანტიის ოდენობის გადაანგარიშებას კალენდარული წლის განმავლობაში ერთხელ, რომელიც აითვლება თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის მინიჭების შესახებ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემიდან. თანამშრომლობის მონაწილის მიერ განსაზღვრული პირობების დაუკმაყოფილებლობის ან/და გარანტიის განუახლებლობის შემთხვევაში ხორციელდება თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის გაუქმება დასაბუთებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემით. საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული საბაჟო სამართალდარღვევებისათვის პასუხისმგებლობის დაკისრების თაობაზე ძალაში შესული გადაწყვეტილება წარმოადგენს თანამშრომლობის მონაწილის სტატუსის დაუყოვნებლივ გაუქმების საფუძველს. თანამშრომლობის მონაწილეთა მიერ ან

მათი დანიშნულებით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის თავისუფალი მიმოქცევის (იმპორტის) რეჟიმში მოსაქცევად შემოტანილი ან საქონლის თავისუფალი მიმოქცევის (იმპორტის) რეჟიმში მოსაქცევად დეკლარირებული საქონლის მიმართ გამოიყენება განსაზღვრული გამარტივებული საბაჟო პროცედურები,

თანამშრომლობის მონაწილეს უფლება აქვს, იმპორტისათვის განკუთვნილი საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანამდე არაუმეტეს 10 დღით ადრე ან/და საქონლის სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში წარდგენიდან არაუგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა წარადგინოს დეკლარაცია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული ფორმით. დეკლარაცია წარედგინება «ASYCUDA»-ს მეშვეობით, ელექტრონულად. ამასთან, ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული „საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესების შესახებ ინსტრუქციით“ გათვალისწინებული დოკუმენტები რჩება და ინახება დეკლარანტთან, რომელიც ვალდებულია, მოთხოვნისამებრ წარუდგინოს ისინი საბაჟო ორგანოს. დეკლარანტს უფლება აქვს სატვირთო საბაჟო დეკლარაციაზე დასართავი დოკუმენტები დეკლარაციასთან ერთად წარადგინოს ელექტრონულად. დეკლარაციის წარდგენა ხდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ იმ საბაჟო ორგანოში, სადაც წარმოებს საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაცია. დეკლარაციის წარდგენისას დეკლარაციის რეგისტრაციას და C (სტატისტიკური) ნომრის მინიჭებას «ASYCUDA»-ს მეშვეობით ახორციელებს დეკლარანტი. საბაჟო გადასახდელები გადახდილი უნდა იქნას დეკლარაციის რეგისტრაციის თარიღიდან არა უგვიანეს 30 კალენდარული დღისა. პირობების გამარტივების შემდეგ „ოქროს სიაში“ გაწევრიანების სურვილს კიდევ უფრო მეტი კომპანია გამოთქვამს და პროგრამა უფრო მიმზიდველი გახდება იმპორტიორებისათვის, რაც კიდევ უფრო ხელს შეუწყობს მათი დროისა და დანახარჯების დაზოგვას, საბაჟო რესურსების ოპტიმიზაციას და ზოგადად, საბაჟო სისტემის საერთაშორისო სტანდარტებთან ჰარმონიზაციას, რადგან ანალოგიური პროგრამები მოქმედებს ევროკავშირისთითქმის ყველა ქვეყანაში.

საბაჟო დეკლარაციის მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემაში დაშვების მიზნით საქართველოს საწარმო (მეწარმე ფიზიკური პირი), რომელსაც გააჩნია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის შესაბამის სერვერთან მიერთების შესაძლებლობა, შემოსავლების სამსახურს მიმართავს განცხადებით. არასრულად შევსებული განცხადება უბრუნდება განმცხადებელს განცხადების რეგისტრაციიდან 5 დღის ვადაში. განცხადებით გათვალისწინებული ინფორმაციის სრულად წარმოდგენის შემთხვევაში, განცხადების რეგისტრაციიდან ხუთი დღის ვადაში განმცხადებელს ეცნობება მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემაში დაშვების მიზნით დაშვებისთვის აუცილებელი კონფიდენციალური მონაცემების დალუქული კონვერტით მიღების შესაძლებლობის შესახებ. კონვერტი გადაეცემა განმცხადებელს ან განმცხადებლის უფლებამოსილ წარმომადგენელს, რომელიც ხელმოწერით ადასტურებს კონვერტის მიღებას. იმ შემთხვევაში, როცა განცხადების რეგისტრაციიდან 3 თვის განმავლობაში საბაჟო ორგანოში არ იქნება დადგენილი წესით დარეგისტრირებული საქართველოს საწარმოს (მეწარმე

ფიზიკური პირი) მიერ შევსებული საბაჟო დეკლარაცია, საბაჟო დეკლარაციის მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემაში დაშვება ავტომატურად უქმდება.

თემა №12

საგარეო ვაჭრობის საბაჟო სტატისტიკის წარმოება

საქართველოში, ისევე როგორც მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში, საბაჟო ორგანოების ერთ-ერთი ფუნქციაა საგარეო ვაჭრობის საბაჟო სტატისტიკის წარმოება. იგი ეკონომიკური სტატისტიკის სფეროს მიეკუთვნება და მიზნად ისახავს ქვეყნის საბაჟო საზღვარზე საქონლის გადაადგილების შესახებ მონაცემების შეკრებას, დამუშავებასა და ანალიზს. ქვეყნის ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირების საქმეში უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება საბაჟო სტატისტიკის სწორ წარმოებას. მისი ამოცანებია: სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოებისა და მმართველობის სხვა სახელმწიფო ორგანოების უზრუნველყოფა ქვეყნის საგარეო ვაჭრობის მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციით; სახელმწიფოთაშორისო სავაჭრო მოლაპარაკებების, აგრეთვე ქვეყნის საგადასახდლო და სავაჭრო ბალანსების გაანგარიშების ინფორმაციული უზრუნველყოფა; სახელმწიფო ბიუჯეტში საგარეო ვაჭრობიდან საბაჟო გადასახდელების შემოსვლაზე კონტროლი და სხვ.

საბაჟო სტატისტიკის ძირითადი პრინციპებია დამოუკიდებლობა და ქრონოლოგიური შედარებითობა, სტატისტიკური ინფორმაციის სისრულე, დროულობა და მიწოდების სტაბილურობა, სტატისტიკური ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა, საჯაროობა და კონფიდენციალობა.

საბაჟო სტატისტიკა საბაჟო ურთიერთობათა საგნიდან გამომდინარე ორი სახისაა: საგარეო ვაჭრობის საბაჟო სტატისტიკა და სპეციალური საბაჟო სტატისტიკა. ორივე სახის სტატისტიკის არსებობის მატერიალურ საფუძველს წარმოადგენს საბაჟო დოკუმენტების ანალიზი (საბაჟო დეკლარაცია, სატრანსპორტო დოკუმენტები, და სხვა დოკუმენტები, რომლებიც იქმნება საბაჟო ორგანოში). საბაჟო სტატისტიკა სწავლობს ქვეყნის სავაჭრო ბალანსის საკითხებს. კერძოდ, ახორციელებს ექსპორტისა და იმპორტის რეჟიმებში მოქცეული საქონლის თანაფარდობის აღრიცხვას, ანალიზის ჩატარებას და შესაბამისი კანონზომიერების დადგენას. ექსპორტისა და იმპორტის საბაჟო რეჟიმების ქვეშ სტატისტიკის მიზნებიდან გამომდინარე იგულისხმება ასევე საქონლის რეექსპორტი და რეიმპორტი, რამდენადაც ისინი მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ საგარეო სავაჭრო ბალანსზე. საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკა ანალიზს ახორციელებს შემდეგი ფაქტორების მიხედვით: საქონლის სახეობა, საქონლის საბაჟო ღირებულება, საქონლის ფიზიკური რაოდენობა, იმპორტიორი და ექსპორტიორი ქვეყნები. სწორედ ამ ფაქტორების ოპერირებით ის ქმნის კონკრეტულ და გლობალურ სტატისტიკურ სურათს. როგორც ცნობილია ნებისმიერ ქვეყანას აქვს ურთიერთობა სხვა ქვეყნებთან. საბაჟო ორგანო ახდენს

შესაბამისად ზემოაღნიშნული ფაქტორების ანალიზს პარტნიორი ქვეყნების მხედვით. ეს ფაქტორები შემდეგი კომბინაციით შეიძლება წარმოვიდგინოთ მოცემულ იმპორტიორ ქვეყანაში მოცემული პერიოდისთვის: გარკვეული სახეობის საქონლის იმპორტი (მაგ. ერთ დღეში შემოვიდა კვერცხი, შაქარი და კონსერვი); გარკვეული სახეობის საქონლის ფიზიკური რაოდენობა (მაგ. ერთ დღეში შემოვიდა 10000კვერცხი, 100000კგ შაქარი და 500ცალი კონსერვი); ყველა სახის საქონლის საბაჟო ღირებულება (მაგ ერთ დღეში შემოვიდა 550000ლარის საბაჟო ღირებულების საქონელი); ზემოაღნიშნული ფაქტორებით საქონელი შემოტანილია კონკრეტული ექსპორტიორი ქვეყნიდან; ზემოაღნიშნული ფაქტორებით საქონელი შემოტანილია ყველა ექსპორტიორი ქვეყნიდან.

საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკა დიდ როლს თამაშობს ქვეყნის სწორი საგარეო-ეკონომიკური და მატ შორის საბაჟო პოლიტიკის შემუშავების საკითხებში. კერძოდ საგარეო-სავაჭრო ბალანსის სალდოს მონაცემებზე (უარყოფითი და დადებითი სავაჭრო სალდო) პირდაპირ არის დამოკიდებული ქვეყნის მონეტარული და ფისკალური პოლიტიკა. მაგ. რაც უფრო მყარდება ეროვნული ვალუტა მით უფრო იზრდება იმპორტი ხოლო ეროვნული ვალუტის გაუფასურება ქვეყანაში ზრდის ექსპორტს. ამასთან, სავალუტო რეზერვების ოდენობა გარკვეულ პროპორციაში უნდა იყოს იმპორტის მოცულობასთან, რათა შენარჩუნდეს ეფექტური მონეტარული პოლიტიკა.

საგარეო ვაჭრობის ღირებულებითი ბალანსის დადგენის დროს გამოყენებულ უნდა იყოს შესაბამისი საბაჟო სტატისტიკის საქონელთა აღრიცხვის ერთიანი მეთოდოლოგია. ამ მიზნით გამოიყენება საქონელთა ფასები საერთაშორისო კომერციული ტერმინების (ინკოტერმსი-2000) მიხედვით. კერძოდ საქონლის იმპორტი აღირიცხება CIF ფასით, ხოლო ექსპორტი FOB ფასით. მიწოდების ორივე პირობა სტატისტიკური აღრიცხვის კონტექსტში ასახავენ ნებისმიერი ტრანსპორტით გადაადგილებილი საქონლის საბაჟო ღირებულების შესაბამის სტრუქტურას საქონლის საბაჟო საზღვრის გადაკვეთის მომენტისთვის.

სპეციალური საბაჟო სტატისტიკა

სპეციალური საბაჟო სტატისტიკა მიზნად ისახავს საბაჟო ორგანოებზე დაკისრებული ცალკეული ამოცანების რეალიზაციის ხელშეწყობას და უზრუნველყოფას. სპეციალური საბაჟო სტატისტიკა სწავლობს ისეთი ფაქტორების აღრიცხვისა და ანალიზის პრობლემებს, როგორიცაა: საბაჟო გადასახდელები, საბაჟო ჯარიმები, საურავები, საბაჟო სამართალდარღვევები, საბაჟო ლოგისტიკა. ასევე ცალკეულ საკითხებს, რომლებიც საბაჟო ურთიერთობებთან არის დაკავშირებული და ექვემდებარება საბაჟო სტატისტიკურ აღრიცხვას. საბაჟო გადასახდელების სპეციალური საბაჟო სტატისტიკა გულისხმობს საქონლის სხვადასხვა საბაჟო რეჟიმებში (დამუშავების ოპერაციებში) მოქცევის დროს კანონმდებლობით დადგენილი გადასახდელების აღრიცხვასა და ანალიზს. იგი მოიცავს, როგორც გადახდილი საბაჟო გადასახდელების ასევე მომავალში გადასახდელი ცალკეული გადასახდელების აღრიცხვას სახეების მიხედვით საბაჟო მოსაკრებელი, საბაჟო გადასახადი, აქციზი, დღგ, აქვე გაითვალისწინება ზედმეტად გადახდილი და ჩასათლელი ან დასაბრუნებელი საბაჟო გადასახდელების აღრიცხვა.

საბაჟო სანქციების სტატისტიკა გულისხმობს საბაჟო სამართალდარღვევების დროს საბაჟო ორგანოს მიერ პირისადმი დაკისრებული გადახდილი ან გადასახდელი ჯარიმების და საურავების, აგრეთვე სხვა სანქციების რაოდენობრივ აღრიცხვასა და ანალიზს.

საბაჟო სამართალდარღვევების სტატისტიკა ნიშნავს პირთა მიერ გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ჩადენილი სამართალდარღვევების აღრიცხვასა და ანალიზს მისი სახეების მიხედვით. საბაჟო სამართალდარღვევების აღრიცხვა ხორციელდება, როგორც ცალკეული პირების ასევე ყველა სამართალდარღვევის მიმართ, უნიფიცირებულად.

საბაჟო ლოგისტიკის საკითხების სპეციალური საბაჟო სტატისტიკა მოიცავს საქონლის გადაადგილებასთან დაკავშირებულ კონკრეტულ ფაქტობრივ აღრიცხვას და ანალიზს. მას მიეკუთვნება საქონლის გადაზიდვის მარშრუტი, ტრანსპორტის სახეობა, და სხვ. ცალკეული საკითხების სტატისტიკა გულისხმობს ისეთი მოვლენების აღწერას და ფიქსაციას, რომელიც უშუალოდ არ არის დაკავშირებული საქონელთან. მაგ. კონტროლსდაქვემდებარებული ვალუტის შემოტანა–გატანა, არაკომერციული სატრანსპორტო საშუალებების შემოსვლა–გასვლა, პირების შემოსვლა–გასვლა და სხვ.

აღნიშნული ფაქტორების აღრიცხვა და ანალიზი ხელს უწყობს როგორც მთლიანად ეკონომიკის განვითარების რეგულირებას, ასევე ცალკეული მაკროეკონომიკური და ადმინისტრაციული საკითხების გლობალურ ან ოპერატიულ გადაწყვეტას. იგულისხმება საბაჟო კონტროლის ზრდა, საბაჟო სამართალდარღვევების პრევენცია, საბაჟო გადასახდელების გადახდის თავის არიდების მიზეზების ანალიზი, საბაჟო კანონმდებლობისა და საბაჟო ორგანოების სტრუქტურის დახვეწა და სხვა.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. საქართველოს 2006 წლის საბაჟო კოდექსი (2009 წლის მარტის მდგ.)
2. საქართველოს 2004 წლის საგადასახადო კოდექსი (2009 წლის მარტის მდგ.)
3. საქართველოს 2007 წლის კანონი თავისუფალი ინდუსტრიული ზონების შესახებ.
4. გ. ურიდია, ფ. რუხაია, ა. ბაკურაძე. საქართველოს საბაჟო კოდექსის კომენტარები თბილისი, 2007.
5. გ. ურიდია, ფ. რუხაია, მ. არახამია. საქონლის წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრა, თბილისი, 2004.
6. ი. მესხია, გ. ურიდია, ფ. რუხაია საბაჟო გადასახდელები, თბილისი, 2004.
7. ზ. ამილახვარი, გ. ამილახვარი, საერთაშორისო ბიზნესის სამართალი, თბილისი, 2006.
8. გ. ურიდია, მ. არახამია, ფ. რუხაია, საბაჟო რეჟიმები, თბილისი, 2005.
9. ი. ხარაზი საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმები. თბილისი, 2006.
10. ი. ხარაზი საბაჟო სამართალი თბილისი, 2007.
11. გ. ურიდია საერთაშორისო საბაჟო კონვენციების კომენტარები, თბილისი, 2006.
12. გ. ურიდია, ფ. რუხაია, საბაჟო საქმის თეორია. თბილისი, 2009.
13. ვ. ქარუმიძე, საბაჟო სამართალი. თბილისი, 2005.
14. ვ. ქარუმიძე, ი. ხარაზი, გ. იმედაშვილი, დ. გეფერძე საერთაშორისო საბაჟო სამართალი, თბილისი, 2004.
15. www.government.gov.ge/
16. www.mof.ge/

პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 10
ქაღალდის ზომა 60X841/8
ტირაჟი 100

პოლიგრაფიული ცენტრი
„ბარტონი“

თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. №43